

JESÚS PRIMER CATEQUISTA

INSTITUEIXO

EL MINISTERI LAICAL CATEQUISTA

Invito a les Conferències Episcopals a fer efectiu el ministeri de Catequista, establint el necessari *itinerari* de formació i els criteris normatius per a tenir-hi accés, trobant les formes més coherents per al servei al qual estaran cridats a realitzar, en conformitat amb el que s'expressa en aquesta Carta Apostòlica.

**Papa Francesc, Motu Proprio "Antiquum Ministerium", 9
10 de maig 2021**

PAX * 258

Octubre 2021

Àmb la publicació d'aquesta Carta apostòlica es reconeix de manera institucional el servei que presten totes les persones, majoritàriament laics i laiques, que vetllen per l'educació en la fe d'infants, joves i adults, desenvolupant així la dimensió evangelitzadora del laicat que esperava el Concili Vaticà II. «L'Església vol reconèixer aquest servei com una expressió concreta del carisma personal que ha afavorit enormement l'exercici de la seva missió evangelitzadora», manifesta el papa Francesc. «Rebre un ministeri laical com el de catequista dona major èmfasi al compromís missioner propi de cada batejat, que en tot cas ha de dur-se a terme de forma plenament secular sense caure en cap expressió de clericalització».

La Carta apostòlica especifica que per a rebre aquest ministeri han de ser cridats «homes i dones d'una profunda fe i maduresa humana, que participin activament en la vida de la comunitat cristiana, que siguin acollidors, generosos i que visquin en comunió fraterna, que rebin la deguda formació bíblica, teològica, pastoral i pedagògica per a ser comunicadors atents a la veritat de la fe i que comptin amb experiència prèvia en l'àmbit de la catequesi».

Antiquum Ministerium 7 i 8

EDITORIAL

US PRESTEM EL NÚMERO 258 DE PAX, OCTUBRE 2021

**ELS GERMANS S'EXPRESSEN...
ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...**

PAX VOL SER UN MITJÀ D'EXPRESSION I DE COMUNICACIÓ ENTRE ELS GERMANS

Amb fidelitat al seu ideari, el PAX n. 258 pretén la sensibilització dels diferents esdeveniments en aquesta etapa de ràpida evolució i la fraterna comunicació de les nostres experiències i punt de vista.

Es fa ressò de la institució del ministeri laical del Catequista pel Motu Proprio "Antiquum Ministerium" del Papa Francesc i amb una oració del Papa a sant Josep se'ns recorda que estem en l'any que li és particularment dedicat.

Recordatori del lema del curs 2021-2022 "Estàs a casa": ACOLLIDA – ACCEPTACIÓ.

Prendrem consciència de la sana preocupació del Papa per a la vida consagrada en els moments actuals: als religiosos/es espanyols i a tots en general. Igualment insisteix en la cura ecològica del planeta.

Es fa referència al Capítol del nostre Districte Arlep del que seguirem tenint-ne més informació.

Veurem alguns testimonis de noves vocacions de gent ja gran i també entre els Germans africans.

El missatge del Papa en la Jornada Mundial dels avis i gent gran, entre els qui ens hi podem considerar un bon grup de nosaltres.

Segueix l'impuls donat a l'Amazònia amb ministeris laicals que conserven i propaguen l'evangelització i els actes de culte. Igualment la promoció de ministeris laicals per a tota l'Església.

En una pàgina d'estadístiques es pot veure que, mentre hi ha disminució de preveres i religiosos/es a l'Occident, s'experimenta un progressiu augment a l'Àfrica i Àsia.

Hi ha testimonis de cristianisme molt evangèlics en diferents persones molt compromeses com Viqui Molins, Arcadi Oliveres... També algunes vocacions de persones ja molt ben situades en la vida, que són significatives.

El nostre món està en la cruïlla de millorament pel transhumanisme o de gran risc si pren la ruta del posthumanisme. A més d'articles escrits de Yuval Harari, Felícísimo Martínez, Boff... Malgrat tot, oberts a l'esperança.

Diferents articles lasal·lians recordant les dates dels nostres Germans sants i beats, sobre la nostra denominació de Germà, record del G. Philippe, Superior General durant 36 anys, decisions preses en els Capítols Generals des de 1838 a 1905.

Hi ha la continuïtat de l'històric del nostre Districte de Catalunya des de 1968 a 1981 (V).

Un retoc sobre la nostra oració, com a recurs i força eficaç, amb la presentació del salm 86.

Trobarem l'entrevista contestada pel nostre G. Abel Busto.

Un record de Simone Weil, d'Einstein...

Una presentació sobre el budisme dintre el fenomen d'interreligiositat que vivim.

Diferents articles recordant a diferents Germans i centres en els que han estat o estan (Vielha, Campus La Salle URL, Menció d'honor de l'Ajuntament de Cambrils i d'altres articles de tipus personal, sempre benvinguts...

Sobre la qüestió del bisbe Irurita sembla que finalment s'han resolt les incògnites.

No hi falten tampoc les curioses anècdotes lasal·lianes i la presentació d'un film. I a més, com cada vegada, hi ha unes pàgines de presentació de llibres i de punts de reflexió. I en les pàgines de LINKS podreu clicar algunes articles enunciat de manera entenedora.

Desitjant sempre el bé en el present i en el futur personal, comunitari i institucional,

El Consell de Direcció de PAX

GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons,
Carles Giol, Jaume Palom, i Jaume Pujol

Catequista: La novedad de un ministerio antiguo

Fray Vidal Rodríguez López ofm

El Papa Francisco ha instituido el ministerio laical del catequista con una Carta Apostólica 'Antiquum ministerium' en forma de 'Motu proprio' el 11 de mayo de 2021.

En estas páginas quisiéramos ofrecer una sencilla introducción a la lectura de dicho documento para ayudar a comprender las raíces, intención, identidad, características, conveniencia y primeras consecuencias de este nuevo ministerio laical del catequista: Evangélicamente genuino, históricamente eficaz, novedosamente conciliar, actualmente imprescindible, eclesialmente laical, catequéticamente misionero, ministerialmente catequético, pastoralmente nuevo, litúrgicamente celebrado... y 'claramente franciscano'.

Evangélicamente genuino (nn. 1-2)

Este nuevo **ministerio hunde sus raíces en el Nuevo Testamento**, en el que se habla de 'maestros' que reflejan las múltiples expresiones de la ministerialidad de la Iglesia como diaconía indispensable de y para la Comunidad Cristiana. Eran bautizados que de forma organizada, permanente y encarnada transmitían la enseñanza de los apóstoles, favoreciendo con este carisma la misión evangelizadora de la Iglesia.

Históricamente eficaz (n. 3).

La historia de la Iglesia da testimonio de la eficacia de la misión de los catequistas. Obispos y sacerdotes, religiosos y religiosas, pero sobre todo laicos, que con fe y testimonio han sido capaces y constantes transmisores del evangelio.

Novedosamente conciliar (n. 4)

El Concilio Vaticano II supone un punto de inflexión en la **toma de conciencia de la importancia del laicado en la evangelización**, tanto en el nacimiento como en el desarrollo de las comunidades cristianas. El Magisterio sucesivo sobre la catequesis, ha puesto en evidencia el papel capital de la instrucción de los fieles y su formación permanente.

Actualmente imprescindible (n. 5)

En el presente, la conciencia de la evangelización en una cultura globalizada **reclama un auténtico encuentro con los jóvenes con creatividad en los métodos**, coherencia en el anuncio evangélico y compromiso en la transformación misionera de la Iglesia.

Eclesialmente laical (n. 6)

El Espíritu Santo llama a ser catequistas, a despertar el entusiasmo de cada bautizado a reavivar la conciencia para desarrollar una misión a favor de la comunidad, saliendo al encuentro de todos los que esperan la hermosura, bondad y verdad de la fe en Cristo. Llamada que tiene que ser apoyada por los pastores en su recorrido como un enriquecimiento de la vida del conjunto de la comunidad cristiana.

La nota eclesial del ministerio del catequista es su laicidad, pues su potencia y valor estriba en su **secularidad**; en la capacidad de situarse en la familia y en la sociedad desde dentro de las mismas como levadura del Reino de Dios, transmitiendo vitalmente la fe y construyendo redes de comunión eclesial. Catequéticamente misionero (n. 7).

La ministerialidad del catequista **se identifica como un servicio** que junto a otros servicios de una Iglesia servidora recibe la misión de transmisión de la fe en diferentes etapas:

Primer anuncio del Kerigma.

La **enseñanza** ya como toma de conciencia **de la vida en Cristo**, ya como de la preparación a los sacramentos de la iniciación cristiana (bautismo, confirmación, eucaristía).

La **formación permanente** para estar disponibles a dar razón de nuestra fe.

Ministerialmente catequético (n. 8)

La identidad del catequista se describe como testigo de fe, maestro y mistagogo, acompañante y pedagogo. Se caracteriza por ser un ministerio eclesial, coherente y responsable, que se cultiva en la oración, en el estudio y en la participación en la vida eclesial.

Pastoralmente nuevo (nn. 7.9-11).

Vocación cristiana, identidad seglar y servicio misionero del ministro catequista... El **Papa Francisco** recuerda la clarividencia de la búsqueda de Pablo VI invitando a **renovar y promover nuevos ministerios como el del catequista a las Conferencias Episcopales**. Clarividencia que ha cuajado en una mayor conciencia de la identidad y misión del laico en la Iglesia, y que fructifica en un

numeroso laicado, comunitariamente enraizado y comprometido en la caridad, la catequesis y la celebración de la fe. Ahora con la institución de este ministerio laical se enfatiza el compromiso misionero del catequista.

De hecho, el **Cardenal Rino Fisichella**, Presidente del Pontificio Consejo para la Promoción de la Nueva Evangelización, en la rueda de prensa donde se presentó el documento; **insistió en la secularidad de este ministerio que no deriva de la jerarquía**, ni el catequista es sustituto del clero o de los religiosos; sino que

brota de la condición bautismal del catequista, para que cumpla su misión específica, lejos de cualquier clericalismo: transmitir el conjunto de la fe e introducir en la vida cristiana.

Litúrgicamente celebrado (nn. 8-9)

Dado su carácter vocacional, el ministerio del catequista ha de ser discernido por los pastores, celebrado en el Rito de Institución, formado como conviene para ser transmisores de la vida de la fe, misioneros hacia donde sea necesario.

Se indica que **la Congregación para el Culto Divino publicará el Rito de Institución** y que **las Conferencias Episcopales han de establecer el itinerario formativo y los criterios normativos** de este ministerio laical del catequista.

Claramente ‘franciscano’

Las raíces son paulinas, de Pablo VI, el peso de su magisterio es patente. Sus intuiciones proféticas sobre la

evangelización cuajaron en los instrumentos catequéticos del pontificado de Juan Pablo II, y ahora, con el Papa Francisco, toman velocidad de cruceiro en la ‘ministerialidad laical’ del catequista. Se trata como advertía el Papa Benedicto XVI de huir de todo proselitismo y salir para anunciar contagiando la experiencia de un encuentro personal con Cristo, buena noticia de Dios también para el siglo XXI.

Es una **acción claramente ‘franciscana’**, es decir, **del Papa Francisco**, pues traduce en hechos el programa pastoral de su pontificado tal como está plasmado en *Evangelii gaudium*:

La **clave vocacional** de la vida cristiana, la **conciencia discipular** del cristiano, la **matriz eclesial** de toda acción pastoral, el **reclamo comunitario** de todo fiel, pastor y consagrado; el horizonte de la conversión misionera, la urgencia de una renovación pastoral de una ‘Iglesia en salida’, la propuesta de ensayar creativamente propuestas pedagógicas de acompañamiento, de activar procesos de discernimiento, de acogida mistagógica de todos, de concebir la fe como la celebración alegre de un encuentro con el Cristo que nos encuentra en la vida y se hace anuncio sintético y sencillo del Evangelio...

Son **acentos del Papa Francisco que se vierten y convergen en esta decisión** valiente, un desafío evangélico, y una tarea pastoral en la que todos estamos llamados a poner el hombro.

La concepción y desarrollo de la misión compartida, la calidad iniciática de la formación cristiana, consagrada y sacerdotal, el empeño pastoral de una catequesis más de anuncio y acompañamiento evangélico, de conversión pastoral más que de conservación sociocultural, son sólo algunas de las **áreas que quedan afectadas positivamente por la institución del ministerio laical** del catequista en los próximos años.

Si estas letras han servido, **sírvanse leer la Carta Apostólica ‘Antiquum ministerium’**, **nada como ir a la fuente original** y ésta, la novedad del antiguo ministerio del catequista, según el Papa Francisco les gustará.

Roma, 17 de mayo de 2021
Fiesta de San Pasqual Bailón ofm

"Su semilla abona el campo fértil de la lucha por una nueva sociedad"

Víctor Gálvez Pérez, catequista, mártir de los derechos humanos

"Fue un destacado catequista y delegado de Pastoral Educativa en la parroquia de Malacatán, San Marcos (Guatemala). Casado y padre de dos niños. Carpintero de profesión. Tenía un don extraordinario de convocatoria"

"Comprometido con los derechos humanos, colaboró con el Programa de Derechos Humanos del Obispado de San Marcos cuando Monseñor Ramazzini, hoy cardenal, era obispo de esta diócesis"

"Uno de sus compromisos como delegado de derechos humanos fue la constitución del Frente de Resistencia frente a los abusos de una empresa eléctrica. Fue salvajemente torturado y asesinado por ello"

Previamente había sido amenazado. En una de esas ocasiones, Víctor dijo a sus compañeros: "Si yo muero, ustedes no callen, sigan en la lucha"

"El 24 de octubre de 2009, Víctor cayó tiroteado, dejando una mujer viuda, Elisa, y dos niños huérfanos. Tenía 42 años"

Fernando Bermúdez López

Fue un **destacado catequista y delegado de Pastoral Educativa** en la parroquia de Malacatán, San Marcos (Guatemala). Casado y padre de dos niños. Carpintero de profesión. **Tenía un don extraordinario de convocatoria.** Organizaba jornadas de formación con los maestros y maestras de la región, logrando concentrar a centenares de docentes.

A Víctor le animaba el ardiente deseo de que los educadores estén capacitados en **valores humanos** para proyectarlos a sus alumnos y alumnas. Decía: "En los maestros y maestras está el futuro de nuestro país. Ellos deben sembrar valores en la niñez y juventud, resaltando el respeto a la vida, el sentido de la justicia, la

responsabilidad, la honradez, el servicio y la solidaridad".

Deseoso de capacitarse teológicamente, se inscribió en los cursos del **Diplomado en teología de la universidad Landívar**, en la extensión de San Marcos en el plan de fin de semana.

Consciente de que los derechos humanos son derechos divinos, porque todo lo que se hace al servicio de la gente más vulnerable se hace con Jesucristo, **colaboró con el Programa de Derechos Humanos del Obispado de San Marcos cuando Monseñor Ramazzini, hoy cardenal, era obispo de esta diócesis.**

Uno de sus compromisos como delegado de derechos humanos **fue la constitución del Frente de Resistencia frente a los abusos de una empresa eléctrica**, perteneciente a la transnacional española Unión FENOSA. Buscaba con ello **asesorar a los campesinos más pobres de las aldeas** en sus problemas con la empresa eléctrica.

Denunció lo cobros exagerados por el servicio de energía eléctrica en varios municipios del departamento de San Marcos. En sus reuniones con los catequistas y conversaciones citaba con frecuencia el texto de Mateo 25,31-46. “El Cuerpo de Cristo –comentaba-, no solo está en la Eucaristía sino también en los cuerpos de nuestros hermanos y hermanas que sufren. Ahí quiere Jesús que le sirvamos”.

Como consecuencia de su coherencia evangélica **se comprometió activamente en la defensa de los recursos naturales** del departamento de San Marcos y emprendió una intensa actividad por la nacionalización de la energía y la expulsión de las empresas involucradas en el negocio energético.

En mayo de 2009 fue víctima de amenazas y actos de amedrentamiento en represalia a sus actividades en defensa de los derechos económicos y sociales de la población campesina. **Días después fue secuestrado. Lo torturaron salvajemente y le dijeron que si no abandona el trabajo que hace, lo matarían.** Lo dejan libre y cuando se reunió con sus compañeros, les dice: “Si a Jesucristo lo persiguieron, torturaron y mataron por ayudar a la gente pobre, yo voy a seguir adelante. **No me echo atrás**”.

El 19 de julio de 2009, cuando Víctor se encontraba junto con otros compañeros y compañeras del Frente de Resistencia programando las acciones ante los problemas generados por la empresa eléctrica, **se aproximaron cuatro hombres en un vehículo, amenazándole:** “Ya los conocemos a ustedes, indios asquerosos” y empezaron a propinar golpes a los miembros del Frente. Uno de aquellos desconocidos trató de disparar a Víctor sin acertar dar en el blanco. **Cuando se marcharon, dijo Víctor a sus compañeros: “Si yo muero, ustedes no callen, sigan en la lucha”.**

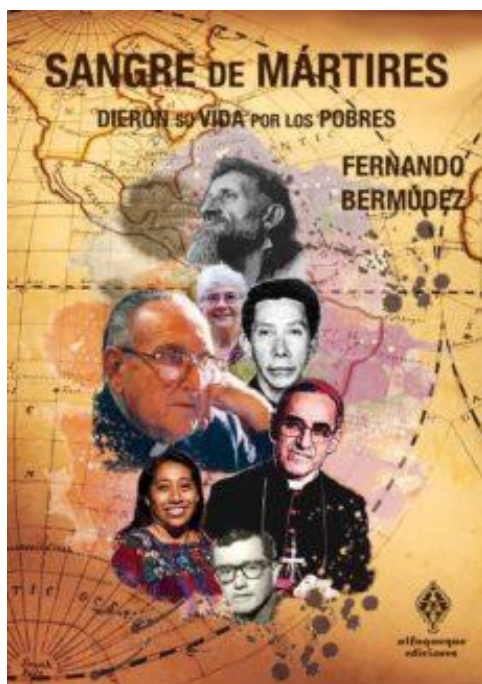
En la mañana del **24 de octubre de 2009**, Víctor Gálvez participó en una asamblea de la parroquia de Malacatán. Durante la misma, realizó un análisis de la situación social de la región con una iluminación de la Palabra de Dios. Hacia el mediodía, Víctor **se dirigió a la oficina de atención al público del Frente de Resistencia** para prestar asesoramiento a varias familias de las aldeas.

A primeras horas de la tarde, **cundo Víctor salía de la oficina**, se le aproximó un vehículo del cual bajó un

hombre sin identificar. Este le propinó varios disparos con un arma de grueso calibre, provocando su muerte instantánea. **Víctor cayó asesinado, dejando una mujer viuda, Elisa, y dos niños huérfanos. Tenía 42 años.**

La muerte de Víctor produjo una profunda indignación y consternación general. **Las comunidades expresaron** sus más hondos sentimientos, diciendo: **“Rendiremos nuestro homenaje a Víctor siguiendo su ejemplo como luchador infatigable en la defensa de los derechos humanos”.**

Víctor fue un hombre profundamente creyente, que **desde su fe cristiana se comprometió en la defensa de las comunidades campesinas más empobrecidas.** La fuerza de su compromiso fue el Evangelio. Víctor se

mereció aquellas palabras de Jesús: "Bienaventurados los perseguidos por causa de la justicia porque de ellos es el reino de los Cielos".

“Víctor cometió el pecado de sumar su tiempo y sus esfuerzos a las legítimas causas de su pueblo. Su firme convicción católica lo llevó a vivir el Evangelio, comprometiéndose a favor de la equidad, la paz que nace de la justicia, la soberanía de los pueblos y la construcción de una Guatemala justa, digna y humana, como señalaba el también mártir monseñor Juan Gerardi”, **proclamó un sacerdote de Malacatán**. En el sepelio, uno de sus compañeros expresó: Asumimos el llamado evangélico de no temer a los que matan el cuerpo sino a los que matan el alma.

La semilla que Víctor ha sembrado con su sangre abona el campo fértil de la lucha por una nueva sociedad.

(Libro: Sangre de mártires, dieron la vida por los pobres. Fernando Bermúdez, Alfaguara, 2020, Cieza).

1978. ESPANYA ACONFESSIIONAL I CATÒLICA

COMENÇA EL DESÀNIM

G. Salvador Balart i Altés

El 6 de desembre de 1978 el poble espanyol va votar sí en el referèndum a la pregunta: “¿Aprueba el proyecto de Constitución? I aquí, per a alguns, es van començar a esquerdar i trencar plats.

Fem un breu recordatori (transcripció original) de com estava regulat el tema de religió abans de la Constitució Espanyola del 1978 i de l'article 16 de la mateixa.

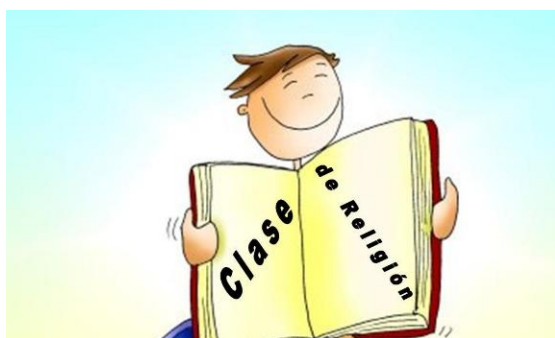
La España católica que impuso el dictador Francisco Franco por decreto (“La religión católica, apostólica, romana sigue siendo la única de la Nación española y gozará de los derechos y de las prerrogativas que le corresponden en conformidad con la Ley Divina y el Derecho Canónico”) fue derogada oficialmente en 1978 por el artículo 16 de la Constitución: “Se garantiza la libertad religiosa y de culto. [...] Ninguna confesión tendrá carácter estatal”.

LA RELIGIÓN EN LA LEY FUNDAMENTAL

Artículo 16 de la Constitución de 1978.

- 1. Se garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y las comunidades sin más limitación, en sus manifestaciones, que la necesaria para el mantenimiento del orden público protegido por la ley.***
- 2. Nadie podrá ser obligado a declarar sobre su ideología, religión o creencias.***
- 3. Ninguna confesión tendrá carácter estatal. “Los poderes públicos tendrán en cuenta las creencias religiosas de la sociedad española y mantendrán las consiguientes relaciones de cooperación con la Iglesia católica y las demás confesiones”.***

El per què de plats esquerdats i trencats? Perquè van començar a trontollar esquemes que es donaven per imposats, infal·libles i sense cap mena de dubte i, és clar, això donava seguretat, autoritat i tot estava per “dat i beneït”.

El clergat i les congregacions religioses van començar a veure que la primacia “catòlica, apostòlica i romana” no tenia el recolzament d’antuvi i el poble començava a respirar aires nous i més llibertat, i això, feia mal en el si de tota l’església i les conseqüències van ser evidents al llarg dels anys amb abandonaments preocupants de clergues, religiosos i un progressiu buidament d’esglésies i pràctica religiosa.

Amb el temps, què va succeir – entre d’altres - a escoles religioses i fòrums parroquials i eclesials? Les escoles

religioses – al principi i no totes – es van aferrar a la tradició i van voler “capejar” el temporal intentant donar una visió una mica més moderna però sense cap tipus de missatge més creïble, es deia el mateix en altres paraules, però “nous aires” no ventilaven el suficient per a donar una sensació de que les coses estaven canviant i és necessitava una renovació adequada a la nova realitat social. Les parròquies també es van ressentir perquè – sobretot – el jovent es va sentir més alliberat i sense deixar de seguir col·laborant, poc a poc, no va haver el relleu suficient i cada vegada quedaven grups més reduïts (ara recordo d’alguns companys meus del “cau parroquial” que poc a poc van anar marxant i va acabar tancant perquè ja no era atractiu i no hi anava quasi ningú) i el problema era que el rector i vicari no van voler fer un pas endavant atenent les peticions del jovent demanant una mica més de flexibilitat i no tant control parroquial.

Doncs bé, encara quedava una flama encesa i va haver-hi gent que va posar “piles”: reciclar-se, formar-se i obrir-se als nous signes dels temps (i en això reconec que l'església també ha fet un pas endavant presentant-se com a més oberta, permissiva i amb un missatge evangèlic i litúrgic més proper i d'acord amb la societat actual del moment). Un exemple de casa nostra: Les Pasqües Joves; plenes de jovent que durant molts anys van omplir Sant Martí i en el que es

vivien intensament aquells dies tant importants; ara, però (exceptuant aquests dos darrers anys per la pandèmia), ha quedat en format molt més reduït, però – per sort - es segueix vivint amb intensitat i fraternitat, com també, les famoses “Pujades a Montserrat”, èxit total de públic i participació, però cada vegada més poca gent a la celebració dins la basílica del monestir i alguns ja diuen ben clarament que aquesta pujada és més per fer esport i poca cosa més, però això sí, el més important, sí, sí, el més important és el nombre de participants inscrits perquè això fa gruix i dona sensació de “poderío” las-salià. De ben segur que ganes, entrega, dedicació i il·lusió no en falta ni faltarà, però també, és un altre indicador i ens costa de reconèixer que per molt que quedi una flama encesa, la llum és més feble.

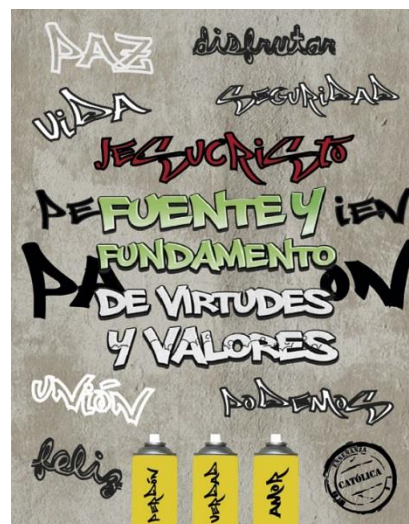
I amb tot això què es vol dir? Doncs que potser hauríem d'entonar una mica el “mea culpa”, que ens costa de reconèixer que potser ens hem quedat una mica aturats (alguns van aturar el rellotge fa temps) i sempre amb l'esperança de que “altres temps tornaran” i a nosaltres no ens afecten segons quines coses o situacions perquè malgrat tot..... la vida segueix.

Som escola i som església catòlica, i tal com diu l'article 16 de la Constitució del 1978:

- Garantim la llibertat religiosa, ideològica i de culte dels nostres alumnes.
- No preguntem sobre ideologia, religió o creences.
- No ens considerem confessió de caràcter estatal.

I torno a les esquerdes que acaben en els plats trencats que comentava al principi d'aquest article; tenim esquemes trencats i no volem veure més enllà perquè la nostra zona de confort s'ha vist amenaçada, la formació rebuda no s'adapta als nous “signes dels temps” i a vegades no veiem que ja des de fa temps hem passat la data de caducitat d'algunes de les nostres estructures i no hem renovat el producte per a que torni a tenir la frescor i vigència necessària. Volem ser creïbles i testimonis del que no ens creiem o som incapaços de transmetre il·lusió, coratge i convenciment. Se'ns pot veure – evidentment, no sempre a tots – com a distants, fugissers, acomodats en els nostres costums i aliens als canvis sorgits al llarg dels anys..... i es clar, és aquí on veiem que estem perdent la nostra identitat heretada d'anys antics en que la religió catòlica, apostòlica i romana era l'única on l'església s'aferrava i a on capellans i religiosos veien satisfets el seu ego de poder i autoritat, potser sense cap mala intenció, però donava respecte, feia sentir-se important i admirat. És una llàstima, però una persona que ha vist perduda la seva autoritat perquè no ha pogut o volgut adaptar-se als signes del temps (i en això la formació és molt important tal com deia en l'article de l'anterior PAX) en aquests moments actuals no voldrà reconèixer que el seu fracàs ha estat víctima de la seva poca visió de futur i de no avançar-se als esdeveniments que un bon educador ha de preveure amb antelació. Una bona ocasió va ser el dia que es va promulgar la Constitució en el 1978; el començament d'una renovació, actualització i ments més obertes a una societat que volia sortir d'unes imposicions i regles que de ben segur si l'església hagués posat fil a l'agulla (sense perdre l'essència del missatge cristià) les coses haguessin anat d'un altre manera i no ens trobaríem en la situació actual.

Malgrat tot, no ens desanimem, i el que és més important, que no ens vegin febles i amb poques forces. Per sort, l'església sempre estarà al costat del qui la necessiti, i nosaltres en això tenim un paper molt important a fer, això sí, amb el rellotge marcant bé l'hora exacta, modern i que llueixi ben resplendent, perquè mirar l'hora... tothom – sense excepcions - sempre ho farà.

APÚNTATE A CLASE DE RELIGIÓN
#apuntateareli

UN CAPÍTOL PER TEIXIR FRATERNITATS

G. Josep Canal i Alavedra

Aquest estiu hem celebrat la segona sessió del III Capítol de Districte, aplaçada tot un any a causa de la COVID19. Ben segur que molts Germans hauran pensat: “Després de tantes reunions... què ens aportaran de nou? Fins i tot hi ha qui afirmarà: “La sopa d’all fa molts anys que està inventada”.

Són moltes les maneres en que hom es pot situar davant d’un Capítol de Districte.

Tornant de Lliria alguns em preguntaven sobre la representativitat dels membres del Consell de Districte, (i del Consell de la Comunitats Lasal·lianes) respecte els antics districtes, sectors, zones... Altres sobre el disseny i funcions de les noves estructures d’animació i govern. Altres llegeixen amb atenció fins la darrera subordinada de cada un dels Estatuts, dels punts del directori, i fins i tot hi ha qui cerca

intencions, objectius, anhels en cada una de les propostes.

I, d’una manera o altre, potser és cert que en aquests punts es pot definir la marxa del Districte en el futur immediat, però molt pobre seria si sols llegim les propostes. Caldrà veure, llegir i reflexionar sobre la realitat que els motiva. Algú pensarà: “parole”, “parole”... i té tota la raó del món si no les contrasta a la llum de la fe amb la seva vida personal. Si fem una lectura sense implicació personal, les paraules se les emporta el vent, i tot serà un fulletó més abandonat en qualsevol prestatgeria de l’habitació o de la comunitat.

M’agradaria començar amb el lema del Capítol “Somiar i teixir fraternitats”. Aquest títol m’ha portat a la meva infantesa quan veia la meva àvia o la meva mare que de tant en tant em feien alguna bufanda, algun jersei. La il·lusió que hi posaven i jo que ja somiava amb la peça acabada....

Eren dos o tres els cabdells de llana, segons colors que penjaven de les agulles i amb paciència, il·lusió i força atenció s’anaven entrecreuant segons els “punts” escollits per fer un tipus de trama o un altre. Aquest és el símbol de la nostra vida... entrellçar valors i creences per fer créixer la nostra fe, entrellçar fraternitat, relacions... per fer créixer la comunitat, i entrellçar noms, persones, necessitats per fer créixer el servei.

I potser les propostes del Capítol també podrien ser fil de llana que es va entrellçant per anar avançant....

I quan hom llegeix els documents pot anar pensant que parlem molt d'acompanyament, potser massa, i és cert, a l'igual que també és cert que TOTS/ES necessitem trobar-nos davant d'una altra persona per contrastar, confrontar els nostres sentiments, il·lusions i projectes. Però si els diàlegs comunitaris fossin clars, francs, si no ens escapéssim del menjador tan aviat com hem acabat la fruita o el darrer glop

de cafè, si els Germans parléssim més cara a cara, i no amb notes, si ens comunicéssim més amb els Germans de la nostra comunitat, més que el que ens comuniquem amb altres Germans, amistats via mail, telèfon, whatsapp... La tecnologia que ens acosta als llunyans i ens distancia dels propers. Normal. És més difícil afrontar-se en el dia a dia, que en aquella relació esporàdica amb quilòmetres pel mig. Si ens esforcéssim per "perdre" el temps per estar amb els Germans, si a la capella sabéssim compartir més enllà de la Litúrgia... l'acompanyament seria més intens i no ens caldria parlar-ne tant.

Quan llegim els documents capitulars veiem que és molt el que li demanem al Projecte Comunitari. (Ja no m'atreveixo a parlar dels Projectes Personals), però com molt bé diuen alguns, el paper ho aguanta tot. Potser ens cal fer un pas, sortir de la nostra "zona de confort", del "nostre estar instal·lats" i avançar una mica.

I pensem interiorment... com acolлим la realitat personal de cada Germà? Amb ulls de misericòrdia? Amb esperit crític? Amb esperit crític constructiu? Volent que siguin "iguals que jo"?

Parlant de la vida de fe hi ha un moment que es parla de certa "mediocritat espiritual". Jo crec que no. Cert que cadascú ho viu al seu nivell, i a tots ens cal seguir creixent. "Senyor augmenta la meua fe". No ens podem conformar amb com ho vivim ara, ens cal deixar enrere rutines, necessitem llegir per créixer, estar atents a diferents testimonis, -començant pel dels Germans de la meua comunitat- on hi ha molt per aprendre-. Ens cal renovar, i a més, avui en

el nostre entorn més que grans pedagogs (que ja n'hi ha), el que l'escola lasal·liana necessita són testimonis de vida interior, de fraternitat, de gratuïtat. Ens podem fer la pregunta: Som testimonis en el món o estem deixant que el món s'apropii de la nostra persona, del nostre tarannà? Què podem oferir als nostres joves, als nostres postulants (un lleidatà entre ells, l'Albert)?

També tenen una rellevància especial en aquest Capítol els Germans Grans i més encara les comunitats amb servei d'infermeria. L'atenció als Germans és bona, però sempre cal seguir millorant, per tant serà bo tenir un directori, amb un seguit de protocols per continuar mantenint i millorant l'atenció.

També, com tot capítol, hi ha un espai per replantejar la nostra dedicació als més vulnerables, fet que sempre hem tingut present des dels nostres inicis. I mirant els Germans i veient quina és la nostra realitat en el primer quart del segle XXI, és obvi que la majoria de propostes ens parlen de dedicar-nos a ells des del voluntariat i també posant a disposició d'aquest col·lectiu i de les entitats que en ell treballen part dels espais que ja no fem servir, però crec que ens cal posar l'accent en la primera part: el nostre temps, el nostre interès, la nostra dedicació segons les nostres possibilitats. Tots ens podem plantejar què podem fer? Sigui quina sigui la nostra realitat...

I per acabar, tot un treball dedicat a Estatuts i directoris... que ens donen pautes per caminar, organitzar-nos en el dia a dia, però que han de ser del tot AVALUABLES I MILLORABLES en capítols posteriors. Malament aniríem si quedessin pels "segles dels segles". Ens cal anar avançant, la situació d'avui d'aquí quatre anys serà diferent i caldrà anar adaptant-nos.

I quina ha de ser la nostra actitud quan llegim la documentació final... crec que molt similar a la del dia que la nostra mare, o la nostra àvia ens va regalar un jersei fet amb la seva màxima il·lusió... posar-nos-el (viure) amb il·lusió, que no quedi abandonat en el fons de l'armari, sabent que hi haurà un dia, que el jersei serà vell, o es quedarà petit (ara no crec que creixem gaire, però de petits si que ho fèiem)... i després vindrà un altre jersei amb un disseny diferent, doncs les modes o estils hauran canviat, però l'essència de l'entrellaçar els fils dels valors no s'haurà perdut.

LEMA DEL CURS 2021-2022

ACOLLIDA - ACCEPTACIÓ

ARLEP

Durant el curs 2021-2022 se'ns invita a aprofundir dos valors profundament cristians que, de diferents maneres, sempre adaptant-nos al moment cultural concret, s'han viscut en la història lasal·liana: **ACOLLIDA i ACCEPTACIÓ**.

Podem veure que tots dos conceptes són molt similars i que, fins i tot, un s'utilitza per definir l'altre. Per tant, l'acollida i l'acceptació tenen molt a veure entre si i no es poden donar l'un sense l'altre.

No són dos valors nous, han estat presents al llarg de la història de la humanitat, tot i que les circumstàncies actuals fan que siguin d'actualitat en aquest moment. La raó no és altra que la gran diversitat que caracteritza la nostra societat. Diversitat en tots els aspectes que podem imaginar, diversitat que avui es viu com a riquesa, però al mateix temps és un repte, perquè fins fa unes dècades la nostra societat era bastant monocromàtica i allò diferent o divers acostumava a ser vist com una amenaça per al sistema.

La diversitat a tots els nivells de les nostres vides ha posat de manifest la necessitat de treballar i aprofundir en les actituds d'acollida i acceptació d'allò que percebem com a "diferent". Si fins fa poc la diferència es veia gairebé com una provocació, avui la diferència es veu com la "normalitat", perquè tots som, d'alguna manera, diferents.

Només des de la recepció i l'acceptació de l'altre podem construir la nova civilització de l'amor, per això és important que en les nostres obres dediquem temps, esforç... en aprofundir en elles com a actituds fonamentals del ciutadà del segle XXI.

Corresponen a la nostra identitat lasal·liana, a lasal·lians sense fronteres.

OBJECTIUS GENERALS

Aprofundir i valorar el sentit de pertinença a una sola espècie, la humana, ressaltant i valorant el que ens uneix més del que ens separa.

Promoure actituds d'acollida i acceptació de l' "altre" per facilitar la integració en una societat diversa, multicultural i multireligiosa.

Reconèixer la diversitat com a font de riquesa tant a nivell personal com social.

Promoure trobades personals que facilitin la superació de prejudicis, estereotips i temes.

Desenvolupar l'hospitalitat en les nostres obres per a que tothom se senti acollit i acceptat sigui quina sigui la seva circumstància personal.

Aprofundir en l'empatia com a disposició interior que permeti arribar al cor i a la situació de l'altre.

Formació i enfortiment en la comunitat educativa dels valors humans d'igualtat, respecte, tolerància, pluralisme, cooperació i coresponsabilitat social.

En l'actualitat "La Salle" aposta clarament per l'acollida i l'acceptació de totes aquelles persones que conformen el que s'ha anomenat diversitat i cadascuna de les seves manifestacions. En el "Caràcter Propi dels Centres La Salle" hi ha moltes referències explícites o implícites a aquesta realitat i les respostes que des de la nostra xarxa d'obres intentem donar.

Claus per llegir el pòster

Visió general

El cartell que es proposa és un dibuix senzill en el qual intentem reflectir d'una manera senzilla i simbòlica el que La Salle entén per Acollida i com s'intenta viure en cadascuna de les seves obres i projectes.

L'acollida és una actitud fundacional i fonamental a La Salle on tots estem involucrats. Tots som acollits i alhora tots estem acollint. A les obres lasal·lianes, a les escoles, a les obres socioeducatives, a les universitats tots tenen, tenim un lloc i per a això és necessària la col·laboració i implicació de tots.

Estil

És un dibuix senzill en tota la seva concepció, línies, colors, composició ... Malgrat la senzillesa volíem donar un valor simbòlic a tots els elements que apareixen.

Se li ha donat un toc "naïf", per simbolitzar que l'acollida no necessita coses espectaculars, volem acollir des de la senzillesa del que som.

Elements

Cames. Són l'element més destacat del cartell. Són cames sense gènere, sense raça, sense edat, tots podem sentir-nos identificats amb elles. Simbolitzen les cames de tots aquells que formen la Comunitat Educativa Lasal·liana.

Mitjons. No és una qüestió d'uniformitat perquè la diversitat és evident i la vivim com una cosa que enriqueix el nostre projecte i el dia a dia. Els mitjons multicolors són el símbol d'aquesta diversitat que caracteritza la gran família a casa.

Sabatilles. Quan arribem a casa el primer que fem és posar-nos còmodes i un dels elements més significatius en aquest sentit són les sabatilles, també anomenades "d'estar per casa". A La Salle volem que tothom se senti còmode, és a dir, que tots puguem ser nosaltres mateixos. Les sabatilles simbolitzen l'autenticitat de cadascun, el ser un mateix.

Sabates. Ens les hem tret, perquè volem estar còmodes. Simbolitzen d'una banda totes les pors que ens impedeixen ser qui realment som i mostrar-nos d'aquesta manera. Però també signifiquen els prejudicis i les idees preconcebudes que tots tenim i que impedeixen als altres ser un mateix. A La Salle volem i treballem perquè tots deixem de banda les dues coses, les pors i els prejudicis i així puguem posar-nos les sabatilles i estar còmodes, sent nosaltres mateixos.

Motxilla. És amb el que arribem i també amb el que sortim. El seu contingut varia amb el temps. Simbolitza la història personal, les bones i dolentes experiències que configuren la trajectòria de cadascun. Sigui quina sigui la teva motxilla, és a dir, la teva història, ningú la jutjarà, simplement l'acollirem per seguir caminant junts, per seguir omplint-la d'experiències positives i enriquidores.

Porta. Al fons del pòster hi ha una porta entreoberta. La porta és un element que planteja moltes preguntes, és per entrar o per sortir? la persona és dins o fora? per a què entren? Per què surten?... Es pot vincular al lema dels antics alumnes: "Entrem per aprendre, sortim per servir"

Color blau. És el que connecta l'interior amb l'exterior. El que passa fora de les Obres de La Salle influeix a l'interior, però al mateix temps aprenem a transformar i millorar la realitat. La Salle és un reflex de la societat, però també hi projectem els nostres valors i la nostra identitat, per a la construcció d'un món més just a l'estil de Jesús.

Logotip de La Salle. L'hem volgut posar a la porta i que formés part del dibuix per a que es llegeixi junt amb el lema "Estàs a casa, estàs a La Salle" o viceversa, "Estàs a La Salle, estàs a casa". Destaquem la dimensió comunitària del nostre projecte. La Salle és una família.

Els lasal·lians, per tradició, han anat més enllà de les fronteres. Aquest impuls creatiu ve del naixement, quan Joan Baptista de La Salle, més enllà de les fronteres socials i religioses del seu temps, va reunir un grup heterogeni de mestres laics que, en esperit d'associació, es van transformar primer en comunitat, després en societat i finalment en institut. D'una manera general, podríem parlar de dos principis fonamentals: la preocupació constant per l'educació i l'apoderament necessaris perquè els menys avantatjats puguin viure amb dignitat i l'esperit de lliure i servei en la formació oferta i rebuda en els nostres treballs".

Avui, el papa Francesc ens recorda dient-nos que "sent creats pel mateix Pare, tots els éssers de l'univers estan units per vincles invisibles i formem una mena de família universal, una comunió sublim que ens trasllada a un respecte sagrat, amorós i humil".

La oración particular del Papa Francisco a San José

"El año 2020 fue declarado por el Papa Francisco 'año josefino'... San José, más que el Patrono de la Iglesia Universal, es ante todo el patrono de la iglesia doméstica, de la gente trabajadora, de los anónimos"

"Es propio de la teología actualizar las reflexiones ya existentes, pero sobre todo profundizar el significado de San José para los días actuales, como he intentado hacer en un amplio libro: 'San José, la personificación del Padre' (Voces 2005/Loyola 2006)"

"Tal como yo lo entiendo, el Padre se personificó en el padre terrestre, tomó forma humana en José. Faltaba esta pieza arquitectónica para la plena autocomunicación de Dios así como es, es decir, como Trinidad, incluyendo al Padre, en este caso. Esta es la tesis fundamental, lógicamente urdida con argumentos de la propia teología que no cabe referir aquí"

"La gran lección que sacamos, y con ella aprendemos algo más de Dios, es ésta: la Familia divina, en un momento preciso de la historia, asumió a la familia humana. El Padre se personalizó en José, el Hijo en Jesús y el Espíritu Santo en María"

"El Papa Francisco recibió la traducción española del libro y agradeció transmitiéndome la oración que él le reza todos los días"

"Esta oración, de hace ya 40 años, parece adecuada para los días sombríos vividos y sufridos por toda la humanidad"

Leonardo Boff

El año 2020 fue declarado por el Papa Francisco "año josefino", es decir, un año dedicado a la devoción y a

profundizar en la figura de San José. Ella es oportuna en este momento de la pandemia del coronavirus, despiadada con los más vulnerables que son los pobres y los destituidos de los cuidados necesarios.

San José más que el Patrono de la Iglesia Universal es ante todo el patrono de la iglesia doméstica, de la gente trabajadora, de los anónimos, de los que viven sometidos al silencio social. San

José vino de este mundo, pero no nos dejó ninguna palabra. Habló por sus manos de trabajador. Solo tuvo sueños. Fue tierno esposo de María, padre proveedor de Jesús, protegió a su hijito amenazado de muerte por Herodes, se refugió en el extranjero, en Egipto, introdujo a Jesús en las tradiciones de la piedad judaica. Cumplió su misión y desapareció sin dejar rastro.

Es propio de la teología actualizar las reflexiones ya existentes, pero sobre todo profundizar el significado de San José para los días actuales, como he intentado hacer en un amplio libro: 'San José, la personificación del Padre' (Vozes 2005/Loyola 2006) y en varios artículos reproducidos en diferentes medios.

Me he propuesto llevar hasta las últimas consecuencias la reflexión sobre San José, pues esta osadía (permitida pues estamos siempre tratando con los misterios divinos) pertenece al oficio de la teología. Él nos debe ayudar a entender mejor al Dios adorado por los cristianos.

No carece de sentido que San José se haya mantenido siempre en la dimensión del misterio que ninguna palabra puede expresar, ni que su medio de comunicación hayan sido los sueños, ni que, finalmente, no haya sido un rabino que habla y enseña, sino un trabajador que hace silencio mientras trabaja. Hoy sabemos por la psicología profunda de C.G. Jung y discípulos, que los sueños son el lenguaje de la radicalidad humana y de su misterio último. Parece que el propio Dios o el universo hubiesen preparado a la persona con las condiciones previas adecuadas para acoger al Padre en caso de que decidiese salir de su misterio y autocomunicarse a alguien.

Para los cristianos es una verdad aceptada que el Espíritu Santo fue la primera persona divina en venir a este mundo y armar su tienda (morar definitivamente) sobre María (Lc 1,35). De igual forma es una convicción de fe que el Hijo del Padre vino a continuación, engendrado por María y que también armó su tienda entre nosotros (se encarnó: Jn 1,14). ¿Por qué el Padre iba a quedar fuera? ¿Por qué solamente dos personas divinas se establecieron entre nosotros? A estas preguntas intento buscar razones bien fundadas.

Parto de la tesis oficial, confirmada por el Concilio Vaticano II (1962-1965) en la "Constitución Dogmática Dei Verbum" de que la revelación es más que comunicación de verdades. Es la autocomunicación de Dios así como es (n.2).

Pues bien, si eso es verdad significa que la revelación es siempre autocomunicación de las tres personas divinas, Padre, Hijo y Espíritu Santo. No puede ser solo del Espíritu Santo y del Hijo. El Padre debe entrar también, hasta por un efecto sinfónico y armonioso de toda la revelación divina.

Ahora bien, se dice en teología que el Padre es el misterio absoluto sin-nombre, que continuamente está trabajando haciendo surgir y sustentando la creación diciendo en cada momento su "fiat" (¡hágase!). Si no lo hiciera, ella volvería a la nada. Nótese que San José presenta características adecuadas a la naturaleza del Padre celestial. El Padre no habla, quien habla es el Verbo; Él vive en un silencio

insondable y su principal actividad es trabajar, como confirma Jesús: "Mi Padre trabaja hasta ahora" (Jn 5,17) como también lo hace José.

Si hubiera alguien en quien el Padre pudiera armar su tienda para habitar entre nosotros, José de Nazaret sería esa persona. El Papa Juan Pablo II en su Exhortación Apostólica sobre San José, Redemptoris Custos (1989), afirma que "la paternidad humana de José" fue asumida en el acto de la encarnación de Dios (n.21).

Hay en teología este dicho clásico: “Deus potuit, decuit, ergo fecit”: “Dios podía, era conveniente y, por lo tanto, hizo”. Así que el Padre celestial podía personificarse en José, era conveniente que lo hiciese y, por lo tanto, así lo hizo. Efectivamente, tal como yo lo entiendo, el Padre se personificó en el padre terrestre, tomó forma humana en José. Faltaba esta pieza arquitectónica para la plena autocomunicación de Dios así como es, es decir, como Trinidad, incluyendo al Padre, en este caso. Esta es la tesis fundamental, lógicamente urdida con argumentos de la propia teología que no cabe referir aquí.

La gran lección que sacamos, y con ella aprendemos algo más de Dios, es esta: la Familia divina, en un momento preciso de la historia, asumió a la familia humana. El Padre se personalizó en José, el Hijo en Jesús y el Espíritu Santo en María.

El Papa Francisco recibió la traducción española de mi libro “San José, la personificación del Padre” (DABAR/Mexico) y agradeció transmitiéndome la oración que él le reza todos los días. Literalmente escribió y esto puede ayudar a muchos devotos de san José:

“Quiero compartir contigo la oración que recito desde hace cuarenta años después de los Laudes:

Glorioso Patriarca San José, cuyo poder sabe hacer posibles las cosas imposibles, ven en mi auxilio en estos momentos de angustia y dificultad. Toma bajo tu protección las situaciones tan graves y difíciles que te confío, para que tengan una solución feliz.

Mi bien amado Padre, toda mi confianza está puesta en Ti. Que no se diga que te he invocado en vano, y puesto que Tú puedes todo junto a Jesús y María, muéstrame que tu bondad es tan grande como tu poder. Amén”

Esta oración, de hace ya 40 años, parece adecuada para los días sombríos vividos y sufridos por toda la humanidad.

Junto con la ciencia, la técnica y todos los demás cuidados, la oración es como un supplément d’âme que nos puede valer mucho, y alimenta la esperanza esperante.

Francisco, a los religiosos españoles: "¡No les tengan miedo a los límites! ¡No les tengan miedo a las fronteras! ¡No les tengan miedo a las periferias!"

Bergoglio agradece públicamente la misión del cardenal Aquilino Bocos, "el sacerdote, el religioso, que nunca dejó de ser religioso y sacerdote, y que siempre sirve a la Iglesia así"

"Yo me pregunto sobre la esterilidad de algunos institutos de vida consagrada, ver la causa, generalmente está en la falta de diálogo y de compromiso con la realidad"

"Es triste ver cómo algunos institutos, para buscar cierta seguridad, para poder controlarse, han caído en ideologías de cualquier signo, de izquierda, de derecha, de centro, cualquiera"

"Pónganse 'a tiro' del Espíritu Santo. Y estas semanas ayudarán, ciertamente, a ponerse 'a tiro'"

Jesús Bastante

La vida consagrada está de celebración. Por partida doble. El año pasado no pudo celebrar su tradicional Semana Nacional para Institutos de Vida Consagrada (la 49), de modo que en estos tiempos difíciles decidió hacer de la que arrancó esta tarde una doble jornada, para conmemorar además el 50 aniversario del Instituto de Vida Religiosa.

'**Consagrados para la vida del mundo: la vida consagrada en la sociedad actual**', es el lema de las jornadas de este año, que contaron con un telonero de lujo: el mismísimo Papa Francisco, quien hizo un llamamiento claro a los religiosos (y las religiosas) españoles: **"¡No les tengan miedo a los límites! ¡No les tengan miedo a las fronteras! ¡No les tengan miedo a las periferias!"**.

En su vídeo mensaje, Bergoglio quiso recordar a su amigo **Aquilino Bocos**, uno de los factótum de estas semanas de vida religiosa, a quien agradeció ser "el sacerdote, el religioso, que nunca dejó de ser religioso y sacerdote, y que siempre sirve a la Iglesia así". Un ejemplo, el del cardenal claretiano, de **"sembrar continuamente la inquietud por comprender la riqueza de la vida consagrada y hacerla fructificar**. No solo comprender, vivirla. No solo teoría, no, práctica. En todo caso, catequesis para practicarla mejor".

Experiencia de los límites

Mirando el programa, "lo tengo aquí, veo que hay gente que tiene mucha experiencia en vida religiosa y experiencia universal, y experiencia del límite"; entre los que ejemplificó en la hermana **Liliana Franco** presidenta de la CLAR, que simboliza el límite con el mundo americano, "que tantas veces ha aparecido en el Sínodo para la Amazonía"; o "el **cardenal Cristóbal, de Rabat**: el límite con el mundo islámico".

"En la vida consagrada se comprende caminando, como siempre", recalca el

Papa. "Se comprende consagrándose cada día. Se comprende en el diálogo con la realidad", añade, advirtiéndole que "cuando la vida consagrada pierde esta dimensión de diálogo con la realidad y de reflexión sobre lo que sucede, **empieza a hacerse estéril**".

"Yo me pregunto sobre la esterilidad de algunos institutos de vida consagrada, ver la causa, generalmente está en la falta de diálogo y de compromiso con la realidad", subrayó, pidiendo a los participantes de las jornadas que "no dejen esto" y que comprendan que "siempre la vida consagrada es un diálogo con la realidad. Alguno dirá 'sí, ahora esta forma moderna'. ¡No! Pensemos en santa Teresa. **Santa Teresa vio la realidad e hizo una opción de reforma y fue adelante**. Después, a lo largo del camino hubo conatos de transformar esa reforma en encierro, siempre hay".

"La reforma siempre es camino"

"Pero la reforma siempre es camino, es camino en contacto con la realidad y horizonte bajo la luz de un carisma fundacional. Y estas jornadas, estos encuentros, estas semanas de vida consagrada ayudan a perder el miedo", resaltó.

"Es triste ver cómo algunos institutos, para buscar cierta seguridad, para poder controlarse, han caído en ideologías de cualquier signo, de izquierda, de derecha, de centro, cualquiera", lamentó el Papa, quien insistió en que "**cuando un instituto se reformula del carisma en la ideología pierde su identidad, pierde su fecundidad**".

Frente a ello, el Papa pidió "mantener vivo el carisma fundacional es mantenerlo en camino y en crecimiento, en diálogo con lo que el Espíritu nos va diciendo en la historia de los tiempos, en los lugares, en diversas épocas, en diversas situaciones", y supone "**discernimiento y supone oración**".

Coraje apostólico

Y es que, culmina Bergoglio, "no se puede mantener un carisma fundacional sin coraje apostólico, o sea, sin caminar, sin discernimiento y sin oración. Y esto es lo que ustedes están tratando de hacer con esta semana", que "no es reunirse para tocar la guitarra y decir 'qué linda la vida consagrada', no —sí, toquen la guitarra de vez en cuando porque hace bien cantar, hace bien, como dice san Agustín, 'canta y camina', hace bien—, sino para buscar juntos de **no perdernos en formulismos, en ideologías, en miedos, en diálogos con nosotros mismos** y no con el Espíritu Santo".

"¡No les tengan miedo a los límites! ¡No les tengan miedo a las fronteras! ¡No les tengan miedo a las periferias! Porque ahí el Espíritu les va a hablar. Pónganse 'a tiro' del Espíritu Santo. Y estas semanas ayudarán, ciertamente, a ponerse 'a tiro'", concluye el Papa, quien pide a los participantes de las jornadas que "si les queda un 'cachito' de tiempo, recen por mí".

SER FELIZ

*Papa Francisco
Aportación del H. Antonio Domínguez*

“El espectáculo que dio el Papa Francisco en su homilía/sermón”. Es para no cansarse de leer y releer”

"Puedes tener defectos, estar ansioso y vivir enojado a veces, pero no olvides que tu vida es la empresa más grande del mundo. Sólo tú puedes evitar que se vaya cuesta abajo. Muchos te aprecian, admiran y aman. Si repensabas que ser feliz es no tener un cielo sin tormenta, un camino sin accidentes, trabajar sin cansancio, relaciones sin engaños, estabas equivocado.

Ser feliz no es sólo disfrutar de la sonrisa, sino también reflexionar sobre la tristeza.

No sólo es celebrar los éxitos, sino aprender lecciones de los fracasos.

No es sólo sentirse feliz con los aplausos, sino ser feliz en el anonimato.

La vida vale la pena vivirla, a pesar de todos los desafíos, malentendidos, períodos de crisis. Ser feliz no es un destino del destino, sino un logro para quien logra viajar dentro de sí mismo. Ser feliz es dejar de sentirse víctima de los problemas y convertirse en el autor de la propia historia, atraviesas desiertos fuera de ti, pero logras encontrar un oasis en el fondo de tu alma.

Ser feliz es dar gracias por cada mañana, por el milagro de la vida. Ser feliz es no tener miedo de tus propios sentimientos. Es saber hablar de ti. Es tener el coraje de escuchar un "no". Es sentirse seguro al recibir una crítica, aunque sea injusta. Es besar a los niños, mimar a los padres, vivir momentos poéticos con los amigos, incluso cuando nos lastiman.

Ser feliz es dejar vivir a la criatura que vive en cada uno de nosotros, libre, feliz y sencilla. Es tener la madurez para poder decir: "Me equivoqué". Es tener el valor de decir: "perdón". Significa tener la sensibilidad para decir: "Te necesito". Significa tener la capacidad de decir "te amo".

Que tu vida se convierta en un jardín de oportunidades para ser feliz...

Que tu primavera sea amante de la alegría. Que seas un amante de la sabiduría en tus inviernos.

Y cuando te equivoques, empieza de nuevo desde el principio. Sólo entonces te apasionará la vida. Descubrirás que ser feliz no es tener una vida perfecta.

Pero el uso de las lágrimas es para regar la tolerancia. Utiliza las pérdidas para entrenar la paciencia. Usa errores para esculpir la serenidad. Usa el dolor para pulir el placer. Usa obstáculos para abrir ventanas de inteligencia.

Nunca te rindas... Nunca te rindas con las personas que te aman. Nunca renuncies a la felicidad, porque la vida es un espectáculo increíble”.

Braz de Aviz: "El Papa está preocupado por algunas posiciones tradicionalistas en la vida consagrada"

Coloquio en la Semana Nacional de Vida Consagrada

"Si la autoridad no es servicio, se transforma en abusos de poder y en ocasiones, en abusos sexuales"

"Los religiosos no somos superiores, no seamos casta, ni clases sociales unas por encima de otros. Para todos los cristianos, la clave está en el seguimiento de Jesús"

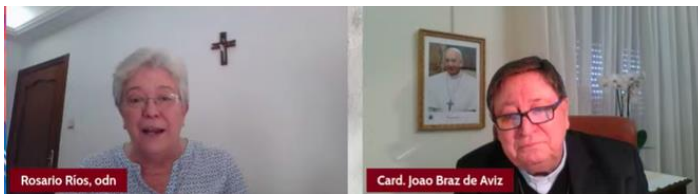
"Hay mucho que hacer. Promovamos el protagonismo de la mujer. Si la Iglesia pierde a las mujeres, corre el riesgo de volverse invisible"

Jolanta Kafka: "Abandonar ese camino no sólo era una traición, sino como volver a matar a Jesús. Así nacieron los evangelios"

Arturo Sosa, sj.: "Jesús se humilló para hacerse uno de tantos, y compartir la condición de los descartados de la historia. Ése es el camino que se nos abre a nosotros"

“El seguimiento de Cristo es nuestra regla suprema. Hoy hemos estado con el Santo Padre, y el **Papa está preocupado por algunas posiciones tradicionalistas**, también en el seno de la vida religiosa. Nosotros partimos del Concilio, éste es el reto”. El prefecto de la CIVCSVA, **Joao Braz de Aviz**, emplazó a los religiosos españoles a construir una Iglesia en salida, para todos, sin exclusivismos ni compartimentos estanco, durante un jugosísimo coloquio, moderado por la presidenta de Confer, **Mariña Ríos**, y que también contó con la participación de la presidenta de la UISG, **Jolanta Kafka**, y el presidente de la USG y general de los jesuitas, **Arturo Sosa, sj**.

El purpurado brasileño, muy claro, recordó a la vida consagrada que es “una de las formas de seguimiento de Cristo dentro del pueblo de Dios”, ante los riesgos de elitismo, o de creerse más que nadie. **“Nosotros somos parte de la Iglesia. Todos en la Iglesia tenemos un único maestro, Jesucristo”**. Y es que “todos los cristianos, todas las vocaciones cristianas tienen las mismas exigencias del Evangelio”.

Más aún: **“Los religiosos no somos superiores, no seamos casta, ni clases sociales unas por encima de otros. Para todos los cristianos, la clave está en el seguimiento de Jesús”**. Porque “no hay consagración mayor o menor, lo que cambia es el modo de seguirlo: en el mundo, la

sociedad, el claustro...”. Por eso, añadió, “en vez de hablar de vida religiosa hablamos de vida consagrada”.

Caminando juntos, siendo libres

Una vida religiosa que ha de “seguir a Jesús construyendo sinodalidad, caminando juntos, sintiendo a Cristo con la Iglesia”, sin “preocuparnos de derechas e izquierdas”, sino “haciendo una conversión personal, concreta, que también es comunitaria”.

En definitiva, recalcó el prefecto de la CIVCSVA, se trata de “ser libres para dejar al Señor actuar”. Y, ahora, en la Iglesia, “es momento de repensar nuestro modo de ser y de actuar”, con dos claves: **sinodalidad y fraternidad**.

En tres ámbitos. El campo de **la autoridad y la obediencia, la relación hombre-mujer y la economía al servicio del pueblo de Dios**. En primer lugar, Braz de Aviz resaltó que “estamos llamados a no excluir a nadie”, denunciando a los que piensan que “son el único canal de comunicación de la comunidad con Dios”. Como explica el Papa Francisco, “no hay lugar para una actitud de imposición de los valores. El camino para transmitir los valores es vivirlos, nuestro testimonio personal y colectivo”.

Porque **“si la autoridad no es servicio, se transforma en abusos de poder** y en ocasiones, en abusos sexuales”.

Mujeres, al margen de la comunidad

Esto lleva a la necesaria reciprocidad entre hombre y mujer. “Somos igualmente criaturas, Dios los creó a su imagen y semejanza, su dignidad son iguales, hombre y mujer son igualmente hijos de Dios”. Sin embargo, admitió el religioso, **“nuestro lenguaje e imaginario colectivo crearon en el pasado una mentalidad que acentuaba la diferencia hombre-mujer, y se perdió la conciencia de la igualdad”**. La vida religiosa no estuvo al margen: “También las mujeres consagradas fueron colocadas al margen de la comunidad”.

Aunque “las cosas comenzaron a cambiar con el Concilio Vaticano II”, aún “persisten resistencias en muchas estructuras de la Iglesia y de la vida consagrada cuando se habla de establecer mecanismos de toma de decisiones (...). Hay mucho que hacer. Promovamos el protagonismo de la mujer. Si la Iglesia pierde a las mujeres, corre el riesgo de volverse invisible”.

Finalmente, en lo tocante a la economía y gestión de los bienes, Braz de Aviz reclamó **“profesionalidad, transparencia y servicio al reino de Dios”**, como primer paso “para la comunión real de los bienes y una división concreta con los pobres y excluidos”.

Alzheimer social vs memoria de Jesús

Por su parte, **Jolanta Kafka**, rmi. Presidenta de la UISG, que aglutina a 600.000 consagradas y 2.000 congregaciones religiosas, analizó el seguimiento de Jesús “en estos tiempos postmodernos”, advirtiendo del “alzheimer de la sociedad”, contrapuesta a “la memoria de Jesús”.

“Parece que la sociedad de hoy prefiere personas con cierta amnesia” lamentó la religiosa, quien insistió en que, pese a la crisis, no hay que olvidar que **“el cristianismo se confrontaba con la persecución**. No era un clima de victoria el que acompañó el nacimiento de las comunidades”, pero cada vez que tenían dificultades “acudían al impacto que Jesús dejó en sus vidas”.

“Abandonar ese camino no sólo era una traición, sino como volver a matar a Jesús. Así nacieron los evangelios”, recalcó Kafka, citando a Dumm. “Aquella iglesia, alimentada por el recuerdo de Jesús, custodiaba las narraciones de la Pasión y la Resurrección. Solo volviendo a este ‘aguijón’, la Iglesia puede sobrevivir, puede crecer”.

“La vida consagrada tiene mucho por narrar, y no porque sea un relato, o una homilía... Pero, ¿de qué hablan nuestras comunidades, qué ofrecen, si es que lo ofrecen?”, se preguntó, poniendo la realidad de la vida religiosa con la situación “desconcertante de la pandemia” que **“nos ha frenado, pero el mundo está sufriendo las consecuencias”**.

“Se han trastocado muchos valores, nos urgen nuevas opciones... De nuevo, traeremos la memoria de Jesús a nuestro centro, y será punto de crecimiento, pero también de crisis”, culminó.

Pluralidad de culturas, religiones y costumbres

Finalmente, el general de la Compañía de Jesús, Arturo Sosa, sj., glosó la experiencia de fe de Saulo, Pablo de Tarso, en especial en un contexto como el nuestro, “con pluralidad de culturas, religiones y costumbres”.

“Como cristianos y personas consagradas se nos invita a **contemplar al Señor crucificado** y ponernos en su puesto, es decir, mirar al mundo desde la identificación con la persona de Jesús y desde la cruz es la condición para adquirir un conocimiento crítico de la realidad en la que vivimos”.

“Seguir a Jesús significa seguir la dinámica de la encarnación”, de alguien, Jesús, “que se humilló para hacerse uno de tantos, y compartir la condición de los descartados de la historia. Ése es el camino que se nos abre a nosotros”.

El Papa pide a los religiosos/as contemplar a Jesús para “aprender a vivir para servir”

El itinerario vocacional tiene su origen en la experiencia de saberse amado por Dios: la vida misma es ya fruto de una llamada; nos ha llamado a la vida porque nos ama y ha predispuesto todo para que cada uno de nosotros sea único, acompañándonos por los caminos, a veces polvorientos de nuestra vida, y conociendo nuestra conmovedora nostalgia de amor y felicidad, nos llama a la alegría, que se encuentra solo en el don de sí mismo a los demás.

Frente a la tentación de mundanidad, Francisco ofrece el “antídoto” de “dar prioridad a la oración, en la medida de todas nuestras actividades, con la certeza de que quien mantiene la mirada fija en Jesús aprende a vivir para servir”. Desde la centralidad en Jesús “podemos y debemos amar en la verdad y la misericordia a toda persona que encontramos en nuestro camino, porque habremos aprendido de él lo que es el amor y cómo amar: sabremos amar porque tendremos su mismo corazón”.

Descubriendo a la hermana Clare: La artista secular que se consagró en la vida religiosa y dio un testimonio para la Iglesia y el mundo: Sola con el Solo

Comunidad Siervas del Higar de la Madre en Guayaquil

En este especial, queremos presentarte a la **hermana Clare**, una monja irlandesa que se consagró en España y luego fue enviada a Ecuador, donde falleció en 2016 a raíz del terremoto del 16 de abril, uno de los más fuertes de la historia.

Con un proceso de conversión profundo y notorio, la hermana Clare se transformó en un gran testimonio no sólo para los creyentes y la Iglesia, sino para el mundo entero.

Sola con el Solo fue el lema que le otorgó el Padre Rafael Alonso el día de sus votos perpetuos. Si bien en principio la frase alude a que era la única que profesaba sus votos ese día, claramente había un sentido más profundo: remite a su primer encuentro con Cristo, momento que dio inicio a un intenso proceso de conversión.

En este artículo queremos contarte acerca de la vida de la hermana Clare, su conversión y su testimonio, así como también presentarte 3 aspectos de su vida que pueden servirte de inspiración para tu camino de fe. Además hablaremos acerca del **nuevo libro biográfico que se lanzó este mes**, en coincidencia de los diez años de aniversario desde sus votos perpetuos.

La hermana Clare

Sola con el Solo

Hna. Clare Mª de la Trinidad
y del Corazón de María

8 septiembre 2010

Todos los que la conocieron personalmente, coinciden en que la hermana Clare era divertida, alegre y muy servicial, incluso a costa de un fuerte desgaste personal, el cual solía lograr que nadie notara. O al menos eso creía.

Siempre dispuesta al encuentro, sabía bien cómo ser instrumento para que otros se encontraran con Dios. El amor a Jesús no sólo se notaba a simple vista, sino que era algo que la hermana transmitía a otros con mucha facilidad.

Clare Crockett nació en Derry, Irlanda, en noviembre de 1982. Su familia pertenecía a la parte católica de una Irlanda muy dividida entre protestantes y católicos. Si bien no profesaban mucho la religión, desde niña tuvo la experiencia de asistir a eventos religiosos.

Desde muy joven, **Clare había tenido el sueño de ser una actriz famosa**, cosa que ya estaba consiguiendo en el momento de su conversión. Había participado de distintos programas e incluso de

una película. Pero Dios tenía otros planes para ella y esos dones que Él le había regalado, los cuales desplegó espléndidamente en su servicio.

Durante su juventud a Clare le gustaba ir a fiestas y discotecas. Bebía y fumaba muchísimo, hasta el punto en que el alcohol se convirtió casi en un problema.

A sus 17 años tuvo un encuentro con Jesús que fue un antes y un después en su vida. En 2001 se trasladó a España para convertirse en monja, y finalmente en 2010 profesó sus votos perpetuos.

Conversión

Podría decirse que la hermana Clare se convirtió de “casualidad”, pero no creemos en las casualidades. Cuando tenía 17 años, una amiga la invitó a un viaje a España con todo pagado, pues uno de los asistentes había cancelado al último minuto. Pero lo que la joven

Clare pensó que sería un viaje de fiesta y diversión sin los padres, resultó ser una peregrinación con motivo de la pascua.

Aquel viernes santo, Clare asistió a la celebración, y aunque estaba aburriéndose y esperando que terminara pronto, se acercó también a besar la cruz de Jesús, momento que forma parte de la celebración de aquel día santo.

“Yo sentí dentro de mí, en ese momento como una bofetada muy fuerte, y como que Dios me mostraba que era Dios en la cruz y que la única manera en que yo podía consolar lo que yo estaba viendo en la cruz, era con mi vida”, contó la hermana posteriormente, *“yo no entendía lo que estaba pasando, porque yo no tenía experiencia de Dios. Era, puedo decir, la primera experiencia fuerte que he tenido y me acuerdo que volviendo al banco empecé a llorar y llorar y llorar”.*

Luego de esta experiencia, le preguntaron si quería hablar con el sacerdote. El Padre Rafael Alonso (el mismo que le otorgó el lema el día de sus votos perpetuos) la recibió, y ella inmediatamente le dijo que quería ser monja.

Vida consagrada

En el año 2001, a pesar de los ruegos de la familia y los interesantes ofrecimientos de su manager, la hermana Clare se trasladó a España para comenzar su camino de consagración junto a las **Siervas del Hogar de la Madre**. Allí comenzó un trayecto de transformación y de sanación interior que no fue fácil.

Muchas veces estuvo tentada de mirar para atrás y dejarlo todo, pero luego volvía a esa experiencia del amor tan grande de Jesús, y seguía.

En 2006, enviaron a la hermana a una comunidad que se abría en Jacksonville (Florida), Estados Unidos, donde asumió una gran responsabilidad por ser la única que hablaba inglés (su lengua materna) en forma nativa. Allí trabajó mucho con niños dando catequesis. Tuvo un impacto muy positivo. Su entusiasmo por el Señor era extremadamente contagioso.

Finalmente, el 8 de septiembre de 2010 regresó a España para profesar sus votos perpetuos. Permaneció en aquel país hasta que en 2012 la enviaron a Ecuador, donde se incorporó a la recién fundada comunidad de las Siervas del Hogar de la Madre en Guayaquil.

Allí sirvió intensamente, y en 2014 fue trasladada a otra comunidad en el mismo país, donde continuó abocada a un intenso trabajo y servicio.

Su pascua en Ecuador

Justo ese día durante la comida, habían estado hablando acerca de la muerte. *“Pues yo no le tengo miedo a la muerte”*, había dicho la hermana Clare, *“¿por qué voy a tener miedo a la muerte si me voy a ir con el que siempre he anhelado estar toda mi vida?”*. Estaban en la comunidad de las Siervas del Hogar de la Madre en Playa Prieta, una localidad de la provincia ecuatoriana de Manabí, ubicada en la parte occidental.

Más tarde, justo antes del rezo del rosario, el temblor se hizo sentir. En la casa había once personas. La hermana se encontraba en el segundo piso, junto con cuatro chicas, a quienes daba clases de guitarra.

El terremoto fue muy fuerte. Mientras que las personas que estaban en la otra parte de la casa sobrevivieron, la hermana Clare y las jóvenes que se encontraban con ella fueron halladas sin vida entre los escombros.

Algunos coinciden en que ese día la hermana Clare se veía especialmente radiante. Como si ya no estuviera con las cosas de este mundo.

Un nuevo libro

A raíz del décimo aniversario desde la profesión de los votos perpetuos de la hermana Clare, se presentó el libro *Sister Clare Crockett. Alone with Christ Alone*, su biografía en inglés, cuyo título se traduce *Sola con Cristo Solo*. Escrito por la hermana Kristen Gardner, **el libro recopila testimonios que ayudan a construir la historia de Clare**.

Sin embargo, su autora advierte que han pasado sólo cuatro años desde el fallecimiento de la hermana, por lo que está lejos de ser una biografía completa. *“Todavía quedan muchos testimonios para recoger”*, explica. De todos modos, la hermana Kristen espera que el libro acerque a las personas aún más a la vida e historia de la consagrada que tanto aportó a todos.

Una monja que inspira canciones

En agosto del 2018, la banda juvenil de adoración *I Am* estrenó su disco *Fight The Good Fight* en el que incluyó una canción dedicada a la hermana Clare, que titularon *Alone with Christ Alone*, inspirada en el lema que acompañó a la consagrada en la profesión de sus votos.

Esta no es la primera canción que el grupo musical le dedica a la hermana Clare. Lo habían hecho previamente en el 2016 con otra canción, apenas tuvieron noticias de su fallecimiento.

“En memoria de nuestra Hna. Clare. Gracias por tu brillante ejemplo de fe y amor. Somos más ricos después de conocerte. Gracias por haber tomado la decisión correcta. Esto para ustedes, es nuestro pequeño acto de amor y no una actuación”, habían expresado.

3 cosas sobre la hermana Clare:

Cheque en blanco: Todos los días la hermana usaba la imagen de un cheque en blanco como expresión de que el Señor podía llenarlo, pidiéndole lo que quisiera. Era su manera de ofrecerle su vida a Dios todos los días.

Vocación: Cuando Clare descubrió su vocación de consagrada, era una prometedora actriz con creciente fama y fortuna. Cuando conoció a Dios abandonó todo eso para dedicarle a Él su vida entera. Sin embargo, no renunció a su vocación e identidad, y continuó haciendo uso de los dones que el Señor le había regalado.

En su servicio a Dios, la teatralidad y el humor que tanto la caracterizaban fue ocasión de encuentro y servicio y eso le valió el cariño de mucha gente, que se acercó a Dios gracias al anuncio de la hermana.

Disposición: Al llegar a Ecuador, la hermana Clare se encontraba junto con otras consagradas escuchando un audio del Papa Juan Pablo II, a quien en uno de sus viajes apostólicos habían preguntado si estaba cansado. “La verdad es que no lo sé”, había respondido su Santidad. Así disponía Clare su corazón para servir a los hermanos, y a pesar del cansancio no se hacía la víctima, sino que intentaba seguir entregándose.

O todo o nada: la película sobre la hermana Clare

O todo o nada era una frase muy característica de la hermana Clare. La usaba para describir su forma de ser, en la que no existían grises. O se dedicaba de lleno y lo daba todo, o nada. Y por eso incluyeron la frase en el título de la película documental que lanzaron en noviembre del 2018: *O todo o nada: Hermana Clare Crokett*.

Esta película, realizada también por la hermana Kristen Gardner (la misma que escribió el libro), recopila la vida de la hermana Clare, a través de documentos fílmicos y testimonios de muchas personas que compartieron con ella en alguna instancia de su vida.

Desde **AC PLAY** te invitamos a verla.

DES DE L'ÀFRICA: COMUNICACIÓ DEL G. JOAN SALA I COLL

Aquests dies hem tingut algunes molt bones notícies: la primera professió de 19 joves Germans francòfons, a Bobo Dioulasso i ara el final de l'escolasticat de 12 Germans que han acabat el tercer any al CELAF. Ahir els vàrem rebre a la comunitat per saludar-los, felicitar-los i desitjar-los el millor per la continuació de la seva vida de Germans.

Fa 10 dies jo mateix estava a Bobo per la visita que em cal fer cada any per ajudar al Noviciat en la seva vessant econòmica. Només vaig poder estar amb els de 1er any (22 si no recordo malament). Els de 2on any estaven fent el recés en un monestir per tal de preparar-se a la primera professió religiosa. També vaig veure l'estat de les obres del nou noviciat. Essencialment: el pou ja està perforat i aleshores varen muntar el dipòsit d'aigua elevat. Al mateix temps estaven fent els fonaments del primer pavelló de dues plantes. Els Pares de Sant Vicenç de Paül han acceptat de prolongar-nos un any més el lloguer de llur noviciat, que ens ha servit pels novicis de segon any (els 19 que acaben de fer la professió).

Nosaltres també estem a punt de rebre als participants a les dues promocions que participen en els dos CILs africans i que comencen el 27 de juny.

Que els Senyor ens acompanyi sempre. Una abraçada i fins aviat si Déu vol,

Germà Joan Sala

Francisco, a los ancianos: "Eres necesario para construir el mundo de mañana"

"Soy muy consciente de que este mensaje te llega en un momento difícil: la pandemia ha sido una tormenta inesperada y violenta, una dura prueba que ha golpeado la vida de todos, pero que a nosotros mayores nos ha reservado un trato especial, un trato más duro"

"Ojalá no nos olvidemos de los ancianos que murieron por falta de respiradores [...]. Ojalá que tanto dolor no sea inútil, que demos un salto hacia una forma nueva de vida y descubramos definitivamente que nos necesitamos y nos debemos los unos a los otros, para que la humanidad renazca"

"El futuro del mundo reside en esta alianza entre los jóvenes y los mayores. ¿Quiénes, si no los jóvenes, pueden tomar los sueños de los mayores y llevarlos adelante? Pero para ello es necesario seguir soñando: en nuestros sueños de justicia, de paz y de solidaridad está la posibilidad de que nuestros jóvenes tengan nuevas visiones, y juntos podamos construir el futuro"

"Esta memoria puede ayudar a construir un mundo más humano, más acogedor. Pero sin la memoria no se puede construir; sin cimientos nunca construirás una casa. Nunca. Y los cimientos de la vida son la memoria"

Jesús Bastante

"Yo estoy contigo todos los días". El Papa Francisco ha querido hacerse presente en la I Jornada Mundial de los Abuelos y de los Mayores, que ha instituido para toda la Iglesia una realidad que, cada día de San Joaquín y Santa Ana, recuerda a los abuelos de Jesús. Una idea del padre Ángel que Bergoglio ha hecho global.

En su mensaje para este día, el Papa escribe en primera persona a los abuelos, "como Obispo de Roma y como anciano, igual que tú". **"Toda la Iglesia está junto a ti —**

digamos mejor, está junto a nosotros—, ise preocupa por ti, te quiere y no quiere dejarte solo!".

"Soy muy consciente de que este mensaje te llega en un momento difícil: la pandemia ha sido una tormenta inesperada y violenta, una dura prueba que ha golpeado la vida de todos, pero que a nosotros mayores nos ha reservado un trato especial, un trato más duro", subraya Francisco, que recuerda cómo **"muchos de**

nosotros se han enfermado, y tantos se han ido o han visto apagarse la vida de sus cónyuges o de sus seres queridos. Muchos, aislados, han sufrido la soledad durante largo tiempo".

Soledad ¿ansiada u obligada?

Que cada mayor reciba la visita de un ángel

Dios, añade el Papa, está con los mayores. "Nuestra soledad —agravada por la pandemia— no le es indiferente". De hecho, "éste es el sentido de esta Jornada que he querido celebrar por primera vez precisamente este año, después de un largo aislamiento y una reanudación todavía lenta de la vida social. ¡Que cada abuelo, cada anciano, cada abuela, cada persona mayor —sobre todo los que están más solos— **reciba la visita de un ángel!**".

"A veces tendrán el rostro de nuestros nietos, otras veces el rostro de familiares, de amigos de toda la vida o de personas que hemos conocido durante este momento difícil. En este tiempo hemos aprendido a comprender lo importante que son los abrazos y las visitas para cada uno de nosotros, **¡y cómo me entristece que en algunos lugares esto todavía no sea posible!**", proclama Bergoglio.

El Señor está siempre cerca de nosotros — siempre— con nuevas invitaciones, con nuevas palabras, con su consuelo, pero siempre está cerca de nosotros. Ustedes saben que el Señor es eterno y que nunca se jubila. Nunca

Repasando su propia historia, Francisco recordó cómo "yo mismo puedo testimoniar que recibí la llamada a ser Obispo de Roma cuando había llegado, por así decirlo, a la edad de la jubilación, y ya me imaginaba que no podría hacer mucho más". Y es que "el Señor está siempre cerca de nosotros — siempre— con nuevas invitaciones, con nuevas palabras, con su consuelo, pero siempre está cerca de nosotros. Ustedes saben que el Señor es eterno y que nunca se jubila. Nunca".

Francisco con abuelos y adultos mayores

Custodiar las raíces, transmitir la fe, cuidar de los pequeños

Tampoco nuestros mayores. **"¿Cuál es nuestra vocación hoy, a nuestra edad?** Custodiar las raíces, transmitir la fe a los jóvenes y cuidar de los pequeños. No lo olviden". "No importa la edad que tengas, si sigues trabajando o no, si estás solo o tienes una familia, si te convertiste en abuela o abuelo de joven o de mayor, si sigues siendo independiente o necesitas ayuda, porque no

hay edad en la que puedas retirarte de la tarea de anunciar el Evangelio, de la tarea de transmitir las tradiciones a los nietos. **Es necesario ponerse en marcha y, sobre todo, salir de uno mismo para emprender algo nuevo**".

Mirando al final de esta crisis, el Papa mostró su deseo de que "ojalá no nos olvidemos de los ancianos que murieron por falta de respiradores [...]. Ojalá que tanto dolor no sea inútil, que demos un salto hacia una forma nueva de vida y descubramos definitivamente que nos necesitamos y nos debemos los unos a los otros, para que la humanidad renazca".

Recordar es una verdadera misión para toda persona mayor: la memoria, y llevar la memoria a los demás

En este sentido, Francisco se dirige a cada anciano, a cada anciana, para "decirte que **eres necesario para construir, en fraternidad y amistad social, el mundo de mañana**: el mundo en el que viviremos —nosotros, y nuestros hijos y nietos— cuando la tormenta se haya calmado".

El Papa instituye la Jornada mundial de los abuelos y de los ancianos

Sueños, memoria y oración

Y les hace responsables de tres pilares: "**los sueños, la memoria y la oración**". "El futuro del mundo reside en esta alianza entre los jóvenes y los mayores. ¿Quiénes, si no los jóvenes, pueden tomar los sueños de los mayores y llevarlos adelante? Pero para ello es necesario seguir soñando: en nuestros sueños de justicia, de paz y de solidaridad está la posibilidad de que nuestros jóvenes tengan nuevas visiones, y juntos podamos construir el futuro".

"Los sueños, por eso, están entrelazados con la memoria", añade el Papa, que subraya cómo las generaciones mayores "hemos vivido el dolor de las guerras". "Recordar es una verdadera misión para toda persona mayor: la memoria, y llevar la memoria a los demás", apunta, recordando también a "mis abuelos y en los que entre ustedes tuvieron que emigrar y **saben lo duro que es dejar el hogar, como hacen todavía hoy tantos en busca de un futuro**. Algunos de ellos, tal vez, los tenemos a nuestro lado y nos cuidan. Esta memoria puede ayudar a construir un mundo más humano, más acogedor. Pero sin la memoria no se puede construir; sin cimientos nunca construirás una casa. Nunca. Y los cimientos de la vida son la memoria".

Por último, la oración. "Sobre todo en este momento difícil para la humanidad, mientras atravesamos, todos en la misma barca, el mar tormentoso de la pandemia, tu intercesión por el mundo y por la Iglesia no es en vano, sino que indica a todos la serena confianza de un lugar de llegada".

"La gente ya se ha cansado de esperar a que la Iglesia cambie"

Pablo d'Ors: "La gente que fustiga a este Papa, y se le fustiga sobre todo desde dentro, sencillamente no tiene corazón"

"La *"Biografía de la Luz"* (BdL) es una aproximación al Cristo interior de cada cual: sus destinatarios naturales son los buscadores espirituales, con independencia de su confesionalidad o, incluso, agnosticismo"

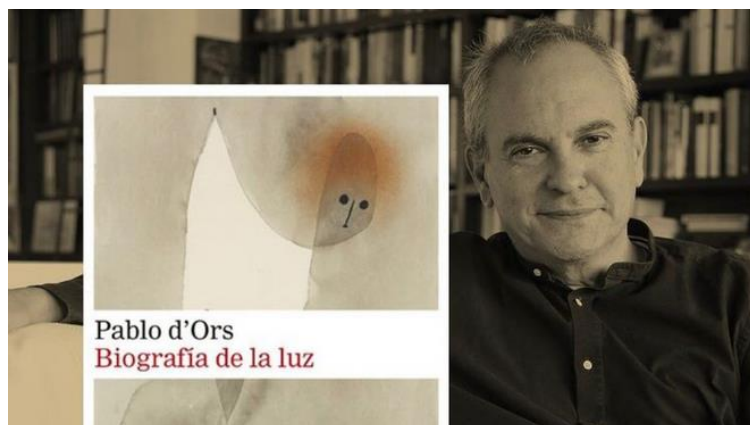
"A los nuevos crucificados de la historia no hay que explicarles nada, bastante tienen ya con lo suyo. Hay que amarles, es decir, estar efectiva y afectivamente con ellos"

"Una vida espiritual que no aterrice en lo concreto es aristocracia interior en el mejor de los casos y, probablemente, mera alienación"

"El papa Francisco es un bendito. La gente metiéndole caña y él, pese a sus años y achaques, llevando firmemente el timón de la Iglesia. Para que nadie dude de que lo lleva. Este papa hace mucho, más de lo que puede"

José Manuel Vidal

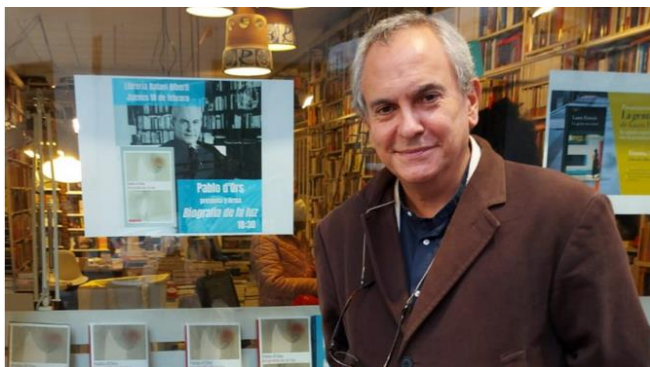
Pablo d'Ors (Madrid, 1963) sacerdote y escritor de larga y exitosa trayectoria, no necesita presentación. Acaba de publicar su última novela, *'Biografía de la Luz'* en Galaxia Gutenberg, con la que, confiesa, por fin

se atreve a escribir sobre su gran amor: Jesús. En una novela en la que escribe como vive: con verdad y sin hipocresías ni disimulos. Por eso confiesa que su aguijón es un "dolor de espalda" tan agudo que, para acabar con él estaría dispuesto a entregar todos sus éxitos literarios, su obra espiritual de 'Los amigos del desierto' y hasta su propio sacerdocio. Su medicina para salir de las sombras: la oración y el amor. "Todo se puede soportar si tienes alguien que te quiere de verdad a tu lado", explica.

Como sacerdote, a d'Ors también le duele (y mucho) la situación de la Iglesia, que, a su juicio, ha perdido el tren de la actualidad y de la historia. "La gente ya se ha cansado de esperar a que la Iglesia cambie. **La Iglesia**

sólo puede cambiar muy despacio, y con esa lentitud ya no se conforma nadie", dice. Y eso que reconoce la ingente labor que, para reformarla, está haciendo el Papa Francisco. Por eso, asegura que "La gente que fustiga a este Papa, y se le fustiga sobre todo desde dentro, sencillamente no tiene corazón".

-¿'Biografía de la luz' es, para usted, un libro más o un libro especial?

Todos mis libros son para mí especiales, ninguno es simplemente uno más. Cada cual nace de una situación muy concreta e inolvidable para mí, también esta '*Biografía de la luz*'. Su particularidad radica en que por fin me atrevo a escribir sobre Jesús, mi gran amor.

- Se lo dedica a Franz Jalics, al que califica como "mi maestro". ¿Qué relación mantuvo 'su maestro' con el Papa Francisco?

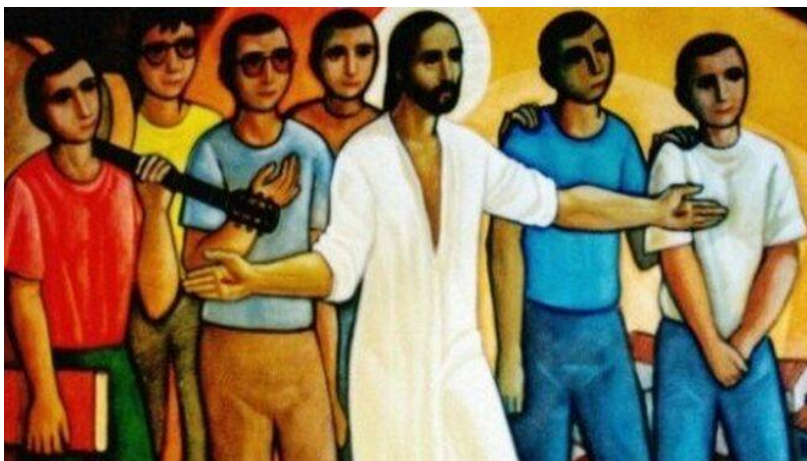
Tuve el privilegio de conocer a Franz Jalics en diciembre de 2013. Pasé 12 días con él y, durante todos y cada uno de aquellos días, me recibió en su cuartito, pues era mucho lo que tenía que preguntarle sobre su vida y su método de oración, así como mis deseos de compartir con él algunas dudas personales. Me respondió a todo lo que le pregunté menos a lo relacionado con el papa Francisco. Dijo que sobre ese punto ya había dicho a los medios todo lo que tenía que decir.

- ¿Su libro es una "aproximación al Jesús místico" para buscadores de espiritualidad?

Más que al Jesús místico, que también, la *BdL* es una aproximación al Cristo interior de cada cual. En ese sentido, sus destinatarios naturales son los buscadores espirituales, con independencia de su confesionalidad o, incluso, agnosticismo.

- En un mundo lleno de ruido y de solitaciones sensoriales, ¿cree realmente que hay gente dispuesta a pararse, "mirarse por dentro y cambiar por fuera"?

Pocos, desde luego, pero muchos más de los que creemos. Quienes queremos hacer la aventura interior y quienes queremos tomarnos en serio la simplicidad como criterio somos una inmensa y hermosa minoría. Todo lo grande empieza siempre con pocos. Y desde abajo.

- ¿Cómo explicarles a los 'crucificados', a los tirados en las cunetas de la vida que también ellos "tienen dentro una criatura que quiere nacer: un proyecto, una idea, una misión..."?

A los nuevos crucificados de la historia no hay que explicarles nada, bastante tienen ya con lo suyo. Hay que amarles, es decir, estar efectiva y afectivamente con ellos. Claro que ellos tienen dentro lo mismo que todos los demás, pero difícilmente podrá cuidarse el ámbito espiritual si el material está por construir. Sería como empezar la casa por el tejado.

- ¿Cómo reconocer a Dios “en lo ordinario y en lo pequeño” de tantas vidas sin horizontes y con las esperanzas agostadas?

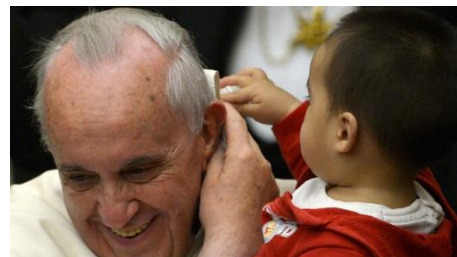
Lo cotidiano y pequeño es el punto de partida -y el de llegada- de la vida espiritual. Una vida espiritual que no aterrice en lo concreto es aristocracia interior en el mejor de los casos y, probablemente, mera alienación. La profundidad de lo bello es más perceptible, por paradójico que parezca, en lo humanamente pobre. Así, misteriosamente, habla más de Dios el rostro de un anciano que el de un joven en su plenitud.

- “Las personas luminosas y pacíficas son toleradas sólo cuando no hacen ruido” ¿Por eso, el Papa Francisco tiene tantos enemigos dentro y fuera de la Iglesia?

El papa Francisco es un bendito. La gente metiéndole caña y él, pese a sus años y achaques, llevando firmemente el timón de la Iglesia. Porque que nadie dude de que lo lleva. Este papa hace mucho, más de lo que puede, esa es al menos mi opinión. La gente que fustiga a este papa, y se le fustiga sobre todo desde dentro, sencillamente no tiene corazón.

- ¿Ha tenido o tiene oscuridades en su vida y miedo a no poder salir de su “noche oscura”?

He atravesado tres momentos críticos en mi vida, digo tres porque fueron duraderos y, por ello, claramente reconocibles. No me atrevería a llamarlos noches oscuras por la connotación mística que tiene esta expresión, llamémoslos baches estructurales, etapas de replanteamiento, meses o años depresivos... Si de los tres he salido robustecido, ¿por qué no iba a ser así en adelante?

-¿Qué es peor para usted: el dolor de espalda, el miedo al fracaso como escritor o los problemas de sueño?

Sin comparación el dolor de espalda. Entregaría toda mi obra literaria por no tener dolor de espalda. Entregaría mi sacerdocio por no tener dolor de espalda. Entregaría a los amigos del desierto, que considero mi familia, por no tener dolor de espalda. Con todo, el dolor de espalda no es lo peor. Lo peor es la depresión.

-“Nadie puede dormir si no tiene la conciencia tranquila”. ¿Qué le atormenta?

No ser yo mismo. No responder al plan que Dios me ha trazado. No ayudar, sino entorpecer, el camino de otros hacia Dios.

-La medicina para salir de las sombras: Perseverancia y la ayuda de...

La oración es la gran medicina. De la mano de Dios se puede salir de todo, sólo de la mano de Dios se sale realmente de lo oscuro. Abandonar a Dios, lo llamemos así o no, supone perderse en la oscuridad. También ayuda muchísimo, hasta el punto de ser prácticamente imprescindible, la cercanía y atención del ser amado. Todo se puede soportar si tienes alguien que te quiere de verdad a tu lado.

-Después de la pandemia, ¿la Iglesia católica seguirá siendo un referente de sentido o la gente se cansará de esperar a que cambie?

La gente ya se ha cansado de esperar a que la Iglesia cambie. La Iglesia sólo puede cambiar muy despacio, y con esa lentitud ya no se conforma nadie. Sin embargo, no soy pesimista, y mucho menos derrotista. La Iglesia, es decir, la comunidad de los hombres y mujeres con esperanza en el espíritu de Jesús, se renueva insospechadamente a cada instante.

"...Y ha impulsado una incipiente primavera eclesial"

Victor Codina: "El misterio Bergoglio se agranda después de 8 años de pontificado, pues ha revertido el invierno eclesial"

"Que un porteño venido del fin del mundo, en serios conflictos políticos con la dictadura argentina y con su orden religiosa, sea elegido obispo de Roma para suceder al dimitido Benedicto XVI, es un misterio"

"Francisco ha intentado proseguir el impulso del Vaticano II, frenado en tiempo de sus dos inmediatos sucesores. Sus opositores son los que nunca han aceptado el Vaticano II"

"Esta postura profética ha provocado las críticas de muchos sectores políticos y económicos de los países ricos y de las multinacionales, que le acusan de ingenuo, ignorante, utópico y comunista. Se añaden también las críticas de los sectores eclesiales, muchas veces en connivencia con los sectores políticos"

"Tanto el misterio Roncalli como el misterio Bergoglio son inexplicables sin una fe en el Misterio del Espíritu del Señor que actúa desde abajo, se derrama sobre la Iglesia y el mundo y dirige la historia y la creación"

Víctor Codina sj

En tiempos de Juan XXIII, la revista francesa *Études* publicó un célebre artículo titulado **El misterio Roncalli**: que un anciano cardenal, hijo de campesinos de Sotto il Monte, que había vivido durante largos años en países del Oriente europeo, lejos de Roma, llegase a ser Papa después de Pío XII y que con un gesto inesperado y profético convocase el Concilio Vaticano II, sin tener miedo al avispero en el que se metía, es un misterio.

Algo semejante ocurre hoy con Jorge Mario Bergoglio: **que un porteño venido del fin del mundo, en serios conflictos políticos con la dictadura argentina y con su orden religiosa, sea elegido obispo de Roma para suceder al dimitido Benedicto XVI, es un misterio**. Quizás por esto pide continuamente que recen por él.

El misterio Bergoglio se agranda después de 8 años de pontificado, pues ha revertido el invierno eclesial y ha impulsado una incipiente primavera eclesial, frágil y amenazada, pero que va abriendo puertas y avanzando.

En el fondo, Francisco ha intentado proseguir el impulso del Vaticano II, frenado en tiempo de sus dos inmediatos sucesores. Sus opositores son los que nunca han aceptado el Vaticano II.

Francisco, siguiendo la línea del Magisterio episcopal latinoamericano, de Medellín (1968) a Aparecida (2007), lee el Vaticano II no desde el misterio Trinitario, como *Lumen Gentium*, sino desde abajo, como *Gaudium et spes*, desde los signos de los tiempos, desde los pobres, migrantes, excluidos, sobrantes y descartados. Su primer viaje fuera de Roma a Lesbos y su reciente viaje a Irak son símbolos que expresan su deseo de una Iglesia de y con los pobres, hospital de campaña, samaritana, como el buen samaritano de la parábola evangélica.

Esta mirada actual y desde abajo le lleva a defender nuestra casa común (*Laudato si*), a convocar el sínodo amazónico y presentar sus sueños sociales, culturales, ecológicos y eclesiales en su bello texto *Querida Amazonía*.

Ya en el cónclave que le eligió Papa, el cardenal Bergoglio ofreció una original interpretación de Apocalipsis 3,20 “Mira que estoy a la puerta y llamo”, diciendo que lo que pedía Jesús era que le abriéramos la puerta para salir fuera. Hemos de ser una Iglesia en salida, que se dirija a las periferias geográficas y existenciales de hoy.

En Francisco hay una preocupación que va más allá de los muros eclesiales: la ecología, paz, la fraternidad universal, el diálogo entre las religiones, condenar junto con ellas que se use el nombre Dios para matar a hermanos, el compartir los bienes de la creación entre todos, la defensa de las mujeres, ancianos, jóvenes, indígenas y niños, no edificar muros sino puentes de diálogo entre pueblos, culturas, y religiones (*Fratelli tutti*). En plena pandemia lanzó un grito de esperanza, “No tengáis miedo”, pero añadió “O nos salvamos todos, o no se salva nadie”. Ahora exige vacunas para todos, no solo para los países ricos.

Esta postura profética ha provocado las críticas de muchos sectores políticos y económicos de los países ricos y de las multinacionales, que le acusan de ingenuo, ignorante, utópico y comunista. Se añaden

también las críticas de los sectores eclesiales, muchas veces en connivencia con los sectores políticos, que le acusan de no saber teología y de ser hereje.

Y es que Francisco ha emprendido, a la luz del Vaticano II, una reforma de la Iglesia, una Iglesia Pueblo de Dios, comunidad de bautizados que han recibido el Espíritu y el instinto de la fe, pirámide invertida,

poliedro con muchos pueblos y culturas, en camino, sinodal (*Episcopalis communio*), donde todos escuchan, dialogan y son escuchados, donde hay que oír el clamor de los pobres y pequeños y tener en cuenta la piedad del pueblo como un lugar teológico. Ha sido muy duro contra el clericalismo, verdadera lepra de la Iglesia y contra los abusos sexuales que son abusos desde el poder.

Evidentemente esta reforma de la Iglesia nace del evangelio, desde la actividad misionera de la Iglesia (Ad gentes). En Francisco, la sensibilidad franciscana hacia los pobres y la creación, se enriquece con la experiencia ignaciana del discernimiento en el seguimiento de Jesús. De ahí que promueva la alegría de la evangelización (Evangelii

gaudium) que no es adoctrinar o hacer proselitismo, sino invitar al encuentro personal con el Señor, iniciar a la fe, en el seno de la Iglesia de la Palabra, de la eucaristía y de la diaconía fraterna, sin desánimos de la acedia, ni mundanidad espiritual, sino con fervor evangélico y respuesta a la llamada universal a la santidad (Gaudete et exultate).

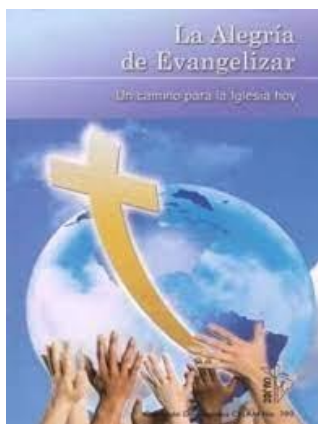
Hay todavía muchas asignaturas pendientes para Francisco: la situación de la mujer en la Iglesia, la postura eclesial ante homosexuales y LGTBI, la apertura del ministerio ordenado a todo tipo de fieles (hombres y mujeres, célibes y casados), la participación del pueblo en la elección de los obispos, la reforma de la curia vaticana, la descentralización del gobierno eclesial y la potenciación de las Iglesias locales, superar la identificación del obispo de Roma con el jefe del Estado Vaticano, etc, etc.

Tanto el misterio Roncalli como el misterio Bergoglio son inexplicables sin una fe en el Misterio del Espíritu del Señor que actúa desde abajo, se derrama sobre la Iglesia y el mundo y dirige la historia y la creación hacia la plenitud escatológica del Reino.

ESTADÍSTICAS DE LA IGLESIA CATÓLICA 2020

*Ciudad del Vaticano (Agencia Fides)
Aportació del G. Santiago Heredia Plaza*

Con motivo de la 94ª Jornada Mundial de las Misiones, el domingo 18 de octubre de 2020, la Agencia Fides ofrece algunas estadísticas seleccionadas para ofrecer un cuadro panorámico de la Iglesia misionera en el mundo.

A día 31 de diciembre de 2018 la **población mundial era 7.496.394.000 personas**, con un aumento de 88.020.000 personas respecto al año anterior. El aumento global, se refiere a todos los continentes.

El número de católicos era de 1.328.993.000 personas, con un aumento total de 15.716.000, respecto al año pasado. El porcentaje mundial de católicos no ha variado con respecto al año anterior permaneciendo en 17,73%.

El número total de los Obispos en todo mundo ha disminuido de 12 unidades, alcanzando el número de 5.377. Aumentan los obispos diocesanos (+6) pero disminuyen los religiosos (-18).

El número total de sacerdotes en el mundo ha disminuido, alcanzando una cuota de 414.065 (-517). Disminución considerable en Europa (-2.675) a la que se suma América (-104). Los aumentos se dan en África (+1.391), Asia (+823) y Oceanía (+48).

Los religiosos no sacerdotes han disminuido por sexto año consecutivo de 594 unidades, alcanzando el número de 50.941. Las disminuciones se registran en Europa (-591), América (-290) y Oceanía (-17). Los aumentos en África (+217) y Asia (+87).

Se confirma la tendencia a la disminución global de las religiosas, de 7.249 unidades. Actualmente son en total 641.661. Los aumentos se registran otra vez en África (+2.220) y en Asia (+1.218), las disminuciones en Europa (-7.167), América (-3.253) y Oceanía (-267).

El número de Misioneros laicos en el mundo es de 376.188, con un aumento global de 20.388 unidades, repartido del siguiente modo: Europa (+128), América (+8.129), Asia (+12.433), disminuyen en Oceanía (-12) y en África (-290). **Los Catequistas en el mundo han disminuido un total de 43.697 unidades**, llegando a ser 3.076.624. Las disminuciones se han registrado en América (-40.846), Europa (-9.418), Oceanía (-321), mientras que los aumentos se han registrado en África (+5.133) y en Asia (+1.755).

El número de seminaristas mayores, diocesanos y religiosos, este año han aumentado globalmente de 552 unidades, alcanzando el número de 115.880. Los aumentos se han registrado en África (+964), en Asia (+354) y en Oceanía (+52). Han disminuido en Europa (-696) y en América (-122). Los seminaristas menores, diocesanos y religiosos, por tercer año disminuye, de 617 unidades, alcanzando el número de 100.164. Han disminuido en todos los continentes excepto en Asia (+340): en América (-529), África (-226), Europa (-169) y en Oceanía (-33).

En el campo de la instrucción y la educación la Iglesia administra en el mundo 73.164 escuelas infantiles frecuentadas por 7.376.858 alumnos; 103.146 escuelas primarias con 35.011.999 alumnos; 49.541 institutos de secundaria con 19.307.298 alumnos. Además, sigue a 2.251.600 alumnos de escuelas superiores y 3.707.559 estudiantes universitarios.

Los institutos de beneficencia y asistencia administrados en el mundo por la Iglesia engloban: 5.192 hospitales; 15.481 dispensarios; 577 leproserías ; 15.423 casas para ancianos, enfermos crónicos y discapacitados, 9.295 orfanatos; 10.747 guarderías; 12.515 consultorios matrimoniales; 3.225 centros de educación o reeducación social y 31.091 instituciones de otros tipos.

Las circunscripciones eclesíásticas dependientes de la Congregación para la Evangelización de los Pueblos (CEP) en total son 1.119, según la última variación registrada. La mayor parte de las circunscripciones eclesíásticas dependientes de Propaganda Fide se encuentran en África (516) y en Asia (484). Seguidas por América (73) y Oceanía (46).

Sueño eclesial: “El modelo pastoral en la Amazonía tiene que ser marcadamente laical”

Estamos ante un sueño que “pide nuevos rostros para la Iglesia, que sean coherentes con la diversidad cultural, que sean coherentes con el llamado de nuestros tiempos, el grito de la tierra y el grito de los pobres”

"La Iglesia se está aproximando cada vez más de nuestra gente, aproximándose del modo de ser, de nuestra manera de vivir, de nuestra manera de hablar, de nuestra manera de comer, de nuestras costumbres, de nuestros mitos, de nuestros rituales”

“80% de nuestras comunidades no participan de la Eucaristía, a no ser una, dos o tres veces al año”

“Una asignación de más funciones a las mujeres, que son las que están más ahí, para que no falte el acceso a la Eucaristía, porque ella es la que hace la comunidad”

"El modelo pastoral en la Amazonía tiene que ser marcadamente laical"

“Transformarnos en expertos en encuentro, en construir comunidades eclesiales vivas, dinámicas, creíbles, y comprometidas con la transformación de la realidad”, buscando “vivir desde la lógica de la encarnación”

Luis Miguel Modino, corresponsal en Brasil

Después de recorrer los sueños social, ecológico y cultural, la **Red Eclesial Panamazónica (REPAM)**, junto con la **Verbo Films**, acaba de lanzar el vídeo sobre el cuarto y último sueño de la exhortación postsinodal Querida Amazonía, el **sueño eclesial**.

En un relato conducido una vez más por **Mauricio López**, hasta hace unos meses secretario ejecutivo de la REPAM, diferentes voces van haciendo una lectura a partir de la realidad sobre aquel que quizás puede ser considerado el sueño “más desafiante, el más

complejo, en el que hay grandes esperanzas, pero también muchos caminos por andar”, en palabras de Mauricio.

Estamos ante un sueño que “pide **nuevos rostros** para la Iglesia, que sean **coherentes** con la diversidad cultural, que sean coherentes con el llamado de nuestros tiempos, el grito de la tierra y el grito de los pobres”. La Iglesia de la Amazonía está ante el desafío “de **anunciar** la vida, de anunciar el Reino, de traer el Evangelio de Jesús en el corazón, pero una dinámica que acoja, que respete, que promueva, que acompañe, fiel al Magisterio de nuestra Iglesia”.

En ese sentido, el vídeo insiste en que “no podemos abandonar la misión de la Iglesia de **ser fiel a sí misma**, no somos solamente una acción social que podría asociarse a una ONG. Somos un **rostro concreto que se encarna en la realidad**, que quiere promover y acompañar esas diversas **expresiones multiformes**, con todas las voces diversas, pero con un sentido del Reino, de Evangelio, de ser Iglesia, a la luz del proyecto de vida y siempre queriendo caminar en una dimensión integral”.

La evangelización se lleva a cabo dentro de las culturas, lo que lleva al diácono **Francisco Lima** a advertir que los evangelizadores no pueden “hacer el anuncio del Evangelio a partir de su **cultura**”, que se debe “buscar el **diálogo con la interculturalidad** entre los evangelizadores y las nacionalidades, con el respeto y el cuidado de la casa común”, según la indígena kichwa **Gloria Grefa**. Es un camino de encarnación, buscando “aceptar el reto con valentía y **encarnar o**

inculturar la liturgia y todos los demás elementos”, algo en lo que insiste el padre **José Miguel Goldaraz**, misionero durante décadas en la Amazonía ecuatoriana. Los pueblos amazónicos reconocen, como dice **Gorete Oliveira**, del Equipo Itinerante, “que **la Iglesia se está aproximando cada vez más** de nuestra gente, aproximándose del modo de ser, de nuestra manera de vivir, de nuestra manera de hablar, de nuestra manera de comer, de nuestras costumbres, de nuestros mitos, de nuestros rituales”.

El gran desafío es que “las **espiritualidades propias** de las comunidades amazónicas, su visión de buen vivir, hagan parte también de este camino inculturado”, afirma Mauricio López. Esto se hace realidad en “una perspectiva de evangelización de lo social, desde las **perspectivas de las cosmovisiones** de cada uno de los pueblos y las comunidades de esta Amazonía”, y que esto suceda por **desborde**, que se concrete: “son **nuevos rostros**, es toda una **ministerialidad**, en coherencia con el evangelio y con nuestra Iglesia, pero que amplía, que expande, a la manera también de Reino, que se expande a todas las culturas y por ello la inculturación y la interculturalidad como claves del proceso”, según el exsecretario de la REPAM.

En el campo de los **sacramentos**, quienes viven en la Amazonía dicen que “**no debemos de negar a nadie**”, y que no pueden ser utilizados para “hacer negocio”, para ganar dinero, y sí “para poder difundirlo a las demás personas, a los demás hermanos, para poder atraerlos”, ideas explicitadas por **Eleuterio Temo**, desde la Amazonía boliviana. Esta misma visión la tiene **María Petronila Neto**, desde la Amazonía brasileña, para quien además de la inculturación de los sacramentos, ve necesario que “sean ofrecidos de **forma accesible** para todos”.

Centrándose en la Eucaristía, Mons. **Erwin Kräutler**, reflexiona sobre el hecho de que, en la Amazonía, **“80% de nuestras comunidades no participan de la Eucaristía**, a no ser una, dos o tres veces al año”, por lo que cuestiona “cómo podemos vivir la Eucaristía en esas comunidades”. Se trata de “fortalecer el tejido eclesial”, afirma **Tania Ávila**, para quien **“sin justicia no hay Eucaristía”**, que reclama que “los planes de formación de los presbíteros incluyan tiempos de convivencia en el territorio, sentirse parte del pueblo, de ese pueblo que está cuidando la vida. Aprender de las personas. Saberse tierra. Sentirse corresponsable de la casa común”.

En la inculturación de la liturgia y de la ministerialidad, Mauricio López coloca el **rito amazónico**, a ejemplo de otros ritos locales, como es el congolés, que ayude a la Amazonía a marcar “sus rostros particulares, para crear una **verdadera expresión litúrgica propia**”, algo que también tiene que ver con la **ministerialidad**, que debe ser desarrollada, explorando nuevos ministerios y reconociendo lo que está “haciendo la **diferencia en lo cotidiano**”. Mauricio llega a decir que además del diaconado permanente, **es posible, eventualmente, la posibilidad de sacerdotes casados**, así como “una **asignación de más funciones a las mujeres**, que son las que están más ahí, para que no falte el acceso a la Eucaristía, porque ella es la que hace la comunidad”.

“La mujer es el alma de la familia”, afirma **Mons. Joselito Carreño**, para quien **“una Iglesia, familia de Dios en la Amazonía, sin la presencia activa y participativa de la mujer no podríamos llamar Iglesia cristiana católica**”. En la Amazonía, del mismo modo que “son las mujeres las primeras a anunciar a los discípulos que el Señor había resucitado”, afirma el padre **Adelson Araujo dos Santos**, “son las mujeres las **pioneras**, las primeras a llegar, a ayudar a la comunidad local a organizarse y fundar ahí una Iglesia particular”, lo que nos desafía al “**reconocimiento del mayor espacio a las mujeres**, también en las decisiones”. En ese punto, “**no es clericalizar a las mujeres**, sino reconocer su lugar y su derecho a contribuir en las decisiones”, insiste **Doris Vasconcelos**, de entender que “en la Amazonía profunda, laicos y laicas, sumergidos en **conflictos y contradicciones**, son protagonistas de vivencias de otro proyecto de sociedad”, como destaca **Bené de Queiroz**.

Se trata de entender y asumir que **“el modelo pastoral en la Amazonía tiene que ser marcadamente laical”**, según Mauricio López, algo presente en las **comunidades eclesiales de base** “que nos han dado tanta vida a nivel latinoamericano, y también a nivel de la Amazonía”. Mauricio coloca otros ejemplos, como la **REPAM** que ha hecho posible “generar procesos de respuesta conjunta ante situaciones donde solos y solas no podemos”; la **Conferencia Eclesial de la Amazonía (CEAMA)**, “una iniciativa inédita, fruto del discernimiento sinodal, que busca articular formalmente las presencias diversas de la Iglesia, para un plan pastoral de

conjunto”; los **equipos itinerantes**, “presencias que van acompañando la vida”; las **mujeres**, “que son las que sostienen la misión de la Iglesia en la Amazonía”; los **ministerios especiales**, “para que puedan asumir roles de servicios significativos”.

Un elemento fundamental es el **encuentro**, que la hermana **Liliana Franco** define como “el único camino a la humanización”, lo que demanda **“transformarnos en expertos en encuentro**, en construir comunidades eclesiales vivas, dinámicas, creíbles, y comprometidas con la transformación de la realidad”, buscando “vivir desde la lógica de la encarnación”.

En ese sentido, “hay **todo por hacer** en medio de esta pandemia, en el corazón de este mundo crucificado”, insiste Mauricio López, que destaca de nuevo que el camino es el desborde, asumir el “**sensus fidei**”, la fe del pueblo de Dios, sin ideologías particulares. En su opinión, “la Amazonía necesita una respuesta concreta”, invitando a todos a **hacer suyos los sueños del Papa Francisco**, “para afirmar lo que ya tiene vida y desarrollarlo, para tratar de promover lo que todavía no se desarrolla”. Recordando lo que llama pecados del Sínodo, relata, además del pecado contra la Amazonía, “**el pecado de la autoreferencialidad**”. Por eso hace ver que es tiempo “de esa **nueva ministerialidad**, de una nueva obra para la Iglesia, para toda la Amazonía”, que “ya está iluminando a toda la Iglesia universal, ya está generando **procesos que son irreversibles**”.

A sus 85 años, la teresiana sigue atendiendo a los más desfavorecidos

Viqui Molins: “Lo primero que aprendí de los pobres es que hay que resolver el problema de hoy, y mañana será otro día”

"Hay momentos en la vida en que las palabras no sirven de nada. Entonces lo único que puedes hacer por alguien es abrazarle y callar"

“Siempre he pensado que no hay peores víctimas que las personas que son víctimas de sí mismas, porque tienen el mal en su interior"

"El Hospital de Campaña ha sido un regalo de Dios, porque una iglesia no sólo está para celebrar la liturgia sino también para acoger"

Jordi Pacheco corresponsal de RD en Catalunya

Epicentro de la heroína y el sida durante los años 80 y 90, el Raval sigue siendo en la actualidad uno de los barrios más castigados de Barcelona y un claro reflejo del

cierre masivo de bares y comercios de la ciudad propiciado por la crisis pandémica. Con más de la mitad de la población inmigrante y una pobreza que se había visto atenuada en los 2000 por una economía sumergida más o menos próspera, el barrio sobrevive como puede a los azotes de una pandemia que ha aumentado, más si cabe, la desigualdad en sus calles.

En un piso del Raval vive desde hace un cuarto de siglo la monja teresiana **Maria Victòria Molins** (Barcelona, 1936).

Es una vivienda sencilla y austera, con lo justo y necesario

para vivir. Algunos galardones importantes reposan en una balda del salón. Viqui, como casi todos la llaman, siente un cariño especial por uno de ellos, **la Creu de Sant Jordi que concede la Generalitat de Catalunya** (“porque es Sant Jordi y porque me la entregó Puigdemont”), que recibió de manos del expresidente del Govern, hoy en el exilio. Con ella viven las hermanas Pilar y Ana, uniendo sus pensiones.

Hace tan solo unas semanas que Viqui tuvo una grave lesión cardíaca por la que estuvo hospitalizada en estado crítico. **Tiene varios problemas de corazón, y uno de ellos es que lo tiene demasiado grande.** El pericardio, tiene unos centímetros más que la media. Esto provocó una grave lesión y el equipo médico convino en la necesidad de colocar un stent coronario [dispositivo que se emplea para desobstruir las arterias que llevan la sangre al corazón].

Molins echa de menos el contacto físico, los besos y los abrazos.

Estuvo realmente mal, pero no estaba convencida de que moriría. Sin perder el sentido del humor ni en los momentos más aciagos, se puso en manos de Dios y le dijo: “Tenemos toda la eternidad para vernos cara a cara, así que no tengo prisa: de momento me encuentro muy bien entre mis hermanos”. Al día siguiente llegó el stent, se lo colocaron y Viqui se liberó de la muerte.

Lo peor de la hospitalización, sin embargo, fue no poder recibir visitas. **Lleva mal el imperativo de la distancia social, echa de menos el contacto físico, los besos y los abrazos.** “Como soy grande físicamente, puedo abrazar a los hombres sin problemas. Una vez, un hombre se quejaba de que nadie lo quería y yo le dije se equivocaba, que Dios sí lo quería. Se lo demostré con un abrazo muy fuerte y lo entendió. Hay momentos en la vida en que las palabras no sirven de nada. Entonces lo único que puedes hacer por alguien es abrazarlo y callar”, asegura.

La pandemia y los desheredados

El confinamiento ha sido duro, pero no le ha impedido mantener la relación y el compromiso con las personas a las que acompaña. **Cada semana o cada quince días envía un vídeo por whatsapp con unas palabras de apoyo a todas ellas: presos, drogadictos, prostitutas, marginados de toda índole.** Lleva tres décadas yendo a las cárceles de hombres y mujeres. **Wad Ras, Quatre Camins, Brians Sud, La Modelo.** Desde que estalló la pandemia, muchas veces son los mismos funcionarios quienes establecen las videollamadas desde sus teléfonos para que Viqui y las personas presas puedan comunicarse.

Entre las muchas personas que ha acompañado, se encuentran algunas que han cometido crímenes abominables, como el violador del Eixample. Esto le ha valido a la religiosa alguna que otra crítica so pretexto del terrible daño causado por estas personas. Pero para Molins estas son justamente las personas que merecen más misericordia. **“Siempre he pensado que no hay peores víctimas que las personas que son víctimas de sí mismas, porque tienen el mal en su interior.** Cuando voy a las cárceles, mi máxima es no juzgar nunca a nadie. Al hablar con los presos y saber qué tipo de vida han tenido y qué los llevó a cometer unos delitos u otros, descubres que hay un sinfín de antecedentes que podrían ser atenuantes pero que nunca están considerados por un juez”.

En todos estos años ha aprendido a vivir al día. “Los más pobres y desheredados —asegura— viven al día porque sobreviven. Los demás vivimos, y cuando vives, proyectas. Sobrevivir, en cambio, te impide pensar en cosas más allá del plato de comida que te llevarás a la boca o el lecho donde dormirás la siguiente noche. Para quienes sobreviven, todo empieza y termina en un mismo día”.

En este sentido, Viqui recuerda un caso que le impresionó mucho y le hizo cambiar el chip. “Conocí a una familia que estaba a punto de ser desahuciada y cuando llegó el día nos presentamos todos los voluntarios allí para evitarlo. ¿Qué nos encontramos? Pues que estaban tranquilamente durmiendo. Lo primero que aprendí de los pobres es que hay que resolver el problema de hoy, y mañana será otro día”.

“Otra cosa aprendí —agrega— es que **tu vida depende en gran medida del lugar donde has nacido.** Yo fui criada en un ambiente familiar ordenado y bien planificado, con todas las oportunidades para vivir bien, pero no todo el mundo tiene la misma suerte”.

Monja de calle

La escritura ha sido fundamental en su vida. Editora de la revista pedagógica teresiana *Jesús Maestro* durante muchos —compaginó la labor con la enseñanza— y autora de libros como *El carrer dels invisibles* o *El regal de la vida*, Viqui escribe una columna semanal en *Catalunya Cristiana* desde el año 2006. Suma ya cerca de un millar de artículos en esta sección llamada **‘Finestra a la vida’**. “Nunca pensé que llegaría

a tanto. Al principio, un artículo semanal me parecía muchísimo, pero siempre salen cosas. La mentalidad de periodista hace que te fijas en cosas que otros no ven”, asegura.

En sus artículos habla del mundo de la marginación que tan bien conoce y, con frecuencia, de sus ‘hijos’, porque si bien no ha sido madre biológica sí ha sido como una madre para miles de desheredados. “Esto me ha hecho ser muy feliz, porque me ha dado la oportunidad de trabajar con gente con un entorno desestructurado que carecen del afecto y la protección que solo una madre puede ofrecer”.

Viqui Molins, premio Emmanuel Mounier 2019

A inicios de la década de 1980 viajó a Latinoamérica y África, “otro mundo”. Allí le cambió el chip. **En Nicaragua descubrió otros modelos de vida religiosa más allá del monasterio.** Las hermanas no vivían recluidas en comunidades apartadas sino en pisos, en medio de la gente. “Me di cuenta de que tenía necesidad de salir, porque al monasterio, pensé, nunca vendrán aquellos que no tienen nada. Vi que Jesús consuela más en las calles que en la sinagoga”, admite.

En el Raval conoció a **Sor Genoveva Masip**, que atendía a los enfermos de sida, una

enfermedad sobre la cual pesaba todavía un gran desconocimiento y que estaba asociada al mundo de la droga y la homosexualidad. “Me gustaba y me gusta mucho acompañar a los jóvenes. En los años 80 y 90, antes incluso de instalarme aquí definitivamente, **murieron en mis brazos más de una treintena de ellos por culpa del sida**, que entonces se denominaba neumonía atípica y muchos pensaban que era un castigo de Dios. La iglesia lo vivía con mucho recelo, de modo que tuve muchas dificultades para trabajar con los gays”.

Santa Anna

El pontificado de Juan Pablo II sumió a Viqui Molins en la decepción. “Fueron años de gran retroceso para la Iglesia. Con la llegada de Benedicto XVI volví a ilusionarme, pero mucho más con la de Francisco: de entrada yo quería un Papa sudamericano, y él ha sido tan diferente a todo, va haciendo poco a poco, cambiando mentalidades en esta Iglesia en salida, para los pobres”.

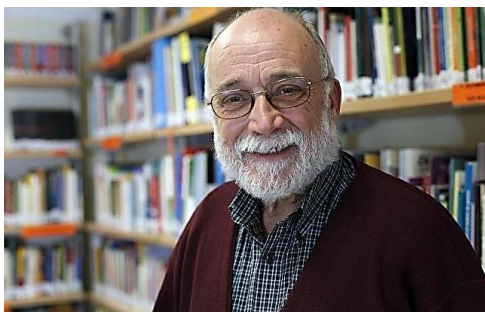
Inspirada por Francisco, y con el precedente del padre Ángel y **la Iglesia de San Antón de Madrid**, en 2017 Molins impulsó junto con los sacerdotes **Peio Sánchez** y **Xavier Morlans** —rector y vicario de la parroquia de Santa Anna— el Hospital de Campaña de Santa Anna. Un proyecto centrado en atender a las personas sin hogar “desde la ternura, el entusiasmo y el amor”, un proyecto que hizo realidad el anhelo de convertir la Iglesia en la casa de todos. Para Molins, esta experiencia ha sido un “regalo de Dios”, porque una iglesia, afirma, no sólo es para celebrar la liturgia sino también para acoger.

Durante este último año, **Santa Anna ha tenido que redoblar sus esfuerzos para dar respuesta a la crisis socioeconómica generada por la pandemia.** Viqui, sin embargo, está contenta porque si algo bueno ha tenido la crisis del coronavirus es que ha disparado la solidaridad con el proyecto, que en los últimos meses ha recibido numerosas donaciones que permitirán una mejora notoria de las infraestructuras. Ya lo decía Peio Sánchez: **en Santa Anna están siendo testigos de muchos milagros.**

Arcadi Oliveres, home de profundes conviccions cristianes

Extret d'un article de Laura Mor Laura Mor

Home de profundes conviccions cristianes vivia per “la causa del Regne de Déu”, per fer possible la pau i la justícia en el món d’avui, des d’una opció clara i decidida pels més febles. Va treballar per denunciar i transformar les estructures que provoquen marginació i explotació, i per garantir els drets humans. La malaltia i la mort d’Arcadi Oliveres han fet evident que ha estimat i que s’ha fet estimar.

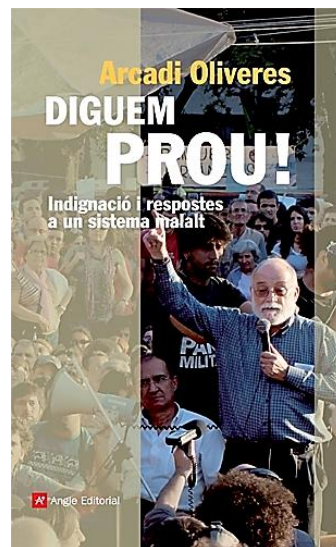
Des de Catalunya Religió, hem demanat a tres persones rellevants de Justícia i Pau Barcelona que valorin l’aportació que Arcadi ha fet des d’aquesta entitat cristiana, que va presidir entre 2001 i 2014, així com el seu tarannà i carisma: Eduard Ibáñez, Josep Maria Fida i Eudald Vendrell.

Eduard Ibáñez, actual director en funcions, considera que un dels “principals mèrits de la seva llarguíssima trajectòria” és la capacitat de discernir allò que “cal denunciar i transformar” i de “despertar consciències de les persones i d’estimular opcions i compromisos a favor de la justícia social, dels drets humans, del desarmament”.

Més enllà de la vessant més “activista i de compromís social”, assegura que “dins de l’Arcadi hi ha un profund seguiment de l’Evangeli de Jesús”.

Eduard Ibáñez, concreta aquesta “capacitat de treball extraordinària”. Diu que “no ha tingut mai un no per a ningú, acceptava totes les peticions que li cabien a l’agenda: totes les xerrades, pròlegs de llibre, direccions de tesis doctorals...”. Tasques que acceptava “amb generositat i empatia”.

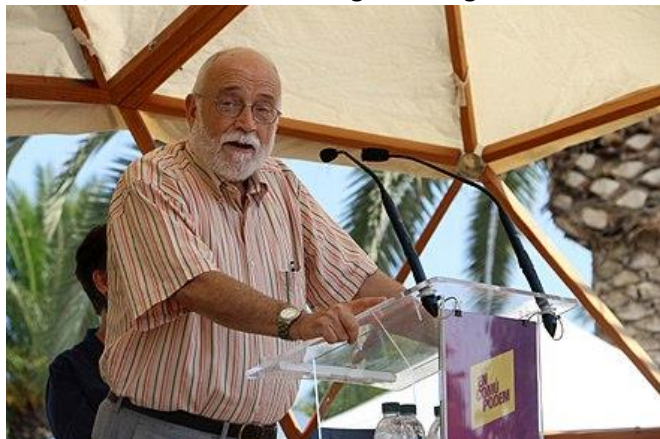
En els darrers 30-40 anys ha fet molt per catalunya, ha estimulat la promoció de la pau, la justícia social i els drets humans... Recorda la seva aposta per “una economia basada en el bé comú i en la fraternitat, i no en la recerca del màxim benefici i l’explotació”. I assenjala la banca ètica, el cooperativisme, la cooperació al desenvolupament o la renda bàsica universal com a grans temes que va promoure. Considera que un dels “principals mèrits de la seva llarguíssima trajectòria” és la capacitat de discernir allò que “cal denunciar i transformar”.

Josep Maria Fisa, consiliari de l’entitat, subratlla que era una persona creïble que seguia l’evangeli de Jesús, que “la utopia social i política de l’Arcadi és una utopia que neix de l’Evangeli”. Fisa, agraeix “el seu exemple, de viure l’Evangeli en la vida”. N’aplaudeix la coherència: “La utopia que ell ha predicat, l’ha viscuda en la vida personal, familiar, en l’amistat...”. Assegura que “és una persona creïble, parlava amb autoritat, perquè el que deia, ho feia”. I conclou que aquesta utopia la feia “cada dia i amb les persones i els col·lectius” i buscava “en la societat, en les persones, en els moviments socials, aquells valors que són transformadors, i això és el que volia Jesús de Natzaret”.

L’actual president Eudald Vendrell, s’expressa en la mateixa línia i parla de la seva capacitat d’escolta, la constància i l’esforç que l’han convertit “en un referent pel futur”. Diu que no vol parlar en passat: “Seguirem necessitant els seus treballs”, que “sempre han estat radicals en la defensa de l’Evangeli”. Vendrell també recorda el seu treball infatigable “per estendre les causes d’aquests temps difícils que ens ha tocat viure”.

Arcadi, ens cal la teva intel·ligència i agudeses. La teva capacitat d'ordenar i donar significat a la informació.

Has sabut discernir: envoltat de banalitat, ens has regalat una mirada profunda. Ens cal la teva constància i tenacitat, la voluntat de treballar i la dedicació desinteressada. I el teu tarannà afable. Ens cal el teu somriure despert, amable, bondadós. Has mort enmig d'una pandèmia i en temps Pasqual, Arcadi. Un temps que ens recorda com has il·luminat els altres. Ens cal la teva esperança i el teu compromís.

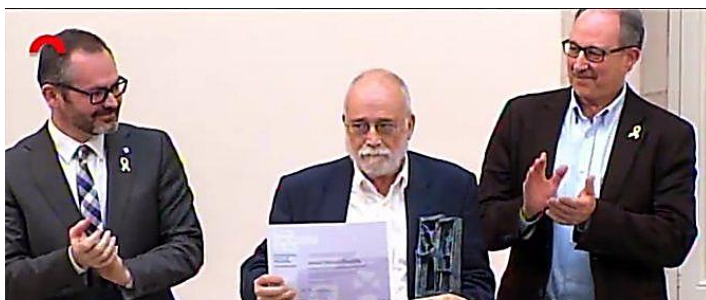
Has sabut denunciar injustícies i traçar camins de servei. Sempre disposat i disponible. Per aquest altre món possible. Sí, ja des d'ara, hi ha lloc per a

tothom, amb plena dignitat, sense exclusions i amb una pau estable.

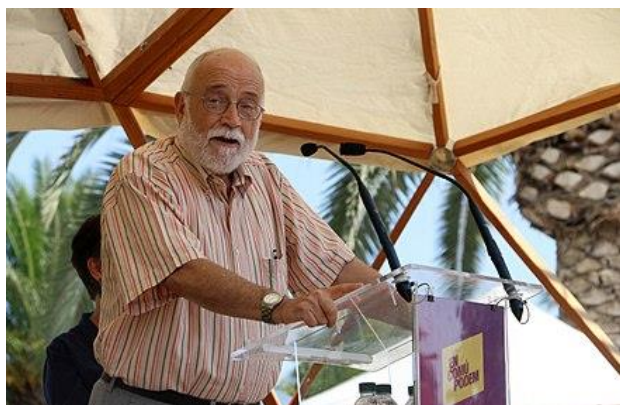
En tu hem vist l'Evangeli fet home. Encarnat en un moment concret. En la nostra terra, en el nostre país, Catalunya, en l'anhel d'un país de persones lliures, d'una societat més justa i solidària. Arrelat i, indestruïblement, amatent a les necessitats de cada racó del planeta. La imprescindible justícia global. T'hem conegut humil i feble. I com cada vida humana, igualment imprescindible. Ja et trobem a faltar. T'hem necessitat i et necessitem.

Gràcies per oferir els teus dons amb tanta bondat i saviesa. Gràcies per ensenyar-nos que estem cridats a viure amb sentit. Gràcies per oferir els teus dons amb tanta generositat i saviesa. Quaderns estimula el desenvolupament de la pau i la justícia en el món d'avui, des d'una opció clara i decidida pels més febles.

Et considerem un amic, un mestre, una persona capaç d'interpretar la realitat, de despertar consciències i de mobilitzar a l'acció i al compromís.

Reconeixement com a "constructor de la pau"

ESTEM EN UNA NOVA ERA DE MILLORA I DE RISC

**Amenaces pel present i pel futur,
peró oberts a l'esperança**

Punts d'inflexió:

- L'energia nuclear i atòmica que pot tenir aplicacions de millora o de destrucció
- L'evolució científico-tècnica que pot beneficiar la identitat humana o atacar-la
- El canvi climàtic amb el deteriorament progressiu de la naturalesa
- Les amenaces ecològiques amb la pandèmia com exemple
- Les migracions que augmenten progressivament que són un reclam a la fraternitat i també poden portar problemes seriosos
- L'enginyeria genètica, la biotècnica, la nanotecnologia, la neurotecnologia, la criogènia, l'antropogènia que tan pot significar una millora humana com un atac a la seva identitat
- La Intel·ligència Artificial que tot i tenint aspectes molt positius, també podria transformar l'home en ciborg
- EL TRANSHUMANISME en el sentit de transcendir en millora l'espècie humana o arribar fins al POSTHUMANISME arriscant mutacions genètiques en l'organisme humà
- ¿És convenient passar de l'HOMO SÀPIENS a l'HOMO EXCELSIUS... HOMO DEUS?
- La REPERCUSSIÓ SOCIAL degut a que la màquina podrà fer ella sola tant treball que ocasioni l'atur obrer; podria haver un grup elitista conjuntament amb una gran multitud de persones considerades com no necessàries.

PER TOT PLEGAT CAL UN BON PLA D'ÈTICA

G. Jaume Pujol i Bardolet

INTRODUCCIÓ

L'home sempre ha volgut transcendir i millorar la pròpia existència. El descobriment del foc 500.000 anys a.C. ja li va significar de gran utilitat; igualment la invenció de la roda 5.000 anys a. C va alleugerir l'esforç i la invenció de l'arada 4.000 anys a. C facilitava els treballs d'agricultura i encara més quan utilitzaren parelles de bous unides per un jou. L'home sempre ha volgut transcendir-se i millorar la forma de viure i l'eficàcia del treball. I així seguint.

Quan arriba l'època industrial a partir dels segles XVI-XVII, i des d'aquest moment, comença una dinàmica accelerada d'invents: la dinamita, la màquina de vapor, l'automòbil, el tren, l'electricitat, el telèfon, la ràdio, el cine, la TV, noves tecnologies... i ràpidament tot es va millorant en múltiples aplicacions. Però fins aquí el procés és acceptable ja que no canvia la identitat humana, i s'ha anat millorant la vivència i l'activitat.

NOTA. El que ve a continuació són notes tretes de la lectura del llibre de Felícísimo Martínez, OP. "Humanos, sencillamente humanos. Desafíos del transhumanismo". San Pablo 2021, 327 pàgines

ON ESTEM ARA, EL TRANSHUMANISME

Situacions d'inflexió cap a la nova era. D'una manera cada vegada més accelerada ens ha arribat l'energia atòmica, que pot servir per medicina i també per destruir, l'amenaça ecològica pel canvi climàtic, la pandèmia, el deteriorament progressiu del medi ambient, l'evolució científico-tècnica, el flux de migracions, la cultura de l'acceleració, la enginyeria genètica... que poden millorar la nostra situació o ser-ne un autèntic risc. Es requerirà la meditació de l'ètica.

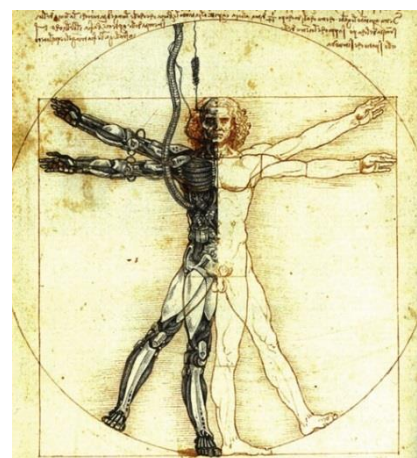
Representen una gran realitat existencial els relats mítics del Gènesi sobre el pecat original i la torre de Babel: l'home aspira a ser Déu i servir-se dels seus propis mitjans per anar millorant el món, transcendint l'humà, desplaçant, doncs, a Déu. Déu ens ha manat que cuidem i respectem la terra... I avui, l'home la vol transformar anant a una situació posthumana.

El transhumanisme és una etapa entre la millora de la identitat humana o la seva desaparició; dependrà de l'orientació que se li doni. Vol passar de l'homo sàpiens a l'homo excelsior o a l'homo deus. Pot tenir una projecció molt positiva mentre es respecti la

identitat de l'home o negativa, inclús destructiva de la humanitat i del nostre planeta. Representa una fase de transició vers el posthumanisme pretès per alguns científics.

L'homo technicus amb els avançaments de la enginyeria genètica, nanotecnològica, criogènia, antropogènia... pot aconseguir mutacions genètiques fins eliminar les malalties, el sofriment, el dolor, la fam, la vellesa, la mort i esdevenir immortals o bé amotals. "És la secularització de la salvació que per els cristians és el cel i per d'altres és el paradís a la terra" (Felícísimo Martínez). Pot posar en risc l'existència humana. Estem en una societat de risc i també del planeta terra. ¿O s'empra aquest instint de transhumanisme per millorar la societat respectant la seva identitat humana o, al contrari, es produeix la seva desaparició, encara que el planeta podria seguir donant voltes al sol però sense humanitat? Caldran unes exigències ètiques per damunt de les possibilitats i ambicions científiques.

Són molts els autors que hi veuen serioses sospites sobre les possibles conseqüències negatives del progrés científic i tècnic, que serien irreversibles. La ciència i la tècnica han d'estar amb diàleg amb la saviesa, és a dir amb el cor. El pensament humà queda reemplaçat per la màquina cibernètica. Hi ha qui es pregunta si tenim ètica suficient per tanta tècnica. El posthumanisme significa una renúncia a la condició humana. Al posthumà s'hi pot arribar a base de fàrmacs, d'implants, de mutacions genètiques i d'un ús indegut de la Intel·ligència Artificial. El posthumà es proposa creuar dues línies roges: la manipulació genètica i la hibridació del cos i de la ment humana amb la màquina i la Intel·ligència Artificial. Seria un salt qualitatiu que permetria passar de la intel·ligència natural a la Intel·ligència Artificial i a la robotització de l'home. La tecnologia es pot desenvolupar de manera tan ràpida que els robots i les màquines intel·ligents serien capaces de millorar-se progressivament per elles mateixes i de forma recurrent. Els robots poden canviar la cultura i la praxi; es necessitarà una ètica robòtica amb criteris ètico-polítics. Per arribar a un consens ètic és necessari un treball de diàleg interdisciplinari entre representants de la ciència, de la tècnica més puntera amb diversos pensadors d'ètica, d'antropologia, psicologia i teologia.

El transhumanisme pot curar o pot matar en el cas que passi al posthumanisme. La ciència i la tècnica produeixen salts gegants en la manipulació de la naturalesa, salt a un món virtual. S'ha d'aplicar sempre el principi de responsabilitat. No es tracta d'una quasi idolatria a la naturalesa humana, ni tampoc tancar les portes als avenços de la ciència i la tècnica. Quan la naturalesa se sent abusada pren la revenja. Ho veiem en el canvi climàtic, l'escalfament global, el deteriorament progressiu del medi ambient, pestes, malalties que descol·loquen els científics, amenaces ecològiques i fins i tot la pandèmia que no ens acabem de treure'ns de sobre. La voracitat de l'economia i el comerç no coneixen fronteres, ni límits en el moment d'explorar i explotar els recursos naturals. El Manifest transhumanista parla de millores de la societat però fàcilment es traspassa la línia vermella anant a la transmutació de la naturalesa.

El desenvolupament de la robòtica i de la Intel·ligència Artificial accelera el avanços científics i tècnics dels que no s'està segur de controlar-ne els resultats. La medicina del segle XX pretenia curar els malats; la medicina dels segle XXI millorar les persones sanes; és una medicina elitista. La millora humana que es pretén ha de millorar l'humà, no superar-lo. No es pot ser humà amb una Intel·ligència Artificial sense cor. La bioètica pot salvar vides o condemnar-les al fracàs.

S'ha de salvar la llibertat humana, sense ella no se salva la identitat humana, ni la millora de la humanitat. No es pot transformar la persona amb un cyborg, sense pròpia llibertat, o amb una llibertat en aparença o una esclavitud solapada. És una capitulació de la llibertat en mans de la ciència i de la tècnica. El panorama de futur que presenta la Intel·ligència Artificial oscil·la entre l'entusiasme i el pànic, però indubtablement serà transcendental. Necessitat d'una ètica robòtica.

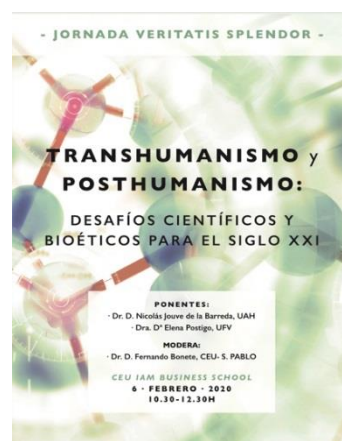
Es pretén l'eugenesia i l'eutanàsia per aconseguir eliminar l'ésser imperfecte i millorar la qualitat de vida. ¿És legítim que els pares puguin dissenyar el perfil del fill que desitgen, robant-los així de la llibertat a la que hi tenen tot el dret. Condicionaria

generacions futures.

El futur canviarà radicalment a causa de la tecnologia: hi haurà millores reversibles i altres irreversibles. Hi ha qui pronostica l'eliminació de la mort l'any 2045. ¿Es possible, legítim, convenient...? Pel que fa a l'eliminació del sofriment, tots sabem que ens ha fet més humans; l'escola del sofriment és un lloc d'aprenentatge; el dolor físic funciona com una alarma que permet evitar mals pitjors; en fi, les adversitats i els sofriments poden embrutir la persona, però també la poden humanitzar. Reconeixem que hi ha persones que s'han humanitzat en les dificultats i en la vellesa a través del sofriment i l'adversitat... i també contemplant situacions alienes.

Fins ara la ciència mèdica no ha aconseguit l'eterna joventut, ni la immortalitat, però sí allargar la vida i de manera ràpida. L'any 1955 es considerava que l'esperança de vida en el nostre planeta era de 45 anys; l'any 2010 de 68, encara que de manera desigual segons els països. En la nostra cultura occidental és de 85,10 per les dones i 79,70 anys pels homes. Però allargar la vida no estalvia els cassos d'Alzheimer i altres situacions de pèrdua d'autonomia personal, més aviat les augmenta. Cal allargar la vida amb qualitat i que tingui sentit i no es visqui amb una accídia o avorriment i cansament per causa de motivacions. Algú ha arribat a dir que costa molt morir.

La situació de transhumanisme i de posthumanisme presenta un canvi social important. La població va augmentant considerablement, les màquines treballaran sense necessitat de personal... produint-se situacions d'atur considerable. Hi haurà una població d'elit i la resta pot quedar molt marginada. Sempre s'haurà de tenir en compte que la millora humana ha de potenciar l'humà, no superar-lo. La ètica ha d'aconseguir una humanitat amb llibertat, responsabilitat i amb cor.

S'aconsella de llegir. Felicísimo Martínez: ¿Es el Homo Sapiens la última estación de la historia?
https://drive.google.com/file/d/1rXGgdDnUM_hnllNcEflOFhizkAZM2rbe/view?usp=sharing

"El sistema de muerte prefiere correr el riesgo de morir antes que renunciar a su voracidad"

La voracidad del capitalismo trajo la Covid-19

"La Covid-19 es un contraataque de la Madre-Tierra contra el sistema del capital y de su expresión política, el neoliberalismo"

"Si se perpetúa la guerra contra el planeta, este podrá no querernos más. Un virus más letal, inmune a cualquier vacuna, podría llevar a gran parte de la especie humana a su fin"

"El coronavirus puso de rodillas, humilladas, a las potencias militaristas que con sus armas de destrucción masiva podrían acabar con la vida sobre el planeta"

Leonardo Boff

He sostenido la tesis de que la **Covid-19 es un contraataque de la Madre-Tierra contra el sistema del capital y de su expresión política, el neoliberalismo**. Ella ha sido agredida y devastada de tal manera que nos envió un arma suya, invisible, el coronavirus, como una alerta y una lección. Este puso de rodillas, humilladas, a las potencias militaristas que con sus armas de destrucción masiva podrían acabar con la vida sobre el planeta. Si se perpetúa la guerra contra el planeta, este podrá no querernos más. Un virus más letal, inmune a

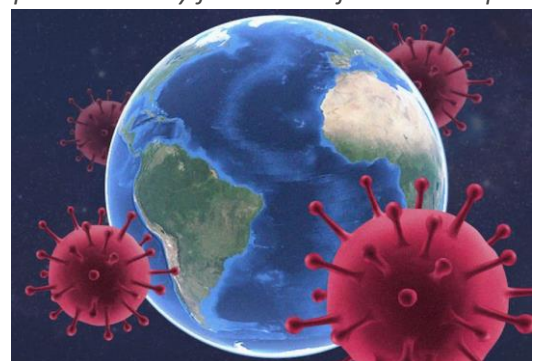
cualquier vacuna, podría llevar a gran parte de la especie humana a su fin.

Tal eventualidad no es imposible pues este sistema de muerte de seres de la naturaleza y de seres humanos, al decir del Papa Francisco, posee una tendencia suicida. **Prefiere correr el riesgo de morir antes que renunciar a su voracidad.**

Este cuento de **León Tolstói** (1828-1910), contado a los peones de su hacienda Yásnaya Poliana con el título de cuánta Tierra necesita un hombre, puede hacernos reflexionar.

«Había una vez un campesino que trabajaba un trozo de tierra que no era muy fértil. Trabajaba mucho pero sin mucho fruto. Envidiaba a sus vecinos que tenían más tierras y cosechas más abundantes. Estaba especialmente molesto por los elevados impuestos que tenía que pagar sobre su pequeña tierra y sus escasas ganancias.

Un día después de mucho pensar resolvió: “me voy con mi compañera lejos de aquí, en busca de tierras mejores”. Supo que a muchas leguas de su casa había gitanos que vendían tierras muy baratas, hasta por precios irrisorios cuando veían a alguien muy necesitado y con ganas de trabajar.

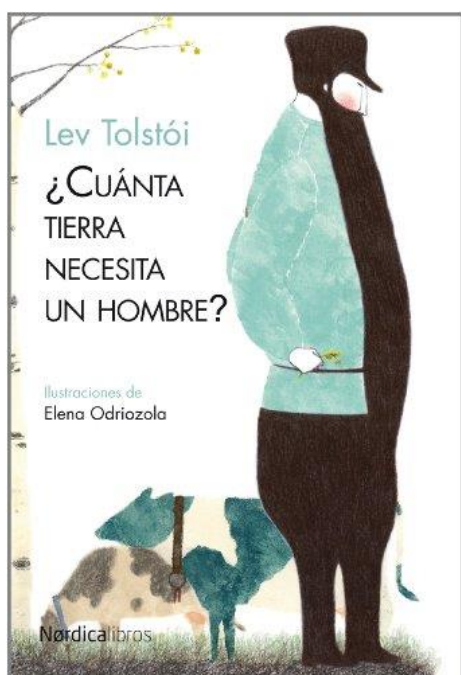
Aquel campesino, deseoso de poseer mucha más tierra para cultivar y hacerse rico, pensó: “voy a hacer un pacto con el diablo. Este me va a dar suerte”, dijo a su mujer, que torció el gesto. Y le advirtió:

“Marido mío, mucho cuidado con el diablo, nunca sale nada bueno de hacer un pacto con él; esa codicia tuya te va a echar a perder”.

Pero, ante la insistencia del marido, decidió acompañarlo para realizar su ambicioso proyecto. Así que partieron, llevando pocas pertenencias.

Cuando llegaron a las tierras de los gitanos, el diablo ya estaba allí, bien trajeado, dando la impresión de ser un influyente mercader de tierras. El campesino y su mujer saludaron educadamente a los gitanos. Cuando iban a expresar su deseo de adquirir tierras, el diablo, sin ceremonias, se le anticipó y dijo:

“Buen señor, veo que viene de lejos y tiene gran deseo de poseer buenas tierras para plantar y hacer alguna fortuna. Tengo una excelente propuesta que hacerle. Las tierras son baratas, al alcance de su bolsillo. Le propongo lo siguiente: usted pone una cantidad razonable de dinero en una bolsa aquí, a mi lado. El territorio que usted recorra a lo largo de todo un día, desde el amanecer hasta la puesta del sol, siempre que esté de vuelta antes de ponerse el sol, esa tierra recorrida será suya. En caso contrario perderá el dinero de la bolsa”.

Los ojos del campesino brillaron de emoción y dijo:

“Me parece una propuesta excelente. Tengo piernas fuertes y acepto. Mañana bien temprano, al amanecer, me pongo a correr y todo el territorio que mis piernas puedan alcanzar será mío”.

El diablo, siempre malicioso, sonrió contento.

Y así fue, bien temprano, apenas el sol rompió el horizonte, el campesino echó a correr. Saltó cercas, atravesó riachuelos y no satisfecho ni siquiera se paró para descansar. Veía delante de sí una encantadora planicie verde y rápidamente pensó: “aquí voy a plantar trigo en abundancia”. Mirando a la izquierda se abrió un valle muy llano y pensó “aquí puedo hacer una plantación de lino para ropa fina”.

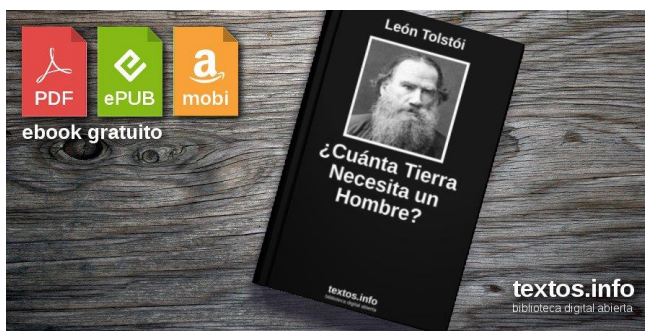
Subió, un poco sin aliento, una pequeña colina y vio que allá abajo surgía un campo de tierra virgen. Y pensó: “quiero también aquella tierra. Allí voy a criar ganado y ovejas y voy a llenar las alforjas de las burras con dinero a más no poder”.

Y así recorrió muchos kilómetros, no satisfecho con lo que había conquistado, pues los lugares que veía eran atractivos y fértiles y alimentaban su deseo incontenible de poseerlos también.

De repente miró el cielo y se dio cuenta de que el sol se estaba ocultando detrás de una montaña. Dijo para sí mismo:

“No hay tiempo que perder. Tengo que volver corriendo, si no perderé todos los terrenos recorridos y, encima, el dinero. Un día de dolor, una vida de amor”, pensó, como decía su abuelo.

Se puso a correr con una velocidad desmedida para sus piernas cansadas. Pero tenía que correr sin reparar en los límites de sus tensos músculos. Incluso se quitó la camisa y dejó caer la bolsa con algo de comida. Siguió mirando la posición del sol, ya cerca del horizonte, enorme y rojo como sangre. Pero aún no se había puesto del todo. Aunque estaba cansadísimo, corría cada vez más, ya no sentía las piernas de tanto esfuerzo. Con tristeza, pensó: “quizás he abarcado demasiado y podría perderlo todo. Pero sigamos adelante”.

Viendo, a lo lejos al diablo, solemnemente de pie y a su lado la saca de dinero, recobró más ánimo, seguro de que iba llegar antes de la puesta de sol. Reunió todas las energías que tenía e hizo un último esfuerzo. Corría, sin pensar en los límites de sus piernas, como que fuera volando. No muy lejos de la llegada, se tiró hacia delante, casi perdiendo el equilibrio. Rehecho, todavía dio algunos pasos largos.

Fue entonces cuando extenuado y ya sin fuerzas, se desplomó en el suelo. Y murió. Su boca sangraba y todo su cuerpo estaba cubierto de arañazos y de sudor.

El diablo, maliciosamente, apenas sonrió. Indiferente al muerto y codicioso, miraba la bolsa de dinero. Todavía se dio el trabajo de hacer una fosa del tamaño del campesino y lo metió dentro. Eran solo siete palmos de tierra, la parte menor que le tocaba de todos los terrenos recorridos. No necesitaba más que eso. Su mujer, como petrificada, presenciaba todo, llorando copiosamente».

Este cuento reverbera las palabras de **João Cabral de Melo Neto** (1920-1999) en su obra *Muerte y Vida Severina* (1995). En el funeral del labrador dice el poeta: “Esta fosa en que estás, con palmos medida, es la cuenta menor que sacaste en vida; es la parte que te cabe de este latifundio”.

De todos los terrenos atrayentes que veía y deseaba poseer, al ávido campesino solo le quedaron al final los siete palmos para su sepultura.

¿No será este el destino del capitalismo y del neoliberalismo?

Francisco, a Biden, Xi Jinping, Putin y Macron: "Cuidemos la naturaleza para que ella nos cuide a nosotros"

Cumbre del clima virtual

"Es un desafío que tenemos en esta postpandemia que todavía no terminó, pero tenemos que mirar adelante, porque es una crisis"

"Sabemos que de una crisis no se sale igual: o salimos mejores o peores" -concluye el Papa- haciendo hincapié en que nuestra preocupación "es mirar que el ambiente sea más limpio, más puro y se conserve"

RD/VN

El presidente de los Estados Unidos, **Joe Biden**, acoge la cumbre virtual sobre el cambio climático los días 22 y 23 de abril. Desde Washington, este gran evento internacional insta a los líderes mundiales a comprometerse con mayor seriedad para cumplir con los recortes de emisiones de gases de efecto invernadero que tanto dañan al medio ambiente.

Entre los participantes se encuentran los mandatarios **Xi Jinping de China y Vladimir Putin** de Rusia. Por parte de Europa destacan la presidenta de la Comisión Europea, **Ursula**

Von der Leyen; la canciller alemana, **Angela Merkel**; y el presidente francés, **Emmanuel Macron**.

En este contexto, el Papa Francisco ha enviado un video mensaje sumándose a esta causa que coincide con la celebración del Día Mundial de la Tierra, establecido por la ONU para consolidar la conciencia global sobre la apremiante necesidad de proteger nuestro planeta.

"De una crisis salimos mejores o peores"

En su mensaje el Santo Padre saluda a los participantes de esta iniciativa "que pone en camino a toda la humanidad a través de sus líderes".

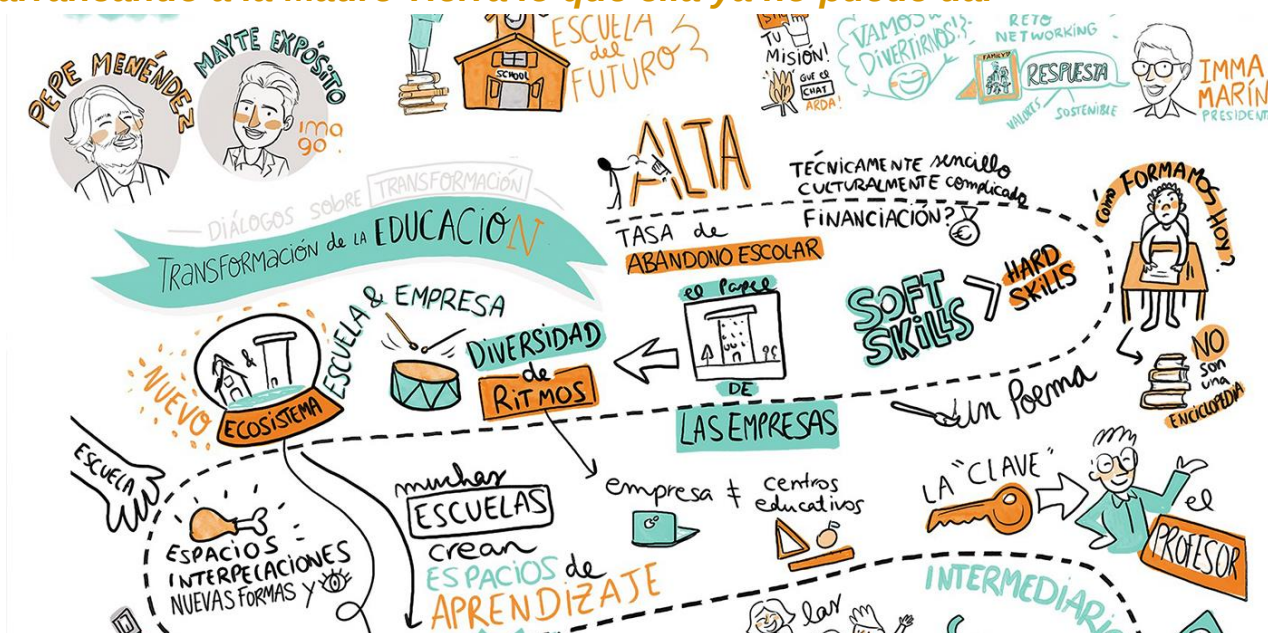
"Nos pone en camino en concreto hacia la reunión de Glasgow -asegura Francisco- pero, más aún, nos lleva a hacernos cargo de la custodia de la naturaleza, de ese don que hemos recibido y que tenemos que curar, custodiar y llevar adelante".

"Y esto adquiere un significado mucho más grande -continúa argumentando el Pontífice- porque es un desafío que tenemos en esta postpandemia que todavía no terminó, pero tenemos que mirar adelante, porque es una crisis".

"Sabemos que de una crisis no se sale igual: o salimos mejores o peores" -concluye el Papa- haciendo hincapié en que nuestra preocupación "es mirar que el ambiente sea más limpio, más puro y se conserve", así como "cuidar la naturaleza para que ella nos cuide a nosotros".

El consumismo, al no aceptar límites, conduce a la violencia, arrancando a la Madre Tierra lo que ella ya no puede dar"

«POSTPANDÈMIA: UNA OPORTUNITAT PER A LA FRATERNITAT»

En la seva declaració de final d'any, el centre d'estudis Cristianisme i Justícia demana que convertim la postpandèmia en una oportunitat per a la fraternitat i no ens resignem a que prengui camins distòpics

Cristianisme i Justícia

Cristianisme i Justícia publica avui la seva declaració de cap d'any. Més que oferir una reflexió sobre què ha passat aquest any, aquesta vegada el centre ha volgut **resignificar els lemes que ens han acompanyat al llarg dels darrers 10 mesos**, marcats per la situació de la pandèmia de la Covid-19. Lemes repetits abastament com el *tot anirà bé*, el *joemquedoacasa* o la nova normalitat, entre d'altres, **que cal revisar amb serenor i esperit crític per arribar a ser conscients d'allò que realment volem dir**.

La nova normalitat hauria de ser una aposta per un model radicalment sostenible socialment i ecològica

Sobre la tan esperada però poc concreta *nova normalitat*, per exemple, el centre afirma que “hauria de ser una aposta per un model radicalment sostenible socialment i ecològica”, perquè no podem aspirar a tornar a la situació anterior a la pandèmia. **Si no hi ha un replantejament de fons**, diu el text, **estem consagrant un cop més una situació insostenible i inhumana**.

També assenyalava que el *cuidem-nos* que tant ens hem repetit els uns als altres darrerament, ha de ser “més gran i més inclusiu” i “abraçar especialment les persones que no tenen ningú que les cuidi”. Per a Cristianisme i Justícia, aquest *cuidem-nos* **ha d'esdevenir un imperatiu polític** que ens obliga a qüestionar a què dediquem el temps, quin ús fem dels diners i de la propietat privada i quines opcions polítiques defensem, perquè ha de passar a ser una forma d'entendre la vida.

Al llarg de tota la declaració s'adverteix del risc d'interioritzar o acceptar acríticament un llenguatge que porti a normalitzar una situació de retallada de drets. El hashtag *joemquedoacasa* ha estat una apel·lació a la responsabilitat individual necessària per a contenir la transmissió del virus, però davant la qual cal estar alerta, perquè “l'imperatiu a quedar-se a casa reforça una de les tendències més perilloses per a les nostres societats. (...) Aquest és el somni distòpic de tot sistema autoritari”. Per això **aquesta estratègia de distància social no hauria de ser normalitzada sinó vista com una profunda anomalia**. I sobretot, recorda el text, ha de portar a reivindicar els drets de tantes persones que segueixen sense sostre o en habitatges insegurs.

L'estratègica distància social no hauria de ser normalitzada sinó vista com una profunda anomalia

Per a Cristianisme i Justícia és necessari abandonar l'optimisme acrític del *tot anirà bé* per reconèixer amb humiliat que *no tot anirà bé*, perquè **ens caldrà carregar amb totes les realitats de sofriment** que ha generat aquesta pandèmia: les persones que han mort, el drama que s'ha viscut a les residències de gent gran, les persones que s'han vist abocades a la pobresa i l'augment de les desigualtats, per exemple.

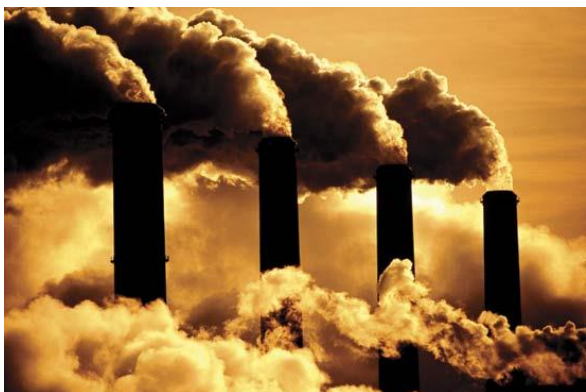
El centre també lamenta el llenguatge i l'imaginari bèl·lic que, en decretar-se la pandèmia, es va apropiat del relat públic, referint-se a la *guerra* contra el virus i als *exèrcits que combatien l'enemic*. En la seva reflexió de final d'any, Cristianisme i Justícia recorda que **la manera d'afrontar una epidèmia no és amb un llenguatge que convoqui al combat sinó a construir alternatives des de l'atenció, la presència, l'acompanyament, el consol i la resiliència**.

Diari d'una pandèmia: lectures socials i teològiques d'un temps que vam viure confinats

Justament aquesta reflexió arriba després de mesos en els que Cristianisme i Justícia ha vingut abordant els grans interrogants i problemàtiques que la pandèmia ha posat sobre la taula a través de bona part dels articles publicats al blog del centre per diversos autors. Són qüestions que requereixen tota l'atenció perquè han trasbalsat de soca-rel la nostra vida i han posat en qüestió el sistema productiu i reproductiu hegemònic.

Per això l'entitat ha volgut recollir aquests articles en un llibre que s'acaba de publicar sota el títol *Diari d'una pandèmia: lectures socials i teològiques d'un temps que vam viure confinats*.

La seva lectura ens orienta en una direcció, que té com a punt de partida l'assumpció de la vulnerabilitat, la incertesa i la interdependència com a eixos vertebradors de qualsevol proposta política i el discerniment com a mètode i camí per poder plantejar qualsevol alternativa. Tot això només és possible si posem l'accent i la mirada en aquells col·lectius menyspreats i vulnerabilitzats pel sistema –neoliberal, patriarcal, neocolonial...– i si fem nostre aquella reivindicació ja històrica de l'ecofeminisme: és imprescindible posar la vida al centre, tant en la reflexió com en l'acció política.

UNA TRADICIÓ LASAL-LIANA

Extret d'un fultletó del G. Rodolfo Meoli

És bo recordar un recorregut sobre la santedat de diferents Germans en els 332 anys d'existència de l'Institut, des de 1680 a 2012. Es constata fàcilment que, des dels començaments, hi ha hagut sempre Germans que han viscut amb intensitat i amb plena dedicació la seva vocació en el ministeri. Però em limitaré amb els que han rebut un reconeixement oficial de l'Església, sigui com a Beats, sigui com a Sants i amb una succinta menció dels Venerables.

Tot començà amb **sant Joan B. de La Salle** (1651-1719), beatificat el 19 de febrer de 1868 pel Papa Lleó XIII i declarat Sant el 24 de maig de 1900 pel mateix Papa. Precisament, amb motiu de la canonització a, la galeria dels Fundadors de la Basílica de Sant Pere del Vaticà, es col·locà una gran estàtua de La Salle, de 4,65 m. d'altura i de 23 tones de pes. La Salle tingué la dèria de procurar escoles cristianes, sobretot per als més necessitats. Nosaltres fem part de la seva fundació.

Després de La Salle **13 GERMANS HAN ESTAT DECLARATS SANTS**, amb el següent ordre de dates:

Sant Benilde Romançon, francès (1805-1862), canonitzat el 29 d'octubre de 1967 per Pau VI; excel·lí en la qualitat de la seva entrega a Déu i la dedicació als alumnes i feu les coses de cada dia, de manera no comuna. Ha estat i és encara objecte de gran devoció popular en la seva diòcesi. La seva festa és el 29 de gener.

Sant Mucià Maria Wiaux, belga, (1841-1917), canonitzat el 10 de desembre de 1989 per Joan Pau II. Va deixar una gran empremta a Malonne, col·legi i ciutat, on hi visqué i treballà durant 58 anys. La població belga es mogué amb entusiasme per a promoure la seva beatificació i canonització. De fet, el seu sepulcre és molt visitat. Joan Pau II tenia programat visitar la seva tomba, però malauradament l'atemptat sofert el 13 de maig de 1981, li ho impedí. Se celebra el 30 de gener.

Sant Miquel Febres Cordero, equatorià (1854-1910), però visqué els seus dos últims anys a la nostra escola de Premià de Mar. Fou canonitzat, conjuntament amb el G. Mucià Maria Wiaux el 10 de desembre de 1989 per Joan Pau II. A més de viure amb intensitat exemplar la seva vocació i dedicació educativa, sobresortí en la preparació dels nens a la Primera Comunió i en l'ensenyament de la Llengua i Literatura Espanyoles. Pel seu talent literari fou escollit membre de la Reial Acadèmia Equatoriana de la Llengua i Acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia Espanyola. Se celebra el 9 de febrer.

Sant Jaume Hilari, un dels nostres, nascut a Enviny (Pallars Sobirà, 1898-1937), canonitzat el 21 de novembre de 1999 per Joan Pau II. Va estar en els nostres centres de Mollerussa, Manresa, Ollana, Pibrac (França) i Cambrils; se li reconeix que fou un místic en acció, amb gran zel apostòlic. Degut a una situació de sordesa, des de 1934 fou dedicat a serveis auxiliars, primer a Calaf i després a Cambrils. La guerra civil el sorprengué a Mollerussa quan anava a visitar els seus familiars el 24 d'agost de 1936; fou portat primer a una presó de Lleida i després al vaixell "Mahó" de Tarragona. Va sofrir un judici sumari el 15 de gener de 1937, en el que no va acceptar dissimular la seva condició de religiós, com li recomanava el seu advocat. El 18 de gener de 1937 fou executat dient a l'escamot: "Nois, morir per Crist és viure". Se celebra el 18 de gener.

Vuit Sants Germans de Turón, víctimes de la revolta d'Astúries del 1934. Tots pertanyien al mateix centre escolar de Turón, de la vall minera de la regió asturiana. El martiri d'aquests Germans no va arribar d'una forma totalment

inesperada; la situació del país era difícil com a conseqüència d'una campanya contra la burgesia i l'Església. Els Germans foren concentrats a la "Casa del poble" esperant la decisió del "Comité revolucionari" que, sota pressions, decidí la condemna a mort, precisament per la influència que, per la seva missió, tenien en la societat. Es van preparar amb l'oració, la confessió i el perdó als assassins. Foren morts amb dues descàrregues de fusell i rematats amb pistola. El poble de Turon els reconegué com a màrtirs des del primer moment. Foren canonitzats, conjuntament al G. Jaume Hilari, el 21 de novembre de 1999 per Joan Pau II. Se celebra el 9 d'octubre.

Sant Germà Salomó Leclercq (1745-1792), era Secretari de l'Institut. Donà un gran testimoniatge d'acceptació de la mort a la que fou sotmès, conjuntament amb un centenar de companys de presó. Les últimes cartes escrites expressen la seva disponibilitat a la Providència davant de la crítica situació viscuda. Se celebra el 2 de setembre. Fou màrtir de la Revolució Francesa.

Tres Beats Germans dels Pontons de Rochefort (Roger, Lleó i Ulderic). Màrtirs de la Revolució Francesa; acceptaren amb molta exemplaritat el seu empresonament, que era de condicions molt vexatòries, fent diversos serveis en favor dels companys de presó. Els feren viatjar de nit en ple hivern contra el vent i sota la pluja i la neu, sense cap mena de protecció. Se celebra el 2 de setembre.

A més, hi ha dos Beats Germans francesos, no màrtirs:

Beat Germà Escubilió Rousseau (1797-1867), de la Borgonya francesa; passà 36 anys a França i 34 a La Reunió, on és molt reconegut com amic, mestre i, sobretot, infatigable catequista dels esclaus, contribuint a llur alliberament. Morí en el seu treball entre ells. La seva tomba suscita un corrent de devoció popular. Es distingí per la seva dedicació preferencial per als pobres. Se celebra el 27 de novembre.

Beat Germà Arnau Rèche (1838-1890), francès de la Lorena. Es distingí com a Mestre de novicis i Animador d'Exercicis Espirituals. Gran devot de l'Eucaristia i de la Verge Maria. També fou reconegut com un gran professor i educador i també mestre d'agricultura. Germans i Antics Alumnes foren unànimes a reconèixer la seva gran saviesa i total abnegació. Se celebra el 23 d'octubre.

Un Germà malgaix:

Beat G. Raphael Rafiringa, de Madagascar, d'origen pagà; l'escola dels Germans li va fer descobrir el cristianisme i la vocació de Germà. Amb motiu d'una expulsió dels estrangers a Madagascar, el G. Raphael va quedar com únic nadiu a l'illa i fou designat unànimement com a President de la Unió Catòlica de Madagascar, presidint els cultes dels diumenges i portant una intensa activitat apostòlica i educativa. Se li reconeix la seva fidelitat a la vocació de Germà, malgrat les circumstàncies adverses que va haver de viure. Se celebra el 19 de maig.

146 BEATS MÀRTIRS DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA:

83 d'aquests beats són del nostre Districte de Barceloma: 39 de Tarragona i 44 de Barcelona. En el llibre del G. Josep M. Segú "*Hermanos mártires del proceso de Barcelona y Valencia*", on podreu trobar una recensió de cada un d'ells amb les corresponents fotos. Igualment en el Museu dels GG. Màrtirs de Cambrils. **51 de Madrid** (37 de Madrid, 4 de Toledo, 5 de Ciudad Real i 5 de Cartagena).

5 Germans Beats de Valencia-Palma. Quasi tots han estat en centres de Catalunya (Barceloneta, Bonanova, Cambrils, Santa Coloma de Farners, Manlleu, Sant Hipòlit de Voltregà, Comtal, Gràcia); per tant, són també dels nostres.

7 Beats Germans d'Almeria. Un d'ells en assabentar-se del martiri dels GG. de Turon va dir: "Quina joia la nostra si poguéssim vessar la nostra sang per un tan alt ideal; redoblem el nostre fervor d'educadors religiosos i així ens farem dignes de tal honor". Suportaven els maltractaments de la presó i confortaven els companys de presó.

Encara n'hi ha una altra llista de "**Venerables**" de França, Itàlia, Canadà, Mèxic i Espanya, que un dia podrien ser declarats beats i sants. Però l'important no és aquesta declaració oficial de santedat, sinó l'actitud de viure la vocació de Germà, dedicant-hi tota la vida en bé de l'educació cristiana, seguint l'itinerari iniciat per Sant Joan B. de La Salle. Tots ells, conjuntament amb Sant Joan B. de La Salle, poden seguir intercedint i treballant amb tots nosaltres.

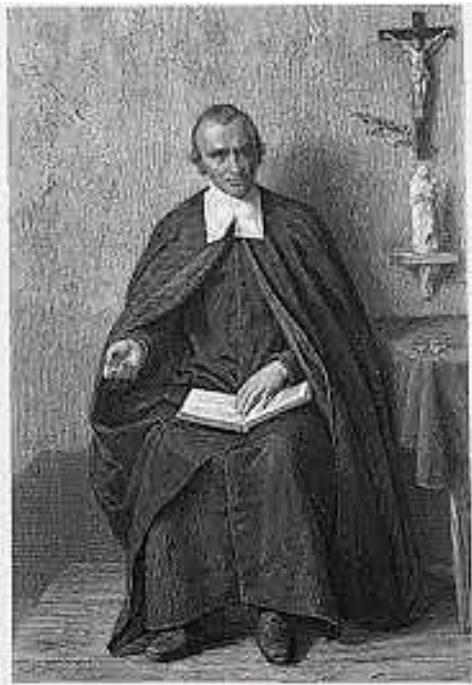
DESPRÉS DE 300 ANYS, SEGUINT LES PETJADES DEL FUNDADOR

Frère Philippe, novè Superior General (1838-1874)

G. Jaume Pujol i Bardolet

Fou una gran figura del segle XIX exercint el generalat de l'Institut durant quasi 36 anys. Se li reconeix haver tingut un rol important en el desenvolupament de les escoles a França. (J. Herment)

MATHIEU BRANSIET (G. PHILIPPE) nasqué el Gachat, municipi d'Apinac (Loire), l'1 de novembre de 1792, de pares molt cristians. El seu pare donà asil a capellans refractaris que a la nit els acompanyava per visitar malalts.

Era perseguit pels jacobins i fou un exemple que marcà la conducta dels fills. L'educació escolar la rebé a l'escola d'un antic Germà, el G. Laure, per conseqüència de la revolució francesa. Quan es restablí l'Institut a França, aquest religiós s'acomiadà dels alumnes i els digué: "Volguts nens, jo abans de la Revolució Francesa era Germà de les Escoles Cristianes i vaig sentir molt haver de deixar la meva vocació. Però veig que la nostra societat es restableix a França; tinc pressa d'anar a Lió per reintegrar-m'hi. Si alguns de vosaltres hi volguéssiu entrar per a consagrar-vos a Déu i a l'educació dels nens, jo faré el possible perquè en sigueu ben rebuts i perquè us hi pugueu integrar". Mathieu Bransiet va acceptar la invitació del G. Laure.

L'any 1809 Mathieu Bransiet entra al Noviciat de Lió. I després, per poc temps, feu unes experiències a una escola que s'acabava d'obrir a Lyon mateix i seguidament fou Director a Rethel, Metz, Reims...Tenia un esperit lúcid i emprenedor i es feu notar per iniciatives molt encertades. En el Capítol General de 1822 fou nomenat Visitador i el 1830 Assistent del G. Anaclet. Col·laborà activament en la creació d'escoles de vespre i a la creació de petits

noviciats que era la seva obra predilecta.

Pel decés del G. Anaclet fou elegit Superior General en la primera votació en el 17è Capítol General el 21 de novembre de 1838, compostat 40 membres delegats, de França, Estats Pontificis, Savoia i Bèlgica. Exercí com a Superior General durant quasi 36 anys (1838-1874). En aquest Capítol, que va durar cinc dies, es decidí de continuar en gest col·legiat volent fer la continuació del Generalat del G. Anaclet i comptant que es convocaria un altre Capítol el 1844. Però es demanà al G. Superior que en una Circular reculli els abusos assenyalats pels capitulars. Des del començament del seu generalat s'adonà al treball de la santificació dels Germans i a la millora pedagògica de les escoles.

Mathieu Bransiet havia fet curts estudis: de la petita escola rural de Chaturange (prop del seu poble natal) al postulantat, va tenir una formació inicial de tipus primari superior i no clàssic. No va freqüentar cap seminari ni cap liceu on s'estudiava grec i llatí, ni a la classe de retòrica, que en aquella època era habitual per persones cultivades. Però tot al llarg de la seva vida va completar la seva formació, doncs tenia excel·lent memòria i viva intel·ligència. Va ser, finalment, un autodidacte, interessat per tots els dominis de coneixements. Posseïa, sobretot, una gran capacitat d'assimilació i d'adaptació.

L'any 1840 l'Institut va tenir la satisfacció de veure proclamat el Fundador com a Venerable pel Papa Gregori XVI. Tingué molt interès per continuar l'afer per aconseguir la seva beatificació.

Administració

El Govern del rei Louis Philippe volgué recompensar el talent administratiu i sobretot l'interès del Superior pel progrés de l'ensenyament a França amb una distinció honorífica i, com feu el G. Anacleto, la va refusar. Aquesta distinció era un signe de l'estima que el rei Louis Philippe tenia pel G. Philippe igualment que la Cort. El rei tenia gran interès i estima de les obres lasal·lianes.

El G. Philippe es recolza en els GG. Assistents degut al creixement de l'Institut. Es reserva el nomenament dels Directors i Sotsdirectors. Els GG. Assistents respondran les cartes de "rendició" dels Germans i a més cada Assistent tindrà cura d'una part de l'Institut. I els GG. Visitadors faran el canvis dels Germans.

A partir de 1840 també, els Germans són demanats per sessions de catecisme a les presons i ensenyar a llegir, escriure i càlcul. Fou un èxit pel qual eren successivament demanats per d'altres presons. Els Germans aconseguiren millores en els centre penitenciaris.

A partir de 1840, seguint les petjades del Fundador, s'aproven les escoles d'adults i d'aprenents i l'assistència a les cases de correcció (presons), en totes elles, per a una acció moralitzant i d'aprenentatge amb la seguretat que són fidels a la finalitat de l'Institut. L'assistència a les presons va haver de cessar per la revolució de 1848, que durà uns mesos, amb signes d'anticlericalisme i de laïcisme d'Estat. **Els establiments penitenciaris estaven molestos per l'onda de xoc de la proclamació de la República havent fet abdicar al rei Louis Philippe I, es va assassinar al G. Pascal, i aquesta assistència fou suprimida.**

El 2 de febrer de 1844 hi ha l'obertura del 18è Capítol General. Es fa lectura d'un Rescripte del Papa Gregori XVI que autoritzava l'elecció de dos Assistents més. El G. Philippe proposa la renovació de la Regla de Govern a la que s'hi dedicaren 23 sessions capitulars.

El 1846 es va haver de fer el trasllat de la Casa Mare del Nen Jesús de París, situada al faubourg saint Martin, en el barri antic, i són expropiats els terrenys per a la construcció de l'estació de Ferrocarril de l'EST; després d'una novena a sant Josep, patró i protector de l'Institut, descobreixen providencialment el nou lloc al carrer Oudinot. En aquesta nova residència el G. Superior escull per a ell una petita habitació molt modesta amb un petit llit de fusta d'ave, 2 ó 3 cadires, una taula i uns quadres de pietat; fou la seva habitació fins a la mort.

El 1847 s'hi fa la instal·lació de la procura, la infermeria, l'escola normal i els dos noviciats (petit i gran). Aquesta nova Casa Mare té el nom de sant Josep.

La revolució de 1848 contra els absolutismes i els imperis durà poc més de dos mesos, es respectà la religió. Els Ministres d'Instrucció Pública manifestaren estima pel G. Philippe i les escoles dels Germans.

El G. Philippe és molt valorat pedagògicament i el 1849 fou invitat a fer part d'una Comissió extraparlamentària encarregada de preparar una llei sobre l'ensenyament secundari, on hi va fer un bon paper. Es tractava de la llei Falloux, que fou votada el 1850. Va ser lliberal per

l'ensenyament primari per la influència del G. Philippe, per més que mantenia l'exempció del servei militar.

Els poders públics van crear altres dificultats que el G. Philippe va haver de tractar amb tacte. El 1866 l'exempció del servei militar estava amenaçada per els institutors de les Congregacions religioses. Aquesta qüestió del servei militar no serà resolta fins 1872, en que s'estipulava que tot novici d'una associació dedicada a un servei d'utilitat pública serà exempt del servei militar amb un contracte de compromís durant 10 anys.

La qüestió de la gratuïtat torna a ser fortament debatuda, cosa que preocupà molt al G. Philippe, doncs aquesta llei reconeixia als municipis el dret de percebre una retribució, als menys dels alumnes benestants. Aquest assumpte fou que continuessin els parlaments entre els Germans, el Govern i els Municipis. El Ministre d'Instrucció Pública, finalment, va fer saber als Germans que en cas de refusar la retribució als alumnes els trauria la benevolència. Era una amenaça de ruptura. El 1861, el G. Philippe, salvant tot el possible, va haver de permetre als Municipis de percebre una retribució dels alumnes que freqüentaven les escoles municipals tingudes pels Germans.

Amb motiu de la **revolta de 1870, per la proclamació de la tercera república**, el G. Philippe i els Germans donaren prova de patriotisme sense comptar amb els perills inherents. El 15 de maig de 1870 el G. Superior oferí al Ministre de Guerra la Casa Mare, les cases de París i pensionats de la província pel servei d'ambulàncies i de ferits. Els Germans fan el servei d'ambulàncies i d'infermers. L'oferta fou acceptada. Els Germans anaren als camps de batalla i als hospitals, de vegades en situacions perilloses. El mateix G. Philippe més d'una vegada va anar als camps de batalla amb els Germans i per la seva abnegació van guanyar-se la simpatia dels soldats i viceversa, doncs diversos soldats havien estat

alumnes dels Germans. Amb aquesta ocasió el G. Philippe va ser nomenat Chevalier de la Légion d'Honneur, que va refusar tres vegades, però va haver d'acceptar en atenció als Germans. D'aquesta ensenya no en va fer mai ostentació i després de la seva mort es trobà en una calaix de la seva habitació.

Aquest homenatge no impedí altres dificultats per les pretensions d'alguns Municipis de voler reemplaçar els Germans per institucions civils: continuava el procés de laïcisme.

El 12 de juny de 1873 el G. Philippe va presidir el Capítol General i va presentar la seva dimissió que no va ser acceptada.

Va fer cinc viatges a Roma: El primer fou el maig de 1859 amb motiu d'una visita ad limina, es rebut pel Papa Pius IX amb gran simpatia, que mostrava l'estima que tenia de l'Institut. El segon viatge el 1862 per assistir a la canonització dels màrtirs del Japó. Pius IX el va percebre a la sala d'audiències, plena de gent i referint-se a ell va dir: "Felip, on trobarem suficient pa per tota aquesta gent?". El G. Philippe emocionat es prosternà als peus del Papa (aquesta escena es representada en un vitrall de l'església d'Apinac). Un gest semblant d'amistat el tingué el Papa Pius IX en el tercer viatge el 1867 dient: "Heus ací el G. Philippe del qual el nom és conegut per tot el món". El G. Philippe, sense emocionar-se va dir: "Santedat, serà a Madagascar que ara hi fundarem escoles". El quart viatge fou el desembre de 1869 amb motiu de l'obertura del Concili Vaticà; i el cinquè viatge el 1872 poc abans de la seva mort.

Totes aquestes peregrinacions a la tomba dels sants Apòstols, l'estima del gran Papa Pius IX foren un reconfort per al G. Philippe davant de les proves i problemes amb les s'havia hagut d'enfrontar.

La creació de noves escoles

El generalat del G. Philippe va començar en el moment en que es feia sentir la necessitat d'escoles cristianes més que mai a tot França i a d'altres països. A Europa hi havia vagues aspiracions, de democràcia, i calia donar a la societat principis sòlids per conduir-la a Crist. Tant el govern com els bisbes demanaven que es creessin escoles. I el G. Philippe va ser l'home providencial per resoldre els conflictes d'una societat amenaçada per un laïcisme cada vegada més emergent.

Per a la creació de nous establiments el G. Philippe redacta un reglament precís que dóna a cada una de les parts, públic i privat un mínim de garanties. Hi ha entre els poders públics i l'Institut, una mena de contracte que permet evitar derives i abusos. Resumim alguns articles d'aquest document:

Art. 1 Les escoles dels Germans del Venerable La Salle han de ser totalment gratuïtes.

Art. 2 Els personal de cada establiment ha d'estar compostat al menys per tres Germans... (dos Germans ocupats en l'ensenyament i un Germà per qüestions del temporal).

Art. 3 El Superior general, acceptant un nou establiment, tracta de mutu acord amb les ciutats o amb els fundadors que es fan càrrec de les despeses, pel que respecte a l'habitació de la casa, les classes, els mobles, les reparacions, la indemnització que els Germans demanin, per subvenir les seves necessitats...

Art. 4 Els Germans no rebran alumnes de menys de sis anys, ni n'admetran 60 en les classes de cal·ligrafia, ni més de cent en les altres. El G. Director de l'establiment és lliure d'admetre els alumnes que es presenten i de d'acomiar els que per la seva conducta mereixin l'expulsió...

Art. 5 Els Germans conduiran els alumnes a la Missa tots els dies d'escola... Els diumenges i festes assistiran amb ells a la Missa i a les vespres de la parròquia...

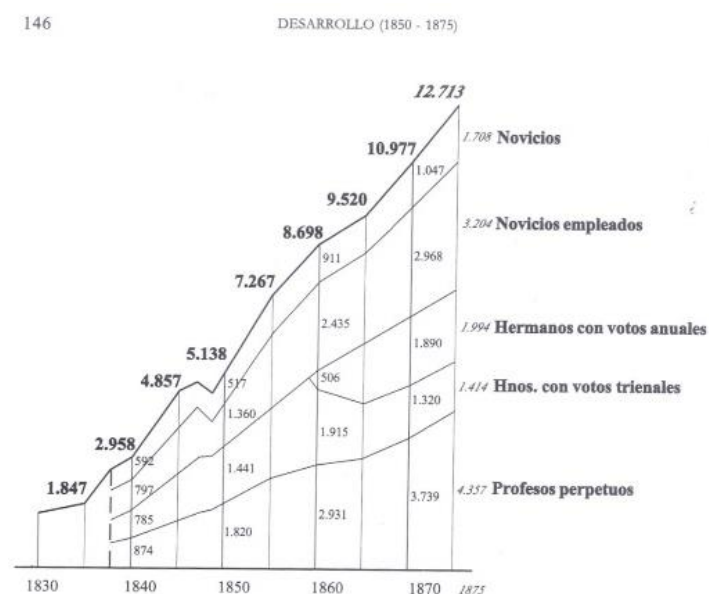
Art. 6 Es farà l'ensenyament pel mètode simultani, desenvolupat en la Guia de les Escoles Cristianes.. Aquest ensenyament comprèn, a més de la instrucció cristiana que està en la base, la lectura, l'escriptura, la gramàtica francesa i l'àrithmètica, nocions d'història, de geografia i de dibuix lineal.

Art. 7 Els Germans han de tenir total llibertat per observar les seves Regles, tant les que fan referència al regim interior, com les referents a la classe...

Art. 8 El Superior General té potestat per desplaçar els Germans; paral·lelament les autoritats locals (municipals o de benefactors) poden demanar el canvi d'un Germà.

Art. 9 En el cas de supressió d'una escola pels patrocinadors dels fons, aquests han d'informar al G. Superior General 6 mesos abans, i pagar una indemnització corresponent a 6 mesos de tractament per a cada Germà en el moment de marxar, per les despeses de trasllat.

Per aquest reglament el G. Philippe rejoyeneix la Guia de les Escoles.

Quan el G. Philippe va prendre la direcció de l'Institut el 1838 hi havia 324 escoles, de les quals 282 a França. Sota el seu govern s'obriren 1002 noves escoles: 726 a França i 276 a l'estranger (Algèria, Illa de la Reunió, Conxinxina, Itàlia, Bèlgica Suïssa, Anglaterra, Estats Units, Canadà, Àustria, Alemanya, Turquia, Egipte, Índies Orientals, Equador... L'Institut era vertaderament internacional. De 2700 Germans s'arribà a 11.570. La major part de les escoles foren primàries o superiors. Era l'obra de La Salle que seguia obrint-se. Va afavorir l'expansió dels pensionats i de les escoles normals per a la formació de mestres.

El 1682 el Ministre Rouland nomenà una Comissió per examinar qüestions relatives a l'ensenyament agrícola, comercial,

industrial en els establiments d'instrucció pública i privada. El Ministre següent va visitar els pensionats dels Germans de Passy, Bordeaux, Nîmes i quan el 1875 organitzà l'ensenyament oficial no va fer sinó que sancionar oficialment els mètodes seguits en les escoles dels Germans de les Escoles Cristianes.

Els pensionats s'anaven adaptant a les necessitats locals amb novetats escolars: comercials, industrials, agrícoles, d'art, preparatòries a totes les funcions públiques. La necessitat de que els mestres fossin formadors en la moralitat al mateix temps que en la ciència va fer a que el G. Philippe creés altres escoles normals per a la formació de mestres. D'aquesta manera l'Institut va contribuir a enviar mestres cristians en pobles i ciutats.

L'obra pedagògica

Al G. Philippe se li reconeixien facultats pedagògiques excepcionals i no s'acontentà de multiplicar les escoles; va mostrar molt d'interès per les escoles elementals, primàries o superiors, orfanats, escoles d'adults, d'aprenents, dominicals, obres de la joventut.

Els Germans eren estimulats en la millora pedagògica per circulars i pels Capítols Generals que es reuniren en 1853, 1854, 1858, 1861 i 1873. En aquest últim es feu un esbós per obres de la joventut que van tenir un futur brillant en el generalat del G. Joseph. Va posar al dia la Guia de les Escoles, de la qual deia que un llibre així mai no pot tenir una redacció definitiva, doncs els temps exigeixen modificacions. En una Circular del G. Philippe mana suprimir els càstigs corporals i l'ús de la fèrula. I fou molt ben vist.

S'amplien els continguts de l'ensenyança per unanimitat, que es faran constatar en la Guia de les Escoles: dibuix lineal, història i geografia.

Els llibres d'ensenyament s'anaven posant progressivament al dia. Tractaven totes les matèries: lectura, gramàtica, exercicis d'ortografia, aritmètica, geometria, història, geografia, etc. L'interès del G. Superior animava als Germans vers els estudis i a millorar els mètodes.

S'editen nous llibres escolars en els que intervé el mateix G. Philippe: Tractat de dibuix lineal, Nou tractat d'aritmètica, Sistema mètric de peses i mesures. També es manifesta interès per la cal·ligrafia i el 1850 s'expandeix l'ús de la ploma metàl·lica, en comptes de les plomes naturals.

Aquestes ampliacions de matèries demanaven millorar la formació dels Germans: s'autoritzava als Germans de les classes de grans l'estudi de noves ciències, de la manera de fer l'estudi de catecisme en comunitat; s'autoritza que

els Germans puguin emportar-se d'una casa a una altra quaderns de gramàtica i treballs de catecisme. Aquesta formació s'havia de fer en jornades ja de per sí carregades.

S'implanta arreu de l'Institut el mètode simultani. Fou un combat que assenyalava el declivi de les escoles dites de Lancaster, de mètode mutu, en profit de les que fan servir el mètode simultani.

El G. Philippe no temia rivalitzar amb les millors organitzacions escolars dels països; els Germans van aconseguir remarcable èxit en les exposicions universals de París (1867) i Viena (1873).

En síntesi: el G. Philippe va tenir interès per les escoles normals, internats, escoles d'adults, escoles d'aprenents, formació en presons, agrimensura, aixecament topogràfic, arquitectura, dibuix industrial, tecnologia i comptabilitat.

Es guiava pels principis pedagògics suscitats per sant Joan B. de La Salle. Segueix fidelment la Guia de les Escoles del Fundador, que va posant al dia segons les exigències dels temps i en fa una publicació el 1877.

L'obra religiosa

Al mateix temps que preocupat per l'obra pedagògica, i més encara, el G. Philippe manifestà molt d'interès pel perfeccionament espiritual dels Germans. El Capítol General que l'havia elegit el 1838, li havia confiat de mantenir els Germans en el fervor. En les visites que feia, en les circulars, en les seves publicacions de llibres espirituals anaven vers aquesta finalitat. Igualment en els recessos que presidia ell mateix tant com podia. Repetia que una obra de zel ha d'ésser sostinguda per una important vida espiritual.

Per a l'admissió de candidats a l'Institut es feia per reclutament sobretot rural (75% de pobles i 25% de ciutats) i els candidats feien la seva entrada directa. Se suposava que havien conegut els Germans, el 25% d'ells eren antics alumnes i també alguns orientats per Rectors de Parròquies. El G. Philippe tingué molt d'interès en els noviciats preparatoris (noviciats menors). L'entrada al noviciat era als 16 anys, però també n'hi havia alguns de 15, 14 i fins i tot 13 anys. Per exemple al noviciat d'Avinyó en anys successius, hi hagueren 340 de 16 anys i menys, 202 de 17 a 20 anys i 117 de 21 anys i més. La duració del noviciat era d'un any, però variava segons cada novici: els que es dedicarien a treball temporals feien el noviciat de 5 ó 6 mesos. El primer any després del noviciat eren considerats novicis, com a temps de formació per a l'escola i aprofundiment de la vida espiritual, estudi de la Regla, dirigits pel G. Director corresponent. Era un temps per preparar-se pels primers vots, que a voltes havien d'esperar més temps. No s'admetia fàcilment als vots, es calcula que només el 50% dels novicis eren admesos als vots al final del noviciat. El Germans no admesos als vots no estaven obligats a retirar-se. Hi havia poques sortides de vots perpetus, però un nombre important de sortides de postnovicis.

Segons registres hi havia una perseverança del 33%. Eren temps de fàcil mortalitat juvenil, de 1855 a 1859, 425 difunts: 53 entre 16 i 20 anys, 104 entre 20 i 25 anys, 82 entre 25 i 30 anys.

Entre 1806 i 1829 es reberen 892 candidats; i entre 1830 a 1850 foren 1.527.

Conseqüència d'aquestes dades és veu la necessitat d'incrementar la formació i destinar-hi alguns Germans a aquest afer. El G. Philippe estava igualment molt atent als programes i a la formació dels mestres. La qüestió dels títols de capacitat roman un punt sempre delicat en les relacions amb els poders públics. Tot sovint els religiosos no són titulats de cap diploma oficial i no tenen sinó la formació professional que han rebut a l'Institut, durant el seu noviciat. Però, cal recordar que vivint en comunitat, els Germans són aconsellats i sostinguts mútuament. Hi ha sempre entre ells al menys alguns Germans que són uns mestres experimentats. Per això el Capítol General de 1837: "Expressa el desig de que no es creïn noves escoles a menys en cas d'absoluta necessitat, facilitant així que més Germans puguin beneficiar-se de millor formació,". De fet, no es va tenir gaire en compte.

Durant el seu generalat, el més llarg després de sant Joan B. de La Salle, hi hagué quatre governs a França. Va tenir dificultats de part d'alguns Ministres. Es reconeix que l'Institut va fer molt de bé a França i era reconegut públicament. Es van estendre les escoles i anaven progressant.

El G. Philippe va actuar sempre amb rectitud d'intenció i oblit d'ell mateix, ho reconeixien àdhuc els adversaris i li rendien homenatge. El Fundador va trobar en el G. Philippe un digne continuador de la seva obra i fervent defensor de la bona causa.

El desenllaç final

Segons Joseph Barou el 1873 el G. Philippe va donar l'adéu als Germans. "Volguts Germans, aviat vosaltres us reunireu novament, però jo no hi seré; hauré de donar comptes a Déu de la meva administració.

Esdevé seriosament malalt el dimarts 30 de desembre de 1873, tornant d'una visita que havia fet a Passy. El 31 s'aixeca, com de costum a les 4,30 h., però durant el dia ha de tornar a la seva habitació i allitar-se. El 1 de gener fa un últim esforç i apareix a la comunitat per la Missa.

Se'l veia pàl·lid, fatigat, lluitant amb tota la seva energia contra la febre que el devorava, esperant amb una mena d'ansietat el moment de la comunió. Arribat el moment, es dirigí tot vacil·lant per rebre la comunió. Després de combregar va retornar al seu lloc on l'obligaren a asseure's. S'allita i no es llevà més. Va ser cuidat i assistit per tota la comunitat de la Casa Mare, i mor el 7 de gener de 1874. Déu Pare, rebria en els seus braços

l'ànima d'aquest obrer de la primera hora per atorgar-li el premi de la seva llarga i laboriosa jornada. Tenia 82 anys, dels quals 64 en comunitat, cinquanta-sis de professió i les seves despulles estan en el cementiri d'Athis-Mons.

Els funerals es feren a l'església de sant Sulpici amb gran concurs de població i nombroses personalitats que volien donar un testimoni d'estima i d'admiració a aquest home de bé, a aquest sant religiós, que per les seves virtuts havia adquirit gran popularitat. Totes les classes de la societat hi eren representades en aquesta cerimònia: notables de l'ensenyament,

clergat, magistratura, obrers i malalts que el G. Philippe havia assistit i salvat de la misèria.

"Mai no havíem vist semblant multitud ni semblant recolliment en un funeral. Semblava que cadascú tenia a honor manifestar l'últim testimoni d'estima a aquest home de bé que, durant 65 anys, s'havia donat a la causa del poble; tampoc l'exèrcit no ha pogut oblidar el seu desinterès, havent volgut, enviar-hi un gran nombre d'oficials, indicant que es recordava dels serveis que havia procurat aquest Superior d'aquests religiosos, que havien seguit arreu els combats per auxiliar els ferits en els camps de batalla" (Joseph Barou).

NOTA. Notícia treta de Georges Rigault, J. Herment, Henri Bédel i Joseph Barou.

L'INSTITUT AL LLARG DELS CAPÍTOLS GENERALS

17 A 31 (1838 – 1905)

Capítol General Data /Superior General	CONTINGUTS
17è. Capítol General 21 novbre 1838 – 5 dies París – 39 Germans G. PHILIPPE	No tolerar que quedin nens a l'escola fora de les hores de classe. Resar l'Ofici de difunts de 9 lliçons amb motiu de la defunció del pare o de la mare d'un Germà.
18è. Capítol General 2 febrer 1844 – 15 dies París - 44 Germans G. PHILIPPE	Les comunitats no podran adquirir nous llibres sense permís del G. Superior General. Com que els ex-alumnes en contacte amb el món estan exposats a perdre els principis adquirits a l'escola, serà bo seguir mantenint el contacte amb ells. El Capítol tolera que els alumnes romanguin a l'escola entre les classes del matí i de la tarda a causa dels perills als que es troben exposats. Rescripte del 14 de setembre 1843 autoritzant tenir 8 Assistents. S'aprova el Llibre de Govern.
19è. Capítol General 16 juny 1853 – 18 dies París – 54 Germans PHILIPPE	Es prohibeix l'ensenyament del llatí en els pensionats i es promou l'ensenyament del cant gregorià. S'estableix nova manera de sufragi pels difunts. S'autoritza el Viacrucis els divendres en el temps de l'oració de la tarda. Setena edició de la Regla el 1852. Se senyala la manera d'interpretar els articles 5 i 6 del capítol 17 de la Regla, sobre els vots. Se senyala que alguns Germans per contacte amb el món pretenen canviar la forma de governar l'Institut. S'estableix que tots els dies a les 17,30 h. es farà l'estudi de catecisme en els dies ordinaris. Se suprimeix l'article 9 del capítol 4 sobre la lectura i escriptura de la Guia. Se suprimeix la recitació successiva del rosari en classes i es reemplaça per una desena al final del dematí. Es refusa l'ensenyament de la música instrumental en les escoles i es motiva el cant gregorià. Es proposa crear a París una escola normal pels Germans de l'interior i de l'exterior de França. S'estableix el càrrec de Prodirector amb autoritat pròpia i particular.
20è. Capítol General 2 març 1854 – 13 dies París – 54 Germans G. PHILIPPE	Es convocat aquest Capítol per tractar el problema de la gratuïtat, suscitat pel Decret del 31 de desembre de 1853, que té com a base la Llei del 5 de març de 1850. Per evitar l'obligació de fer pagar als alumnes, s'acorda: 1. Renunciar el pagament als Germans en allò que estableix un fons; 2. Deixar els alumnes indigents a càrrec dels Germans; 3. Obrir pensionats o semipensionats que permetin finançar les obres; 4. No realitzar cap modificació a l'espera de les reaccions dels Municipis; 5. Rebre directament la retribució dels alumnes; els passos a seguir segons criteri del Règim i, si és necessari, es sol·licitarà una dispensa al vot d'ensenyar gratuïtament. Necessitat d'un pla d'estudis per als Germans joves. Davant de la sol·licitud d'alguns Germans de canviar el sistema de l'elecció de diputats al Capítol General, es crea una comissió d'estudi i el Capítol no es pronuncia.
21è. Capítol General 10 juliol 1858 – 16 dies	Es modifiquen els sufragis per als Germans difunts i es donen instruccions sobre la manera de sepultar. Es prohibeix als Directors de llegir les cartes entre els Germans i el Visitador. El Capítol renova el vot de confiança al G. Superior i Assistents per a seguir

París – 54 Germans G. PHILIPPE	tractant el problema de la gratuïtat. S'autoritzen les reunions dominicals amb gent jove, com obra de perseverança. Els Gns. Visitadors estaran encarregats d'establir-les. Es refusa la proposta d'usar gènere més lleuger pel mantell. S'indica que no s'han de conservar a l'Institut persones que no tinguin el seu esperit i que s'estableixin mitjans de control, repressió i expulsió. Rescripte del 30 d'abril de 1858 de la Santa Seu autoritzant tenir 10 Assistents. S'estableix una pena de silenci sense veu activa, ni passiva durant 10 anys a aquells que facin circular una opinió i la difonguin. S'augmenta de 6 els diputats al Capítol per França i per les províncies de l'estranger s'estableix un nombre de 40 cases per poder elegir dos diputats. Es confirma la norma per Rescripte de la Santa Seu 2 d'agost de 1870. S'estableix que des de 1860 s'emetrán a l'Institut els vots anuals amb 18 anys i dos de comunitat; els triennals amb 24 anys i cinc de comunitat; els vots perpetus amb 28 anys, vuit anys de comunitat i dues renovacions triennals. S'introdueix l'ús de l'escapulari. Es tracta reiteradament que alguns Germans han manifestat públicament i per escrit crítiques a la gestió del G. Superior i dels Assistents. S'aprova l'edició del llibre dels Exercicis de pietat.
22è. Capítol General 10 juliol 1858 – 19 dies París – 62 Germans G. PHILIPPE	Es modifica l'article primer del capítol primer de la Regla. S'accepta l'indult diocesà sobre el dejuni i l'abstinència. Se suprimeixen els últims paràgrafs del capítol 7 de la Regla. Es realitzen correccions en els capítols 17 i 25. Se suprimeix l'article 9 del capítol 14. Es reconeix la necessitat de realitzar correccions i explicacions al text de la Regla. S'acorda redactar un capítol sobre l'administració considerant els articles 2, 3 i 4 de la Butlla. Es nomena una Comissió per revisar la Regla, el Llibre de Govern i la Guia de les Escoles, per posar-los d'acord amb la Butlla i presentar-ho al proper Capítol General. El Superior exposa al Capítol les diverses dificultats trobades en seguir les indicacions del Capítol de 1854 sobre la gratuïtat, l'ordre existent del Ministeri de Cultura perquè els Germans acceptin la retribució escolar o en cas contrari se'ls retiri de les escoles... analitzades les situacions i els documents del Capítol s'acorda acceptar la retribució escolar en la forma imposada per la Circular del Ministre i recórrer a la Sant Seu per sancionar l'actitud passiva de l'Institut sobre la gratuïtat, amb la finalitat de conservar l'Institut a França. Per Rescripte del 15 de novembre de 1861 la Santa Seu autoritza l'actitud passiva de l'Institut a França i amb això l'alliberament o dispensa del vot d'ensenyar gratuïtament. S'estableix que l'estudi de Catecisme es farà cada dia després de l'oració de la tarda. S'autoritza als Germans d'estudiar durant les vacances la Història Sagrada o la Història de l'Església. Per un Rescripte la Santa Seu autoritza la incorporació com a membres de dret al Capítol: el Procurador General, el Vicari i Visitador resident a Roma i el Secretari General.
23è. Capítol General 12 juny 1873 – 23 dies París – 71 Germans G. PHILIPPE	S'admet l'ensenyament del llatí en els pensionats d'Amèrica per un professor extern a l'Institut. No es consideren favorables les circumstàncies per fer un treball sobre la Regla. Es necessita el permís del G. Director per establir petites congregacions o associacions piadoses entre els alumnes. Es renoven les instruccions sobre la importància de l'estudi del Catecisme i la manera de fer-ho. Es col·loca l'Institut sota la protecció del Sagrat Cor de Jesús. Es refusen les modificacions aportades sobre el mantell i el capell. Es ratifica pel Capítol i la Santa Seu el costum del rosari de sis desenes. S'indica als GG. Directors i Visitadors fer un estudi per modificar el «coutumier» amb la finalitat de destinar més temps a l'estudi pedagògic.
24è Capítol General 8 abril 1874 – 14 dies París - 74 Germans	Es volen tenir al dia els llibres i manuals. Creació d'una Comissió permanent per revisar els llibres escolars a les nostres escoles. Es vol posar remei a alguns abusos sobre els llibres escolars i que es demani permís per introduir noves matèries. Es pren la decisió que en les escoles elementals es faran servir només els llibres editats per l'Institut.

G. JEAN-OLYMPE	Cada any els GG. Assistents visitaran totes, o en part, les cases de les que són responsables. Que no es publiqui cap llibre sense permís del Règim.
25è Capítol General 30 juny 1875 – 16 dies París – 58 Germans G. IRLIDE	Composició d'un llibre sobre l'educació per l'ús dels Germans joves. Modificació de la Guia de les Escoles. Orientacions per als Germans que comencen a ensenyar. L'hàbit religiós ha de ser conforme a la Butlla i a la Regla de Govern. Es prohibeix d'obrir nous pensionats sense permís del Règim. Es recorda als GG. Visitadors de donar preferència als pobres en les nostres escoles. S'invita a no crear noves escoles i a tancar-ne algunes a França i Bèlgica per enviar Germans a països de missions. Es sol·licita permís a la Santa Seu per augmentar el nombre de participants al Capítol General. Es recomana als GG. Visitadors, com a guardians nats de la Regla, de fer cessar els abusos introduïts en les cases dels Germans. Els aspirants a vots han de seguir un curs preparatori en els locals del Noviciat. S'instaura el Recés d'un mes.
26è. Capítol General 21 octubre 1882 - 16 dies París – 85 Germans G. IRLIDE	Fora de França es pot "mantenir el llatí" en les institucions on ja s'ensenyava tenint en compte les directrius de 1873 (un professor extern a l'Institut). El G. Superior General pot donar el permís, excepcionalment, per estudiar el llatí als Germans professors o al menys amb vots triennals en referència a adquirir els corresponents títols acadèmics necessaris per dirigir una escola especial. Forta reclamació als Gns. Directors perquè tota la Comunitat participi en les recreacions i passeigs. Es nomena una Comissió de 12 membres per preparar una nova edició de la Regla; haurà de prendre com a base la Regla de 1718 i 1725. S'insisteix que a les nostres escoles s'han d'acceptar preferentment els pobres. Evitar de fer o rebre visites prolongades amb persones externes i de menjar amb elles. Només són admesos els parents dels Germans, ocasionalment, a menjar en les cases dels Germans. Es reitera el principi de 1875 que permetia als Germans tenir escoles públiques en les que era prohibit l'ensenyament del Catecisme. S'invita als Germans a fer el Catecisme i conduir els alumnes a Missa. Es vol reeditar la Guia de les Escoles sense acceptar modificacions a la de 1720. Compondre un llibre per ajudar als Germans per la reflexió del matí i tarda a classe. Els capitulars no accepten canvis o innovacions en l'hàbit religiós; per ratificar-ho es citen paraules de La Salle en la "Memòria sobre l'Hàbit". Com a reacció a lleis civils que prohibeixen el crucifix a les classes els Germans el portaran sobre la sotana i serà lliurat el dia de la professió perpètua. Els Germans que treballen en els grans pensionats han de prendre tercera classe en els viatges, com la gent pobre; està prohibit prendre menjar en els restaurants dels ferrocarrils. Es constata els bons resultats dels Recessos de 10, 15 i 20 dies. Nova impressió de la Col·lecció de 1711.
27è Capítol General 15 octubre 1884 – 3 dies París – 86 Germans G. JOSEPH	Es confirmen les directrius del Capítol General de 1882 sobre el llatí. No s'examina el projecte de REGLA proposat pel difunt G. Irlide. Vuitena edició de la Regla (1886): revisat i modernitzat, no va ser examinat pel Capítol General. Novena edició de la Regla (1889): es canvia el text sobre la "rendició de comptes". Es decideix que les comunitats no tenen obligació de procurar la tinta als alumnes. Malgrat la supressió de l'ensenyança religiosa els Germans continuen a dirigir les escoles perquè només així poden conservar la gratuïtat. Evitar la cohabitació i la familiaritat que s'està obligat a tenir en les nostres escoles. El Gns. Directors respondran a un foli sobre el que s'ha fet a l'escola per la formació cristiana i religiosa dels alumnes. Es recomana als Gns. Visitadors d'instruir millor als Gns. del temporal sobre el vot de pobresa. Es crea el Segon Noviciat.
28è Capítol General	Es recorden les decisions preses en altres Capítols sobre el llatí. Els Germans que saben llatí no podran ensenyar-lo. Esforçar-se a suprimir el llatí en totes les nostres

11 octubre 1894 – 12 dies Athis-Mons – 96 Germans G. JOSEPH	escoles. Els Gns. Visitadors informaran al Règim sobre l'ensenyament del llatí en el respectiu Districte. Es manté amb força i rigor, el capítol 18 de la Regla, sobre els vots. L'ensenyament del Catecisme al matí va contra la Regla. Hi ha escàs nivell d'ensenyament religiós en algunes escoles dels Germans. No s'assisteix diàriament a la Missa. L'estudi de Catecisme per un Germà és d'importància capital. Els Gns. Directors, encara que estan dispensats de recitar el Catecisme, han d'estudiar-lo. Vot favorable a una nova edició de la Guia de les Escoles. Es refusa una proposta d'introduir elements de psicologia i de lògica al Noviciat. Es publiquen les "Instruccions Religioses". Normes per l'admissió a vots.
29è. Capítol General 15 març 1897 – 12 dies Athis-Mons – 99 Germans G. GABRIEL-MARIE	S'aconsella als Gns. Directors d'afavorir l'ensenyament del cant, sense perjudicar, ni la pregària ni el Catecisme; però està prohibit als Germans el dirigir al cant o tocar l'orgue a l'església. Abolició de les decisions que permetien, excepcionalment, l'ensenyament del llatí. Amb la decisió de la Santa Seu del 4.7.1895, el llatí està totalment abolit en les nostres cases. Es demana als Gns. Directors d'enriquir la biblioteca de la comunitat. No canviar ni modificar les pregàries comunitàries. Els capitulars decideixen de no acceptar la direcció d'escoles de pagament. Fer esforç per tornar al principi estricte de la gratuïtat. L'ensenyament gratuït és essencial a l'Institut. La retribució escolar és una dolorosa necessitat que cal considerar-la com provisional. Invitació, encoratjament i satisfacció pel que fan els Germans per estar al dia en l'ensenyament del Catecisme. Prendre més cura de l'ensenyament de la calligrafia. L'hàbit dels Germans ha de ser conforme amb la pobresa; no s'ha de canviar res sobre la qualitat de la roba. Es disminueix el nombre de membres elegits al Capítol: Districtes fins a 151 professors, 2; fins a de 300, 3.
30è. Capítol General 15 octubre 1901 – 25 dies Athis-Mons – 105 Gns G. GABRIEL-MARIE	Onzena edició de la Regla, retornant a la Regla de 1718. Autorització per traduir el text francès en pàgines en front del francès. Nova edició de la Regla de Govern. Amb motiu de la recent canonització del Fundador s'instauren pràctiques de devoció envers ell.
31è. Capítol General 12 maig 1905 – 18 dies Lembecq – 91 Germans G. GABRIEL-MARIE	El Capítol s'ha ocupat dels Gns. Ancians i la constant sol·licitud per suavitzar la prova de l'edat i la malaltia. La gratuïtat en les nostres escoles és essencial i constant en el pensament del Fundador; la recomanació s'adreça a tot l'Institut amb particular referència a les nostres obres de nova creació. S'afirma que l'estudi del Catecisme roman sempre sota el control del G. Director que, si és precís, ha de recordar a tal o qual Germà l'estudi del que és més important saber. En totes les cases de l'Institut ha d'estar prohibit l'ensenyament del llatí. El Capítol fa atenció sobre una Memòria tendent a una notable modificació en els programes d'ensenyament dels nostres interns i a l'orientació sobre el sentit comercial o professional. El Capítol crida l'atenció als Gns. Visitadors i Directors sobre el "surmenage" que té triple repercussió funesta: física, intel·lectual i religiosa. Davant d'una petició de substituir el rabat de tela per un de cel·luloide, el Capítol reprova enèrgicament tota modificació del nostre hàbit religiós i declara voler mantenir el rabat tradicional. El Capítol refusa una moció de recitar en llengua vulgar les oracions que de l'Institut s'acostuma de resar en llatí. Nova edició de la Guia de les Escoles. Doctrina espiritual de sant Joan B. de La Salle pel G. Exupérien. Nova edició del Manual de Pietat. Circular sobre la història de la Butlla. Històric i decisions dels Capítols Generals. Traducció de la Regla a l'italià, espanyol, alemany i anglès. S'aprova el trasllat de la Casa Mare a Lembecq el 10 febrer 1904.

El nostre estimat Districte de Catalunya (V)

Tretze anys d'una certa estabilitat 1968-1981

G. Ramon Font i Serra

INTRODUCCIÓ

La història del nostre Districte de Catalunya va avançant. Tots hem conegut aquests tretze anys plens de vida, que intentaré resumir a continuació i que de la mà dels benvolguts Germans Ramon Grau i Àngel Cirera, Visitadors Provincials, dues grans persones i grans animadors, que amb il·lusió, constància i excel·lent treball... van conduir la nau districtal per camins, un xic difícils i complicats, però que, amb saviesa i bondat, lluitaren i s'esforçaren pel bé de tots, particularment dels Germans.

Recordar el Germà Ramon Grau, és recordar una persona de terra endins, de Manresa, una ciutat amb la seva majestuosa Seu, d'estil gòtic, alta, ferma i segura a l'igual que les veïnes muntanyes de Montserrat... Ell, físicament, no era alt, però sí que va ser sempre molt alt de mires, molt ferm, segur, convincent, un xic murri, trempat i eixerit...

Recordar el Germà Àngel Cirera, "el Tino, tuno de Tona" com li deien els seus companys, és recordar un home físicament alt, molt bo i molt humà, senzill, discret, amable, ferm com el castell de la seva població nadiua, que s'aixeca, esvelt, dominant gran part de la bonica i ennuvolada plana de Vic.

Diuen que "re-cor-dar" vol dir "passar pel cor". És bonic i em fa molt de bé recordar-los, a tots dos. Em vaig sentir estimat i valorat per ells i, com jo, molts Germans de l'enyorat Districte de Catalunya!

Serveixin aquestes senzilles pàgines com un petit homenatge a les seves vides i a la seva obra i que, des del cel, segueixin estimant-nos i ajudant-nos a tots!

Dos Superiors Generals animaren l'Institut durant aquests anys: El G. Charles Henry (Thomas Joseph Buttimer), primer Superior General, dels Estats Units, en la història de l'Institut, i el G. José Pablo Basterretxea, primer Superior General, espanyol, per ara...

El G. Fernando Izaguirre va animar l'Assistència d'Espanya i tots els seus Districtes fins el Capítol General de 1976 en que es va organitzar d'una altra manera la dinamització de les diferents parts de l'Institut.

Un Capítol General, el 40è - abril-juny de 1976 - es va celebrar durant aquests anys. Va ser el més nombrós en nombre de Germans. Hi assistiren un total de 158: 18 eren membres de dret, 136, delegats per elecció i 4, nomenats pel G. Superior General.

De tots aquests Germans, 23 eren espanyols. Dos, de dret: Germà José Pablo, Vicari General que el Capítol escollí com a nou Superior General i el Germà Fernando, Assistent.

21 Germans foren escollits pels set Districtes existents en aquells moments. Dels tres Districtes grans: Barcelona, Bilbao i Valladolid hi anaren 4 Germans. Del Districte Central, 3 Germans. Dels Districtes de Madrid, València-Palma i Sevilla 2 Germans.

De casa nostra ens van representar, molt dignament, els Germans Àngel Cirera, Visitador Titular i els tres Visitadors Auxiliars, Germans: Ramon Grau, Joaquim Morató i Jaume Pujol.

Com a suplents foren escollits els Germans: Lluís Diumenge, Josep Sanz, Manuel Fernández Magaz i Ermenter Ars.

L'edat mitjana dels Germans d'aquest Capítol va ser de 51,72 anys. Els dos Germans més grans i nascuts a l'acabament del segle XIX foren els Germans: Guillermo Félix (+01.05.1997) i Nicet Joseph (+12.02.1998). El més jove, Fr. Dominique Samné (27.07.1945). El major nombre de Germans (11) van néixer l'any 1928. Un d'ells, el nostre G. Joaquim Morató (08.08.1928).

Comencen l'any 1968 els **Capítols Regionals i Districtals**. Una nova manera de viure, més democràticament, la vida dels nostres centres i comunitats, fent-la més participativa i més en consonància amb les idees emanades del Concili Vaticà II i dels dos darrers Capítols Generals.

Molts documents, molts escrits, moltes iniciatives... van anar sorgint i donant vida a l'Assistència d'Espanya i al nostre Districte.

El **1er. Capítol Regional es va celebrar a Saragossa**, sota la presidència del Germà Assistent Fernando Izaguirre del 8 al 13 d'abril de 1968. Hi van participar un total de 74 Germans, 15 eren del nostre Districte. A dia d'avui ho poden explicar els Germans: Antoni Baqueró, Joaquim Morató i Jaume Pujol.

El **1er. Capítol Districtal es va celebrar en dues sessions a Sant Martí**. La 1ª es va iniciar el 7 de setembre de 1968 i la 2ª el 17 d'agost de 1969.

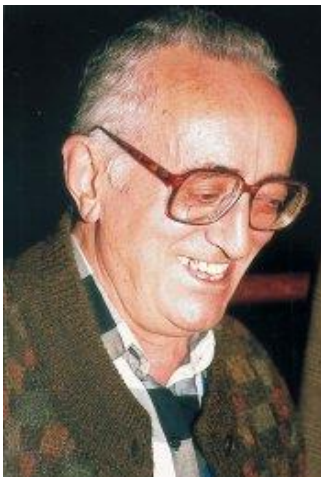
Hi van participar un total de 31 Germans, presidits pel G. Abraham Royuela, Visitador, la 1ª sessió i pel nou Visitador, G. Ramon Grau, la 2ª.

Vuit Germans: Antoni Baqueró, Lluís Diumenge, Virgili García, Joaquim Morató, Antoni Perera, Santiago Peribáñez, Joaquim Porrera i Jaume Pujol deuen tenir molts i bonics records d'aquelles jornades.

PERÍODE DEL GERMÀ VISITADOR RAMON GRAU (1968 – 1974).

El dia 10 de desembre de 1968 el G. Abraham Royuela comunica el nomenament del G. Ramon Grau, com a Visitador, amb aquestes paraules: *"El Hno. Asistente me ha manifestado el deseo de que les comunique el resultado del escrutinio de las votaciones del Capítulo de Distrito para la elección de Hno. Visitador Titular y Hno. Visitador Auxiliar."*

Ha sido elegido como Hermano Visitador Titular de Distrito de Barcelona el Rdo. Hno. Ramon Grau Estany, actual Director del Colegio Bonanova. Como Visitador Auxiliar el Hno. Adriano Luis, hasta ahora Secretario del Distrito”.

Dios mediante, el propio Hno. Asistente hará la transmisión de poderes el día 20 del corriente mes de diciembre, en el Colegio Bonanova.

El acto se celebrará a las 11 de la mañana y están invitados los Hermanos que buenamente puedan interrumpir sus obligaciones de fin de trimestre”.

Com podem veure el G. Ramon va ser proposat Provincial, per primera vegada, pels Germans que van formar part del Capítol Districtal. En el següent i successius mandats, els Provincials seran proposats pel conjunt de tots els Germans del Districte i nomenats pels respectius Superiors Generals.

Les estadístiques ens diuen que al començar el G. Ramon el seu servei, hi havia al Districte 417 Germans, 65 Escolàstics, 25 Novicis, 44 Comunitats, 35 Escoles,

amb un total de 20.500 alumnes.

Les Cases de Formació funcionaven de la següent manera: Dos Aspirantats a Cambrils i un a Les, el Noviciat a Sant Martí i l'Escolasticat a Cambrils i a Tejares (Salamanca).

Nomenat oficialment el dia 20 de desembre, l'endemà comença la seva moguda, creativa i eficient activitat. Així van ser, molt resumits, els primers dies al capdavant del Districte:

Diumenge, 22. Consell de Districte, sota la presidència del G. Assistent.

Dissabte, 28. Reunió-convivència amb els Germans orientadors de ULAC – JEC. Oi que recordeu tots aquests moviments apostòlics animats pel benvolgut G. Adrià Trescents?

Diumenge, 29. Reunió de Directors a La Salle Comtal, al matí i Consell de Districte la tarda.

Comença l'any nou de 1969 amb una convivència de tots els Germans de Barcelona i rodalies a La Salle Bonanova. Déu n'hi do tot plegat!

La nostra realitat districtal durant aquests anys (1968 – 1974).

Comentaré, molt breument, alguns aspectes d'aquests sis anys, les diferents activitats que hi van haver, reunions diverses, Capítols, estadístiques, tancaments i obertures d'alguns Centres, Cases de Formació, moviments...

El cap i el cor del nostre estimat Provincial hi era sempre present en totes aquestes actuacions.

Comencem...

Uns dels seus principals objectius ja, des de l'inici i molt lloat per a tots, va ser l'ofertament que va fer a molts Germans entre els 35 – 45 anys que, per circumstàncies diverses, no havien fet estudis universitaris. Molts d'ells varen correspondre, restant per sempre agraïts a aquesta bonica iniciativa del G. Visitador.

La preocupació per la titulació dels Germans, per la seva formació humana i religiosa, per la salut... va ser una constant durant els quasi bé sis anys que va durar el seu servei com a Visitador Titular, que va continuar, després, durant dos anys com a Visitador Auxiliar, encarregat fonamentalment de l'economia districtal.

Tancaments – Obertures.

Una papereta difícil va ser al tancament d'algunes petites escoles que la Llei d'Educació de José Luis Villar Palasí, de l'agost de 1970, feia inviable la seva continuació.

Els locals d'algunes d'elles eren deficients, els recursos econòmics també, la relació, amb alguns Patronats i Fundacions no eren pas les més adequades. Cal afegir-hi, en quasi bé tots els casos, la manca d'alumnes i, sobre tot, la impossibilitat de poder complir amb tot el que la Llei demanava.

A continuació, una petita relació de les Escoles que van anar desapareixent durant aquests anys, amb els corresponents problemes, disgustos i malentesos per part d'uns i altres.

El G. Visitador i el seus Auxiliars, van passar, se'ns dubte, moments molt angoixants.

Aquests són els Centres, els anys de la seva estada en les diverses poblacions i el "nombre d'alumnes" que es conserven a l'arxiu:

Gironella: 1924 – 1968, 112 alumnes;
Santpedor: 1944 – 1968, 120 alumnes
Puigreig: 1949 – 1968, 96 alumnes.
La Pobla de Lillet: 1944 – 1969, 155 alumnes
Oliana: 1920 – 1970, 147 alumnes.
Salt: 1905 – 1971, 100 alumnes.

Calaf: 1907 – 1971, 127 alumnes.
Monistrol de Montserrat: 1912–1936
i 1947– 1971, 160 alumnes.
Sant Hipòlit de Voltregà: 1889–1972, 200 alumnes.
Sant Feliu de Guíxols: 1891–1972, 286 alumnes.
La Garriga: 1962–1972, 252 alumnes.

Obertures que es produeixen durant aquests anys:

Escola Proa – Sant Roc. Badalona: 1969.

IRAPM: Institut Protecció de Menors Ramon Albó. Mollet del Vallès: 1971.

La Conreria – Seminari Menor – Tiana: 1971.

La seva durada, en els tres casos, serà breu i finalitzarà durant els anys del Germà Àngel Cirera com a Visitador. En parlarem en el seu moment.

Durant l'any 1971 es produeix el tancament del vell Col·legi de Vielha i s'inaugura el Col·legi Joan March que passarà a la Generalitat el 1990.

Tancat el Noviciat de Sant Martí Sesgueioles, s'inaugura el nou Noviciat a la casa de sant Joan Despí. Hi resterà durant uns deu anys amb alguna interrupció. La manca de vocacions aconsellà l'anada a San Asensio (La Rioja) compartint el Noviciat amb els novicis del Districte de Bilbao i finalment a Griñón amb els de l'Arlep. Però això ja forma part d'una altra etapa...

Anys de canvis, de moviment, de molt dinamisme, de reunions dintre i fora del Districte... Anys plens d'activitats... Tot es mou i tot ho mou l'energia, capacitat, iniciativa, bondat, bona voluntat del nostre Cap.

Quan el Germà Ramon Grau era professor de Química, la seva especialitat, els seus alumnes l'anomenaven "el Átomo"... segurament per la seva saviesa, explicacions clares i precises, activitat i moviment constant... A les seves classe els alumnes no dormien, tot al contrari...

El mateix va fer com a Provincial: desvetllar-nos, alentar-nos... treballar pel bé de tots.

Es construeix durant aquests anys la **nova Residència Provincial**, més gran i més funcional que l'anterior. Construïda molt ràpidament, el dia 5 de febrer de 1972 ja s'hi celebra el primer Consell de Districte. Què ens diria ara si la veiés mig abandonada i bruta?

Sovintegen les reunions de Directors que es fan a la Residència i/o en algunes escoles sobre temàtica molt variada, donant importància a tot el que va succeïnt en el món laboral, pedagògic, la Llei d'Educació, la vida comunitària, docent i apostòlica...

S'organitzen de manera més sistemàtica i periòdica les reunions de Germans Visitadors de l'Arlep, (Conferència de Germans Visitadors) presidides, algunes, pel G. Assistent que hi està sempre molt present i amb la seva manera afable i bondadosa anima als Visitadors i ens anima tots.

Aquestes reunions tenen lloc en diversos indrets de la geografia hispana i els temes a tractar són també diversos: vida religiosa, comunitària i escolar, economia, Institut Sant Pius X, Editorial Bruño, recessos...

S'institueixen per primera vegada els "Dies del Districte". Són jornades de convivència, de celebració joiosa dels 25 i 50 anys de la Professió Perpètua, amb la presència dels pares i familiars i de la renovació dels vots temporals dels nostres joves.

Celebracions presidides, normalment pel G. Visitador i Auxiliars, alguns anys pel G. Assistent, el G. Visitador del Central i, una vegada, el 15 de juliol de 1973 va presidir la celebració el G. Superior General Charles Henry.

Bastant relleu tingueren, durant alguns anys, les celebracions anuals de la FALCA (associacions d'antics alumnes) a nivell districtal en diverses escoles del Districte i també a nivell nacional, així com reunions i trobades promogudes per la ULAC i altres moviments apostòlics.

Tots els anys i de manera molt detallada es presenten als Germans un ventall molt ampli de cursets, de temàtica molt diversa i amb la cordial invitació a participar-hi.

Molt ben organitzats estan, també, els diversos recesos anuals en algunes de les cases del Districte i també d'altres llocs.

L'any 1971 té lloc a Roma la reunió intercapitular que es feia al bell mig de dos Capítols Generals amb l'assistència dels GG. Visitadors de tot el món lasal·lià. El G. Ramon i 74 Visitadors més hi participen. La vida comunitària, la funció dels directors, la pastoral vocacional... foren alguns dels temes tractats.

Estant ja al 1971, toca canviar o renovar el G. Visitador a l'acabament del primer trieni. Per àmplia majoria, en la votació de sondeig, el G. Ramon obté la confiança del Germans per a continuar i el G. Superior General el nomena per un nou trieni.

Pocs dies després i per una àmplia majoria, el G. Àngel Cirera obté la confiança dels Germans per ser el nou Visitador Auxiliar del Districte. Nomenats oficialment, animaran amb saviesa, amor i amb l'ajuda del bon Déu i La Salle, el Districte que els Germans els hi vam confiar.

El G. Ramon, durant aquest acte, té unes paraules amables i plenes d'agraïment envers el G. Adrià Trescents que acaba la seva etapa com a Visitador Auxiliar. Ho expressa així: "Muchas gracias Hno. Adriano por su ingente trabajo, por el acierto en dirigir los diversos movimientos apostólicos y sociales, las Asociaciones La Salle, la publicación de nuestra revista PAX. Muchos éxitos en su próxima misión a usted confiada, la dirección del Instituto Ramón Albó-Protección de Menores".

Té lloc, durant aquests anys la construcció de la nova Salle Tarragona amb la corresponent inauguració. Em sembla que el G. Ramon no hi estava massa d'acord amb el gran volumen del nou edifici... però aquest es va fer i ell la va presidir...

Els Germans grans que havien treballat generosament durant molts anys i amb total dedicació, se'ls oferí la possibilitat, a tots els que volguessin, d'un viatge a Roma, amb visita a la Casa Mare i altres indrets romans i amb la visita, sempre emocionant, a Sant Pere del Vaticà i la corresponent audiència amb el Papa Pau VI.

Molts Germans, ben il·lusionats, feliços, contents i amb bona salut, hi van participar.

Tres sessions va tenir el II Capítol Distrital. La 1a del 27 al 30 de desembre de 1971. La 2a, del 10 al 15 de juliol de 1972 i la 3a, del 27 al 29 de desembre del mateix any.

Hi van participar 32 Germans, 10 com a membres de dret. Ho deuen recordar a dia d'avui els Germans Joaquim Morató i Virgili García. Oi que sí?

22 Germans hi participaren per elecció: Els Germans Lluís Diumenge, Jaume Pujol, Jaume Palom, Modest Senmartí, Jordi Oller, Josep Martí, Jaume Lladó, Antoni Baqueró i Joan Josep Tamburini segueixen entre nosaltres en aquests

moments i segur que guarden bons records d'aquelles sessions llargues i intenses que recullen moltes pàgines de l'arxiu i resumeixen l'activitat de les diverses comissions: Vida Religiosa, Estudis dels Germans, Ensenyament, Pedagogia, Perseverància, Reclutament...

Algunes idees expressades pel G. Visitador en el discurs de cloenda del Capítol:

"Un hecho positivo es que se hayan encuadrado con lucidez los aspectos conflictivos y vitales de la situación presente. Ha habido una labor de diagnosis importante. Se ha simultaneado la visión de un problema con la proposición de una praxis de tratamiento...

La formación en sus niveles básico y permanente ha sido considerada unánimemente como plataforma fundamental, con exigencias de revisión.

Los problemas de planificación económica y pedagógica han sido alentados por una visión más global que los integran perfectamente en la perspectiva evangélica de servicio.

Hemos considerado, con angustia, la situación de muchos Hnos. faltos de recursos doctrinales y catequísticos actualizados frente a su misión de educadores de la fe.

La actitud interna de atención al ser, a la persona de cada Hno. ha tenido un bello exponente en el hecho de configurar un plan de formación básica.

Creo que los Hnos. del Distrito agradecerán junto con el contenido, el ejemplo de serenidad, realismo, franqueza y en definitiva de fraternidad que ha presidido las sesiones capitulares".

Es restructuren les Cases de Formació. Queden a Cambrils els dos Aspirantats. El Noviciat passarà a San Joan Despí i l'Escolasticat a Barcelona, al Casal La Salle – Josepets.

Sorgeixen alguns problemes a l'Escolasticat i alguns Germans són convidats a deixar la Congregació amb el corresponent disgust per part de tots. El G. Assistent està al costat del Provincial i del Director i els recolza i anima.

Defuncions

Deu Germans ens varen dir a reveure durant aquests anys. Aquests són els seus noms i un breu record de cadascun d'ells.

Germà Joachim Simeon - Joaquim Miranda. + 03.04.1970. Ple de seny, bondat, pau, serenor i molt simpàtic... Director de Montcada, Santa Coloma, Les Corts, Manresa, Gironella, Sant Celoni.

Germà Ciriaco Luis - Ramon Redorat. + 21.02.1971. Formació ultra-ràpida, "curriculum vitae" molt mogut, alegre, servicial, senzill...

Germà Florencio Andrés – Florencio Román. + 10.05.1971. Una vida plena de treball, sobre tot a Sant Martí, abnegació total, sempre al servei de tots., amable, discret, senzill.

Germà Lamberto Gerardo – Frederic Gasa. + 16.08.1971. Molts anys a Oliana, plenament dedicat a la classe, estimava i era estimat. Expert saurí, molts van ser els pous que gràcies a ell es van trobar.

Germà Conrado Aurelio – Joan Coromina. + 13.06.1972. Ens va deixar només amb 42 anys. Li agradava la classe i la donava amb molta competència. Gran activitat missionera els últims quatre anys de la seva vida al Perú.

Germà Sebastián Jaime – Adolfo Puente. + 23.07.1972. Va morir repentinament a Londres. Treballador, molt seriós, un xic reservat, gran lector i bastant pessimista.

Germà Miguel Sergio – Josep Bagué. + 24.07.1972. Simpàtic, alegre, generós... Director de Gràcia, Reus, Figueres, Llibreria Bruño. Estimava i es feia estimar.

Germà Alfonso Miguel – Gregorio Alberto – “El Bisbet”. + 08.02.1973. Primer Director General de Sant Martí, Director de Torreforta i Oliana. Alegre, bromista, servicial, caràcter fort i ferm.

Germà Andrés Leoncio – Antoni Güell. + 28.06.1973. Senzill, treballador. Patia molt a classe degut a la seva manca de visió. Quasi bé sempre en comunitats petites.

Germà Gutberto Félix – Celestino García. + 21.10.1973. Formació a Premià de Mar, joventut a l'Argentina. Pont d'Inca, Bonanova, El Port, la Ciudad de los Muchachos i Tarragona. Alegre i seriós alhora, enèrgic i ple de seny i caràcter ferm.

Germà Calixto José – Josep Mas. + 14.02.1974. Poc conegut ja que va passar molts anys a l'Argentina i al Districte Central. L'any 1972 és destinat a La Seu d'Urgell, morint, dos anys després, repentinament.

L'animació districtal d'aquests sis anys

Mensualment el G. Ramon animava a tots els Germans amb les seves circulars. Sovintejaven les que anaven dirigides només als Directors dels Centres i d'altres sobre temes diversos que anaven sorgint. També, els Germans Visitadors Auxiliars, s'adreçaven als Germans amb comunicacions sobre temes puntuals.

A continuació recordarem alguns paràgrafs de la seva animació durant aquests anys:

02.01.1969. “Tengo el gusto y el íntimo gozo de dirigirme a Vds. Les ruego que disculpen mi estilo algo rudo y seco. Acostumbrados a las circulares del Hno. Miguel, hallarán probablemente demasiado lacónicas mis expresiones. Me complace saludarles a todos. Gracias por sus palabras de aliento que han acrecentado mi optimismo del que quisiera que todos participaran”.

El 25.02.1969 ens pregunta: “Hno. lleva usted vida interior? Con qué lecturas la alimenta? Qué parte tiene el sacrificio en ella? En qué dirección irradia su actividad apostólica? Es para los demás, carga o ayuda?

L'1.04.1969, rebem la seva felicitació pasqual i ens anima a “estar estrechamente vinculados con nuestros Hnos. por el afecto; con nuestro Instituto, por la abnegación; con nuestros Superiores, por la obediencia; con nuestro apostolado por el celo; con nuestro Padre Dios, por el amor”.

02.07.1969. Un bon consell: “No podemos malgastar este período estival. Están bien unos días de vacaciones en plan de absoluto descanso. Son necesarios para todos. Pero unas vacaciones de tres meses serían un abuso, una falta de pobreza, un insulto a la sociedad, un contrasentido en personas consagradas”.

Al començar el curs 16.09.1969 comenta: “Quiero agradecer a la Comisión de Estudios, y sobre todo al Hno. Víctor Blanco, su ingente trabajo de preparación. Son más de 200 los Hnos. que han participado en cursillos, semanas, jornadas, etc... Expreso mi gratitud a las Comunidades de Bonanova y Gràcia-Josepets que tan gentil y generosamente han acogido a los cursillistas. Mi gratitud a los profesores seculares que han dado las clases con competencia y excelente preparación”.

La circular del 29.10.1969 la dedica a la formació Intel·lectual, religiosa, apostòlica. Comenta “La Declaracion del Hno. en el mundo de hoy” i acaba així: “Concibamos nuestra formación continuada como un deber religioso – profesional, como una deuda apostólica, como algo comunitario, que si incumbe a cada uno incumbe por igual a la comunidad”.

El 31.12.1969 es posa a disposició de tots: “Me tienen enteramente a su disposición en el año que comienza. Quisiera poder ayudarles a vivir su vocación con soltura, con entrega, generosidad y fervor, que pudieran sentirse felices en este camino de la vida religiosa, erizado, sin duda de espinosas renunciaciones, pero jalonado también de divinas alegrías”.

Com a gran estudiós que va ser de la Bíblia ens convida el 10.02.70 i a l'inici de la Quaresma a reflexionar: “Me atrevería a recomendarles, Hnos. el libro – comentarios bíblicos al leccionario ferial – y el comentario de los días ordinarios. Son dos verdaderos tesoros que pueden servirnos para vivir en meditación armoniosa los textos litúrgicos del espíritu cuaresmal”.

Amb motiu de la Pasqua, 30.03.1970 ens felicita i anima: “La alegría personal debe dominar la vida del Hno. Cristo está vivo! Su resurrección fue triunfal, aunque no triunfalista. Los Hnos. debemos llevar la alegría a los seglares que nos rodean, signo genuino de la Resurrección”.

Resalta dos temes en la circular del 02.05.1970: la devoció a Maria i al nostre Sant Fundador: “Que la entrega, incondicional, perpetua y confiada a María nos haga entender nuestra propia consagración”.

“Con motivo de las fiestas de La Salle, les propongo la lectura de – El santo de la Salle – del Hno. Manuel Olivé. Una lectura con carga afectiva, que puede hacernos auténtico bien espiritual”.

Descans, oci i treball és el que vol per l'estiu. El 02.07.1970 ens ho diu d'aquesta manera: “Sosiego y tranquilidad veraniegas. Pongamos claridad en nuestro pensamiento, enriquezcamos nuestra personalidad con una mayor instrucción. No podemos vagar como hombres aplatanados.

Nuestros centros deben distinguirse por la calidad de la educación, por la entrega de todos. No vivamos como unos aprovechados... Vayamos pensando en todo esto durante el verano”.

Una llarga circular escriu al començar el nou curs amb data: 27.09.1970. Destaca que profunditzem, per mesos, en el contingut dels diversos capítols de la nostra Regla, la importància del testimoni personal, el millorament de la catequesi, la competència professional i diu: “La influencia en nuestros alumnos depende en gran parte de la cualidad de nuestro saber, es indispensable la inquietud de mejora en el terreno pedagógico y profesional”.

Una altra llarga circular adreçada només als Directors, el mes de desembre, dedicada tota ella a la pobresa, recalcant la importància i responsabilitat de tots en la pràctica d'aquesta virtut tan individualment com comunitària.

El darrer dia de gener de 1971, ens diu, comentant la tesi doctoral del G. Lluís Diumenge: “Reflexionen particular y comunitariamente sobre ella. Miren de hacer realidad este espíritu que descubre en nuestro Padre, para que podamos reproducir su espíritu y obrar conforme a él”.

Un bon consell ens dona el 26.02.1971: “Todos los cambios, adaptaciones, novedades y aperturas, podrán ser profundos y convenientes. Pero han de estar basados en la vida interior de los Hnos”.

El PAX del març de 1971 l'encapçala una carta del G. Assistent en la que comunica el següent: “La presente comunicación tiene el objetivo de comunicarles que el Hno. Superior General ha renovado la obediencia del Hno. Ramon Grau como Visitador de Barcelona para un nuevo trienio. Al felicitar al Hno. Ramon por esta muestra de confianza, me permito recordar la responsabilidad y el deber colectivo en la gestión del Distrito”.

PAX felicita, molt ampliament, al G. Visitador. Destaco: “PAX le felicita, Hno. Visitador, y se ofrece enteramente a usted. Y en Vd. al Distrito, para ser lugar de cita, punto de enlace, instrumento de animación, abrazo de coordinación mutua entre todos los Hnos”.

I el G. Ramon afegeix: “El grado de salud del Distrito, lo dará el nivel de nuestro espíritu de fe, de nuestra disponibilidad activa a la gracia”.

El 30.05.1971 ens demana: “He de rogarles que lean detenidamente la extensa circular del Hno. Saturnino Gallego sobre el Instituto. Encontrarán materia para reflexionar y para gozarse en el camino de la Vocación de Educador Religioso, Hno. de La Salle.”

Dona, a continuació, alguns consells: “Cuidemos con gran interés y celo nuestra acción apostólico-educativa durante este último mes del curso. Seamos ponderados en las calificaciones escolares, no caigamos en exageraciones, en exigencias trasnochadas, en veleidades de humor”.

El 09.06.1971 comunica: "Con esta breve circular les hago partícipes del nombramiento del Hno. Ángel Cirera como Visitador Auxiliar del Distrito. Ruego a todos los Hnos. quieran elevar una oración para que el Espíritu guíe nuestra labor para el bien del Distrito y de cada Hno."

El 14.08.1971 ens convida a la celebració del Dia del Districte així: "Celebraremos el gran día de la profesión Religiosa. Será un día de gozo para todos nosotros y una ocasión para acrecentar nuestra entrega total al Señor".

A punt de començar el nou curs, 07.09.1971, són interessants les seves animoses paraules: "Felicitó a cuantos Hnos. han podido y querido acumular conocimientos y formación, aprovechando los cursillos de verano. Es necesaria la actualización constante en todos los sectores en los que nos movemos".

El mes d'octubre de 1971 té lloc a Roma la reunió intercapitular del Germà Superior General i el seu Consell amb els Germans Visitadors Titulars de tot el món lasal·lià.

Al tornar, fa un ampli i interessant comentari. Un breu resum: "Quiero destacar el alto grado de enriquecimiento que supuso para mí compartir afecto, ideas, inquietudes y esperanzas con todos los Hnos.

El Hno. Superior nos dio un testimonio admirable de modestia, bondad, lucidez esperanzada.

Situaciones de crisis profunda en algunos países, sin largos años de vocaciones, ponen a prueba la fe y la firmeza impresionante de los Hnos.

Hnos, que sufren persecución solapada y reafirman su fidelidad a Dios a la Iglesia y al Instituto.

La línea de pensamiento fue muy enriquecedora. Las 105 proposiciones votadas, ciertamente de peso y lectura no uniforme, revelan la vitalidad del Instituto. Hay incommovible esperanza de futuro, basada en nuestro Espíritu de fe y en nuestra capacidad histórica".

Adients i emotives les paraules pronunciades pel Papa Pau VI en l'audiència als Germans. En un dels apartats del seu discurs es llegeix: "Trouvez, en notre siècle, les moyens d'être des homes de prière. Attachez-vous à vivre une fraternité authentique, respectueuse des talents de chacun mis au service de la mission commune qui vous est confiée dans l'Eglise. Souciez-vous de maintenir entre générations un climat de dialogue, ouvert, confiant, enrichissant, où les initiatives soient prises en accord avec l'autorité indispensable". Ben actual el missatge, oi?

A l'inici del 1972 i amb data 31.01, adreça una circular als Germans Directors on els hi consulta els següents aspectes. Visites a la família, vestuari, despeses personals, fumadors, ús de la sotana...

El 04.03.1972 fa aquesta reflexió als Germans que han de renovar els seus vots: "Piensa ante el Señor, la trascendencia que para ti supone esta circunstancia. Haz de tu decisión un acto tan libre y personal como humilde y responsable".

Comunica a continuació les dades dels recessos, llibres d'oració i lectura adients, nombre de Germans a cadascun dels sis centres i els corresponents animadors.

El 07.04.1972 enumera tots els Germans que renovaran els seus vots. Sumen un total de 46, 7 dels quals demanen fer la Professió Perpètua. Segueixen avui un total de 15. Un ja gaudeix del cel, el G. Ramon Salla.

La circular del 19.04.1972 està plena d'indicacions. Un parell o tres: "Doce Hnos. asistirán al Cursillo Nacional de orientación que se tendrá en Ávila del 6 al 28 de julio. De preferencia Hnos. Directores". Agradeceré me comuniquen su deseo de seguir el C.E.L o C.I.L. para iniciar con los Hnos, más interesados la lista de participantes".

Ens desitja un bon estiu el 22.06.1972 i ens recorda: "Les ruego que en ningún Centro se descuide la preparación y programación del nuevo curso, deseando recibir un resumen de lo acordado en cada Comunidad en forma de acta".

"El Hno. Asistente ha aceptado gustoso desplazarse hasta Barcelona para recibir los votos en nombre del Hno. Superior General. Veré con sumo agrado que los Hnos. que han de hacer su Profesión Perpetua inviten a sus padres y familiares".

Segueix la llista dels Germans Directors pel curs següent. Sumen un total de 36. Ho poden recordar encara: Jaume Lladó (Aspirantat Major), Josep Mestres (Barceloneta), Joaquim Morató (Bonanova), José Panero

(Cassà de la Selva), Ricard Serra (Comtal), José Luis Rodríguez (Hedilla), Emilio Fernández (Mollerussa) i Jaume Pujol (Noviciat).

L'01.09.1972 ens dóna bons consells per començar bé el nou curs. Un d'ells: "Como Hermanos, Religiosos, Educadores, debemos ser testigos vivos del evangelio, debemos ser el alma de la comunidad educativa, debemos ser la norma evangélica hecha realidad, debemos manifestar sensiblemente que a nosotros nos preside solo un aliento espiritual y evangélico".

El 07.10.1972 concreta una reunió de treball dels Germans Capitulars i que les reunions del 27, 28 i 29 de desembre seran considerades com a Sessions del Capítol.

En la següent: 15.12.1972 comunica: "Sirvan estas palabras de convocatoria oficial para todos los Hnos. que forman parte del Capítulo de Distrito y de invitación a todos a colaborar en la medida de sus posibilidades, aportando sus ideas e iniciativas".

El dia dels Reis, 06.01.1973 expressa un desig: "Me gustaría examinar el panorama o situación de la catequesis y labor de educación de la fe en los respectivos colegios, junto con los demás temas que con toda franqueza quieran sugerirme".

Atent a la planificació escolar recorda: "Cada Colegio tiene una planificación académica refrendada por el Consejo de Distrito. La línea general es de paulatina reducción de clases, hasta llegar a la situación definitiva solicitada al Ministerio en el expediente de reclasificación".

La circular del dia 07.02.1973 es mostra optimista i esperançant tot comentant: "Para aliviar las penalidades de la vida, dice un filósofo, Dios da al hombre tres preciosos regalos: la esperanza, el sueño y la risa. Sin duda que la esperanza es el más preciado, puesto que sin ella ciertamente se pierde el sueño y las ganas de vivir".

El 21.03.1973 informa dels set temes que estudiarà el Consell de Districte de 31 de març moderat pel G. Salvador Coma. Destaca "Formación básica y permanente, Vida comunitaria; Educación de la fe. Economía. Experiencia de la estancia de los Novicios en las Comunidades. Repercusiones en el Distrito de una posible reestructuración del Distrito Central".

L'1.05.1973. La propera celebració de la festivitat del nostre Sant Fundador i el mes de maig, dedicat a Maria li fa dir: "Querría centrar mis palabras en la fidelidad a la vocación; precisamente porque la Santísima Virgen y San Juan de La Salle fueron fieles en una situación histórica en tal grado y de tal modo que su fidelidad es ejemplarmente válida en toda coyuntura y para cualquiera de nosotros".

"Ningún Hno. sin cursillo" es la consigna de la circular de 16.05.1973, afegint: "espero que se tome esta consigna como asunto de responsabilidad comunitaria".

El 03.06.1973 ens diu amb goig: "Puedo confirmarles que la estancia del Hno. Superior General en nuestro Distrito será del 5 al 17 de julio, presidiendo la fiesta de la Profesión. No me cabe duda de la asistencia masiva de todos los Hnos".

El 07.06.1973 manifesta el desig, seguint les orientacions del Consell de Districte de: "Revisar lo asignado a cada Hno. para los gastos normales de vestuario. Vean de conjugar la dignidad en el vestir tal y como nos corresponde como educadores y la sencillez religiosa que se nos pide como testimonio".

Fa una relació molt detallada sobre la Comunitat i Escola de Premià de Mar que formarà part, a tots els efectes, del Districte de Barcelona.

La circular del 14.09.1973 parla de temes laborals, subvencions, Filials... i fa la següent reflexió: "Movámonos Hnos. en todo este ajeteo jurídico, económico, legal, dentro del espíritu de servicio a la gratuidad y de amor a los pobres. Miremos de conjugar el futuro, salvando, aunque sea con mayor austeridad por nuestra parte, las dificultades que nos presenta la insuficiencia de la subvención actual".

Com a bon manresà participa en l'homenatge fet al G. Isidre. Ho explica així el 31.10.1973: "Pude participar en el homenaje que la ciudad de Manresa tributó al H. isidro. Me sentí acompañado por todos los Hnos. del Distrito, al manifestar al H. isidro mi simpatía y veneración y la gratitud por su labor ejemplar".

L'1.12.1973, exposa el que la Conferencia de Visitadors d'Espanya ha fixat referent a la quantitat de diners que poden disposar els Directors: "Para los Directores son de 120.000, 60.000 y 24.000 ptas. según el tipo de Comunidad o Centro".

I arribem al 1974, l'any del canvi de Provincials. El Titular passarà a Auxiliar i l'Auxiliar a Titular. Abans, però, el G. Ramon segueix animant-nos i aquests són els seus darrers comunicats:

El 25.01.1974 brinda a tots els Germans il·lusió i esperança per a tot l'any i pel futur del Districte. Ens convida a reflexionar sobre tres comportaments o actituds que configuren sempre el futur. Diu: "Les invito a ser contemporáneos, a atreverse al compromiso y renovarse en la fidelidad. Hemos entrado en una situación muy nueva y esto es así, tanto si nos agrada como si nos horroriza. Es un pecado actuar como si aquí no hubiera pasado nada. No es raro hoy ver actitudes negativas ante compromisos serios, incluso vinculantes de toda la persona, como si se tratara de una promesa baladí".

Abans d'absentar-se del Districte ell i el G. Àngel per a fer el recés anual amb els altres Visitadors d'Espanya, ens recorda el 09.02.1974: "Se apuntó la idea de hacer el retiro por Comunidades. Son ya bastantes las que lo tienen programado. En hoja adjunta les sugiero un plan de Retiro. Pasaré por las comunidades para que cada una me concrete la organización de su retiro".

Aquesta és la darrera circular que es conserva en el nostre Arxiu i que el G. Ramon ens adreça. Sis anys animant, ajudant, servint, en definitiva: estimant i valorant les persones i les obres.

Una bonica etapa s'acaba... en començarà una de nova.

Estem al 1974. El G. Ramon porta sis anys al front de Districte. És l'hora del relleu. Amb data de 25 de març el G. Assistent comunica al Districte: *"Esta misma mañana me han comunicado, desde Roma, que el Hno. Àngel Cirera, Visitador Auxiliar del Distrito, ha sido nombrado Visitador Titular en el Consejo celebrado hoy mismo. Felicito al Hno. Àngel en su nombre y en el mío propio por esta confianza que tanto el Instituto como el Distrito depositan en él para el servicio de sus Hnos. Es también el momento de agradecer en mi nombre y en el de todos ustedes al Hno. Ramon Grau, que hasta ahora ha regido nuestro querido Distrito de Barcelona. Con su competencia y generosidad se ha volcado al servicio del Distrito. Por encima de todo el Hno. Ramon ha amado a los Hnos. y se ha desvivido por todos ellos"*.

Una setmana després, el diumenge 31 de març, hi va haver el nomenament oficial. En aquells moments hi havia al Districte: 354 Germans amb una edat mitjana de 48,48 anys, repartits en 38 Comunitats i 29 Escoles.

A les Cases de Formació hi havia 64 aspirants a l'Aspirantat Menor, 44 a l'Aspirantat Major, 15 Postulants, 5 Novicis i 14 Escolàstics.

El total d'alumnes: 21.350 i el nombre de professors/es seglars: 611. Els nombres sempre son freds... però darrere sempre hi ha persones que lluiten, bateguen i estimen...

Acaba una etapa, conduïts per la mà i el cor del G. Ramon. Amb l'ajuda de Déu i del G. Àngel en comença una nova etapa...També, la seva mà i el seu cor, ens guiaran.

PERÍODE DEL GERMÀ ÀNGEL CIRERA (1974 – 1981).

Vull començar aquesta etapa resumint unes boniques paraules que el G. Àngel Cirera, en ser nomenat Visitador Auxiliar l'any 1971, va adreçar al seu antecessor, el G. Adrià Trescents, en la nostra revista PAX.

Són paraules entranyables, agraïdes, emocionants, tendres, plenes de bondat, de fraternitat... que diuen molt de la manera de ser del nostre G. Àngel, sempre sol·lícit, atent, generós, bo...

Us les ofereixo com un petit homenatge a la persona, al Germà, al Visitador.

"Querido Hno. Adriano, así sin más, porque cualquier título tiene siempre algo de "postizo" que resta atención a la persona.

No creo que necesite Vd. biografía ni presentación. Día a día le hemos ido encontrando "vitalmente" escritas en su PAX, en su ULAC-JEC, en sus

INFORMACIONES de FALCA, en su Escuela PROA, y, sobre todo, en su quehacer diario hecho entrega y testimonio excepcionales.

Sé que el próximo curso, pese a que sus queridos niños de la Protección de Menores y sus gitanillos de san Roque le van a ocupar de forma más absorbente, no dejará de mandarnos su mensaje por los mismos medios. No deje de hacerlo. Lo necesitamos.

Necesitamos seguir viendo, oyendo, amando... como auténticos hijos de La Salle. Necesitamos el aldabonazo de una voz cariñosa de Hermano que nos recuerde que nuestro Padre La Salle nos engendró para -educar cristianamente... a los hijos de los artesanos y de los pobres-. Necesitamos el escándalo de alguien (Cristo también escandalizó) que cometa el -pecado- de amar -demasiado- apasionadamente a los pobres, a los marginados de la sociedad. Necesitamos la oración de un educador que ritma al Señor la salmodia viva de su quehacer diario, humilde, preocupado y lleno de inquietudes apostólicas. Necesitamos seguir viviendo las pequeñas o grandes cosas de casa, vestidas de poesía y cariño familiares.

Necesitamos..., en fin, le necesitamos a Vd. Hno. Adriano. GRACIAS!”.

El 31 de març de 1974 és nomenat, oficialment, Visitador. El dia 2 d’abril ens adreça la seva primera circular, posant-se a disposició de tots: “Con mi fraternal saludo, sean mis primeras palabras de ofrecimiento incondicional a su servicio. Servicio difícil, lo sé y con este convencimiento he aceptado realizarlo, puesto que Vds. me lo han pedido”.

En la següent, del dia 21 d’abril, comunica el nom dels **tres Visitadors Auxiliars**, després d’haver consultat l’opinió dels Germans, i per escrit, durant el recés de Setmana Santa.

De les consultes fetes, proposa al G. Superior General el nomenament dels següents Germans. “Concretándonos al terreno práctico de la distribución de funciones, en principio queda establecido así:

El Hno. Ramon Grau se responsabilizará especialmente de la gestión administrativa y orientación de la economía hacia el servicio preferente a los pobres y a la atención y formación de los Hnos.

El Hno. Joaquim Morató, de los aspectos pedagógico-profesionales y la problemática humano-religiosa que incluyen.

El Hno. Jaume Pujol, del enfoque de la orientación en la formación inicial y permanente de los Hermanos y su proyección apostólica.

Lo antes posible se presentará un plan de actuación y se pedirán sugerencias a los Hnos. más entendidos e interesados en los diversos aspectos, esperando su valiosa colaboración para hacer entre todos obra Distrital, de Instituto y, en definitiva, de Iglesia”.

La nostra realitat distrital durant aquets set anys (1974 – 1981)

Molta activitat hi va haver durant aquests set anys. S’imposa una selecció i resum. És el que intentaré fer. Sóc conscient de que quedarà molt per dir. El G. Àngel amb la seva bondat, ajudat pels seus Auxiliars, Consellers del Districte i, en definitiva, per tots els Germans animarà el nostre vaixell distrital amb mà tendra i ferma alhora... com volia La Salle...

Comencem...

Recordàvem en l’etapa anterior els diversos tancaments i obertures d’alguns dels nostres Centres distritals. Pocs tancaments hi van haver durant aquests quatre anys. Tres d’ells, oberts en l’etapa anterior, es tanquen ara i són aquests:

Institut Ramon Albó – IRAPM. Tingué una durada de cinc anys més o menys. Per diverses circumstàncies ja es retardà la seva obertura. Era una obra molt interessant, ben lasal·liana, ben nostra... de dedicació total als més pobres. Molt aviat sorgiren problemes de tipus econòmic i també de relació entre uns i altres que va fer possible, massa aviat, el seu tancament l’any 1976 amb 440 alumnes.

Escola Proa a Badalona. Ubicada en una barriada de gent immigrant i pobre, particularment d’ètnia gitana. Aquesta escola va néixer per iniciativa conjunta dels Germans i la FALCA, (associacions d’exalumnes). Les

condicions dels locals molt deficientes, també la poca viabilitat econòmica i la urbanització progressiva d'aquells barris van motivar el tancament també l'any 1976, 430 alumnes.

Seminari "Mare de Déu de Montalegre" (Conreria). Tiana. Cinc anys va durar la tasca educativa dels Germans al Seminari Menor (1971 – 1976). Obert, per iniciativa del Sr. Arquebisbe Marcelo González, els Germans i els Mossens, conjuntament, realitzaven l'educació i ensenyament d'un petit grup de seminaristes i també de joves claretians que s'hi van afegir. L'experiència va ser positiva, la dedicació dels Germans molt reconeguda, positiva i agraïda. Al

produir-se el canvi episcopal es va optar per altres solucions i els Germans van marxar. Hi havia 280 alumnes.

Més dolorós va ser el tancament de les **Llars del Port, amb 325 alumnes i la Ciudad de los Muchachos amb 150 alumnes**. Obertes l'any 1962 i 1963, amb molt bona col·laboració i enteniment entre l'Ajuntament i La Salle, durant molt de temps, aquesta es va deteriorar progressivament, crec, pels nous aires que es respiraven a l'Ajuntament, per les diverses acusacions, sense cap ni peus, que anaven apareixent a la premsa i per dificultats, també, de tipus econòmic. Tot plegat va ocasionar una certa desavinença i manca de confiança entre uns i altres. El mes de juliol de 1977 deixavem aquests dues obres tan boniques i tan lasal·lianes.

La diversa organització de les Cases de Formació van motivar un cert desplaçament de les mateixes. Els dos Aspirantats seguien a Cambrils, el Noviciat a San Joan Despí i l'Escolasticat a Barcelona i també a Sant Joan Despí durant un any. El Postulantat tindrà diverses ubicacions: Sant Joan Despí, torre Sant Salvador de la Bonanova, Vallvidrera, Carrer Ribagorça i posteriorment Manresa i Salt, però això ja serà en l'etapa següent.

Malauradament, en els nostres Centres de Formació van davallant de forma constant el nombre de formands. Així ho demostren les estadístiques que, periòdicament, es van publicant.

Aquestes eren les xifres que hi havia l'any 1981. Aspirants: 45. A l'Aspirantat Menor 20 i 25 a l'Aspirantat Major. Teniem 5 Postulants, 8 Novicis i 7 Escolàstics.

Un total aproximat de 70 Germans van deixar la Congregació en aquests 7 anys i les defuncions foren nombroses: 38 Germans, com veurem més endavant.

Resumint: ens trobem amb una disminució considerable d'efectius, que s'apropa als 80. Però seguim caminant amb pas ferm i segur. Déu sobre tot! Seguim confiant en Ell!

La vida districtal segueix i es manifesta en els diversos esdeveniments, moviments, activitats... que s'aniran desenvolupant sota la mirada atenta i sol·lícita del nostre G. Àngel. Un molt petit resum: Segueixen els Dies Districtals amb la solemnitat i emotivitat en augment. Cada any seguim fidels a la cita i La Salle Bonanova ens aplega a tots. Molts Germans segueixen fent la seva Professió Perpètua i Temporal. Segueixen també les celebracions de noces d'Argent i d'Or.

A tall d'exemple. L'any 1974, primer del G. Àngel, tres Germans van fer la Professió Perpètua: José Luis Vadillo, Gerardo Rodríguez i Ramon Salla (aquest ja al cel). 36 van fer vots temporals. Perseveren a dia d'avui 13 Germans.

El darrer any (1980) 6 Germans van fer la Professió Perpètua. Segueixen dos, un a la terra, G. Manuel Francisco Pérez, l'altre al cel, G. Frederic Gay. 16 van renovar els vots, en queden 7, 10 van fer promeses, en queden 5.

Les Associacions d'Antics Alumnes dintre i fora del Districte augmenten. Nous Estatuts, noves idees... El Congrés Mundial celebrat a París, l'any 1980, constituirà una fita important.

Creació i elaboració de documents i més documents... planificant la vida de les nostres escoles amb el nombre de classes que hi hauria d'haver, ensenyaments donats, professorat... enquestes i més enquestes... Em sembla, però, que tothom anava una mica al seu aire... Conflictes laborals que van sorgint, maneres i formes

d'enfocar-los i arranjar-los... Peticions per posar la coeducació i l'ensenyament de l'Educació Infantil comencen ja a demanar-se. El nombre de nenes i noies va augmentant...

Es comencen a fer i es perfeccionen el **Projectes Comunitaris** amb la participació de tots els Germans, valorant la nostra vida comunitària i docent.

Elaboració de molts documents i molts dossiers sobre: vida comunitària, enquestes educatives, pobresa i educació dels pobres...

Moltes reunions i jornades de tipus pedagògic i catequètic durant el curs i sobre tot durant les vacances, així com els recessos anuals fets en llocs diversos, per conferenciant especialitzats.

Reunions periòdiques de la Conferència de Visitadors, en diferents indrets de la geografia hispana, amb diferents ordres del dia, amb diferents punts de vista i temes molt diversos a tractar. Sant Pius X, el Districte Central, l'Economia, les Cases de Formació, l'estructura del CEL i CIL... foren alguns dels aspectes tractats.

La **II Sessió del Capítol Regional** es va celebrar a Tarragona del 22 al 30 d'agost. Ens la resumeix el G. Àngel: "No era pretensió de este Capítulo dictaminar normas sobre el gobierno de la Asistencia, sino manifestar la opinión, después del estudio de las notas recibidas y de la encuesta, sobre los siguientes temas: Gobierno, Vida Religiosa, Ministerio y Formación".

El Capítol General de 1976, marcarà les pautes pels propers deu anys. L'elecció del G. José Pablo com a Superior General fou motiu de joia per a tots.

El PAX nº 148 es fa ressò d'aquest gran esdeveniment. D'ell extrec el següent: "Hnos., Dios nos ha deparado un Superior bueno, inteligente, experimentado, conocedor del Instituto, entrañablemente adentrado en la problemática del mundo, y especialmente del mundo misionero lasaliano. Demos gracias a Dios y que este agradecimiento vaya acompañado por la firme decisión de fidelidad a sus orientaciones y directrices".

Aquestes foren, algunes de les paraules, adreçades pel nou Germà Superior als Capitulars i a tots nosaltres en el moment de la seva elecció: "De todos me encuentro muy cercano en la comprensión y en la estima. Mi mirada se abre a todos los horizontes vastos y variados, en que nuestros Hnos. trabajan, inspirando su vario esfuerzo en un mismo espíritu que nos viene de La Salle. Quisiera para mi gobierno una nota característica de sencillez cristiana y lasaliana. Quisiera seguir siendo para vosotros el Hno. José Pablo o Pablo.

Quisiera actuar con una sencillez que resulta condición indispensable para ser evangélicamente prudentes, que nos permita llamar y ser efectivamente Hnos. y hacernos más sencillos y asequibles a los pequeños y a los pobres de este mundo".

Nou Capítol Districtal a casa nostra al començar el segon mandat del nostre Germà Àngel. 44 Germans són cridats a participar-hi entre membres de dret i escollits. Tres sessions a Sant Martí posant fil a l'agulla per seguir construint, entre tots, tot el bo que hi ha en aquest bonic raconet lasal·lià de Catalunya.

Breu resum del discurs d'obertura que el G. Àngel va pronunciar: "Quisiera destacar una actitud dialogal; presupuesto esencial para ello, reconocer humildemente que tenemos mucho que aprender unos de otros. Dispensar atención particular a la vida interior, más amplia que la vida de oración. Nos reunimos para discernir comunitariamente la inspiración y las exigencias del Espíritu. —Es preciso que hagamos un acto de fe en nuestra misión- nos decía nuestro Hno. Superior General. Debemos empeñar todo nuestro saber en entender, fraguar y realizar, con todos los Hnos. nuestro proyecto comunitario".

Després de quasi bé 50 anys aquestes paraules són ben actuals i adients...

La segona etapa del G. Àngel, com a Visitador, va tenir una durada de quatre anys, així ho va determinar el Capítol de Districte. La marxa a Roma del G. Ramon Grau, com a nou Director de la Casa Generalícia, va motivar la reestructuració del govern districtal quedant així: G. Àngel Cirera, Visitador Titular. G. Joaquim Morató, Auxiliar i encarregat de la part pedagògica i afers laborals i el G. Jaume Pujol, Auxiliar i encarregat de la Pastoral i la Formació.

Dues beatificacions de dos Germans, molt estimats per a tots: **Mutien-Marie i Miguel**, van portar a Roma, el dia 30 d'octubre, a molts Germans. Entranyable sentir del Papa l'elogi a aquests dos Germans que tot i ésser molt diferents van estimar profundament l'escola lasal·liana. Ens va dir: "Ellos nos enseñan la gran lección

del amor hacia los jóvenes y de la confianza en ellos, un amor y una confianza que deben expresarse en no suavizar ante sus ojos el radicalismo de los ideales evangélicos, sino en proponer valerosamente a la lozanía todavía intacta de su entusiasmo la palabra de Cristo sin adimentos de comodidad". Ho hem fet això? Es fa???

L'any 1978 té lloc la celebració del **1er. centenari de l'arribada dels Germans a Espanya**. Un any després vindran a Catalunya. El G. Superior General ens visita, ens anima, ens encoratja i es posa, i ens posa, a

tots, sota la protecció de Maria de Montserrat.

Conferència del Dr. Miquel Col·li Alentorn, sobre l'escola a Catalunya

Defuncions

Trenta-vuit Germans ens varen dir a reveure durant aquests set anys. El nostre record fet pregària per a tots ells:

Germà Blasio de Jesús – Manuel Burriel. + 24.04.1974. “Mi tío Blas” que li deiem. Bondadós, amable i simpàtic, molts anys a Manlleu com a Procurador.

Germà Saturnino Lorenzo – Pascual Plumed. +24.10.74. “Salor”, poeta i escriptor. Director de l'Escolasticat, Figueres i Director-Fundador de Reus.

Germà Lázaro Francisco – Pedro Pascual. + 14.12.1974. “Pascualín”. Director de petites escoles, senzill i bo.

Germà Atanasio Juan – Fernando Juan. + 01.02.1975. “Fernandolas”. Curriculum mogut i variat, alegre i sembrador de pau.

Germà Albano Fermín – Fermí Senmartí. + 18.02.1975. Més aviat seriós i un xic pessimista.

Germà Saturnino Amós – Saturnino Buisán. + 29.07.1975. Una vida senzilla i alegre dedicada, tota ella, a servir humilment i generosament els seus Germans de Cambrils.

Germà Leandro Camilo – Celestí Font. + 23.09.1975. Home, tot i que un xic amagat, d'un gran cor. Director de Cassà de la Selva, Gràcia, Comtal, Bonanova i Ecònom del Districte.

Germà Vicente Rafael – Vicente Arribas. 22.10.1975. Va venir del Districte de Madrid l'any 1966. “El apóstol del mar”. Va ser el mar que el va empènyer a canviar de Districte.

Germà Alfonso José – Josep Puig. +28.11.1975. Una vocació tardana. El Sr. Puig, que li deiem, per la seva elegància, finesa i simpatia. Rialler i amable.

Germà Anacleto Esteban – Baudili Carrera. + 23.03.1976. Molts anys a Figueres, professor dels petits, entregat a classe, amb una veu molt sonora.

Germà Adriano Tomás – Tomàs Vila. + 26.12.1976. Més de 40 anys a Girona treballant, il·lusionadament, amb el més petits.

Germà Cándido José – Joan Rovira. + 03.01.1977. Senzill, amable, rialler... Amb les seves cançons, sobre tot amb “la masovera”, ens alegrava les vetllades a la Casa de Formació.

Germà Máximo Javier – Josep Butiñà. + 01.02.1977. Director de petites escoles i ecònom en algunes d'elles. Diuen que massa esplèndid no ho era...

Germà Benito Joaquín – Francesc Formiga. + 12.03.1977. Què simpàtic, senzill, trempat i bo. Molts anys a Les Corts. Classe i avituallament les seves principals ocupacions.

Germà Francisco Cosme – Cosme Vial. + 21.05.1977. Expert professor de Filosofia i Història de l'Art al Batxillerat Superior. Delicat molts anys, del cor, però sempre amb un gran cor!

Germà Eusebio Juan – Eusebio Arraya. + 07.06.1977. Mitja vida a Catalunya, mitja vida missioner a l'Equador d'on va ser Visitador. Senzill, Intel·ligent i bo.

Germà Luis Carlos – Mamiliano Taules. +10.07.1977. Va passar fent el bé per més de deu comunitats. Alegre i treballador.

Germà Camilo Salvador – Martí Salvador. + 02.02.1978. "Salvadoret o Vadó". Senzill, rialler, un xic murri i fumador empedernit.

Germà Augusto Luis – Lluís Millàs. + 21.02.1978. Distingit, tot un senyor. 44 anys no seguits a Comtal d'on va ser Director, també ho va ser d'Es Pont d'Inca.

Germà Filiberto Antonio – Antonio Martínez. + 26.03.1978. Ampli recorreguts districtal (15 comunitats), en alguna d'elles: Salt, Gironella, Monistrol, La Pobla de Lillet... Director.

Germà Alonso Joaquín – Joaquín Calvo. + 10.04.1978. "oiga, oiga, diga, diga..." i vinga fer preguntes... Pobret... va patir molt durant la guerra amb les seqüeles corresponents després.

Germà Germán Victorino – Aureliano Mesones. +18.04.1978. "Fill adoptiu de Premià de Mar" on hi va passar 60 anys de la seva vida treballant pel bé de tots.

Germà Félix Sebastián – Llorenç Carreras. + 27.04.1978. Un gironí de Bescanó, ferm, senzill, alegre i servicial.

Germà Sebastien de Jesús – Josep Estrach. + 19.07.1978. Trenta anys seguits essent director d'escoles petites: Salt, Palamós, Cassà de la Selva, Santa Coloma... Sempre servicial i atent.

Germà Lactancio Maria – Ignasi Queralt. + 27.07.1978. 20 anys animant petites comunitats districtals, Sant Hipòlit, Montcada... amb encert i bona voluntat.

Germà Arcadio Ramón – Eudald Iborra. + 06.08.1978. 24 anys seguits director del Noviciat. Ens va estimar a tots amb una gran dosi de bona voluntat i entrega generosa i total.

Germà Arbon Emile – Theodor Josten. + 26.09.1978. "La Procu". De nacionalitat alemanya va venir a Catalunya a l'inici dels 40. Procurador a Tarragona i Figueres. Rialler tot i ser alemany.

Germà León Isidro – Edmundo del Valle. + 02.06.1979. "Isidret". 42 anys a Manresa, cuidant amorosament de dos bonics jardins: els petitons de l'escola i les plantes i les flors.

Germà Lorenzo María – Ramon Mauri. + 12.06.1979. Classes amb els més petits i abnegació i treball a la cuina. Tot ell, model de bondat, de senzillesa i amb un ampli i generós somriure.

Germà Jacinto Félix – Ramon Caballol. + 09.07.1979. Fidel guardià durant 20 anys de la nostra casa de Llívia i molt devot de les herbes medicinals.

Germà Adolfo Juan – Joan Vergés. + 14.08.1979. Llarga estada a Figueres i Tarragona. Classes als petits i feines senzilles però fetes amb molt de carinyo i generós somriure.

Germà Lorenzo Isidro – Pelai Martí. + 09.09.1979. Cultivat, intel·ligent, senzill, gran conversador, dedicat totalment a l'educació i ensenyament a les classes comercials.

Germà Ireneo Clemente – Julián Pérez. + 11.11.1979. 12 anys Director del Noviciat Menor, també de Monistrol, Sant Hipòlit, amb algunes "manies" segons diuen els que el van tractar...

Germà Desiderio Domingo – Josep Esteba. + 31.12.1979. 30 anys seguits a Comtal, 12 a Horta, excel·lent mestre i educador, amb molt de seny i bondat.

Germà Joel Cervera – Joel Alfonso. + 07.01.1980. 23 anys a Manlleu, no seguits i Director dues vegades. Ho va ser, també, de Sant Celoni, La Seu d'Urgell, Josepets. Molt bo, amable i senzill.

Germà Urbano León – León Ferrer. 17.02.1980. Llarga estada a Tarragona, amb plena activitat a l'escola Sant Pau, reclutador en el seu temps de lleure.

Germà León Remigio – Manuel Nadal. + 10.03.1980. 16 anys recorrent terres americanes i 14 recorrent les catalanes. Inquiet i silenciós. També anava “al seu aire”.

Germà Nicasio Francisco – Francesc Llovera. + 22.03.1980. Entrà a La Salle amb més de 20 anys. Era un bon sastre. Senzill, sempre de bon humor. Més de 30 anys a Comtal.

L'animació districtal durant aquests set anys.

Tradicionalment tots els Germans Visitadors ens han anat animant, periòdicament, per mitjà de les seves circulars i comunicacions. El G. Àngel també ho va fer i molt bé per cert i va estimar el districte. Una petita mostra quan diu 21.04.1974: “La visita a las distintas casas absorbe casi todo el tiempo en un distrito numeroso. No puede descuidarse la visita, ya que a través de ella he de ejercer la misión de animador de la vida religiosa de la comunidad y animar a los Hnos. a renovarse constantemente.”

“Por la noticias que me llegan (06.05.1974), veo con satisfacción con qué interés y amor filial se preparan las fiestas de nuestro Santo Fundador y se aprovecha el mes de mayo para reavivar la devoción mariana”.

Preocupat per les vocacions comenta el 19.08.74: “El Noviciado de San Juan Despí recibe hoy nueva savia al incorporarse un grupo de Postulantes, que iniciarán oficialmente su Noviciado el día 1º de septiembre. Serán un total de 8 Novicios, de los cuales uno, por circunstancias especiales, hará su Noviciado en la Comunidad de Tarragona. Se trata del Sr. Frederic Gay”.

Ordenat com era, ens convida el 09.10.1974: “Que cada Hno. tenga una carpeta donde guardar los envíos referentes al Capítulo General y Regional para evitar la dispersión. Que tenga a mano los documentos capitulares y conciliares con el fin de poderlos meditar en la oración”.

El 05.12.1974 comunica als Directors: “Le ruego distribuya a cada Hermano la invitación para asistir a las Jornadas Catequísticas Distritales. Es un paso más en nuestra toma de conciencia sobre la evangelización de nuestros Centros. Anime a los Hnos. para que asistan todos”.

Al començar un nou any, el 03.01.1975 fa un extens comentari de la Carta del G. Superior General. Ho resumeix, dient: “Hagamos de nuestras Comunidades centros de oración. Si en nuestras comunidades y en nuestros centros escolares no se respira una atmósfera de oración, no podremos conseguir plenamente la evangelización de nuestros alumnos, ni comprometerlos verdaderamente en la misión evangelizadora”.

Previsor, ens recorda el 06.02.1975, les dates del Recés en els diferents centres: Bonanova, Figueres i Tarragona afegint: “Las peticiones de estancia en el extranjero y de estudios fuera del Distrito han de pasar normalmente por el consejo de Distrito”.

Espero que las reuniones habidas en Madrid a distintos niveles sobre el tema común de la Catequesis, a las que han asistido una notable representación del Hnos. del Distrito, pueda reflejarse en la dinámica districtal con una mayor toma de conciencia sobre aspecto tan importante de nuestra misión apostólica”.

Davant de possibles reaccions negatives en la vida comunitaria fa aquesta reflexió el 21.04.1975: “Es responsabilidad propia de todo cristiano, en orden a la fraterna convivencia, potenciar los factores que la favorecen y superar los que la impiden o retardan. No es el camino: imponer el propio proyecto a costa de someter o anular inexorablemente a quien resulta un obstáculo. Con ello se arruina la convivencia”.

Parlant d'obres i reformes ens diu el 16.06.1975: “Me veo obligado a recordarles que los gastos autorizados para obras en el Colegio, son los que figuran en el Presupuesto presentado a principios de curso. No hay autonomía de gastos. No es una arbitrariedad, sino que afecta al voto de pobreza. Yo mismo tengo limitados también los permisos.”.

Durant el mes d'agost de 1975 hi hagué el **2n Capítol Regional a Tarragona** i que s'acabà a primers del 1976.

Comença un nou curs... “Cada inicio de curso pide (10.09.1975), de alguna manera, una nueva creación de la Comunidad, tanto por la posible variación de alguno de sus miembros como por el replanteamiento que exigen, siempre, las nuevas circunstancias. Les remito al capítulo III y IX de nuestras Reglas”.

Preocupat per les classes de Religió ens fa les següents reflexions el 22.10.1975: “Decididamente hay que imponer un nivel mental en las clases de Religión. Hay que dejar de convertirlas en un –comentario- o –

diálogo- en el que la carencia sistemática de ideas, la pereza en avanzar, la dificultad de ciertos temas hacen de este diálogo un pasatiempo donde se tocan siempre los mismos temas sin acabarlos nunca”.

No me queda más remedio que denunciar el sangrante problema de la descristianización de nuestros escolares”. El mal ve de lluny... oi???

En una reunió preparatòria feta a Beauvais per un grup de Germans que aniran al Capítol General, opina el 15.11.1975: “Hemos intentado penetrar en la situación real del Instituto en diversas regiones, iniciativas apostólicas, pastoral

vocacional, futuro de nuestras obras. Hemos intercambiado experiencias religiosas, cuidando con esmero los momentos culminantes de la plegaria comunitaria”.

Comença el 1976, any del 40è Capítol General. Ens felicita així el dia dels Reis 6, de gener: “Os escribo en día de Reyes. Día en que os supongo muy felices a todos por la abundancia de dones de Sus Majestades, como buenos chicos que sois”.

Passat Reis ens diu content el 09.01.1976: “Unos 130 Hnos. han participado en las Jornadas catequísticas en Bonanova y Tarragona. Se han distinguido por su carácter práctico de mutuo intercambio de experiencias que tendrán continuación el próximo verano. Un buen número de Hnos. se ha comprometido a trabajar en equipo elaborando material adecuado y adaptado a las necesidades actuales”.

Una bona notícia el 27.02.1976: “En el Consejo de Ministros del 20 de este mes, se aprobó oficialmente - La **Escuela Universitaria de Ingeniería Técnica de Telecomunicación La Salle Bonanova** -. Es la única privada de España dentro de esta especialidad. Enhorabuena a cuantos impulsaron esta obra, especialmente a los Hnos. Joan Santaaulària, Joaquim Porrera, Mateo Esteban, Antoni Baqueró y Daniel Cabedo”.

Des de Roma ens recorda el 22.06.1976: “No tardaremos en enviarles una comunicación amplia del Capítulo, juntamente con un programa de intercambios a nivel personal y comunitario que permitan ponerles al corriente y con más detalle del desarrollo del Capítulo y de las aplicaciones directas a los Hnos. que culminarán en las reuniones del 26 al 30 de agosto”.

Tornant de Roma, el 12.07.1976 ens dona aquesta notícia: “El Hno. Visitador Ramon Grau ha sido nombrado Director General de la Casa Generalicia de Roma. Imaginen lo que esta “pérdida” supone para el Distrito. Les aseguro que para mí personalmente es muy sensible. Pero estamos para servir y a obedecer tocan. En nombre del Distrito quiero agradecer al Hno. Ramon toda su entrega competente y abnegada, repleta de amor probado a cada uno de los Hnos”.

Atent a tots, l'11.11.1976, escriu: “En mi paso por las comunidades he tenido la oportunidad de intercambiar puntos de vista sobre la marcha del Proyecto Comunitario que responde a una propuesta aprobada por el Capítulo General: -los Hnos. dentro del espíritu de discernimiento, redactan o revisan su proyecto comunitario al empezar el curso-.

Atent també als Aspirantats té un record en la circular de l'1.12.1976: “El día 21 de noviembre se celebró con mucha animación la fiesta Patronal del Aspirantado Mayor. Varios Hnos. tuvieron la oportunidad de convivir con los Aspirantes una agradable jornada y comprobar sus dotes artísticas y de organización. Enhorabuena a los Aspirantes y a los Hnos. que más de cerca les acompañan y orientan”.

Els temps canvien... un avís ens dona el 06.02.1977: “En una reciente reunión de Provinciales de distintas Congregaciones de Catalunya se tomó el acuerdo de desaconsejar el préstamo de locales de Colegios de la Iglesia para reuniones de partidos políticos, cualquiera que sea su signo”.

El 24.05.1977 ens fa partíceps de la problemàtica de La Salle Port i Ciudad de los Muchachos que, desgraciadament, tancarà les portes lasal·lianes a l'acabar el curs: “Después de los asesoramientos

correspondientes comunicaremos nuestro punto de vista sobre los problemas de fondo que las declaraciones de la prensa han aireado de forma muy parcial y poco agradable”.

L’11.07.1977 comunica, joíós, la professió perpetua de quatre Germans. Dos d’ells: Germans Esteban Miguélez i José Antonio Fernández Mielgo ho deuen recordar a dia d’avui...

Referent al Capítol de Districte que s’està celebrant opina l’11.07.1977: “Un Capítulo es siempre una invitación apremiante y privilegiada a la conversión. Conversión que podrá resultar más ardua a quien, por circunstancias personales u otras, se sienta apegado a sus propios modos de ver y actuar y más alérgico a adoptar los nuevos caminos que el Espíritu abre constantemente ante nosotros”.

Comentant el Capitol fa aquesta reflexió el 06.09.1977: “El Hno. Superior General mostró cierta extrañeza de que no figurara ninguna propuesta relativa a la labor misionera del Distrito”.

En la mateixa circular, que és molt llarga dona compte de la reunió de l’Assemblea Regional d’Espanya i Portugal. Ens diu: “No fue fácil hallar los cauces adecuados para la organización de una asamblea que consistía en tomar los acuerdos necesarios para constituir la Región, según las nuevas orientaciones del Capítulo General”.

El 03.10.1977 es fa ressò de la beatificació dels Germans Mucià Maria i Miguel i de les seves reflexions que resum en aquest bonic paràgraf: “Deseo expresarles mi agradable sorpresa al curiosear un breve escrito que se hallaba frente a una lámpara que ardía ante las reliquias del Santo Fundador. Decía: -para que todos los Hnos. del Instituto redescubramos el sentido de la oración-. Pensé en todos Vds., en nuestros encuentros comunitarios y me pareció que era el mejor mensaje de los nuevos Beatos, depositado en forma de plegaria ardiente a los pies del Santo Fundador”.

Acaba l’any dient el 09.12.1977: “Todas las Comunidades tendrían que encontrarse por lo menos un día completo para un encuentro comunitario al acabar el año. Prevéanlo con tiempo. Un repaso a nuestros documentos capitulares podría facilitar nuestra reflexión”.

El 07.01.1978 anuncia el tancament de Llivia: “Con el año viejo concluyó la estancia de los Hnos. en Llivia. El Hno. Frederic Pubill se incorporó a la Comunidad de la Sagrada Familia de Cambrils y los Hnos. Jacinto, Carlos Tapies y Juan Arauz a Sant Martí”.

El 06.02.1978 ens diu: “En el marco solemne y acogedor de Santa María del Mar de Barcelona tuvo lugar el día 4, sábado, la Eucaristía de acción de gracias por la beatificación de los Hnos. Miguel y Muciano y por el primer Centenario de la venida de los Hermanos a España. Los actos se desarrollaron en un agradable ambiente familiar y con suma finura con la actuación muy afinada de la “Coral Catalunya”. El Sr. Cardenal tuvo palabras muy efusivas para nuestra Congregación.

“Creo que bien merece la pena (15.03.1978), que agradezcamos sinceramente al Hno. Saturnino Gallego la magnífica obra: “Sembraron con Amor”, extraordinariamente documentada”.

El 24.04.1978 i davant d’algunes dificultats comenta: “A parte de que siempre, desgraciadamente hay bajas, algunas se derivan de los Hnos. que en razón de su edad ya no pueden desempeñar normalmente las tareas escolares. El magnífico ejemplo de abnegación y entrega de tantos Hnos., en activo, cuando ya tienen edad y sobrados méritos de jubilación, no tiene que hacernos olvidar una mirada realista a las estadísticas distritales”. Què diria a dia d’avui???

Sempre atent i agraït té un reconeixement el 10.07.1978 dient: “Un gracias muy sincero en nombre del Distrito a los Hnos. que han colaborado con nosotros durante varios años con admirable espíritu de comprensión y entrega y que ahora regresan a sus distritos de origen o prosiguen su labor en otros países. Hnos: Justino Fernández, Joaquin Gómez, Jesús Ibáñez, Victoriano García, Juan López, Mariano Barecha, Daniel Gamboa, Isaac Asenjo, Isidro Aloy y César Pan”.

Comentant les Jornades Districtals del 25.26 i 27 d’agost ens diu el 04.09. 1978: “El hecho de que 200 Hnos. se junten para convivir fraternalmente con manifiesto espíritu de colaboración en las tareas comunitarias distritales es prueba clara de la buena voluntad que a todos nos anima, pese a nuestras limitaciones personales. Perseveremos en la fe y el Señor aumentará nuestra esperanza en el mañana”.

Atent a les missions i al tercer món reflexiona i ens fa reflexionar el 29.09.1978: “Las llamadas de cuantos trabajan en las Misiones son un constante aldabonazo para nuestras conciencias, a veces un tanto aletargadas por nuestras preocupaciones más inmediatas. Tal vez el árbol de nuestras pequeñas miserias (comodidades) nos impide ver el bosque inmenso de las necesidades del mundo en el aspecto espiritual y material”.

Molt llarga i molts apartats a la circular de l'11 de desembre de 1978. En una entrevista tinguda amb el Cardenal Jubany diu: “La preocupación más seria del Sr. Cardenal hace referencia a los contenidos de la formación religiosa que se da en los Colegios de religiosos. Es notoria una cierta desorientación y una ignorancia de cosas básicas en formación cristiana de nuestros muchachos”.

Acaba dient: “Que el gozo de la Navidad inunde sus almas y la de sus familiares. Que sean días de descanso, de reflexión y también de convivencia comunitaria. Que todo sea motivo de un encuentro más fraternal y religioso que haga olvidar los pequeños roces inevitables en toda convivencia humana”.

“Ante todo, Feliz Año Nuevo 1979”, ens desitja el 02.01. “Que sea un año pletórico de entusiasmo en nuestra vida personal y apostólica; condición indispensable para nuestro progreso, según reza un anuncio sugestivo que leí hace poco: -Detrás de todos los progresos hay el entusiasmo-. Que no falte para nosotros en este - Año Internacional del Niño-. Afegeix: “Es preciso espolear un poco nuestra imaginación para no vivir únicamente usufructuando fórmulas pasadas. El Niño de Belén nos dará el sentido de nuestra misión entre los niños y jóvenes si sabemos encontrarlo realmente en cada uno de ellos”.

Del 6 al 13 de gener va participar, el G. Àngel, a la reunió de Visitadors a Roma. Al tornar (22.01.1979) ens ho resum dient: “Total de participantes, unos 50 Visitadores Titulares y Auxiliares de Europa. Su finalidad: Información e intercambio a partir de los hechos y de las experiencias pastorales, encuentros sistemáticos con el consejo general, por grupos y en asambleas generales. Reflexiones sobre la pastoral vocacional, la formación permanente, la misión, el proyecto comunitario, la vida del Hno. Visitador...”.

Temes variats en la circular de 12.03.1979: “No dudo que tendrán la amabilidad de contestar un breve cuestionario sobre el Proyecto Comunitario. Sus respuestas serán punto de referencia para una reflexión durante el próximo retiro anual.

Parlant del recés: “En el ajetreo ordinario en que vivimos habitualmente en nuestro cotidiano quehacer es indispensable -reservarse algún tiempo para renovarse en la vida de fe-. Y si esto se nos pide cada día, ¡cuánto más en el espacio privilegiado del Retiro!”.

En la circular del 10.05.1979 fa unes sentides reflexions, dirigides particularment als Germans que han de renovar el seus vots properament, la importància dels Capítols de vots, la finalitat d'aquests informes i el bé que han de fer als interessats. Així s'explica: “Los objetivos de estos informes son: discernir la progresiva integración al Instituto, facilitar la toma de responsabilidades por parte de la comunidad, del Distrito y del Hno., posibilitar que las motivaciones dadas por el candidato sirvan a la comunidad y al Distrito, proporcionar un momento fuerte de comunicación culminando el proceso seguido durante el año”.

“Como ecos más cercanos quiero citar (21.07.1979): Cursos de formación catequística para profesores de la 1ª etapa de E.G.B. Sesiones de actualización teológica para educadores (SATE), que se realizan en Bonanova. Cursos de catalán para Hnos, que han seguido la tónica positiva del año pasado.

Varios cursos organizados por la Escuela Blanquerna, reconocida oficialmente este año como -Escuela d'Estiu de la Generalitat-.

50 Hnos. de los Distritos españoles profundizarán en Las Presas (Santander) del 29 de julio al 4 de agosto en la espiritualidad lasaliana para luego ser -difusores- de la misma entre los respectivos Hnos. del Distrito.

Estimo que esta muestra parcial de lo mucho que se está haciendo es un signo muy positivo y esperanzador cara a un futuro que, en gran parte, dependerá de nuestra fe, entusiasmo y entrega”.

Recordant l'estiu i ple d'alegria comenta el 17.09.1979: “Tres explosiones públicas de fidelidad que estimulan la vivencia de nuestra consagración religiosa. Cinco Hnos. venerables: Dativo Miguel Beramendi, Ramon Malagarriga, Alfonso Cervera, Sebastián Gasa y Luciano Fernández (Lázaro) han celebrado sus Bodas de Oro de Profesión Perpetua. Dos Hnos, pletóricos de juventud y ansias de entrega, los Hnos. José Antonio Porras

y Miquel Barrabeig, lanzan también su reto valiente al mundo de hoy haciendo pública su Profesión Perpetua. Otros 27 renuevan su compromiso temporal prometiendo fidelidad al Señor”.

Vuit ho poden recordar avui: Joan Casas, Francisco Romera, José María Barcos, Eduard Blasco, Antoni Clavé, Josep Enric Escaño, Manuel Francisco Pérez, Josep Maria Pons i Antoni Salgado dalt del cel. Acaba la circular de 30.11.1979 amb aquesta invitació: “Termino con una invitación personal a no dejar pasar estas tres magníficas oportunidades: Inmaculada – Adviento – Navidad, para afianzar más nuestra devoción a la Stma. Virgen y la vivencia de los tiempos litúrgicos especialmente -fuertes-.

Arriba el 1980, el darrer any sencer del G. Àngel, al capdavant del Districte. Segueix animant-nos. Ho fa així el 03.01.1980, recordant a dos Germans veterans: “En la Casa de San José de Cambrils se celebró por todo lo alto las Bodas de Oro (que en este caso bien podrían denominarse BOTAS de Oro) del Hno. Marcos como zapatero. Efeméride digna de mención. El Hno. Marcos se lo merece, porque realmente ayuda en muchos aspectos a que la casa –ande bien-. Bien vale una medalla conmemorativa! Gracias Hno. Marcos, por su trabajo y sobre todo por el cariño con que lo hace.

Hablando de efemérides, cabe destacar el espontáneo homenaje –al decano de los reclutadores en activo- de España (y acaso del Instituto), el Hno. Lluís Escobet que cumplió el 3 de diciembre sus 80 años. Los Hnos. de la Comisión de formación conjuntamente con los Hnos. de la Comunidad de la Residencia Provincial, le tributaron un cariñoso homenaje al que se sumaron con cartas llenas de sincero afecto todas las Comunidades del Distrito. Entre los obsequios, dos símbolos muy queridos por él: un precioso rosario y un balón con el autógrafo de todos los jugadores del Barça. Que el Señor le conserve su ánimo joven y su inmenso amor a los Hnos y a todo lo que representa La Salle”.

Es fa ressò en la circular del 07.03.1980 de la carta del G. Superior General. De tota la seva riquesa em fixo amb aquest apartat que diu, referint-se a l’escola: “Una pedagogía centrada en el alumno, que se apoya en su autonomía y responsabilidad personal, particularmente atenta a las relaciones interpersonales, con su sello cristiano de libertad y caridad en la relación maestros-alumnos, una escuela coherente en todos sus postulados y sistema de valores, pensada y organizada para dar cabida a los pobres, para ir al encuentro de las diferentes pobreza económicas, intelectuales y afectivas que afligen a la juventud allá donde tales pobreza se dejan sentir”.

El 02.09.1980, parlant de les Jornades Pre-Capitulars diu: “Acaban de tener lugar en Bonanova. El número de Hnos. rebasaba los 160. Creo que se ha realizado un buen trabajo de evaluación y prospectiva en vistas al próximo Capítulo de Distrito.

Se mandará a todas las Comunidades el texto presentado por las distintas comisiones en la conclusión de las Jornadas. Este texto puede ser muy útil como punto de referencia tanto a la hora de elaborar los Proyectos Comunitarios, como en las reflexiones preparatorias al próximo Capítulo de Distrito”.

Ens anima, el 04.12.1980 a celebrar el Tricentenari de la Fundació de l’Institut amb un conjunt de material existent i de nova creació, amb la lectura i biografies del Sant Fundador, amb les obres escrites de diversos Germans... En definitiva, vol que tinguem un millor coneixement i amor a La Salle. Ens aconsella particularment: “He tenido la oportunidad de presentar a la mayoría de las Comunidades – El Servicio Educativo de los Pobres y la Promoción de la Justicia- léanla cuando la reciban. Pienso que puede servir de instrumento para algunas revisiones comunitarias”.

Inicis del 1981: Una etapa s’acaba, en començarà una altra. Les votacions efectuades pels Germans, al començar l’any, posen al G. Lluís Diumenge al capdavant del Districte.

En el moment del traspàs aquesta era la realitat existent a casa nostra: Germans 340. Aspirants 45. Novicis 8. Escolàstics 7. Seglars 636; docents: Homes 447. Dones 189. Seglars, no docents : Homes: 142. Dones: 132. Total: 274. Total docents i no docents: 910.

Alumnat

Preescolar: 275 nens – 112 nenes. Total: 387. E.G.B. Primera Etapa: 8.179 nens – 588 nenes. Total: 8.767.

E.G.B. Segona Etapa: 5.824 nois – 274 noies. Total: 6.098. Total General: 14.865.

Formació Professional, 1er.cicle: 929 nois – 294 noies. Formació Professional, 2on,cicle: 412 nois – 155 noies.
B.U.P. 3.195 nois – 704 noies. Total: 3.899. C.O.U. 465 nois – 155 noies. Total: 620.

Escola Universitària: nois: 617 – noies: 441. Total: 1058.

Residents: nois. 42 - noies: 17. Total: 59.

Total alumnat: nois: 19.944 – noies: 2.690. Total: 22.634.

Darrere de cada nombre hi ha un nen, una nena, un noi, una noia, una persona... pels quals hem lluitat i hem treballat...

Sempre, al davant, hem tingut excel·lents pilots, plens de bona voluntat i bondat que, amb les seves llums i ombres, ens han guiat i ens hem sentit estimats!

"Moltes gràcies Germans Ramon i Àngel. Amb vosaltres ens vàrem sentir segurs!

Benvinguts Germans Lluís i Joaquim! Amb la vostra ajuda i la del bon Déu,
continuarem caminant...

Ho explicaré properament, si Déu vol!".

Ben cordialment! G. Ramon.

BREU PRESENTACIÓ DEL SALM 86

Unifiquen, Senyor, el meu cor tot sencer, perquè vengri el vostre Nom.

G. Ramon Grau i Estany

Aquest Salm és una súplica composta de frases molt incisives [jaculatòries], algunes d'elles manlevades d'altres parts del Saltiri. Algun autor el considera com una petita antologia del Saltiri. Adonem-nos d'algunes peculiaritats:

☞ **L'ORANT.** El **Salm 86** és un salm individual, al contrari dels seus veïns Salms 85 i 87. Des dels primers versets, l'orant s'autopresenta humilment com a “un **pobre** desvalgut” [1], “un **fidel** del Senyor” (**amic** diu alguna versió), “un **servent**” [2], *que confia en Déu* [2]] *que clama constantment a Déu* [3], *que eleva a Déu la seva ànima* [4], *que acut al Senyor en moments de crisi* [7], *que sap que és escoltat* [7], *que està fascinat amb l'amor tan gran que Déu li té* [13], *que és conscient que Déu l'ha salvat* [13...]

▪ És fàcil admetre que aquestes són les disposicions d'una ànima a la pregària, de tota pregària davant Déu. Són també, les disposicions escaients a un cristià que vol pregar el **Salm 86**.

☞ **DÉU, EL SENYOR.** Sortint de si mateix, l'orant reconeix **estar davant d'un Déu** que acollirà la seva pregària, perquè **Ell**: és indulgent i bo [5], és ric en amor [5], està atent i escolta [7], és **entranyable** i benigne [15], és lent en el càstig [15], és fidel en l'amor [15], és consol i ajuda [7], en definitiva **és l'únic Déu** [10].

▪ Aquesta *descripció* de Déu, interpel·la al cristià: ¿Reconeix, en aquests trets, el Déu a qui dirigeix la seva pregària diària, freqüent o esporàdica?.

▪ **El nom de DÉU** [en les tres versions: יְהוָה adoni = **senyor meu, amo meu**; יהוה eloi = **Déu meu**, יהוה Yahweh = **Déu**], **envaeix tot el Salm 86**. No menys de 14 vegades és mencionat, com un intent de fer sensible la seva presència real. De fet **la convicció de la presència del Senyor és un element intrínsec i essencial de tota pregària**.

☞ **PRECS.** Déu n'hi do el **ventall de peticions** que l'orant posa a la consideració amorosa de Déu: *que l'escolti i li doni una resposta* [1]; *que el protegeixi i el salvi* [2]; *que el compadeixi* [3]; *que alegri la seva ànima* [4]; *que posi sobre ell la mirada* [16]; *que l'enforteixi* [16]; *que li mostri el camí de la veritat* [11]; *que unifiqui el seu cor tot sencer* [11]....

No deixa de sorprendre que no s'especifiqui cap situació puntual o causativa de l'orant.

Aquestes aspiracions existencials, de caràcter genèric, poden alimentar la pietat del cristià en qualsevulla època o eventualitat puntual del seu camí cap a Déu.

▪ El verset 10 ens ofereix una de les professions de fe més sublims del Salteri; la Tradició musulmana l'ha feta seva. (**Alà és gran** i Mahoma el seu Profeta).

▪ El verset 11 és la súplica més original del Salm: *Unifiquen el meu cor...* És molt escaient per aquell cristià que se sent internament dividit per una munió de pols d'atracció, “petits déuets” que diria Schökel, que estiregassen el seu cor. L'Esperit, amb la seva força, pot unificar i simplificar [fer senzill] el meu cor per tal que sigui totalment per a Déu.

SALM 86

El “ parenostre “ de l'Antic Testament (*Hilari Raguer*)

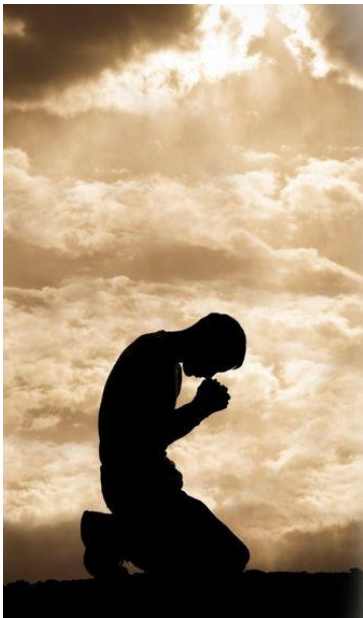
¹ Escolteu, Senyor, escolteu i responeu-me,
que sóc un pobre desvalgut.

² Guardeu-me la vida, que sóc un fidel vostre.
Salveu el vostre servent que en vós confia.

³ Vós, Senyor meu, compadiu-vos de mi,
que tot el dia clamo a vós.

⁴ Alegreu l'ànima del vostre servent,
que a vós elevo la meva ànima.

⁵ Vós, Senyor meu, sou indulgent i bo,
ric en l'amor per a tothom qui us invoca.

⁶ **Senyor**, escolteu la meva pregària,
escolteu la meva súplica.

⁷ Us invoco en moments de crisi,
i sé que m'escolteu.

¹⁴ **Déu meu**, s'alça contra mi el poder del mal,
per arrossegar-me al vostre oblit i cap a la mort.

¹⁵ Vós, **Déu** i Senyor meu, compassiu i benigne,
lent per al càstig, fidel en l'amor,

¹⁶ mireu-me, apiadeu-vos de mi.

Doneu el triomf al vostre servent,
la victòria al fill de la vostra serventa.

¹⁷ Feu-me aquest gest, penyora de favor,
i fins i tot els qui m'odien veuran avergonyits,
que tinc en vós, **Senyor**, consol i ajuda.

⁸ No hi ha ningú com vós, Senyor,
ni hi ha gestes comparables a les vostres.

⁹ Tots els pobles que heu creat,
vindran a fer-vos homenatge
i glorificaran el vostre nom.

¹⁰ Diran: “ Sou gran, Senyor,
són prodigioses les vostres obres,
vós sou l'únic **Déu** “

¹¹ Ensenyeu-me la vostra ruta, **Senyor**,
que m'encamini en la vostra veritat;
Unifiqueu el meu cor, tot sencer,
perquè veneri el vostre nom.

¹² Us lloaré amb tota l'ànima, **Senyor meu i Déu meu**,
glorificaré per sempre el vostre nom:

¹³ **¡ Quin amor tan gran que em teniu:
m'heu salvat de la terra d'iniquitat !**

'Simone Weil: el silencio de Dios', el legado filosófico y espiritual de la pensadora francesa

El día 23 de junio llega a las librerías 'Simone Weil: el silencio de Dios', de Josep Otón, una aproximación al legado filosófico y la reflexión espiritual de una de las autoras más relevantes y sugerentes de la primera mitad del siglo xx

A partir del 'Prologue', un texto enigmático de Weil, Otón desvela algunos rasgos fundamentales de la relación entre el ser humano y el Misterio

Fragmenta Editorial

«¿Por qué Dios guardó silencio ante las atrocidades de Auschwitz?», se pregunta Josep Otón en la introducción de Simone Weil: el silencio de Dios. «¿Por qué increíble motivo el silencio de Dios era la única respuesta a los lamentos de unas víctimas despojadas de su voz en la culta civilización europea?»

A partir del «Prologue», un texto enigmático de Weil, **Otón desvela algunos rasgos fundamentales de la relación entre el ser humano y el Misterio**. El «Prologue» narra dos experiencias contrapuestas con un personaje desconocido, un encuentro y una ausencia, una

suerte de metáfora de la vida espiritual, en la que Dios se revela y se oculta.

Con una trayectoria inmersa en el contexto de la II Guerra Mundial, y a la sombra de Auschwitz y de la pregunta por el silencio de Dios, **Josep Otón prosigue su estudio de la interioridad de místicos, artistas y pensadores** centrándose en el análisis de la experiencia personal de Simone Weil para quien, según el autor, no hay ninguna ruptura entre su faceta revolucionaria y comprometida con la lucha obrera y la dedicada a la búsqueda religiosa.

El autor cree que «esta pensadora, como tantos otros místicos, al captar unos niveles de profundidad de la realidad que a los demás nos pasan desapercibidos, vive apasionadamente su relación con los vulnerables, con las víctimas de la "desdicha", en un contexto marcado por la "ausencia" o el "silencio de Dios" que, a su vez, interpreta como una experiencia de lo sagrado».

Simone Weil (París 1909 - Ashford, Reino Unido, 1943). Filósofa, profesora, sindicalista y miembro de la resistencia francesa. A pesar de su condición acomodada, una fuerte conciencia social y la empatía por la pobreza la llevaron a participar voluntariamente en el dolor comunitario que asolaba la Europa de entreguerras.

Estudió filosofía en París y obtuvo una plaza de profesora, pero en 1935 se enroló en el mundo obrero. Eso le condicionó todo su pensamiento filosófico y antropológico posterior, marcado asimismo por una sacudida espiritual en constante evolución.

En 1942 se exilia a Nueva York y, posteriormente, a Londres, donde su decisión de no comer más que un obrero de la resistencia francesa aceleró su muerte. **Gran parte de su obra proviene de sus cuadernos personales, publicados póstumamente.** Fragmenta ha publicado en catalán *La gravetat i la gràcia* (2021).

Josep Otón (Barcelona - 1963) es doctor por la Universitat de Barcelona con una tesis sobre la filosofía de la historia de Simone Weil. Es catedrático de enseñanza secundaria y docente en el Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona. **Ha recibido diversos premios por sus obras de ensayo. Es autor de una veintena de libros sobre interioridad, espiritualidad y pensamiento religioso**, algunos publicados en catalán, portugués (Brasil) y francés.

El libro Josep Otón Simone Weil: el silencio de Dios

¿CUÁN DICHOSO ERES?

Aportación del H. Antonio Domínguez

Si te levantaste esta mañana más sano que enfermo... eres más afortunado que el millón de personas que, según las estadísticas, no sobrevivirá esta semana.

Si nunca has experimentado el peligro de una batalla, la soledad de una prisión, la agonía de una tortura y los dolores del hambre... le llevas mucha ventaja a unos 500 millones de personas que sí han pasado por esos sufrimientos en el mundo.

Si puedes pasearte por las calles sin temor a ser arrestado, torturado o muerto... eres más dichoso que tres millones de gentes en el mundo.

Si tienes comida en tu nevera, ropa en tu armario y un lugar donde dormir...eres más rico que el 75% de la población mundial.

Si tienes algún dinerito en el banco, o en tu cartera, y puedes dejar el cambio como propina cuando vas a un restaurante... estás dentro del privilegiado grupo del 8% que puede darse el lujo.

Si tus padres viven todavía y permanecen juntos... eres un caso muy especialmente afortunado.

Si puedes leer este mensaje, entonces estás recibiendo una doble bendición: Primero porque tienes la suerte de que te haya caído en las manos, y segundo (más importante) porque hay 758 millones de personas en el planeta que no saben leer.

¿Te has detenido a pensar qué dichoso eres?

Nos habla el H. Abel Busto

PAX

H. Abel: te agradecemos que hayas aceptado nuestra invitación de responder a la entrevista que publicamos en cada número de PAX siguiendo la lista de Hermanos en orden cronológico. Es una manera de comunicarnos y también de darnos a conocer mejor después de haber convivido durante muchos años. GRACIAS

¿Podrías hablarnos de tus orígenes familiares?

Nací el 2 de febrero de 1934. Soy hijo de Jesús Busto García natural de Seixo (Lugo) y de Manuela Santín Álvarez natural de Villaverda (Lugo), de los 10 hermanos yo era el último, de los cuales sólo recuerdo a 7: Estrella (fallecida en Buenos Aires), José (fallecido en la batalla del Ebro). Manuel, era el hereu y ahora vive con su hija en Parets del Vallès. Tiene 96 años, Esperanza (fallecida), Amadeo (fallecido) y Jesús (fallecido en Buenos Aires). De todos ellos guardo muy buenos recuerdos.

Un día te vino la idea y el deseo de ser Hermano de La Salle ¿cuáles habrían sido las causas y las circunstancias que te condujeron por esta ruta?

Recuerdo que de niño mi padre nos preguntaba el catecismo y nos explicaba temas bíblicos (parábolas, Job, Tobías...). Le gustaba la lectura y le agradaba que le escucharan, sobre todo por las noches de invierno.

Tuve un maestro, Don Paco que con frecuencia decía a mis padres, que debería estudiar para ser cura, pero no me agradaba la idea. Así

trascurrieron mis primeros 16 años con la familia, en la escuela y ayudando en los trabajos del campo.

Tenía unos vecinos –parientes en Barcelona (Eugenio), que trabajaba en el Banco Hispanoamericano e iba al colegio Bonanova a servir en la hora de la comida. Como la madre de Eugenio no sabía escribir me pedía que le escribiera las cartas a su hijo.

En una de sus cartas, Eugenio me dijo que podía ir a trabajar al colegio Bonanova a las horas de las comidas. Cuando llegué a Barcelona a la estación del Norte la Sra. Natalia, madre de Eugenio, me estaba esperando, ambos nos fuimos a la calle Hospital, donde vivía con su hijo y su familia. Viví con ellos unas semanas y comencé a trabajar en un colmado de la plaza Bonanova y unas horas en el colegio Bonanova. Así conocí al primer Hermano (Augusto, del que guardo muy buen recuerdo). Había en el Colegio más de 70 Hermanos y la mayoría jóvenes, lo que me llamaba la atención su forma de vida. Un padre Barnabita (italiano), pasó por el colegio buscando vocaciones y el Hermano Gabriel me presentó a mí. En la entrevista me propuso ir a Génova a estudiar y después me enviarían a China. Le dije que lo pensaría, pero yo nunca había tenido la intención de ser sacerdote o religioso.

Después de haber trabajado un tiempo en la enfermería del colegio Bonanova, me fui a trabajar al hotel Oriente de Barcelona y a la cafetería Términus del Paseo de Gracia. Seguía yendo unas horas al colegio Bonanova. En ese tiempo tuve que ir a la mili a Jaca y Candanchú. Hablando con el hermano Ambrosio Escayola me dijo por qué no me hacía religioso, lo cual me hicieron reflexionar las diversas insinuaciones. Me propuso que fuera a hablar con el hermano Plácido (Visitador). Fui a hablar con él y me propuso de ir al noviciado de Sant Martí Sesgueioles, yo le contesté que iría, pero que no me comprometía a nada.

Una vez en Sant Martí allí iniciarías un proceso de formación ¿podrías comunicarnos cómo te fue?

Entré en el noviciado en 1960, a los 25 años. Allí hice el postulando y el noviciado. Los formadores fueron el Hermano Arcadio (Director), Josep Mª Segú (Subdirector) y el Hermano Ramon Armengol (Catequista). Tengo buenos recuerdos de los tres. Vestí el hábito de Hermano el 30 de octubre de 1960 con el nombre de H. Abel Ángel. Seguidamente estuve un año más en la comunidad de la Sagrada Familia. Hice la profesión perpetua el año 1967.

Comenzarías luego tu misión de Hermano educador, ¿podrías contarnos cómo fue este proceso?

El Hermano Miguel Royuela (Visitador) en 1964 me pidió que fuera a la Poble de Lillet para reemplazar a un Hermano. Allí estuve hasta acabar el curso, luego me envió al Aspirantado Menor como profesor el curso 1964-1965. De aquí pasé a Palamós durante 5 años (1965-1970), donde saqué la reválida de Magisterio del Estado. El Hermano Ramon Grau (Visitador) me dijo que tenía que ir a la universidad y para ello me destinó a Montcada,

En La Salle Palamós

En La Salle Montcada

donde estuve 13 años (1970-1983) (uno en Madrid haciendo el CEL 1982-1983). Durante cinco años fui a la Universidad de Barcelona, por la tarde y por las mañanas daba clases en el colegio. Hice la Licenciatura en Filosofía y Letras especialidad en Geografía; tenía

una pequeña beca que me facilitaba la compra de libros. En Montcada, además de ser profesor fui coordinador de BUP.

Después de acabar, el CEL, en 1983, fui destinado al Aspirantado Mayor con el H. Josep M. Sans de Director y, al mismo tiempo, figuraba como Director Técnico de la Filial de Torreforta. Y en 1985 el Hermano Lluís

Diumenge me pidió que fuera al Escolasticado a La Salle Gràcia y allí estuve hasta el 1988, con el Hermano Antoni Perera (Director), Ramon Farrés (profesor) y servidor (profesor). Al cerrarse el Escolasticado en Gràcia, sólo quedaron allí los Hermanos estudiantes con el H. Santiago Palom como Director y un servidor (1988-1992). Al cerrarse la comunidad de estudiantes el H. Visitador me pidió que me integrara en la comunidad de Gràcia como profesor (1992-2015).

Mis años de docencia me han dado una experiencia muy variada y enriquecedora. En efecto, he dado clase en Primaria, ESO, Bachillerato sobre todo en asignaturas como geografía, historia, religión. Tengo

muy buen recuerdo de los Hermanos con los que he convivido comunitariamente y también de los alumnos, aunque, naturalmente haya podido haber diversidad entre ellos.

Escolasticat de Gràcia amb alguns mares de visita

Y sobre tu itinerario vital como Hermano ¿cuáles fueron tus actividades?

Básicamente hasta los 70 años estuve impartiendo clases en distintos cursos y asignaturas. Tengo buenos recuerdos y pido disculpas por no haberlo hecho mejor.

Después de la jubilación de la labor de la clase y estando todavía en La Salle Gràcia el Germà Josep Martí (Visitador) me pidió que ayudara al Germà Albert Marquet en la atención a los Hermanos enfermos. Personalmente sentí mucho su muerte y dejó buenos recuerdos. Y el año 2015 me destinó a la comunidad de Sant Gervasi para que siguiera en la asistencia a los Hermanos enfermos. Me puse a su disposición en todo aquello que fuera necesario.

Y ahora ¿cómo vives la jubilación y qué actividades desempeñas?

La jubilación intento vivirla con alegría interior y coherencia. Es verdad que los años van pasando factura a las facultades físicas y psíquicas, pero saber aceptarlas me ayuda a no desanimarme. En cuanto a las actividades sigo colaborando en la atención a la salud de los Hermanos que lo necesitan y también en las actividades propias de la comunidad.

Y concluyo. No estoy seguro de haber respondido correctamente a lo que se me pedía. Pienso que mi vida es sencilla y no tiene un interés especial.

Sólo deseo dar las gracias a mis padres, Hermanos, amigos y parientes, y sobre todo a Dios por todos los días de mi vida con sus luces y sus sombras.

Muy cordialmente y que Dios les bendiga y les conceda salud y alegría.

Muchas gracias por tus respuestas amables que reflejan tu sencillez, tu simpatía y tu entera disponibilidad, tanto en los colegios como en las comunidades, siempre al servicio de todos los Hermanos. Tu vida y tu ejemplo han sido siempre de mucho interés para todos los Hermanos, ya que somos muchos los que nos hemos beneficiado de tu disponibilidad también en cuestiones de salud.

Dia 9 d'abril de 2021, estic vivint la setmana de Pasqua.

G. Ramon Pascual i Reverter

Amb quina dignitat i categoria ha viscut la seva pasqua el Sr. Arcadi Oliveres!

I amb quina dignitat i categoria varen viure la seva Pasqua els Germans que, mantenint la lucidesa, vaig poder acompanyar durant aquests anys d'estada a Cambrils!

Poso dos exemples.

Germà Jaume Catot Ponsa

El Germà Jaume va voler preparar ell mateix, amb la meua ajuda, la celebració de la unció dels malalts. El seu desig va ser que es fes dins de la celebració de la missa comunitària. Va ser a finals de desembre del 2011. Una vegada rebuts els sagraments de l'Eucaristia i la Unió dels malalts, va llegir, ell mateix, una pregària d'acció de gràcies.

El dia 6 de gener de 2012 va rebre, amb molta il·lusió, la visita del Reis Mags de Cambrils. Quan li van oferir caramels, va respondre: Sí, sí, que jo soc molt llaminer. I els va demanar si li havien portat el llibre del Petit Príncep que els hi havia demanat. Li vaig dir: Jaume això ho has demanat als Reis de Barcelona.

Quan varen marxar els Reis, el Germà Joaquim Horta es va quedar a la seva habitació per fer-li companyia. Passat un quart d'hora va morir suaument, sense poder rebre el Petit Príncep, ja que els Reis de Barcelona encara no havien arribat.

Germà Francesc Tulsà Rigau

El diumenge 20 de gener de 2013 varen ingressar al Germà Francesc a l'hospital Sant Joan de Reus per una deficiència respiratòria greu. Durant tota la setmana el Germà Francesc va poder respirar gràcies a una màquina de ventilació mecànica. Malgrat la dificultat per poder parlar, degut a la màquina, estava molt comunicatiu i il·lusionat amb molts projectes.

El diumenge dia 27 al matí, la doctora que el portava, em diu: El Germà Francesc respira gràcies a la màquina, però els seus pulmons és impossible que arribin a ventilar per ells mateixos, pel que li retirarem la màquina, li posarem morfina perquè no pateixi i morirà transcorregudes unes hores.

Amb el cor encongit, explico al Germà Francesc el que m'ha dit la doctora i ell el primer que fa es resar amb la pregària:

- Jesús, Josep i Maria, us dono el cor i l'ànima mia.
- Jesús, Josep i Maria, assistiu-me en l'última agonia.
- Jesús, Josep i Maria, reposi en pau i en vosaltres l'ànima mia.

Després el vaig convidar a resar un Parenostre, ho va fer amb una serenor admirable, cosa que jo vaig ser incapaç de fer.

Li van administrar la morfina i retirar la màquina. Transcorregudes unes cinc hores, amb una respiració molt suau, va expirar.

Dono gràcies al bon Déu per la oportunitat que he tingut de poder acompanyar a tants germans en el seu últim moment i per la lliçó de fe, esperança i serenor que m'han donat en aquestes circumstàncies.

CARTA DE EINSTEIN

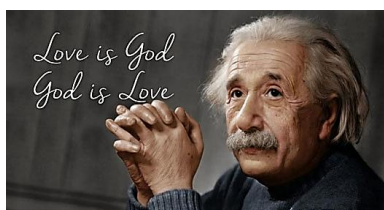
Parece escrita en y para el siglo XXI

La expresión de la fuerza que tiene el AMOR

Aportación del H. Antonio Domínguez

Carta de Albert Einstein a su hija Lieserl, que donó 1.400 cartas escritas por Einstein a la Universidad Hebrea, con la orden de no hacer público su contenido hasta dos décadas después de su muerte. Esta es una de ellas...

A Lieserl Einstein:

“Cuando propuse la teoría de la relatividad, muy pocos me entendieron, y lo que te revelaré ahora para que lo transmitas a la humanidad también chocará con la incompreensión y los prejuicios del mundo. Te pido aun así, que la custodies todo el tiempo que sea necesario, años, décadas, hasta que la sociedad haya avanzado lo suficiente para acoger lo que te explico a continuación. Hay una fuerza extremadamente poderosa para la que hasta ahora la ciencia no ha encontrado una explicación formal. Es una fuerza que

incluye y gobierna a todas las otras, y que incluso está detrás de cualquier fenómeno que opera en el universo y aún no haya sido identificado por nosotros.

Esta fuerza universal es el AMOR. Cuando los científicos buscaban una teoría unificada del universo olvidaron la más invisible y poderosa de las fuerzas. El Amor es Luz, dado que ilumina a quien lo da y lo recibe. El Amor es gravedad, porque hace que unas personas se sientan atraídas por otras.

El Amor es potencia, porque multiplica lo mejor que tenemos, y permite que la humanidad no se extinga en su ciego egoísmo. El amor revela y desvela. Por amor se vive y se muere. El Amor es Dios, y Dios es Amor.

Esta fuerza lo explica todo y da sentido en mayúsculas a la vida. Ésta es la variable que hemos obviado durante demasiado tiempo, tal vez porque el amor nos da miedo, ya que es la única energía del universo que el ser humano no ha aprendido a manejar a su antojo. Para dar visibilidad al amor, he hecho una simple sustitución en mi ecuación más célebre. Si en lugar de $E=mc^2$ aceptamos que la energía para sanar el mundo puede obtenerse a través del amor multiplicado por la velocidad de la luz al cuadrado, llegaremos a la conclusión de que el amor es la fuerza más poderosa que existe, porque no tiene límites.

Tras el fracaso de la humanidad en el uso y control de las otras fuerzas del universo, que se han vuelto contra nosotros, es urgente que nos alimentemos de otra clase de energía. Si queremos que nuestra especie sobreviva, si nos proponemos encontrar un sentido a la vida, si queremos salvar el mundo y cada ser siente que en él habita, el amor es la única y la última respuesta.

Quizás aún no estemos preparados para fabricar una bomba de amor, un artefacto lo bastante potente para destruir todo el odio, el egoísmo y la avaricia que asolan el planeta. Sin embargo, cada individuo lleva en su interior un pequeño pero poderoso generador de amor cuya energía espera ser liberada. Cuando aprendamos a dar y recibir esta energía universal, querida Lieserl, comprobaremos que el amor todo lo vence, todo lo trasciende y todo lo puede, porque el amor es la quinta esencia de la vida.

Lamento profundamente no haberte sabido expresar lo que alberga mi corazón, que ha latido silenciosamente por ti toda mi vida. Tal vez sea demasiado tarde para pedir perdón, pero como el tiempo es relativo, necesito decirte que te quiero y que gracias a ti he llegado a "la última respuesta!".

Ama a quien te ama, valora a esa persona que está junto a ti, incluso en los momentos en los que ni tú misma te soportas, quienes te aman están junto a ti en los momentos difíciles, fácil es estar en los buenos momentos, difícil es que estén junto a ti cuando más necesitas apoyo y atención. No permitas que la costumbre de tenerlo, te arrebathe de a poco ese alguien especial que la vida te ha dado.

Recuerda que en los seres humanos el exterior no siempre demuestra lo que en el interior se siente. Cuida, escucha, atiende. Y sobre todo ama. Hasta que tus fuerzas se agoten, y si te agotas, descansa y vuelve a amar. Renueva los sentimientos y no desmayes. Sé feliz y haz feliz.

RECORDANT, EMOCIONAT I AGRAÏT LA MARTA FARRÉS BEA

***27 de setembre de 1957 - +19 d'abril de 2021.**

GRAN MESTRA I AMIGA DE L'ESCOLA LA SALLE DE PREMIÀ DE MAR: 1978 – 2021

MARTA, AMIGA, MESTRA, EL MEU SENTIT I EMOTIU RECORD

G. Ramon Font i Serra

Hola Marta!

Estic escoltant, emocionat, aquella bonica cançó dedicada al mestre, a la mestra, que porta per títol: “Tú me enseñaste a volar”!

Sí, has ensenyat a volar a molts nens i nenes durant quaranta-tres anys! Els has, educat, estimat. Amb tu han après moltes coses, però sobretot han après, el que és la llibertat, l'alegria, el servei, la il·lusió, l'altruisme, l'amor i estimació, el somriure, la bellesa, la creativitat...

Totes aquestes coses tan boniques, també ens les has ensenyat a tots amb la teva manera de ser i de fer.

Marta, he après molt de tu, dels teus ànims, de la teva bondat i generositat, de la teva estimació a l'escola, als teus companys i amics, als alumnes i famílies, a tothom...

La teva alegria, sempre constant i contagiosa va amaranar d'il·lusió els quinze anys passats en la teva companyia, en la dels teus amics, companys i alumnes.

I, ara, vull recordar-te, tot actualitzant-les, amb les mateixes paraules que et vaig dirigir el dia 12 de desembre de l'any 2003 quan, tots junts, en les vigílies del Nadal, celebràvem els 25 anys de docència i quina docència, a la nostra estimada escola La Salle de Premià de Mar. Et deia i et dic ara també:

Marta, en aquest sopar, et volem rendir un senzill i afectuós homenatge amb motiu dels teus vint-i-cinc anys – han estat un total de quaranta-tres – de presència sempre activa, eficaç, amorosa i cordial a la nostra escola. Presència feta d'il·lusió, d'entrega generosa, d'alegria, de simpatia, de bon humor... - que ha seguit durant divuit anys més i que només la mort ha interromput. –

Pensant amb tu i amb tots vosaltres, m'imagino que formem una gran partitura en la que hi ha notes de diferents i variats valors, amb compassos i ritmes també diferents... Totes les notes són necessàries, boniques i importants si volem gaudir d'una excel·lent, entretinguda i variada melodia. – melodia que has seguit interpretant amb la il·lusió i energia de sempre, aportant ritme i color fins el final. –

Les notes que tu Marta hi aportes són com les corxeres, semicorxeres, fuses, semifuses... que, segons diuen els entesos, són vives, ràpides, alegres, amenes, mogudes, àgils, agradables...

Sí Marta, la teva aportació a La Salle – Premià al llarg d'aquests vint-i-cinc anys – més els divuit que han seguit – ha estat com aquestes notes, feta de vivor, d'il·lusió, d'alegria contagiosa envers tots els alumnes que han passat per les teves classes – hi han continuat passant – fent agradable tot allò que és bo, interessant, educatiu, creatiu...

Alegria contagiosa, també, a tot el Claustre de professors, valorant el positiu que tots tenim, aportant idees noves, donant importància a allò que en té, com el sostingut i el doble sostingut de l'escala musical que fa pujar mig to l'alçada de la nota, fent que aquesta tingui més ritme, es noti més. – i aquest Claustre, Marta, avui plora la teva absència física i valora i t'agraeix tot el teu entusiasme, afecte, dedicació i estima-.

Moltes gràcies Marta per aquesta gran lliçó d'optimisme, d'il·lusió, d'humanisme, d'estimació, que has demostrat tenir a tots els teus alumnes i a tots nosaltres, pel teu ensenyament sempre clar, intens i fecund.

Moltes gràcies Marta, per posar les teves excel·lents qualitats al servei de tots, sense escatimar temps ni hores. La teva generositat és un dels grans trets de la teva persona. – Trets que has seguit desenvolupant fins el final i que només la malaltia i la mort han aturat-.

Acabava dient aquell dia: Que el bon Déu, que cada any neix per a tots el dia de Nadal, et segueixi ajudant i donant força per seguir essent durant molts anys més, al menys fins l'any 2022, any de la teva jubilació, la gran persona, la gran dona, la gran mestra, la gran amiga de sempre!

Marta, la teva preciosa vida aquí a la terra s'ha acabat, quasi bé, en el moment de la teva jubilació...

Una jubilació que es prometia llarga, feliç, suau i tranquil·la, entre Premià de Mar i la bonica illa de Menorca, que tant estimaves, ben acompanyada pel teu espòs en Salva, la teva filla Anna, el teu gendre, en Xavier, els familiars i amics...

Potser el bon Déu, que es Pare i ens estima, ha volgut posar la seva amorosa mirada damunt teu i t'haurà dit a cau d'orella: Marta, vine, puja, alegra'm una mica més aquest cel amb les teves rialles, dinamisme, melodies, creativitat... Posa-hi una mica de "marxa" com la que posaves a casa teva, a l'escola, per tot arreu per on passaves... Segur que hores d'ara tothom, dalt del cel, ja et deu conèixer i segur que te'ls posarà a tots a la butxaca com vas fer amb tots nosaltres!

Entre els obsequis que et vam oferir aquell llunyà, però emotiu dia de la celebració dels teus 25 anys de servei generós a l'Escola, hi havia un bonic ram de vint-i-cinc roses vermelles, com a símbol de la nostra estimació i agraïment.

Marta, el suau aroma de les roses, el suau aroma que ha deixat la teva presència entre nosaltres, seguirà i ens ajudarà i donarà forces per seguir essent, com tu, forts, valents, decidits, alegres, esperançats, il·lusionats...

Moltes gràcies Marta, per la teva vida, la teva obra, la teva amistat! Recorda't sempre de tots nosaltres! A reveure, fins el cel, fins sempre.

Una cordial abraçada del teu amic! *G. Ramon Font*

COL·LEGI JOAN MARCH, DE VIELHA (1970 a 1990) 1ª part

G. Francisco Fuertes Villalba

Aquest estudi es presenta des de la perspectiva històrica i l'experiència personal de qui escriu aquest article. El Germà Francisco Fuertes, amb la seva estada al centre des de 1974 a 1983.

La Salle ha estat present a Vielha en tres etapes:

1ª.- Depenent del districte Toulouse-Urgel 1903 a 1936. A l'edifici que està davant de la rectoria i que després de la guerra seria l'escola de nenes regentada per les Germanes de la Sagrada Família.

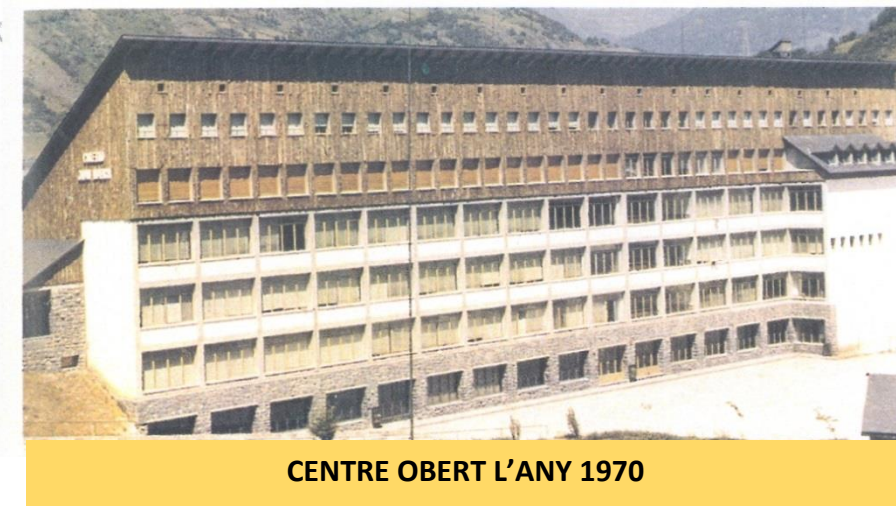
2ª.- Depenent del Districte de Barcelona 1951 a 1955. Depenent del Districte de Catalunya 1955 a 1970. A un edifici cedit pel Bisbat de La Seu d'Urgell i que està situat a la plaça de l'Església, a l'inici del camí del cementiri. Amb capacitat reduïda a quatre classes, allotjament de la Comunitat i unes golfes, dormitori per a grups d'alumnes i de colònies.

3ª Depenent del Districte de Catalunya, amb el nom de JOAN MARCH des de 1970 a 1990.

És aquí on comença la nostra història

Tal com explica el G. JM Segú al llibre del centenari de La Salle a Catalunya a la plana 55, l'obligada introducció del CLA de Vielha i la FP de primer grau feia necessari un altre edifici més ample i adequat per impartir el Batxillerat a més d'encabir la Formació Professional de 1er Grau i tota l'EGB, amb la particularitat de ser mixtes, des de que aquesta es va implantar, així com els locals necessaris per a l'internat i serveis de cuina i menjador.

Es va mobilitzar tota la Val d'Aran quan es van assabentar que els Germans marxarien de Vielha (1966), si

això continuava com a l'escola que regien al municipi i al costat de la parròquia. El Sr. Ramon Nou aconsegueix frenar el tancament amb aquesta mobilització i ja es comença a fer els tràmits per construir un edifici nou, el Joan March. De resultes d'aquests tràmits van constituir un Patronat de la Fundació d'Ensenyament de la Val d'Aran i es van posar a treballar i aconseguir els recursos necessaris per tenir

un nou emplaçament amb prou espai i edificis adequats perquè els Germans poguessin continuar desenvolupant adequadament el seu treball educatiu. Així consta segons les gestions del G. Ramon Grau, que era el Visitador d'aquests anys

La construcció de l'edifici, amb aportació important de FECSA, la dels municipis de la Val d'Aran i la dels veïns i residents de la Val, el nom dels quals figura en una escriptura de la Fundació del Patronat, va ser realitzada per COPISA amb el Sr. Tremosa com a constructor i inaugurat el 13 d'octubre de 1968. També es va construir un edifici, al costat del riu Garona, per allotjar la granja i magatzem de l'herba seca que es consumia a la granja i aplanar el pati.

Curs 70-71. El trasllat al col·legi Joan March es va fer a l'estiu de 1970, tot just acabava de ser nomenat director de La Salle el G. Jordi Fernández Alós que completarà un mandat de sis anys. La comunitat la formaven els Germans: Esteban Miguélez, Antoni Prat, Frederic Pubill i Federico Gil.

Al 1971 Total d'alumnes matriculats.- 248.

Curs 71-72. La comunitat va canviar per les noves necessitats que es presentaven per atendre tot el que sortia com a nou ja des d'ara: eren baixa Esteban Miguélez i Federico Gil; eren alta Lorenzo Álvarez, Jesús Ferré, Josep Mestres i Maurici Segura, a més del postulant Manuel Francisco Pérez Vaca (un any a comunitat, abans del noviciat): El G. Lorenzo portava el menjador i atenia unes classes als administratius i també la llibreria de l'escola; El G. Maurici Segura, retornat de França, i un col·laborador de FECSA, atendien provisionalment als de l'F.P. d'electricitat. El G. Segura feia altres activitats de pintura i música com a activitats no reglades. La FP d'Electricitat comença com extensió del col·legi de Mollerussa, amb el què havia relacions de col·laboració amb divers material de mecànica i d'electricitat (més endavant dependrà de l'escola de Mestria de Lleida),. Seguiré parlant d'això més endavant. Ja des d'ara són atesos el menjador i la F.P. També l'hort i la granja que són a càrrec del G. Antoni Prat.

Al 1972 Total d'alumnes matriculats.- 319.

Curs 72-73. Tenim una novetat important: Comença a funcionar el CLA amb el Batxillerat i és necessari proveir de llicenciats per atendre'l: seran els G. Rossend Cotonat i Josep Maria Segú que formaran part del professorat del CLA (Col·legi Lliure Adoptat) com a professors de Batxillerat. Tot i així, el G. Rossend s'encarregarà també de regir l'internat. Causen baixa de la comunitat els GG. Jesús Ferré, Frederic Pubill i Josep Mestres.

La Comunitat: Jordi F. Alós, Lorenzo Álvarez, Rosend Cotonat, Antoni Prat, JM. Segú i Maurici Segura. Ens quedem amb aquests noms que ja poc variaran als propers cursos.

No estic gaire segur si és en aquest curs (penso que serà al següent) que arriben com a interns el esquiadors de l'equip de Promeses que envià a Vielha la Real Federació Espanyola de l'esquí. És ben cert que disposem d'un document de conveni entre la Federació d'esquí i el Col·legi Joan March datat a l'abril de 1974 i que s'aniria renovant cada any. A on consta a què es compromet el Col·legi Joan March, es a dir La Salle, per atendre els interns que envii la Federació de l'esquí i a què es compromet la Federació, que està signat pel G. Jordi F. Alós. Aquest fet intervé com una font important de finançament del Col·legi. La contrapartida és confeccionar un horari de

l'escola que els deixi dues hores per poder-se entrenar adequadament. L'horari fixa aquestes dues hores al final del matí i abans de dinar; això comporta utilitzar aquestes dues hores en tota la escola per a fer activitats diverses mentre els esquiadors entrenaven per estar en forma per esquiar i competir amb tot l'esforç. Els interns del grup promeses tenien hora i mitja de vela per estudiar o fer feines escolars no dirigides fins a arribar mitja hora abans de sopar. Tenim constància que eren responsables i atenien prou bé els estudis que seguien.

Un maldecap representarà trobar un lloc com a residència de les noies de l'equip de promeses perquè en un principi els nois tenien habitacions a l'internat del Joan March però les noies havien d'anar a un petit hotel a menys de 200 metres del col·legi. Més endavant es va trobar una altre solució, ja en temps del G. Jaume Hilari com a director.

Al 1973 Total d'alumnes matriculats.- 342.

1973-1974. Arribada dels interns esquiadors de la Federació Nacional d'Esquí. *La Comunitat:* GG. Jordi F. Alós, Lorenzo Álvarez, Rossend Cotonat, Antoni Prat, JM. Segú, Maurici Segura i Joan Lluís Gil.

Pel nombre d'alumnes (422) que tenien en aquest curs sembla evident que totes les institucions involucrades en el funcionament del Joan March han posat fil a l'agulla perquè tot fos possible: nois dels Germans, noies de les Germanes de la Sagrada Família, els traslladats del Naut Aran i del Baix Aran amb el transport escolar i els interns, esquiadors o no. Es comprova que el funcionament era mixt en totes les seves seccions. L'escola municipal de Vielha no sofreix cap demèrit, continua oferint el de sempre de l'ensenyament infantil i de primària.

Al 1974 Total d'alumnes matriculats.- 442

Relleu del Visitador del districte: comença la seva tasca el Germà Àngel Cirera

1974-1975. És el curs on començo la meua estada al Joan March de Vielha. Com consta a l'obediència estesa pel G. Àngel Cirera, signada el 2-VII-74 a on em diu que he d'anar ja i col·laborar en l'organització i preparació del curs. Això és el que faig i des d'ara ja hem teniu a relatar bona part del viscut per mi en els nou anys que vaig romandre a Vielha.

La Comunitat: GG. Jordi F. Alós, Lorenzo Álvarez, Rossend Cotonat, Joan Font, Francisco Fuertes, Maurici Segura, Antoni Prat, Joan Lluís Gil. En total 8 Germans. (s'observa que no està JM. Segú que ha estat destinat com a director del col·legi de Mollerussa però és nou el G. Joan Font).

Ens posem mans a l'obra i en aquest estiu de 1974, amb la col·laboració de Mollerussa, muntem l'aula de pràctiques d'electricitat-electrònica i muntem les taules de pràctiques a l'estil de les que tenia la EUTT de Bonanova (en realitat és una còpia descarada i consentida).

Amb el G. Maurici Segura ens arreglem per enllestir amb tot el necessari el taller de mecànica, situat a la planta baixa: Hi vàrem aplegar maquinària d'altres llocs com Manlleu i Mollerussa que van estar esplèndids en dotar-nos de màquines suficients encara que fossin de segona mà però en bon ús.

Pel que fa a les construccions noves es realitzen: Una bateria de sanitaris al pati, per a nois i per a noies, ben separats, a més de vestidors pels esportistes i unes fonts per a l'aigua potable.

En acabar el curs s'edifica un pavelló, al costat dret de la granja, però ben separats per uns 15 metres, destinat a 6 classes que necessitàvem de més per haver destinat les aules del quart pis com a dormitoris dels interns més petits, ja que les habitacions del cinquè pis eren reservades per als esquiadors. L'edificació va ser ràpida perquè era prefabricada i només calia fer els fonaments i armar l'estructura prefabricada a sobre d'ells i acabar amb la teulada que va ser el més entretingut. Al següent curs ja estava pintada, moblada i enllestida per començar a funcionar. Només faltava traslladar el mobiliari de les classes i tot llest.

Al 1975 Total d'alumnes matriculats.- 474

1975-1976. Any de tornada del G. Josep M. Segú i trasllat del G. Joan Font i del G. Joan Lluís Gil a un altre destí i arribada del G. Emilio Martínez.

La Comunitat: GG. Jordi F. Alós, Lorenzo Álvarez, Francisco Fuertes, Emilio Martínez, Antoni Prat, Josep M. Segú i Maurici Segura. (Emilio Martínez seria l'encarregat dels interns).

La FP seria atesa pel G. Francisco i el G. Lorenzo Álvarez, el Batxillerat pel G. Josep Maria i El Sr. Leopoldo Bonillo, professor d'EGB i a vegades nomenat pels alumnes com a "Hermano" atenia les classes de la EGB. i de seguida em vaig adonar que la branca d'Electricitat de FP1 tindria un nombre petit d'alumnes i no es podria sostenir en el temps, ja veureu com es va solucionar al següent curs. Les obres realitzades en aquest curs serien: a) El pavimentat del primer pati, tocant a l'edifici del col·legi, amb formigó; b) la construcció d'una pista per poder jugar al basquet i patinar, tota ella vorejada amb una tanca de 20 cm. de formigó rematada amb uns 80 cm. de tubs de ferro. Aquesta pista estava situada al costat de l'edifici de les sis noves classes construïdes abans.; c) Aquest primer pati, amb solera de formigó, es va separar de la resta (camp de futbol) per un mur de formigó amb una alçada d'uns 80 cm. i amb escaletes al mig i als dos costats perquè permetessin accedir al camp de futbol situat a una cota més alta d'uns 30 a 40 cm.; d) Es va posar solera de formigó a la rampa que dona accés des de la carretera al pati del col·legi.

Molts saben que qui anava a Vielha de comunitat sortiria sabent esquiar. Això va ser una de les poques compensacions que tenien a la Val d'Aran. Val a dir que l'accés a les pistes d'esquí el teníem de franc, ja que les estacions d'esquiar ens proporcionaven un forfait de temporada condicionat a acompanyar a la canalla quan anaven a esquiar. Només calia donar-los una foto carnet per confeccionar el forfait totalment personalitzat. No creguin que badàvem perquè teníem ocupades les 24 hores del dia. Era un no parar. Ho fèiem tot de gust i per la missió encomanada i això no obsta que algú s'hagués sentit com desterrat perquè anar a Lleida a fer gestions oficials representava dues hores de carretera i si es volia anar a Barcelona el que tocava era patir unes cinc hores de carretera fins a Barcelona. Veritablement estàvem aïllats.

Al 1976 Total d'alumnes matriculats.- 545

Nota: Continuarà amb una 2ª part que engloba els directors Ignasi Camp i Santiago Temprado (són els cursos que van des de 1976 a 1990)

GRUP D'ANTICS ALUMNES DEL JOAN MARCH

La nit de Telecomunicacions 2021

Reconeixement especial a La Salle-Universitat Ramon Llull, amb motiu dels 30 anys dels seus estudis d'Informàtica i els 20 anys del Parc La Salle-Technova Barcelona

G. Josep Canal i Alavedra, V. A.

El 16 de juny es va celebrar en l'auditori de Barcelona, la Nit de les Telecomunicacions un acte organitzat conjuntament per l'Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació i el Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya.

En aquest acte es van donar un seguit de premis i reconeixements a persones i entitats que treballen en el Camp de les Telecomunicacions i entre aquestes distincions cal destacar un reconeixement especial a La Salle-Universitat Ramon Llull, amb motiu dels 30 anys dels seus estudis d'Informàtica i els 20 anys del Parc d'Innovació La Salle-Technova Barcelona.

En nom del Campus La Salle BCN va recollir el premi el Gmà. Josep Martí, representant a tots els Germans i Professorat que durant aquests anys han treballat i segueixen treballant en la formació de molts enginyers i enginyeres i emprenedors/es que han posat el seu talent al servei de la tècnica fonamentant-se en els valors de casa nostra per fer un món millor, més just i sostenible.

L'acta fou presidit per la presidenta del Parlament, M.H. Sra. Laura Borràs i l'Hble Sr. Jordi Puigneró, vicepresident i conseller de Polítiques Digitals i Territori.

Adjuntem les paraules d'agraïment del Gmà. Josep Martí en nom de tota al comunitat educativa del Campus:

Ens sentim molt agraïts pel reconeixement que suposa aquesta menció dels 30 anys dels estudis universitaris d'Enginyeria Informàtica a La Salle-

Universitat Ramon Llull i dels 20 anys del Parc d'innovació La Salle Technova Barcelona.

Seguint el nostre esperit d'innovació, i sent novament pioners, els estudis d'Enginyeria Informàtica els vam introduir a La Salle al 1991 amb la convicció que la Informàtica havia de ser el substrat de les Tecnologies de la Comunicació i un element clau en el

desenvolupament de la societat del futur. Ja feia molts anys dels estudis de les TIC a La Salle i de la necessitat de treballar en el suport computacional d'aquests estudis. Fou en la creació de la nostra Universitat Ramon Llull quan es va presentar l'ocasió de crear l'Escola que donés cobertura als estudis d'Informàtica. En aquests 30 anys podem dir amb orgull que ja s'han titulat més de 1100 Enginyers en Informàtica, s'han publicat més de 1000 articles en revistes i s'han presentat més 1000 comunicacions en congressos.

La nostre Informàtica és una formació integral i sòlida en evolució contínua, amb projecció internacional, que compta amb reconegudes distincions com l'Acreditació amb Excel·lència concedida per l'Agència per a la Qualitat i el reconeixement de la 2a millor formació pràctica entre les Universitats Privades de Catalunya, just al darrera del 1r lloc premiat al Grau en Enginyeria Electrònica de Telecomunicació del mateix Campus La Salle-URL.

A més a més, la creació del Parc d'Innovació La Salle Technova Barcelona va sorgir també d'una convicció: la necessitat de donar suport en el nostre país a la creació d'empreses de base tecnològica i de la sortida professional dels nostres alumnes com a nous emprenedors.

El parc desenvolupa la tercera funció de transferència i servei a les empreses, que complementa la primera funció: la docència en enginyeria, arquitectura, administració d'empreses i animació, i la segona funció: la recerca focalitzada en tecnologies de la informació i les comunicacions i la seva gestió. La Salle Technova va ser membre fundador de la Xarxa de Parcs Científics de Catalunya i ha ostentat la presidència de l'Associació Internacional de Parcs. Des del seu inici s'han acompanyat més de 650 iniciatives emprenedores en programes d'incubació i acceleració.

El que sempre ens ha motivat per donar suport a aquestes dues activitats ha estat una actitud de servei a la societat i al país, des de la nostra "Fundació Universitat i Tecnologia La Salle" sense ànim de lucre. El que verdaderament segueix motivant-nos des de sempre és posar els nostres esforços en vistes a la formació i la promoció professional de les noves generacions que posin per davant també, de manera autèntica, una actitud de servei a la societat.

Moltes gràcies als promotors de la Nit de les Telecomunicacions i de la Informàtica, a l'Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació i al Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya pel vostre reconeixement, tan gratificant, i un gran estímul per a seguir sent un Campus capdavanter amb la mirada posada en el futur.

MENCIÓ D'HONOR DE L'AJUNTAMENT DE CAMBRILS ALS GERMANS DE LES ESCOLES CRISTIANES

G. Josep Canal i Alavedra, V. A.

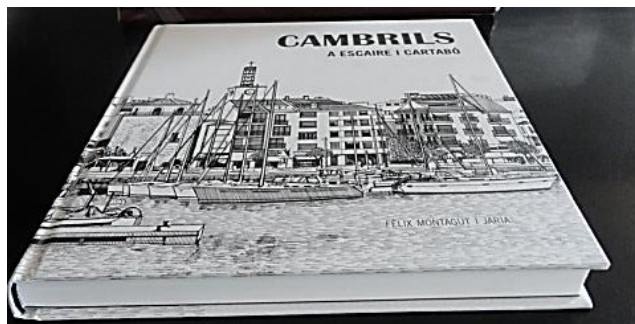
El temps passa, els dies es succeeixen l'un a l'altre i així l'any 2020 ja va fer 120 anys que arribaven a Cambrils els primers Germans de La Salle. Amb aquest motiu i agraint “la seva

tasca en educació, la seva contribució i difusió de la cultura i el desenvolupament de les tradicions locals”, el ple de l'Ajuntament cambrilenc va tenir a bé atorgar aquesta distinció al nostre Institut.

Són molts els records, les vivències, anècdotes, llums i també ombres que han fet història en aquest temps. El

mèrit és de tots els Germans, educadors i educadores que han treballat en el Col·legi La Salle i, actualment, en el Col·legi Cardenal Vidal i Barraquer seguint el carisma del nostre Fundador. La feina de tot educador és plantar llavors i acompanyar en el creixement. Després cada persona, cada cambrilenc i cambrilenca recollirà el seu fruit i si ho creu oportú seguirà escampant les llavors, els valors d'aquesta formació, en les generacions futures. Moltes d'aquestes llavors també les ha escampat l'Associació

d'Antics Alumnes La Salle amb la màgia de la nit de Reis, solidaritat i tendresa en la festa de la Vellesa i tantes activitats culturals, socials, de cooperació fetes en tants i tants anys

Sabem que avui aquesta llavor es continua escampant a Cambrils de la mà d'educadors i educadores que troben en el carisma de sant Joan de La Salle i santa Joaquina de Vedruna un fort fonament per seguir endavant en la seva Missió Educativa. La història continua i es va adaptant als nous temps.

Els Germans també hem d'agrair a la vila de Cambrils l'acollida, el suport, la convivència durant tot aquest temps.

Els GG Eduard Blasco i Josep Canal varen representar la Institució en l'acte, també acompanyats d'alguns Antics Alumnes. L'assistència va ser molt restringida per causa de la Covid.

Altres personalitats que van merèixer reconeixements són l'Hospital Lleuger Dr. Gimbernà de Cambrils, l'hospital Sant Joan de Reus, l'hospital Joan XXIII de Tarragona per tota l'acció en aquests temps de pandèmia, els cambrilencs: P. Antoni Domènech Font, teatí a Colòmbia, el Gmà. Cristí Savall, monjo de Taizé al Senegal, el Sr. Albert Puig Hortonedà, entrenador de

futbol al Japó i dos a títol pòstum: la Sra. Neus Busquet professora de diferents escoles públiques de Cambrils i promotora de la ONG "El sueño de la campana" i el fotògraf Joan Pastó fundador de l'Agrupació Fotogràfica Cambrils.

També es va donar la MEDALLA D'HONOR al Sr. Josep Maria Panicello Hernández, antic alcalde de Cambrils i antic president de diferents entitats cambrilenques.

Josep M. Ràfols: “No ens podem permetre tenir la desaparició del bisbe Irurita sense resoldre”

CR/Jordi Llisteri

Probablement serà el llibre definitiu sobre la desaparició del bisbe **Manuel Irurita**. Han passat més de 80 anys de la seva mort, ha tingut un procés de beatificació inacabat que ha durat dècades i encara no s'havia aclarit què havia passat amb el bisbe de Barcelona. Un bisbe enterrat amb honors de màrtir a la catedral però que hi ha testimonis que diuen haver-lo vist viu tres anys després del seu suposat assassinat a Montcada. El periodista i historiador **Josep Maria Ràfols** ha dedicat més de quatre anys a investigar el cas i ha recollit tot el que se'n pot saber avui en

el llibre *La increïble història del bisbe Irurita* (Editorial Base). Una allau de documentació que difícilment es podrà ampliar quan ja han desaparegut els testimonis d'aquells anys.

Quins són els interrogants que fins ara hi havia sobre el bisbe Irurita?

El 1958 es va posar en marxa la beatificació des de l'arquebisbat de Barcelona. Ho gestionava el cardenal **Jubany** quan era bisbe auxiliar i ho va reprendre en tornar a Barcelona el 1972. Per tant, és un procés de beatificació a empentes. Aparentment és una beatificació cantada: un bisbe de Barcelona assassinat pels anarquistes el 1936, per tant, màrtir en defensa de la fe.

Però el 1985 arriba el bisbat la notícia que hi ha una vídua que conserva entre els seus papers una declaració escrita i solemne del seu marit, el doctor **Josep Raventós**, dirigida als seus fills. El document explica que el 28 de gener de 1939, dos dies després de l'entrada dels “nacionals a Barcelona”, anava amb un conegut cap a la plaça Catalunya per assistir a la missa de campanya per celebrar “l'alliberament” de la ciutat i que en passar per davant del bisbat van veure sortir un senyor que van identificar com el bisbe Irurita. Van estar parlant amb ell en una breu trobada. I quan li va dir que creien que l'havien afusellat Irurita els va contestar: “No griten, que me comprometen”.

Quan arriba aquesta notícia al bisbat, el pare **Antoni Sospedra** recorda que, quan era petit, al seminari menor de la Conreria, un company li havia explicat que ell havia vist viu a Irurita. Eren dos germans i un d'ells era **Josep M. Aragonès**, que després va ser canonge. Ell no ho havia explicat perquè els havien dit que no podien fer-ho. I va ser obedient fins que surt el testimoni del doctor Raventós.

Com és que fins als anys 80 no es dona importància a aquesta aparició del bisbe Irurita el 28 de gener del 1939? Hi havia almenys quatre testimonis però tothom donava per fet que havia estat assassinat el 1936 i el seu cadàver s'havia enterrat a la catedral acabada la guerra.

Només es pot entendre en el context d'una dictadura, amb una censura tant forta que arribava a les consciències de les persones. Els havien dit que no en parlessin. I que més valia no dir res perquè anava contra la versió oficial. Però quan apareixen aquests testimonis, capellans i historiadors que fins llavors havien donat per bona la versió oficial de la mort -com mossèn **Joan Bada** o el pare **Hilari Raguer**- comencen a difondre aquesta nova versió i augmenten molt els dubtes sobre el que va passar.

En un determinat moment també hi ha pressions al bisbat perquè no figurin les declaracions de mossèn Aragonès en la causa. Però el cardenal Jubany diu textualment que si la causa que s'envia a Roma no hi inclou aquestes declaracions, no hi va res.

Finalment en la època del cardenal **Carles** per intentar tancar el procés es decideix obrir la tomba del bisbe i fer una prova d'ADN contrastada amb els cossos de dues germanes enterrades a València. En la tomba de la capella del Sant Crist de Lepant de la Catedral hi troben un crani amb un forat a l'occipital, el típic tret de gràcia d'una persona afusellada. Els resultats d'ADN diuen que hi ha un 99,9%, no que el cos sigui de l'Irurita com alguns simplifiquen, sinó que aquestes restes són compatibles per via materna amb els cossos sepultats a València. El que passa és que Irurita va ser detingut i va desaparèixer juntament amb el seu secretari, el sacerdot **Marcos Goñi**, que era nebot en segon grau. Per tant, aquestes restes que es van recuperar d'una fossa del cementiri de Montcada també podrien ser del secretari i que Irurita no hagués estat assassinat.

Quins altres dubtes hi ha que realment fos assassinat el 1936?

Hi ha quantitat de proves de que era viu durant tota la Guerra Civil. Va estar quatre mesos amagat a casa de la família Tort, al carrer del Call, a cinquanta metres del bisbat. Però a finals del 1936 és descobert causalment en un registre i se l'emporten detingut junt amb el secretari i amb dos germans Tort. Tot i que suposadament va ser assassinat poc dies després, durant tota la guerra hi ha documentats de cinc intents d'intercanvi de presoners republicans amb el "sacerdote Manuel Luis" que és com es va identificar Irurita quan el van detenir els anarquistes. Un dels intents d'intercanvi és amb Carrasco i Formiguera, intercanvis que veta el mateix Franco. També cal remarcar que el cardenal Gomà, que després de la guerra va anar als funerals d'un bisbe que suposadament havia mort el 1936, a finals del 1938 havia explicat en una Conferència de bisbes metropolitans les gestions que s'estaven fent per alliberar-lo.

DOCUMENTS QUE NO S'HAVIEN VIST MAI

Vas dirigir els primers equips informatius de TV3, has treballat als principals mitjans de comunicació d'aquest país... per què ara t'has posat en aquesta història com a periodista i historiador però que no es dedica al tema religiós?

Ho faig per la convicció que una societat avançada, democràtica i lliure no pot tenir fantasmes amagats a l'armari. No té sentit que 85 anys després de la desaparició misteriosa del bisbe de Barcelona, la segona autoritat religiosa a Catalunya, després del cardenal de Tarragona, no sapiguem encara què ha passat amb ell. En un moment en el que es parla de la salvaguarda la memòria històrica també hem de buscar la veritat històrica. Ni l'Església ni la societat catalana ens podem permetre tenir aquesta desaparició sense resoldre.

Però ja s'havia estudiat molt el cas.

Però hi ha documents que no s'havien vist mai. Hi ha qui diu que jo faig una nova tesi sobre l'Irurita. Ho nego. El que he fet és anar a una cinquantena d'arxius, remenar tot el que he trobat sobre el bisbe, i ho exposo en un llibre. És un recull de la documentació trobada.

I aquesta recerca no s'havia fet fins ara per falta d'interès? Per falta de competència? Per obstrucció institucional?

L'Església ha intentat fer-ho. Jubany deia que això calia airejar-ho. Ell va posar totes les facilitats i recursos. El que passa és que no va trobar la manera de fer-ho. No veig voluntat d'ocultació. Però la situació ha portat que a dins de l'Església hi hagi dues faccions amb dues versions. Una de les faccions bastant bel·ligerant i aferrada al "dogma" que el bisbe va ser afusellat la nit del 3 al 4 de desembre de 1936. Ja els hi pots aportar totes les proves que vulguis. Contra algú que ho té com un dogma de fe no hi ha possibilitat de fer-lo canviar de parer. Aquesta és una posició minoritària i després n'hi ha altra que veu claríssim que hi ha enigmes irresolts i tapats de mala manera. Són els qui busquen una alternativa perquè cerquen un reconeixement de la veritat. Davant de la falta de dades només es feia la interpretació que podia semblar més lògica: que el 39

va sortir de Barcelona i va ser acollit a fora en algun lloc o monestir rodejat de silenci d'on no ha transcendit res. Un lloc on Irurita s'hauria reclòs fins a la seva mort natural.

“EL LLIBRE NO ÉS UNA TEORIA. ÉS UNA APORTACIÓ DE DADES NOVES”

Però el 28 de gener amb els franquistes a Barcelona Irurita no estaria salvat? Un bisbe reconegut en vida aquell dia a Barcelona pot acabar sent assassinat?

Certament la pregunta és perquè aquell dia no va anar a la missa de la plaça Catalunya. El que apunto jo, i això no ho diu cap document, és que la raó estigui en el que recull el “Diari d'un anarquista” que va publicar Miquel Mir amb les notes d'un pistoler de la FAI. Allà explica que quan estaven a la txeca de Sant Elies un dels quatre detinguts al carrer del Call va oferir joies de l'Església a canvi de salvar la vida. I consti que no vull interpretar la mentalitat d'una persona en situació de guerra i amenaçada de mort. Però potser Irurita havia fet alguna cosa que no era presentable.

L'altra interpretació seria que malgrat no ser afusellat ell continués controlat pels anarquistes. Quan surt del bisbat i diu “no me comprometan” va amb una altra persona que ningú identifica. Es poden fer moltes suposicions, però no se sap qui era.

El llibre aporta nova documentació que apunta la causa final de la seva mort. Què pots desvetllar sense que deixem de llegir el llibre?

La clau que em dona la resolució del cas és un espia franquista que després de la guerra s'ha infiltrat en els sectors anarquistes exiliats a París. S'ha guanyat la confiança de personatges tant importants com **Federica Montseny** o **Joan Garcia Oliver**, que havien estat ministres de la República. Aquest espia informa en un document al cap de policia de Barcelona que el bisbe va ser assassinat per uns anarquistes durant la retirada.

Aquesta és més una explicació plausible perquè lliga tots els caps o perquè hi ha una documentació que ho acredita? No tenim proves del que va passar.

Tenim aquest testimoni escrit d'un espia infiltrat. No és una teoria. El llibre és una aportació de dades noves, de testimonis amb dos documents d'aquest espia a París que assegura que a través d'aquests contactes ha sabut que el bisbe havia estat assassinat per dos anarquistes.

“L'ERROR D'ENTRADA ÉS HAVER PORTAT IRURITA A BARCELONA”

El llibre no comença el 18 de juliol del 36 sinó que repassa tota la biografia d'Irurita.

Em semblava fonamental pintar el personatge amb la seva riquesa, contradiccions i evolució ideològica i personal. Entendre el personatge ajuda a entendre la seva actuació a Barcelona. Ell era un navarrès, amb l'euskera com a llengua materna, amb una tradició carlina fèrria en la seva família. Quan arriba a Barcelona el 1930 es troba que no coneix ningú. I es rodeja de carlins, la gent més afí ideològicament a ell.

Un altre factor important és que el bisbe arriba aquí durant la dictadura de Primo de Rivera amb la missió de frenar el catalanisme que està augmentant fortament en aquesta època. Per Primo de Rivera aquest catalanisme està potenciat bàsicament pel clergat català. Irurita arriba aquí per frenar-lo. Certament en aquell moment hi ha una forta empenta catalanista en el clergat, que no sintonitza gens amb el bisbe. Rodejat per carlins, amb pompa carlina, dona una mala imatge del bisbe en la societat i va perdent reconeixement.

Quan arriba la República la seva posició és d'acatament seguint les instruccions del nunci Tedeschini, que demana que el clergat no es posi en política i sigui respectuós amb el nou ordenament. Però quan la República comença a prendre mesures contra l'Església les coses canvien. Llavors el bisbe no està només enfrontant amb els catalanistes sinó que també està enfrontat amb la República. I el 1936 impulsa la candidatura d'unitat de les dretes a Barcelona.

Aquesta trajectòria també polaritza molt l'acceptació d'Irurita com a màrtir, abans fins i tot dels dubtes sobre la seva mort?

És així. L'error d'entrada és haver portat l'Irurita a Barcelona i haver-lo mantingut en una situació de canvi polític. Quan ell com a carlí s'enfronta a l'Estatut de Catalunya, no es crea la millor imatge i pateix tothom. Crec que pateix ell i fa patir els altres.

LA FAMÍLIA TORT, UNA ALTRA VÍCTIMA

A més de l'Irurita, els grans protagonistes del llibre, i que recull en la dedicatòria inicial, són la família Tort. Amaguen el bisbe a casa seva amb el seu secretari i un grup de monges.

Sí. Ara ja no queda ningú dels qui van conviure amb l'Irurita al carrer del Call, però vaig poder parlar amb una de les filles Tort i altres familiars. També va morir fa poc el nen que va néixer quan estaven amagats i que va batejar clandestinament el bisbe i li van posar Manel. Després va ser jesuïta a les missions.

Vaig aproximar-me a la família Tort amb molta precaució perquè entenia que anava a remoure un fet que era dolorós tot i haver passat més de 80 anys. Més encara perquè són una víctima del no aclariment de la mort d'Irurita. Una família que obre el cor al bisbe i que acaba amb dos membres assassinats mentre que el bisbe no mor. Això fa que la família sigui una gran víctima d'aquesta història. Quan el 1936 maten els germans Tort es queden sense les dues persones de la família, el pare i un tiet, que eren els qui portaven ingressos en aquella casa amb onze fills i els avis. Es mereixen una reverència aquesta família.

Són una mostra de l'Església clandestina durant la Guerra Civil que potser es coneix poc.

Es coneix poc. Jo en tenia referències però tampoc ho coneixia. Són gent que es jugava la vida, sobretot en els primers mesos de la Guerra. Tot canvia quan en els Fets de Maig del 1937 la CNT-FAI perd poder. Llavors, quan prenen més control els comunistes ells no tenen cap interès per matar capellans pel sol fet de ser capellans com feien els anarquistes. L'única cosa que els preocupava és que els capellans poguessin fer espionatge pels franquistes. Però durant el control dels anarquistes va costar molt tirar endavant l'alliberament de capellans que no estaven empresonats per cap delictes. La Generalitat es va atipar de fer passaports falsos per treure del país gent perseguida per les seves idees i que vivien amagats per por que els matessin. La Generalitat va treure milers de persones perseguides i, en canvi, del bàndol franquista no hi va haver cap sortida d'aquest tipus.

M'ha interessat explicar-ho en el llibre per donar el context del que estava passant. Estic segur que aquesta xarxa clandestina d'Església va intervenir més del que se sap en intentar treure el bisbe i per ajudar-lo a amagar-se quan va deixar d'estar empresonat. Tinc la sospita que el van ajudar sobretot la xarxa dels caputxins. Hi ha indicis però no ho puc assegurar.

JO HE VISCUT AMB L'ESQUIZOFRENIA PARANOIDE

Aprofitant l'avinentsa de la Marató d'enguany sobre la salut mental, el G. Miquel Xancó ha manifestat molt d'interès en compartir la seva experiència amb la comunitat lasal·liana

G. Miquel Xancó i Roca

La meua mare de jove patia una malaltia. Jo no sabia què li passava, però als cinc anys la vaig veure entre reixes a un hospital. Deien que tenia esquizofrènia paranoide.

Als 10 anys em varen ingressar a un col·legi de La Salle a Barcelona com intern. Al poc temps jo em preguntava: com és possible que estigui en un internat si casa meua està només a 14 km del centre? La resposta era previsible: la mare no estava bé. Un dia fins i tot es va escapar de l'hospital i va venir a casa en taxi. Jo, distret, jugava davant la botiga a la sorra. La seva tornada va ser un drama: crits, clams i plors. D'aquelles experiències que et marquen per sempre.

L'esdeveniment més important va venir després: la mort del pare als 53 anys per

càncer. Llavors jo en tenia 25. Em vaig fer càrrec de la meua família. A banda de portar el negoci del pare, em vaig preocupar de la mare i dues germanes. Aquestes darreres en arribar als 18 anys, varen agafar la mateixa malaltia.

L'any 1975 va ser decisiu. Després d'un llarg discerniment vaig prendre l'opció: faria la professió perpètua als 28 anys si La Salle em deixés atendre la meua família. Així ha estat fins avui.

El meu contacte amb hospitals psiquiàtrics i amb psiquiatres, sigui per la família o sigui per a mi, ha estat constant.

Quan vaig anar a estudiar als camils de *Tres Cantos*, prop de Madrid, vaig demanar ajuda a un psiquiatre. Només arribar al seu despatx em va donar una forta abraçada de benvinguda. Encara em dura. Després d'analitzar el meu arbre genealògic em va dir: *Te ha tocado!* Efectivament ara sóc el gran de tota la família, i tinc la responsabilitat de mantenir-la unida després del rebombori que va suposar la mort dels més grans, l'enfonsament econòmic i les picabaralles internes.

Des de l'any 1971, a la mort del meu pare, he conviscut amb tres malalts d'esquizofrènia paranoica (la mare i dues germanes) i després de cinc anys i mig com a director de comunitat de Bonanova m'ha tocat a mi. He patit una depressió d'angoixa. I ara m'he curat a Sant Martí.

Sí, l'esquizofrènia paranoide també es cura. Fa falta molta paciència, comprensió, empatia i acceptació profunda.

No estaria malament que alguna vegada algun Germà, encara que sigui per curiositat, visités algun centre psiquiàtric de Barcelona o dels seus voltants com per exemple el frenopàtic. Les Germanes fundades per Benito Menni tenen quatre centres dedicats als malalts mentals: el de Martorell, el de la Mercè (al barri d'Horta), el de Sant Boi (darrera del centre de Sant Joan de Déu) i un altre a la Vall d'Hebron. I si voleu fer una experiència no tan forta podeu visitar el centre de salut Comarcal de Garraf a Ribes de Freser. Hi ha molts

hospitals amb gent gran amb demències. Jo vaig, encara avui, a la Residència del Sant Crist d'Igualada cada 15 dies.

No cal que visiteu els malalts entre reixes, ni veure com els lliguen de mans i peus al llit, ni veure com els donen un electroxoc, però podeu veure com treballen amb ells les infermeres i els seus ajudants, amb sessions de teràpia amb animals o amb tallers. Fins i tot, i hi ha voluntaris que s'apunten a organitzar unes 'colònies' amb ells.

La majoria de la gent, però, tenen por i tracten als malalts mentals com forasters de la raça humana, o com mig endimoniats. Cal remarcar que els malalts mentals són persones normals que tenen un conflicte sobretot per la falta de connexió de les neurones i això els provoca una visió doble de la realitat, etc... Això consisteix bàsicament l'esquizofrènia paranoide. No vull entrar en detalls tècnics.

De malalties mentals n'hi ha més de 18 amb les seves respectives branques... No hi entro. Però per parlar només de l'esquizofrènia paranoide cal assenyalar que perden la consciència de la realitat i confonen la realitat amb la fantasia o la imaginació.

Per parlar del tema per a mi m'ha valgut més l'experiència viscuda que estudiar molts tractats teòrics.

Els malalts mentals m'han donat lliçons d'humanisme més que no pas moltes persones centrades en elles mateixes. Després de tot aquests temps d'alts i baixos em trobo dret, camino a pas de tortuga seguint l'estel de La Salle. Ara em trobo en pau i feliç, estic com en un paradís.

Salut mental i benestar, una prioritat global

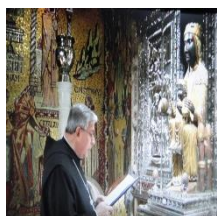
FENT UN COP D'ULL AL PAX 257, DE GENER 2021

G. Ramon Font i Serra

El PAX 257 té un total de 151 pàgines, les mateixes que el PAX anterior. Déu n'hi do! Cal agrair, com faig sempre, la dedicació del Consell de Direcció per la quantitat d'hores dedicades, per la bonica presentació, pel ric i variat contingut.

Potser, ho he dit en altres ocasions, alguns dels escrits es troben en altres publicacions i que tot i trobant-ho bé i interessant, aquí, en la nostra revista, hi hauria d'haver més escrits relacionats amb la nostra vida comunitària, col·legial, pastoral, pedagògica, cultural... En definitiva: més coses de casa!

A continuació, les meves petites reflexions, que, equivocades o no, s'hi pot estar o no d'acord, estan escrites amb tot el respecte, sobre aspectes que m'han cridat l'atenció i els corresponents comentaris, que són aquests:

Pàgina 2. Els PAX ens arriba en la bonica festa de la Mare de Déu de Montserrat, la nostra Patrona. Emotiva la pregària dirigida a Maria.

M'agrada, particularment, aquesta frase: "gireu vers nosaltres el vostre dolç esguard".

Que Maria, com a bona mare, allunyi de nosaltres les foscores, ens miri amb ulls benèvolos i plens d'amor i ens faci viure esperançats, contents i feliços. Ens convé!

Pàgines 4 a 7. Se'ns parla de sant Josep en l'any a ell dedicat.

Em fixo en la pàgina 5 on el Papa Francesc en la seva encíclica "Patris Corde" repeteix, set vegades, que sant Josep és Pare. La millor, per a mi, és la segona: "Jesús va veure la tendresa de Déu en sant Josep".

Em pregunto: trobem prou tendresa al nostre voltant? L'escampem? La donem? Ens la donen? Em sembla que, tots plegats, uns i altres... hi passem bastant olímpicament. Ens manquen els detalls, la sensibilitat, l'agraïment, som freds, massa freds...

Pàgina 14. "He encontrado un tesoro", ens diu Montserrat Medina Martínez.

Nosaltres també, en el seu dia, el varem trobar. Però, em sembla que, amb el pas dels anys l'hem amagat, no l'hem donat prou a conèixer, no hem valorat la nostra bonica vocació de Germans – Educadors - Mestres... No hem viscut ni vivim prou il·lusionats. Penso que ens han anat traient, massa aviat, de les nostres escoles on, a la nostra edat, com els avis a les famílies, podríem seguir essent útils...

Pàgina 16. Diu Austen Ivereigh, el biògraf del Papa Francesc: "No estamos ante el final del pontificado, porque Francisco siempre encuentra nuevas maneras de estar con la gente".

Enllaçant amb l'apartat anterior, el Papa desenvolupa, il·lusionadament, el seu tresor, no l'amaga, està amb la gent, gaudeix, estima als seus jovenívols 85 anys...

Pels motius que sigui, alguns són fàcils d'endevinar, pot semblar que ens han engabiat i tallat les ales massa aviat i això potser ens ha fet i fa més mal que bé.

Pàgines 21 i 22. “Fe i joves, una cosa rara”? diu en Jordi Llisterri.

Déu n’hi do! Un 35% de joves a casa nostra, s’identifiquen com a catòlics en un món i en uns ambients on els mitjans de comunicació i altres mitjans són tan desfavorables al fet religiós.

No ens desanitem, no us desanimeu els que encara esteu a les escoles educant i ensenyant,

Seguiu sembrant bones llavors, donant les classes de Religió amb entusiasme i dedicació, valorant el fet religiós, les nostres arrels cristianes, la nostra tradició lasal·liana... Encara que, pel que m’arriba d’aquí i d’allà, esteu bastant aïllats i potser no podeu fer gaires coses.

Pàgina 23. “Eternament Joves” és el títol.

Un interessant escrit que ve de la Parròquia de Sant Martí de Cassà de la Selva, on hi ha la meua enyorada escola de La Salle, on s’hi viu amb entusiasme i dedicació el carisma lasal·lià fet d’amor i estimació. Com els trobo a faltar!

Llegiu la pagineta, val la pena. Se’ns dona una sèrie de bons consells, molt útils, per a viure il·lusionats i esperançats en aquesta etapa de les nostres vides.

Que brilli, a la nostra edat, “el flash del nen o la nena que vam ser”, que “portem a la pràctica el que significa re-cordar: tornar a passar-ho tot pel cor”. “Acariciar i deixar-nos acariciar. Estimar i deixar-se estimar”. “Gaudir, passejar, xerrar i riure. Abraçar i besar amb tendresa sempre que puguem”...

Ho fem tot això? Intentem fer-ho, intentem millorar. Mai és tard... Ho diu Antonio Machado a l’acabament: “Hoy es siempre todavía, toda vida es ahora”. Oi que encara som vius? Doncs, a viure plenament!

Un raig de llum, un “rayo de sol” que deia aquella famosa cançó de la nostra primera joventut.

La llum ens ve de dalt “jo sóc la llum del món” i l’hem de demanar cada dia. Però aquesta llum que ve de dalt, ens l’han de donar. Hi ha d’haver persones que ens orientin, que ens mostrin el camí. Això només ho poden fer els que tenen llum i només els que la tenen ens la podran donar i nosaltres, i si la tenim, podrem donar-la als altres.

Fora les foscs del nostre món i del nostre entorn i benvinguda la plena lluminositat a les nostres vides i a les nostres comunitats i escoles!

Pàgina 36. Les benaurances del macroecumenisme.

M’agraden totes, però escullo aquesta: “Felices quienes son capaces de desprenderse de dogmas, frialdades y miradas estrechas para entenderse en lo esencial de la fe, de la esperanza, de la vida”.

Moltes vegades, la nostra mirada és molt curta, els nostres objectius també, donem importància a moltes coses completament accidentals i oblidem allò que és fonamental. Ens cal anar a l’essencial.

Pàgina 41. Crida a “una nova normalitat” ens diu el G. Jaume Pujol comentant la Carta Pastoral del nostre Germà Superior General.

Normalitat que ens hauria de portar a allò que és essencial i oblidar-nos d’allò que no té gaire importància.

Comenta el nostre Germà Jaume: “Des de fa quelcom més de 50 anys, a rel del Concili Vaticà II, el 39è Capítol General de 1966-67, fou l’inici d’una «nova

normalitat», fent trencadissa de determinades tradicions disciplinàries i obrint-se a un sentit de llibertat personal, de coresponsabilitat, de subsidiarietat... ocasionant una situació que, per inesperada, fou causa de crisi en sectors de l'Institut que, amb el temps, ha estat superada”.

Doncs sí, de trencadissa n'hi va haver molta, em sembla que encara no ens hem recuperat del tot i la trencadissa, molt diversificada avui, continua...

Pàgines 82 a 94. Dotze meravelloses pàgines dedicades al nostre Germà Guillermo amb motiu dels cent anys de vida!

Interessants pinzellades que expliquen i resumeixen tot el que ha estat i ha fet el nostre Germà.

Em quedo amb aquesta bonica reflexió de Mn. Àngel Caldas, fill de Cassà de la Selva i antic alumne del nostre Col·legi. “Tinc la certesa que l’esperit lasal·lià, l’humanisme cristià que donava una unitat profunda de pensament i de vida, anava creixent, com el blat de les terres lleoneses, en el marc de Girona, gràcies a l’educació humana i divina d’un educador eclesial. La professionalitat és un objectiu important de l’educació. Però la construcció ètica d’una persona és un tresor que reverteix sobre el bé comú. Marca humana i marca divina”.

Ara penso: no és realment això el que somiava el nostre sant Fundador i tan meravellosament ha fet i fa el nostre Germà Guillermo?

Pàgines 95 a 103. Un bonic reportatge que resumeix la vida del nostre benvolgut Germà Jaume Mas

Ens va deixar el passat 16 de març i que segur que, des del cel, ens té presents a tots.

El G. Jaume no era massa donat a les manifestacions externes, a les emocions, però a la pàgina 102 fa una excepció. Quan emotiva la fotografia en la que acarona la seva mare! Quina expressió, quina tendresa la del nostre Germà i quina cara de satisfacció la de la seva mare!

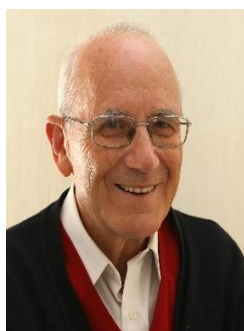
Oh, les mares! Aquells que les teniu, estimeu-les, cuideu-les... com es troben a faltar quan ja no hi són físicament...

Pàgines 105 i 106. El G. Ramon Grau se'ns fa de nou present comentant el salm 136. “L’amor del Senyor és de sempre i dura sempre”!

Sort en tenim d’aquest amor...

La meua reflexió, entorn dels salms, és la següent. Cada dia al matí, al cap vespre i a vegades també el migdia, recitem salms. Crec que els hauríem de resar millor. Més que resar, sovint els masteguem, tenim pressa, i l’espectacle que donem no és pas el més adient... Hauríem de assaborir-los més, reflexionar-los més...

Pàgines 107 a 110. Són boniques les entrevistes que es fan als nostres Germans més veterans i que van sortint en el nostre PAX.

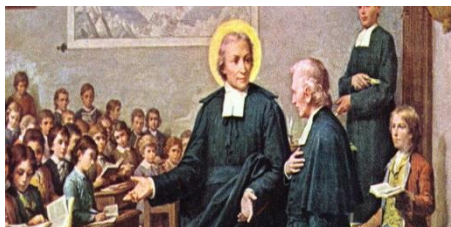
El **G. Modest Senmartí** fa un interessant i emotiu resum dels seus 88 anys de vida (aviat 89), tot desitjant que en pugui complir-ne molts més, amb la vitalitat i energia de sempre.

Un resum amè, variat, no exempt de dificultats familiars, com va ser la pèrdua dels pares tan aviat, però un resum esperançat i joiós que denota optimisme i la joia de

viure i donar-se als altres en els diversos llocs on ha estat destinat. Encara que no seguits, destaquen els 32 anys de Manlleu, sense comptar els dos que va ser alumne. Que segueixin augmentant...

G. Modest, moltes gràcies pel teu testimoni i que puguis seguir fent el bé, caminant amb pas ferm i segur, mai millor dit, ja que ets una gran caminant!

Pàgines 117 i 118. “Chapeau” Germà Salvador Balart pel teu magnífic relat! Vull destacar el comentari que fas de les classes de Religió

El que costa donar-les, el que potser, a vegades, ens les hem tret del damunt... Estic completament d'acord amb el que dius: “Això no ens fa gaire creïbles i coherents en la nostra condició de Germans de les Escoles Cristianes”.

Sí, això ve de lluny, de molt lluny i les classes de Religió no es donaven ni amb massa convicció, ni amb gaires ganes, ni profunditat...

Més avall parla dels símbols religiosos i de la poca importància que se'ls hi dona. Em pregunto: a què donem realment importància, avui, a les nostres escoles???

Pàgines 129 a 131. “Beneficios de las espinacas para la salud”.

Doncs sí, la verdura és molt bona per la nostra salut. Cada dia ens en donen... Seria bo que, a més de la verdura, ens donessin altres aliments bons i nutritius que no es veuen gaire, per no dir gens. Per exemple: conill, xai, amb les seves costelletes, vedella de qualitat, rap i llenguado frescs... i no abusar tant del pollastre i el porc, que són com el nostre pa de cada dia, ja que molt sovint apareixen en els nostres menús.

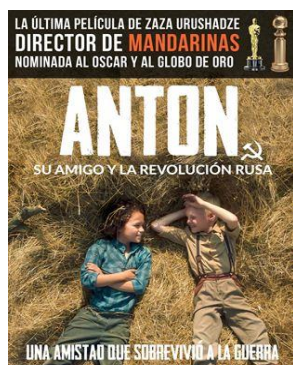
A veure si algun responsable llegeix això, se li encén la llumeneta, posa fil a l'agulla i podem menjar una mica més bé, que a la nostra edat és molt important.

Sí ja sé que algú dirà: aquest sempre es queixa del menjar, quin materialista que està fet... Si anem ben alimentats, gaudirem de bona salut, de més bon humor i el cos i l'esperit estaran plenament en forma...

Ho dic, també sovint, que es parla massa d'economia i d'estalvi, que és necessari i convenient, però se'n fa, al meu entendre, un gra massa.

Llegia en l'acta del Consell de Districte del mes de febrer de 2021 una frase que em va cridar l'atenció “simplificando nuestra manera de vivir, consumiendo menos”. Per l'amor de Déu... més simplificació? Menys consumisme? On anirem a parar! Tot plegat, una mica patètic!

Ah! i l'acta del Consell del 22 d'abril dedica 8 de les 17 pàgines a parlar d'economia... i el mateix passa a l'acta del “Consejo de Misión Educativa lasaliana” del 21 d'abril. Aquí, 6 de 17. Déu n'hi do!

Pàgines 143 i 144. El G. Lluís Diumenge comenta la pel·lícula “Anton, su amigo y la revolución rusa”.

Dos mons: grans i petits i tots han de conviure junts. Nosaltres ens hem passat la vida envoltats de nens i nenes, nois i noies... que han donat sentit a la nostra manera de ser i fer. Som grans i vells, però hauríem de conservar totes les il·lusions viscudes durant tants anys... Dos nens, Anton i Jacob de diferent religió comparteixen jocs i amistat. Parla la pel·lícula de somnis, núvols, imaginació... No estarem mancats de tot això tan bonic en el nostre dia a dia?

Som grans, no deixem de somiar, de lluitar, de viure... ens farà bé... i fins la propera si Déu vol!

Bateig civil ?

G. Ricard Serra i Feu

No fa gaire temps, en una excursió, esperant la missa en una parròquia, vaig presenciar un bateig. Segur que als ulls de Nostre Senyor la criatura va quedar batejada. Però no crec que allò fos un sagrament, per les incongruències que aniré explicant. Per això he intitulat l'article com "**Bateig pel civil?**"

Un sagrament requereix que la simbologia sigui clara i que hi hagi participació comunitària. I en aquest cas això no es va produir, ni per la nul·la participació dels pares que representaven la nadona ni per la de l'altra més o menys dotzena de participants, ni per les estranyes accions de tots els familiars.

Primer Bateig civil celebrat a Cullera

En un bateig d'Església celebrava la cerimònia un sacerdot, ajudat d'un home seglar. La cosa semblava començar bé. El sacerdot va començar explicant als pares que al començament del cristianisme només es batejaven catecúmens adults. Que més endavant es van començar a batejar nadons, amb el compromís dels padrins de baptisme, en nom del nadó. Anys enrere el compromís es va demanar, com es fa ara, als pares del nadó.

Els familiars semblaven escoltar atentament. Però no estic segur que entenguessin de què anava la cosa. I, si ho van entendre, es devien limitar els pares a pensar que, quan

creixés, la portarien a una escola amb identitat cristiana. Però res de parlar-li ells de temes de fe cristiana i menys de pregar en família amb ella. I ara van començar els disbarats.

Primer disbarat. Després de llegir un evangeli, el seglar que ajudava el sacerdot, els va dir: "Ara un familiar passarà a llegir unes pregàries i vosaltres contestareu "T'ho demanem, Senyor" Va passar una noia a llegir. I va llegir: "Perquè aquesta criatura vagi creixent humanament i cristiana, preguem el Senyor"

Doncs, us en fareu creus, **ningú va contestar. En comptes d'això, la majoria de familiars van fotografiar la noia amb el mòbil.**

Segon disbarat. El celebrant va dir: "Quan antigament tots els batejats eren adults, se'ls preguntava si volien ser batejats. I, naturalment, responien que sí.

Ara, com quasi mai els que es bategen són adults, això es pregunta als pares, que són els que es comprometen a ajudar-lo en el creixement de la fe. Per tant, us ho preguntaré i respondreu "**Sí**"

Doncs, què va passar? **No li van respondre. En comptes d'això, el pare i la majoria dels familiars van fotografiar amb el mòbil el sacerdot que els preguntava.**

Encara que sense resposta, el sacerdot va batejar la nena, que aguantava la mare.

Tercer disbarat. Va dir el sacerdot: "Ara tots resarem l'oració que Jesucrist ens va ensenyar: el Parenostre"

Doncs, i ara què? Se suposa que els pares i familiars que han demanat el bateig saben el Parenostre. Potser sí que el saben. **Però ningú el va resar.**

Aquesta vegada no van fotografiar amb els mòbils. Però el Parenostre el van haver de resar sols el sacerdot i el seglar ajudant.

Ja em direu si això és un sacrament! Potser, com hi ha matrimonis **pel civil**.

Només s'haurien de casar amb el sacrament els que viuen la fe cristiana, també hi hauria d'haver una cerimònia **civil** perquè els familiars celebressin el naixement dels nadons o el primer creixement dels infants. Que, efectivament, no seria pas, com he intitulat humorísticament, un **bateig pel civil**.

Però el que no tindria cap sentit és parlar d'una **Primera Comunió pel civil**.

Tanmateix, almenys un pare en va parlar històricament, com si fos una possibilitat. Ens ho va explicar el Germà Joan-Carles Vázquez, quan va venir (un any o dos) a la Salle Bonanova a parlar amb els pares i mares dels nens i nenes que havien de

fer la primera comunió, quan es va referir a les normes recomanades i/o prohibides al nostre Col·legi per a la vestimenta.

Diu que va passar en una reunió semblant en un col·legi no de la Salle.

Després d'escoltar les normes, diu que un militar es va aixecar i va exclamar: ***“¡Protesto! Si no me permiten que mi hijo haga la Primera Comunió vestido de militar, voy a intentar tramitar la Primera Comunió por el civil”***.

Llavors el Germà Joan Carles, en el col·loqui amb els assistents, va preguntar: *“Què us ha semblat la sortida d'aquell militar?”* – I un pare molt eixerit, va contestar: *“Evidentment, la comunió ó “hòstia” (expressió desterrada quan popularment “hòstia” es va identificar amb “bufetada”) i que anys enrere a la confirmació ens donaven una bufetada simbòlica, potser una **comunió pel civil seria donar una hòstia** a l'infant. Una riallada va ressonar per la sala.*

I acabaré l'article, parlant d'una encertadíssima opinió de mossèn **Rovira Tenas** (no confondre amb el teòleg **Rovira Belloso**, els dos traspassats ja) sobre l'ús pastoral dels sacraments que (a diferència dels protestants) l'Església Catòlica va fer fins fa alguns anys a algunes parts del món).

Mossèn Rovira Tenas era company d'estudis eclesiàstics i de moments transcendentals de la seva vida del meu oncle **mossèn Josep Feu** (també a.c.s.); (tots dos es van escapar junts, amb una colla dirigida per un guia, cap a França, travessant el Segre per Alàs i fins al seminari d'Albi). Els dos compartien moltes coses (per exemple la gran catalanitat). Però hi havia una diferència important. El meu oncle era molt conservador en normes morals i litúrgiques. I en canvi **mossèn Rovira Tenas** va ser sempre molt avançat en aquestes normes i s'atrevia a criticar plantejaments pastorals que creia equivocats

Ho va fer, per exemple, quan es va jubilar. Va escriure un interessant llibre intítulat **“Amb il·lusió encara”** En aquest llibre va donar l'opinió que he afirmat com encertadíssima. Va dir, entre altres coses, que a la Península Ibèrica, des d'aproximadament els anys 40 del s. XX fins al Concili Ecumènic Vaticà II, l'Església es va preocupar molt de **sagramentalitzar, però molt poc d'evangelitzar**. Per exemple, el rector de la parròquia, després d'una Festa Major, deia: *“Aquest any hi ha hagut 50 comunions més que l'any passat”* I no feia cap referència a l'**evangelització** perquè el sermó havia estat **“de campanilas” i tan solemne que quasi ningú havia entès res**. Aquesta manca d'evangelització va propiciar llacunes importants en els fidels.

Explica, per exemple, en el seu llibre un cas curiosíssim. Diu que en una parròquia es va trobar amb una beata que estava convençuda que la Mare de Déu de Núria i la de Montserrat eren cosines germanes, exactament com ho són humanament dues dones,

I permeteu-me acabar amb una reflexió. **Mossèn Rovira Tenas** va morir abans que arribés la plaga d'exageració de fotos amb el mòbil. Què diria ara, si hagués vist, com jo, l'esperpèntic bateig que he explicat. **I això tants anys després del Concili Vaticà II!**

Testimonis de l'Esperança

G. Ramon Pascual i Reverter

Aquestes crisis poden fins i tot implicar la necessitat de fer front a la mort de les nostres comunitats. Hi ha nombrosos monestirs a Europa occidental que sembla que no tenen futur. ¿Tindrem el valor d'afrontar amb alegria fins i tot aquesta realitat? Quan era provincial, vaig visitar un monestir que estava en les últimes. Només quedaven quatre monges, tres eren ancianes. Una d'elles em va dir: Timothy, ¿oi que Déu no permetrà que es tanqui el monestir? I el provincial anterior, que estava present digué: "¿Es que Déu no va permetre la mort del seu Fill?" ¿Com podem ser testimonis de la mort i la resurrecció de Jesús si tenim por d'afrontar la mort de les nostres comunitats?

Timothy Radcliffe

Al llegir aquest fragment, m'ha vingut al pensament la realitat de les comunitats de Germans de La Salle de Catalunya (no comunitats lasal·lianes). Em sap greu que vulguem defensar, amb arguments purament humans, el manteniment de totes les nostres comunitats de Germans.

¿No seria millor i més evangèlic potenciar comunitats lasal·lianes?

No podem tancar-nos en els esquemes que hem viscut i que han estat tradicionals al llarg de la història de l'Institut. Crec que l'Esperit, l'Església i l'Institut (especialment amb el vot d'associació) ens estant demanant unes noves comunitats.

Segurament que les úniques comunitats de Germans que, de moment, haurien de seguir són la de La Sagrada Família i Sant Gervasi.

Hem d'afrontar la mort de les nostres comunitats tradicionals per ressuscitar a unes comunitats noves i esperançadores.

Preguem amb humilitat a l'Esperit Sant i a Sant Joan Baptista de La Salle, perquè ens donin la força i la valentia necessàries davant els reptes, tant esperançadors, que la societat actual ens està demanant.

JORDI LLASTARRI PREN LA JUBILACIÓ

La Salle Barceloneta durant 39 anys (1982-2021)

Benvolguts,

M'adreço a tots vosaltres per a informar-vos de la meva jubilació aquest final de curs.

Han estat molts anys a l'escola, des d'un llunyà 15 d'octubre de 1982, i moltes vivències i coneixences acumulades. Algunes d'aquestes vivències han estat compartides amb vosaltres tant l'escola, en el dia a dia o en situacions difícils, com en convivències, trobades, formació... I és per això que us vull agrair tot el suport que sempre m'heu donat.

Quan em van contractar no coneixia res de La Salle, ni com a institució d'ensenyament ni del seu Fundador. La meva única referència era que ma mare va intentar matricular-me a La Salle Horta però no va poder fer-ho per falta de places. No obstant, quan l'estiu del 1982 vaig enviar el meu currículum a diferents escoles només em van trucar de La Salle

Barceloneta! I aquí i en la gran família lasal·liana he estat feliç i he pogut desenvolupar una vocació que des de petit tenia.

Us envio una forta abraçada a tots vosaltres amb el desig que, siguin quins siguin els camins que seguirem a partir d'ara, sempre conservem els bons records i l'estima d'aquests anys.

Jordi Llastarri

Cal recordar que Jordi Llastarri, a més de professor de Batxillerat ha estat Coordinador pedagògic, membre de l'Equip Local de Missió Compartida. Membre del Consell Districtal de la MEL. Elegit per participar en l'AMEL del Districte ARLEP.

La seva intenció és continuar vinculat amb La Salle d'una manera o d'una altra. De moment, la Isabel Soler l'ha proposat continuar fent alguna xerrada. Últimament ha anat a Sant Martí al FICAT no docent i, a l'octubre, compartirà amb el Germà Josep una sessió del nou FICAT+25.

Altres activitats: Ha participat en la 4a promoció de CELAS a Madrid i a la SIEL a Roma el 2009.

El préssec i la nectarina

El préssec i la nectarina són fruites d'estiu amb propietats antioxidants importants, sobretot si les consumim amb pell. Convé que hagin madurat a l'arbre i que siguin de cultiu ecològic i proper.

Montse Reus

Potser us sorprendrà saber que **tan el préssec com la nectarina, típiques de l'època estiuenca, poden arribar a créixer en un mateix arbre**. En efecte, la nectarina és una varietat del préssec i res més; allò que hem sentit tantes vegades que és resultat del creuament entre préssec i pruna és només una llegenda urbana. Totes dues fruites contenen molts antioxidants. El **presseguer** (*Prunus persica*) és originari de l'Orient llunyà i es calcula que es conrea des de l'any 3000 aC. Va arribar a Europa a través de l'antiga Pèrsia, d'aquí el nom botànic per designar l'espècie. Tant a la Xina com al Japó hi ha moltes

llegendes relacionades amb el seu fruit, que és símbol de la longevitat i la immortalitat.

Tensió arterial

El seu **sabor deliciós i la seva textura delicada** l'han convertit també en apel·latiu de la bellesa femenina, fins al punt que, a la Xina, la paraula *préssec* s'utilitza en alguns casos per referir-se a les noies joves i boniques.

Propietats nutricionals del préssec i la nectarina

El préssec i la nectarina són unes de les fruites més dolces, però menys calòriques (menys de 50 Kcal per 100 g de fruita), perquè la major part del pes és aigua (quasi el 90%). No contenen greixos i la majoria dels hidrats de carboni que tenen hi són presents en forma de **fructosa**, que s'assimila més lentament que altres sucres simples.

Tenen força fibra –principalment si no els traiem la pell–, i també vitamines i minerals. El ventall de vitamines hidrosolubles (C i grup B) que hi trobem és ampli, però totes hi són en quantitats semblants a la resta de fruites; en canvi cal destacar:

Vitamina A

El seu color groc-ataronjat ens indica un **contingut elevat en carotens**, unes substàncies que l'organisme s'encarrega de transformar en vitamina A, essencial per a la vista, la pell, els cabells, les mucoses i el bon

funcionament del sistema immunitari. A més, els carotens són uns antioxidants potents. **La nectarina és lleugerament més rica en carotens que el préssec.**

Potassi i magnesi

Són fruites **riques en potassi**, que és el mineral que participa en la regulació del balanç d'aigua en l'organisme, i també en la contracció del cor i la transmissió de l'impuls nerviós.

En quantitats més discretes també contenen **magnesi**, un mineral que es relaciona amb el funcionament de l'intestí, els nervis i els músculs i, a més, forma part dels ossos i dents, millora la immunitat i té uns efectes laxants i calmants suaus.

Seleni i zinc

El **seleni** és un antioxidant potent, protegeix el sistema cardiovascular, afavoreix el sistema immunitari i està vinculat a la protecció davant de certs tipus de càncer.

El **zinc**, a més de ser un bon antioxidant, intervé en la maduració dels òrgans reproductors i té un paper important en la immunitat.

Els 4 principals efectes sobre l'organisme del préssec i la nectarina

1. Colerètics i fàcils de pair

El préssec i la nectarina són fruites poc pesades per a l'estómac, **ajuden el fetge a fer els processos digestius**, perquè incrementen la producció de bilis –l'anomenat efecte colerètic–, i **afavoreixen la digestió dels greixos**. Són de molta utilitat en els processos d'insuficiència biliar.

2. Protecció contra l'envelliment i el càncer

Contenen àcids fenòlics, que són unes substàncies amb un **efecte antioxidant molt potent**, fins i tot superior al de la vitamina C o els carotens. Aquests àcids neutralitzen l'acció dels radicals lliures que causen els processos d'envelliment del cos, com ara el risc cardiovascular, les malalties degeneratives i el càncer (especialment el de pulmó).

3. Recomanables per a persones amb hipertensió o problemes cardiovasculars

Com que contenen molt de potassi i poc sodi, resulten **molt recomanables per a les persones que pateixen d'hipertensió o problemes de cor**. No obstant això, les persones amb **insuficiència renal** que han de fer dietes de control del potassi han d'anar amb compte.

4. Alerta sobre el potencial al·lèrgic dels préssecs

El doctor Joan Bartra ens prevenia en una entrevista per Etselquemenges que l'**al·lèrgia als préssecs** és la més habitual en les persones adultes.

Canvis vitals sobre l'organisme del préssec i la nectarina

Els canvis vitals que propicia aquesta fruita segons la medicina tradicional xinesa estan vinculats a la seva naturalesa tèrmica, de **caràcter marcadament refredador**; el seu sabor dolç amb punt àcid és reconstituent dels fluids del cos. **Hidrata els pulmons i els intestins**, s'utilitza per tractar la tos seca i les condicions de sequedat als pulmons i redueix la hipertensió arterial.

La qualitat lleugerament àcida del préssec li confereix **propietats astringents**, i tendeix a limitar la transpiració.

També podem cuidar la nostra pell hidratant-la amb un **cataplasma de préssec fresc**. S'aplica sobre la cara i es deixa assecar; a continuació s'esbandeix i després s'eixuga lleugerament la cara.

Com triar i conservar els préssecs i les nectarines

Convé **triar els exemplars amb la pell llisa i sense taques** o cops a la superfície, ja que tendeixen a podrir-se amb facilitat. Tant la nectarina –de pell llisa, fina i brillant– com el paraguaià o préssec pla –de forma xata i polpa molt aromàtica– són varietats de la mateixa espècie.

Quan ja estan madurs, convé **guardar-los a la nevera separats d'altres fruites**, i mai els uns a sobre dels altres, perquè es farien malbé.

Préssecs i nectarines de cultiu ecològic, proper i de temporada

Hi ha estudis científics fets específicament amb préssecs que demostren que **el contingut en antioxidants és més gran en la fruita ecològica que en la de cultiu convencional**. A més, per poder treure el màxim profit de les vitamines i antioxidants dels préssecs convé menjar-se'ls amb pell; i en aquest cas és imprescindible adquirir-los de cultiu ecològic per evitar ingerir un excés de productes químics de tractament de la fruita.

Si la textura de vellut de la pell se'ns fa difícil, podem menjar nectarines amb pell també ecològiques.

Receptes amb préssecs i nectarines

Prova les nostres receptes amb préssecs. Les fruites poden formar part dels nostres menús més enllà de com a postres!

Amanida de mongeta verda amb vinagreta de préssec per Mireia Galtés.

Mousse de préssec per Montse Vallory.

Recepta de préssecs i nectarines a la brasa per Adriana Ortemberg.

El préssec i la nectarina en síntesi

El préssec i la nectarina són fruites d'estiu amb **propietats antioxidants importants**, sobretot si les consumim amb pell. Convé que hagin madurat a l'arbre i que siguin de cultiu ecològic i proper.

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

Divers

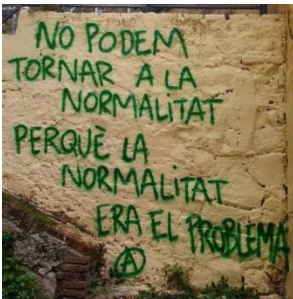
Hi ha llum en la foscor?

“Després d’una penosa jornada de treball forçós, el radiant crepuscle del sol al capvespre es desperten en el seu fons les arrels humano-religioses més fondes que el porta, tocat per l’emoció a mussitar una pregària: “*Senyor quan gran ets! En aquest infern Tu segueixes essent el meu sol*”. Aquests guàrdies i gossos sense misericòrdia no apaguen en mi la nostàlgia de Tu. Enmig d’aquest fred i fam, d’aquesta vida condemnada i cruel, experimento, Senyor, la teva llum i la teva presència, recordo la muller i els fills que m’has donat, els anys feliços viscuts, l’Amor, la llibertat, la joia de viure que gaudeixen milions d’homes i dones. Tot prové de Tu, Senyor”. La fe il·lumina la tenebra. Viscuda des de Déu, deixa de ser tenebra; el sol penetra.

Presoner d’un camp de concentració siberià

Tornar a la normalitat?

“Construir el món és una tasca que demana decisions fortes i agosarades. No ens podem conformar amb allò que s’anomena «el retorn a la normalitat». Tornar a la situació anterior voldria dir no curar cap de les ferides que han fet d’aquest món un món malalt. La «normalitat» que ens ha dut fins aquí no pot ser l’objectiu de la necessària recuperació que ha d’arribar després de la pandèmia. Més aviat és evident que tot s’està movent i que no és possible –ni desitjable– un simple retorn a la situació anterior... La mesura de l’ésser humà ha de ser la seva dignitat. La pandèmia de la Covid ha deixat ben clar que hem entrat en una època nova, marcada per una globalització que s’ha fet sota el signe de la rehumanització i de

la reconciliació amb la natura, d’una sanitat i d’una educació per a tots i d’una tecnologia regulada. En definitiva, cal retornar a l’ànima espiritual de la humanitat.

Armand Puig i Tàrrach, pvre

“Experimento la mort cada dia”

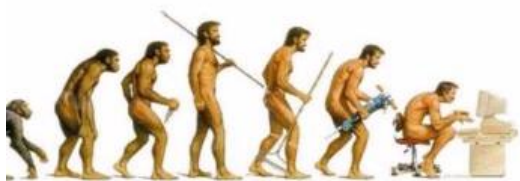

Sant Pau en 1 Cor 15,31 diu: “Cada dia estic en perill de mort”. Alguna Bíblia ho ha traduït dient per “moro cada dia”. ¡Quina veritat! La persona humana des de que neix experimenta morts successives per a una nova vitalitat. Vam morir a la infància per ressuscitar a l’adolescència, després a la joventut, a l’edat madura i anar seguint fins a la mort final del cos per ressuscitar a una nova vida. Cada dia se’ns

moren 50 milions de cèl·lules del cos i se’n regeneren d’altres. Cadascú som la mateixa persona de quan teníem 7, 15, 25, 40, 50 anys..., però d’una altra manera sortosament. No ens queda cap cèl·lula primitiva: les hem canviades cada 7 ó 8 anys, diuen. Això en l’aspecte físic. Trobem ara que cada dia és diferent de l’anterior i ho notem més després de cada mes: així en són d’evolutius els nostres temps. El Concili ens va fer morir a una mentalitat anterior i ha anat progressivament portant-nos a successius canvis; cap d’ells ha estat definitiu. Hem ensopegat amb dificultats i signes dels temps que ens han fet morir a posicions preses i a formes de creences ressuscitant a nous horitzons cada vegada. I res d’això està acabat. No sabem el què ens espera, però estem certs que estem en les bones mans de Déu.

G. Jaume Pujol i Bardolet

“Déu crea una potència de crear”, “la creació no es para” (Teilhad de Chardin)

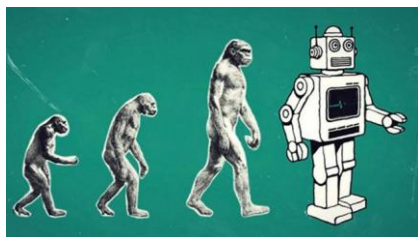

Déu ha creat particularment la seva criatura privilegiada (l'home-dona), cridada a crear història. ¿Estarà a l'alçada de la missió? ¿respondrà a les expectatives posades en ell per Déu? O abusarà del seu lloc i dels seus poders espatllant els plans i l'obra de Déu? ¿sabrà evitar el vertigen del poder? ¿no passar de l'ús de la terra a l'abús? ¿de l'ús de la seva intel·ligència i de la seva llibertat a l'abús? ¿com

desenvoluparà la història sota la seva batuta?. Déu li ha confiat un preciós regal, una obra d'art: ¿la cultivarà o l'espatllarà? Preguntes més vàlides que mai en aquesta era de la civilització tecnològica. Amb aquestes incògnites segueix la història de la humanitat. Pot construir-se una història bella o una situació dramàtica.

José Luis Elorza

“¿Es el Homo Sapiens la última estación de la historia?”

Editorial San Pablo publica *'Humanos, sencillamente humanos. Desafíos del transhumanismo'*, el nuevo libro del Padre Felicísimo Martínez Díez. El autor presenta sus meditaciones ante la 'ideología transhumanista' que pretende mejorar las capacidades físicas y cognitivas de la especie humana mediante nuevas tecnologías, sobre la dimensión ética y los cambios que llegarán con este tipo de progreso. “Semejantes avances en la investigación científica y en las posibilidades tecnológicas

requieren más que simples meditaciones. Requieren un desarrollo acelerado de la ética” “Son muy radicales las propuestas que hace el transhumanismo ya a corto plazo. Y, por consiguiente, son muy profundos los problemas éticos implicados en esas propuestas” “¿Cuál es la identidad del ser humano? ¿Se puede seguir hablando de la naturaleza humana? ¿Es la actual etapa de la humanidad una simple «estación de paso» hacia una vida posthumana? ¿Es el Homo Sapiens la última estación de la historia?”.

Religión Digital

Anar més enllà: “L’Homo excelsior”

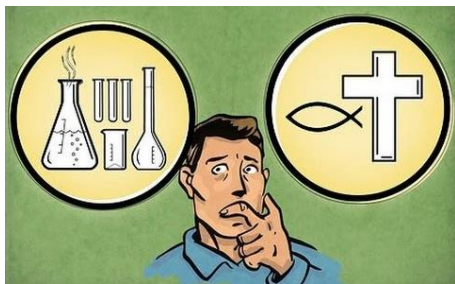

El moviment transhumanista és molt més que una mera utopia, un nou corrent de pensament o una ideologia de moda; en realitat, es tracta d'un projecte científic-filosòfic que ja està en marxa i que defensa l'ús de les energies emergents més avançades des de la biogenètica, la informàtica, la nanotecnologia i les ciències cognitives fins la robòtica i la Intel·ligència Artificial, amb el ferm propòsit d'augmentar exponencialment les capacitats físiques, cognitives, sensorials, emocionals dels éssers humans. El transhumanisme suposa un canvi del paradigma antropocèntric defensat per l'humanisme i pretén desbordar els límits de la naturalesa que fins fa poc consideràvem insuperables, per a crear una espècie nova més evolucionada de l'Homo sàpiens: l'Homo excelsior, una espècie posthumana superior a la nostra, formada d'éssers superdotats que han estat seleccionats i millorats genèticament que, d'acord

amb l'imaginari transhumanista, dominaran el futur posthumà i seran més feliços, de més llarga vida, i més intel·ligents que nosaltres. En aquest hipotètic món feliç del demà, controlat per la tecnociència i construït sobre els pilars de la revolució transhumanista, conviuran humans (exclusius, vulnerables i defectuosos), els posthumans (genèrics, infal·libles i perfectes) i els ciborgs (éssers d'origen humà però que s'han fusionat amb màquines). Sens dubte, seria un horitzó crepuscular per a l'espècie humana, relegada a una situació de postració i servitud per la seva inferioritat física i intel·lectual en front de les altres dues espècies transhumanes i homes-robots. El present llibre proposa l'humanisme tecnològic com a fórmula intermèdia en el debat doctrinal entre filòsofs bioprogressistes i bioconservadors, de tal manera que sigui possible el desenvolupament de la investigació científica i l'avançament de les noves tecnologies, encara que mai a costa de sacrificar la dignitat i la llibertat que són qualitats inherents a l'ésser humà (que ha de ser concebut, en termes kantians, com un fi en si mateix).

Marcial Pons

Religió – Ciència

Un binomi que pot fer dubtar. Einstein ho esclareix: “La religió sense la ciència és cega, la ciència sense la religió és coixa”. I J. A. Marina: “La ciència és meravellosa, però ens trivialitza”. Crec que és important tenir-ho en compte per a no deixar-nos avassallar pel missionnisme de la ciència que tendeix a ofegar la religió, doncs a l’home actual li sembla que la solució dels seus problemes està més aviat en la ciència. Tot el que vivim des de l’ecologia, la política, la família, l’Institut, la mateixa Església... ens fa veure que estem evolucionant vers una nova era, una nova manera de viure i d’existir.

Estem fent camí i no sabem com serà. Yuval Noah Harari ho diu d’una manera molt enginyosa: “En el segle XXI tindrà partença l’últim tren de l’estació de «l’homo sàpiens»; els que perdin aquest tren no tindran altra oportunitat; només els espera la seva extinció”. Estem ens mans de la Providència que no ens deixarà; Abraham va emprendre una “sortida” per ordre de Déu sense saber on havia d’anar... i segur que en el seu caminar va experimentar moltes incerteses i incomoditats... però Déu estava amb ell i així ha esdevingut, no solament pare d’un gran poble, sinó un referent molt important per a tres religions, jueva, cristiana i islàmica. Cal no ser nostàlgics del passat, ni acèrrims defensors del present, doncs l’un i l’altre se’n en van a trossos cada dia.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Abraham es posà en marxa...

Tota opció exigeix preus. Fer opcions de vegades doloroses és la manera de viure la llibertat i madurar com a persona. Existencialment, per Abraham va significar despreniment, separació de persones i de coses (“la teva terra, la teva pàtria, la teva parentela”), abandó de seguretats, partença i èxode... L’ésser humà urgí a desprendre’s del passat viscut i del seu món personal, sovint estret i egoista, per a poder

realitzar la seva missió per a uns altres. A més de desinstal·lar-se, Abraham va haver d’afrontar la provisionalitat de la seva existència, la recerca permanent, el risc dels imprevistos. ¡El preu del futur és el present! Déu sempre mira el bé de la humanitat entera a llarg termini; així ho veiem en el decurs de la Bíblia... El Déu que t’elegeix no et dispensa del vertigen de l’existència: és el que ha palpat la història mil·lenària d’Israel i la projecció del seu avantpassat Abraham. ¡Abraham va anar amb Déu amb Abraham! ¡Israel amb Déu i Déu amb Israel! Es tracta d’una aventura amb aliança.

José Luis Elorza

Per poder volar millor...

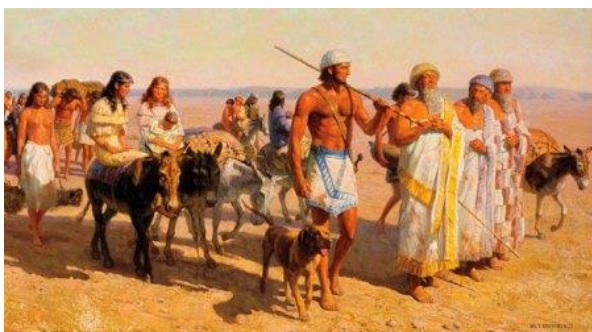
Remeiar el patiment dels altres amb paraules d’alè, escoltar i acompanyar, és un motiu per arribar a ser feliços. Si som coneixedors de la nostra foscor, sabrem il·luminar la foscor dels altres.

Amb un alè, una mirada còmplice, una empenta... podrem ajudar a retornar el vol els altres. Hem nascut per a ser lliures amb unes ales perfectes que ens poden portar on vulguem. Ara, no podem afegir-les molt de pes. Omplir-nos d’enveja, orgull, cobdícia, vanitat, pors... sempre ens portarà a arrossegat-nos per terra i no ens podrem enlairar mai. Netegem sovint les nostres ales de la

pols, del fang, dels contaminants... que s’han adherit en alguns viatges. Deixem volar els somnis, la imaginació, els desitjos coherents, la joia, la bellesa de les criatures... tot això ho poden suportar les nostres ales.

Per poder “millorar el vol” hem de confiar en nosaltres mateixos. Llavors, podrem arribar fins als nostres estels.

Orígenes del pueblo de Israel

He ahí *el origen del pueblo de Israel*: seminómadas, buscadores de tierra, prisioneros de guerra, esclavos huidos por deudas impagables, gente aplastada de la sociedad, “shasu” salteadores, “habiru” perturbadores del orden social. De ese conglomerado de grupos protoisraelitas fue naciendo el pueblo de Israel-Judá. Algo común les asemejaba y les llevaba a unirse: situación de desamparo, lucha por la libertad, anhelo de una estructura socioeconómica más igualitaria y justa, anhelo de una tierra... ¡Buena *materia prima* para ser el

“*pueblo de Dios*”! Con el paso de los siglos van pasando unos a otros tanto el nombre de ISRAEL, así como la religión del Dios YHAVÉ... Provenía de gentes marginales e insignificantes, su única aspiración era sobrevivir, conseguir la liberación y la posesión de una tierra propia para forjar su futuro. LA FE EN EL DIOS YAHVÉ FUE EL ELEMENTO AGLUTINANTE Y ESTIMULADOR EN LA LUCHA POR LA LIBERTAD Y LA TIERRA. (Sólo Yahvéh es su Dios y no hay otro). Para ellos su Dios tenía que ver con la historia de los seres humanos, con sus situaciones y aspiraciones, una idea nueva y revolucionaria.

José Luis Elorza

Nuestra cultura occidental...

“Tan rica per fora i tan amenaçada de ser pobre per dins” (José Luis Elorza). Yuval Noah Harari diu: “Estem creant humans mansos, però que, en absolut maximitzen el potencial humà”. Com si l’home d’avui tendís a ser teledirigit per la infobiologia, la intel·ligència artificial, els robots... i sembla que la ruta està presa i irreversible en el camí vers el futur. Les màquines cada vegada més ens supleixen el treball reduint-se progressivament la capacitat laboral i la capacitat de reflexió, així com la personalitat humana. Tot o quasi tot ens serà fet i imposat. En fi, la llibertat de l’home tendeix a ser nul·la o quasi nul·la. Els joves no

necessitaran esforçar-se per estructurar el seu present i el seu futur, ja que els serà suficient polsar determinats botons que els solucionin la vida. “La biotecnologia podria donar major longevitat a determinats sàpiens i millorar les capacitats físiques, i això influiria en la desigualtat... La infotecnologia podria anul·lar la utilitat dels humans en benefici de les elits” (Yuman Noah Harari). Si no hi ha correcció de ruta aquest sembla que és el trajecte humà vers el futur.

G. Jaume Pujol i Bardolet

La pedagogia de Déu...

Els camins de Déu més d’una vegada ens semblen desconcertants perquè “Els meus camins no són els vostres...” (Is 55,8-9). Si fem una ullada a la Bíblia veiem, per exemple, que després d’haver dit a Abrahà que tindrà una descendència com les estrelles del cel, li demana de sacrificar el seu fill. També el que havia de ser el seu Poble escollit va passar per moltes dificultats, doncs hi va haver intents d’exterminar-lo: desert, Egipte, Babilònia... fins i tot en el segle XX amb l’Holocaust... Les dificultats i amenaces els van fer obrir a l’esperança i veiem com sempre se n’han sortit. Cada una d’aquestes situacions van enfortir el poble d’Israel i li van fer dir i

repetir: Yahvéh és el nostre Déu. Avui també nosaltres vivim serioses amenaces de destrucció del planeta per la pandèmia. És qüestió de fer viva la nostra esperança i creure que Déu se’n sortirà bé. Les proves enforteixen les persones; sense proves i dificultats quin tipus d’humanitat existiria?

G. Jaume Pujol i Bardolet

LECTURES ÚTILS

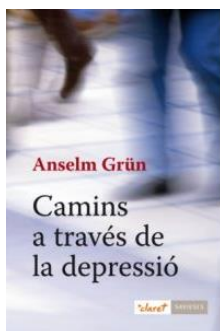
G. Jaume Pujol i Bardolet

CASTILLO, José María. La ética de Cristo, 3a edición. DDB, Bilbao 2005, 227 pàgines

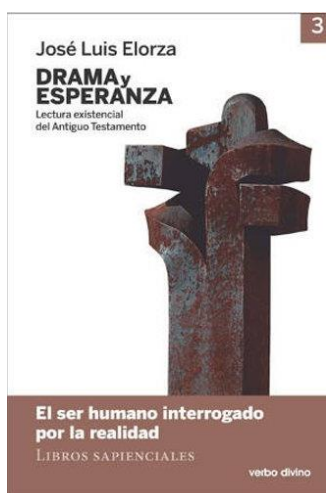
L'autor insisteix en la humanització de Déu, que se'ns presenta en Crist. I tota l'ètica de l'home ha de prendre la referència en el comportament de Crist. De fet al llarg de tot el llibre treu les seves reflexions dels evangelis. Els temps evolucionats i evolucionant que vivim ens han d'il·luminar el camí vers a una millor convivència humana segons l'ensenyament de Jesús. Segons Ronald Inglehart, Espanya és el país que viu més ràpidament el canvi. Jesús, moltes vegades va substituir el principi del deure pel de necessitats. Legalment estava prohibit curar en dissabte... però si Jesús veia una necessitat passava per damunt d'aquesta prohibició. En la paràbola del bon samarità veiem com un sacerdot i un levita passen de llarg tot veient una persona mal ferida, però un samarità (els samaritans eren menystinguts pels jueus) s'acosta a ell i cura les ferides... Els descartats, publicans, pecadors, prostitutes estaven encantats de Jesús. L'ètica de Crist és una ètica d'humanització, perquè tots ens preocupem de les necessitats dels altres com trobem en els Evangelis. Es poden trobar persones molt religioses (ètica del deure) i profundament egoistes. No s'ha de prendre l'ètica de la necessitat per hedonisme o caprici, sinó per amor i fraternitat als febles. De fet, és més fàcil l'ètica del deure i més dura l'ètica de la necessitat. Ens demana passar d'un eclesiocentrisme a un cristocentrisme. La doctrina de l'ortodòxia que dóna fruits no ètics és sospitosa. Els últims seran els primers, diu Jesús. Hi ha 800 milions sota el mínim d'alimentació bàsica, quan el planeta produeix sobradament per les necessitats de tot el món. No a la desigualtat, sí a les diferències, tots som iguals el dignitat que s'ha de reconèixer per a tothom. No es poden servir a dos senyors: Déu i el diner. Jesús no està en contra les persones que tenien diners, sinó al fet que no estiguessin disposades a compartir-lo en favor dels necessitats. Contra el que havent tingut bona collita es deia: Menja i beu... que en tens per temps, només pensava en si mateix...; d'aquesta manera no es pot ser creient en Jesús i l'Evangelí. Jesús havia anat diverses vegades a menjar a casa de fariseus i amb Zaqueo hi va fer una bona estada que fou generós i lloà la generositat de la vídua. A Jesús se li reconeixia una autoritat que provenia de la seva exemplaritat, d'altres exercien un poder de domesticació de la gent. Contra el poder hi ha el profetisme. Jesús fou un profeta contra el poder del Temple.

GRÜN, Anselm. Camins a través de la depressió. Claret 2019, 158 pàgines

Anselm Grün OSB, és un monjo i sacerdot alemany, doctor en teologia, famós per unir l'espiritualitat tradicional cristiana amb la psicologia moderna. És reconegut mundialment pels seus escrits sobre espiritualitat; n'ha escrit més de 300. Com diu ell mateix: "Les possibilitats de tractar la depressió que ofereixen els psiquiatres y els psicòlegs m'han estimulat a buscar a la Bíblia i a la tradició espiritual camins per poder-nos-hi acostar en el pla espiritual". Tot mostrant-se molt coneixedor del tema des del punt de vista psicològic fa comentaris sobre textos evangèlics en el que hi veu la solució de viure en positiu les depressions. Creu que s'han d'assumir, i no reprimir-les, i a partir d'aquí la fe, l'experiència de Déu en dóna la solució. També Jesucrist a l'hort de Getsemaní visqué una forta depressió que va assumir arribant a la resurrecció. Des de la Bíblia i la tradició religiosa creu que podem trobar coneixements sobre l'essència de la depressió i de com tractar-la sense descurar els recursos farmacològics, psicològics i terapèutics. El tractament espiritual no passa per damunt del físic. Hi ha una relació entre depressió i fe: pot reforçar-la o posar-la en crisi. La pregària no és perquè ens desaparegui la depressió sinó perquè tingui un sentit positiu en la vida. L'autor està convençut que la depressió és un repte espiritual i que el camí espiritual pot ajudar a tractar-la. La pregària té poders curatius reforçant altres teràpies psicològiques i farmacològiques.

ELORZA, José Luis. Drama y esperanza (I). Lectura existencial del Antiguo Testamento. Dios, conflicto y promesa. Frontera 2008, 432 páginas

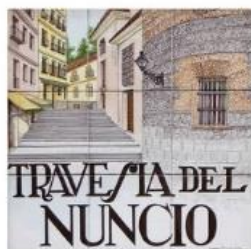
“Drama y esperanza”: lectura existencial del Antiguo Testamento”. Los exegetas hacen lecturas diversas de la biblia: histórico-crítica, psicológica, antropológico-cultural... El autor ofrece una lectura antropológico-existencial: inmerso en la dramática de la historia, ¿puede el ser humano vivir con esperanza? Drama, libertad, esperanza: temas que atraviesan la Biblia entera.

Muchas páginas del AT son ininteligibles o inaceptables: es lo que sienten muchos, creyentes y no creyentes. Los relatos de la creación, de Abrahán, de l'Èxodo... ¿no son mitos, leyendas, cuentos? Y los personajes de Israel con sus comportamientos violentos y machistas hieren nuestra sensibilidad. Más aun, nos chirría el tono poco espiritual del AT, la imagen de un Dios castigador... Además de salir al paso de este rechazo, se pretende descubrir la enorme riqueza humana y espiritual de los relatos bíblicos; por ello, esta lectura existencial de los mismos. Quisiéramos una Biblia más espiritual, sin pecadores, ni historias sucias, menos manchada con el lodo de este mundo...

Pero ¿sería “palabra de Dios”? El AT ante todo es una escuela de aprendizaje de la esperanza para los humanos que caminamos entre barro. (De la contraportada del libro)

NAVARRO DE LA FUENTE, Santiago. La Santa Sede y la guerra civil. Los representantes del Papa en la España en conflicto de 1936 a 1938. Editorial Universidad de Sevilla 2019, 653 páginas

**La Santa Sede
y la Guerra Civil**
Los representantes del Papa
en la España en conflicto (1936-1938)
Santiago Navarro de la Fuente

Editorial Universidad de Sevilla

L'autor és un acreditat doctor en història i aquest llibre és producte de la seva tesi doctoral que merescué menció especial. Parteix dels Arxius del Vaticà. Al llarg de les pàgines va seguint l'actitud de la Santa Seu en l'evolució de la guerra civil, amb l'actitud dels revoltats (Franco i els anomenats nacionals) i dels republicans i d'una manera especial amb els bascos que, si bé eren catòlics s'uniren amb comunistes. El problema basc fou intens i fou la causa de que s'allargués el període de la guerra. La postura de la Santa Seu i del mateix Papa Pius XI era d'equivalència entre les dues parts i al començament més aviat de que es restablís l'ordre i la vida catòlica a partir del poder legal republicà. Intervingué en repetides ocasions demanant a Franco clemència amb els capellans del país basc i amb tot el país, arrel de les penes de mort i dels bombardejos, tot sabent que a la banda republicana la cosa era pitjor. Es veia un perill de nazització degut a una certa simpatia de Franco amb Alemanya i Itàlia, que van ajudar a Franco. A més, els falangistes manifestaven germanofília i per mitigar-la els va a juntar amb els carlistes (FET i JONS). El Cardenal Gomà jugà un paper molt

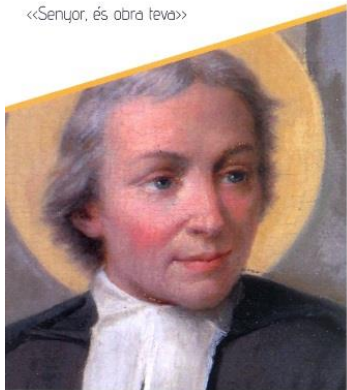
important i era ben partidari de la revolta de Franco de qui deia que “té arrelats sentiments religiosos, que compleix com bon cristià i està decidit a restaurar la vida religiosa al país”. El mateix Franco es declarava “fidel devot de l'Església”. Gomà va escriure la Carta Col·lectiva que fou signada per tots els bisbes menys Mateo Múgica de Vitòria i el Cardenal Vidal i Barraquer arquebisbe de Tarragona. Tots dos foren desterrats. I per prendre distància del Cardenal Gomà i assegurar la imparcialitat la Santa Seu va nomenar al Cardenal Antoniutti com Encarregat de Negocis davant la Santa Seu, encomanant-li la repatriació dels 12.685 nens bascos dispersos per diferents països d'Europa. També la Santa Seu va demanar negociacions per instituir la pau, però Gomà creia que només podia ser per les armes. En el curs del temps la Santa Seu i el Cardenal Antoniutti es van convèncer que Franco era qui podia restablir Espanya. Antoniutti va estar un any a Espanya, estiu 1937 a estiu 1938, i en el comiat Franco li adjudicà la Creu d'Isabel la Catòlica. Hi ha detalls molt interessants en aquestes pàgines que cal llegir. En aquest llibre es relata l'actitud de l'Església espanyola i del Vaticà durant la guerra civil, basada en documents del Vaticà.

PÉREZ NAVARRO, José María. Sant Joan Baptista de La Salle. «Senyor, és obra teva ». Ediciones Esepé. 2021, 118 p.

JOSÉ MARÍA PÉREZ NAVARRO

Sant Joan Baptista de La Salle

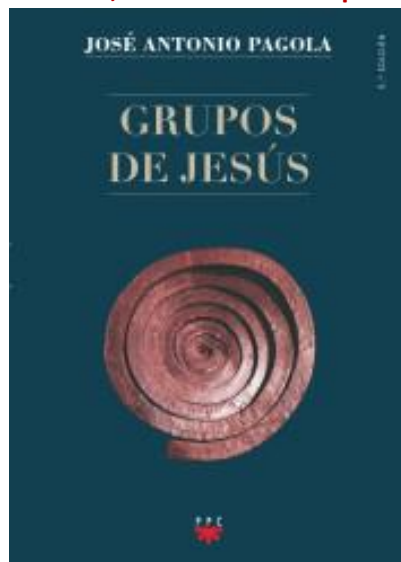
«Senyor, és obra teva»

L'autor fa un recorregut, de lectura fàcil i agradable, sobre el procés de fundació de l'Institut de Germans de les Escoles Cristianes. Comença ressaltant que pertanyia a família benestant i molt cristiana. Ell mateix volgué ser prevere. Als seus 20 anys mor la seva mare i als seus 21 anys el seu pare i queda ell, el primogènit d'11 germans (4 ja havien mort) com tutor de la família, però decideix seguir els estudis del seminari i en el seu moment és ordenat prevere. I esdevé doctor en Teologia. S'abandona completament a la Providència de Déu que li desfà els seus plans: realitza una autèntica conversió a l'Evangeli. Es troba amb un bon amic Nicolau Roland que havia fundat l'Institut de la Germanes del Nen Jesús per nenes pobres. Aquest mor jove i recomana a La Salle de prendre cura de les Germanes. I a més, rep la visita del Sr. Nyel que vol fundar escoles per a nens pobres. La Salle s'hi sent ja involucrat en l'afer. Així comença la fundació de l'Institut dels Germans per a la formació humana i cristiana dels nens i dels joves. Veu la necessitat de consolidar l'obra i forma comunitat amb els primers mestres donant-los una formació espiritual. En

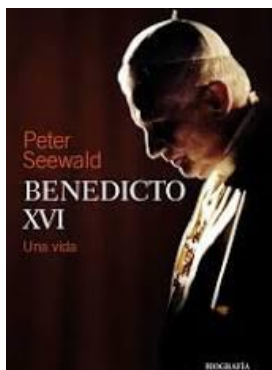
l'itinerari de la seva vida trobareu les moltes dificultats que La Salle ha hagut de superar per part d'eclesiàstics de parròquies que volien tenir el govern de les escoles i de l'Institut naixent i també de les escoles de mestres cal·lígrafs que hi veien una competència. Fou un home de molta oració i de molta confiança en la Providència. La Salle funda escoles gratuïtes sobretot per a nens pobres però també n'admetia de nens de famílies que podien pagar, però tots eren admesos gratuïtament. Va haver de suportar alguns plets que va perdre perquè, segons la llei, només podia acceptar a nens pobres.

PAGOLA, José Antonio. Grupos de Jesús. 5a edició PPC 2015, 302 páginas

Ens és prou conegut José A. Pagola pels seus llibres i escrits traduïts en diferents idiomes. Aquest llibre, editat en castellà, basc, català, francès, italià, brasiler, ha tingut una gran acceptació. Ha sorgit per revigoritzar la vida cristiana a partir d'un grup que reflexionen i comparteixen l'Evangeli. Hores d'ara existeixen uns dos mil Grups de Jesús en diferents països. Són grups en torn de parròquies, cases particulars, matrimonis, col·legis, preveres, religiosos, religioses, preveres secularitzats... Es pot començar a constituir el grup amb dos o tres persones i progressivament se n'hi afegeixen d'altres. Però es recomana que no siguin més de 12 persones. En cada grup hi ha un coordinador o animador, no és necessari que sigui un prevere ni tampoc la persona més entesa, sinó una persona que faciliti el compartir per part de tots. Cas que fos la persona més entesa aquesta haurà d'actuar com qualsevol del grup, no s'ha d'imposar pel seu saber. No cal que l'animador sigui sempre la mateixa persona, sinó que es pot anar alternant. Es tracta de compartir no de discutir. Des del començament del funcionament el grup ha de decidir si es reunirà

cada setmana o cada 15 dies. Però a cada reunió hi ha d'haver un treball personal a casa que seria la preparació de la reunió del grup. L'autor proposa 40 temes: un text d'Evangeli, una guia de lectura, un comentari, conversió personal, compromís de grup si s'hi arriba i acaba amb una oració deduïda del tema. Els temes estan dintre de cinc etapes: reunits en nom de Jesús, el camí de Jesús, la bona notícia de Déu, trets característics de Jesús, grans crides de Jesús, cridats a seguir Jesús, enviats per Jesús ressuscitat. La forma d'ésser exposats els temes és molt atractiva. Encara que una persona no formés part de cap grup la lectura d'aquest llibre li seria d'excel·lent conversió per als nostres dies. Els escrits de Pagola segueixen animant la vida cristiana de molta gent.

L'autor és un gran coneixedor del Papa emèrit. Joseph Ratzinger nascut el 1927 d'una família cristiana; el pare era comandant gendarme, un home recte a qui li repugnava la hipocresia, la vanitat i l'oportunisme, actitud que li facilitava la defensa de la veritat. La mare era una persona vitalista, espontània, bondadosa i sociable. Van tenir tres fills: Georg, Joseph que s'orientaren a la vida sacerdotal i Maria va quedar sempre al costat dels dos germans sacerdots.

Joseph entrà al Seminari als 12 anys; en complir els 16 anys, l'any 1943, va ser cridat a files per a formar part de les lleves obligatòries de les Joventuts Hitlerianes, de les que mai no en va ser membre entusiasta; el pare havia inculcat als fills mentalitat antinazi. Tan aviat el pare es va poder jubilar de gendarme, la

família anar a viure a un poblet a una casa de pagès.

Joseph als 18 anys tornà al Seminari amb el seu germà Georg i era vist com tímid i retret respecte dels seus companys. Es distingí per la seva afició als estudis i per altre part també al piano. Fou ordenat prevere el 1951. Els seus referents més importants per ell eren Sant Pau i Sant Agustí. El 1951 era doctor en teologia fonamental per la Universitat de Munich i el professor més jove de teologia (34 anys). Era certament progressista, però dintre d'unes conviccions teològiques ben cultivades. L'any 1960 va escriure: "Es tracta de despertar els dogmes de la petrificació del sistema per a insuflar-los la vitalitat originària", doncs per a ell pluralisme no és el mateix que falsificació de la fe.

Fou assessor expert en el Concili Vaticà II al costat del Cardenal Frings de Colònia i també conjuntament amb de Lubac, Daniélou, Von Balthasar, Jedin. Ell mateix redactava les intervencions del Cardenal Frings al Concili. Certament que tingué una influència molt positiva en la renovació de l'Església en diferents aspectes que ens mostren els mateixos documents conciliaris. Però acabat el Concili ells mateixos van experimentar una frustració per les interpretacions que es feien dels documents del Concili. Alguns digueren que Ratzinger havia retrocedit a conservador, però la veritat és que ell no havia canviat de punt de vista. Els mitjans de comunicació hi havien contribuït facilitant que el Concili accedís a la plausibilitat de la societat secularitzada.

El 1968 Ratzinger va publicar el llibre "Introducción al cristianisme" que es traduí a molts idiomes i amb nombroses edicions; aquest llibre portava vertaderament unes idees molt avançades. Aquesta publicació evidenciava que no havia retrocedit respecte del Concili, doncs el reafirmava plenament en el seu contingut.

L'any 1977 Pau VI el destinà a arquebisbe de Munich i poc després el nomenà Cardenal; no li va plaure aquesta destinació que limitaria la seva producció literària en teologia. Quan l'ordenaven bisbe, estant estès a terra, es recordà que sant Agustí va plorar en ser obligat a ser bisbe. El 1981 fou designat Prefecte de la Doctrina de la fe i acabat el primer període de cinc anys va demanar a Joan Pau II ser substituït per poder-se dedicar a la teologia, però Joan Pau II li va refusar. Igual feu després de 10 i 15 anys (amb motiu de complir 75 anys) i Joan Pau II li va manar que continués.

En una homilia digué: "L'Església ha perdut força per influir en la societat.... L'Església Catòlica de Roma és l'Església dels joves i de l'hemisferi sud". "Els vertaders problemes de l'Església no són el celibat ni l'ordenació de les dones, sinó la pèrdua de la fe i la manca de compromís sociopolític". Fou elegit Papa en el Conclave de 2005; Ratzinger temia molt que sortís elegit Papa i segons ell ha dit: "Cada vegada que en el Conclave sentia el meu nom era com si una guillotina caigués sobre meu". Va prendre el nom de Benet XVI recordant que Benet XV predicava la pacificació amb motiu dels problemes viscuts en la primera guerra mundial i perquè avui també resulta necessària una pacificació.

Va manifestar inquietud pels problemes del nostre planeta. El 2008 va afirmar a Austràlia que darrere de "l'erosió, la desforestació, el malbaratament dels recursos minerals i marins mundials hi ha un consumisme insaciable". I el 2009: "Avui està en joc més que mai el destí del nostre planeta i els seus habitants. La crisi alimentària, l'escalfament global afecten sobretot als pobres". Va tenir problemes seriosos: els abusos sexuals, el bisbe lefebrista Williamson negacionista de l'Holocaust, el Vatileaks, però res de tot això va ser la causa de la seva dimissió llargament reflexionada i decidida pel bé de l'Església, tenint en compte que ja no tenia les facultats suficients per governar l'Església. La seva dimissió va ser molt sentida en els estaments de la Cúria i altres, i al mateix temps certa premsa, s'hi va abonar dient que es deslliuraven d'un Papa inquisidor i rigorista. Té 600 escrits publicats entre llibres i articles. Ara viu discretament com Papa emèrit.

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 91:

A la Casa de Formació des Pont d'Inca tenien porcs. En tenia cura Bonifacio, un home molt típic, els esternuts del qual se sentien i ressonaven per tota la finca.

Un dia, sense saber el perquè, els porcs van començar a saltironejar sense parar, com si ballessin. Alarmats Bonifacio i altres Germans que ho van veure, creient que els porcs estarien endimoniats, ja estaven a punt de cridar el capellà de la casa perquè els fes un

exorcisme. Però un va dir: cridem primer el veterinari.

Dit i fet. Quan el veterinari va veure l'espectacle que encara continuava, va preguntar:

"Què els heu donat de menjar?"

-**"El de costum, van contestar, només que avui hi hem afegit el suc del pa de figa (es feia amb figues seques) que hem elaborat"**

-**"Queda clar, va exclamar el veterinari, aquell suc està ple d'alcohol. Per tant, els porcs no estan endimoniats, sinó ben borratxos"**

Anècdota nº 92:

Durant el Noviciat de la nostra Tanda a es Pont d'Inca (54-55 a 55-56), un dia vam anar d'excursió, a peu, des de la nostra Casa fins al Castell de Bellver.

El Germà Director Arcadi, que sabia molt de vida religiosa, però poc de la configuració d'alguns barris perifèrics de les grans ciutats, preocupat perquè els Novicis no veiéssim coses "mundanas", va recomanar als nostres companys Germans Andreu Rosselló i Nicolau Caubet, que eren fills de Palma, que busquessin un itinerari que arribés a Bellver vorejant el més possible la ciutat, per evitar el centre, on ell creia –equivocadament– que hi podia haver més coses "poco modestas"

Els dos guies evitaven la part més cèntrica, però sense anar massa a les perifèries.

¡**"Por favor, más a la periferia!"**, anava repetint el Germà Director, corregint constantment l'itinerari. I encara sento el Germà Roselló, quan va exclamar en veu baixa:

"Me temo que será peor. Tan a la periferia, veremos, precisamente, lo peor"

I així va ser: De sobte vam caure de ple en el barri de la prostitució, enmig de les rialles d'aquelles mosses que no havien vist mai per aquells indrets tants de joves ensotanats.

Anècdota nº 93:

També durant el nostre Noviciat, els dijous de l'estiu, anàvem a passar tot el dia al bosc de Son Cos. Allà fèiem moltes coses: esbarjo, buscar llenya per als que feien la paella, pregària, lectura espiritual, dinar i sobretaula festiva.

Un dia que jo formava part dels que buscàvem llenya, de sobte ens va saltar un conill de bosc. El Germà Nicolau Caubet, alegre i espontani com era, va fer un crit: “**¡Un conejo silvestre!**” L'expressió ens va fer molta gràcia i anàvem repetint: **¡Vaya conejo silvestre!** Però, com que en el grup hi havia Capdevila, de molt bona aptitud musical, ell sobretot, però també d'altres com Benet, etc. i jo mateix, vam començar a compondre un himne a Silvestre. I el vam acabar. Aquell mateix dia a la

sobretaula ja el vam cantar.

Cada dia tenia més èxit. I, com que la nostra Tanda Inmaculada-Hno. Miguel no ens vam posar d'acord per escollir himne (hi havia dos grups, partidaris cadascun d'un himne diferent), ens vam quedar sense himne religiós. Però el “**Silvestre**” es va convertir en l'himne laic de la Tanda.

L'himne fa (*perquè encara el cantem quan ens reunim els Germans i ex-Germans de la Tanda*):

*Un día de vacaciones
leña fueron a buscar
y encontraron a Silvestre,
de nombre tan singular.
Silvestre, Silvestre, simpático conejín.
Aquí Caubet cridava ben fort:
¡ SILVESTRE!*

*Silvestre ya se cayó
del bosque a la cazuela
y al hincarle el tenedor
Silvestre corre que vuela.
Silvestre, Silvestre, simpático conejín
¡ SILVESTRE!*

L'himne el cantàvem sovint i al nostre Director Germà Arcadi també li agradava. Però, ah renoi!, qui s'ho podia pensar? Un fet inesperat va fer que el Germà Director ens prohibís tornar-lo a cantar durant el Noviciat. El fet va ser el següent. Durant el dinar cada dia un lector llegia un resum del Sant del dia. I quan, el darrer dia de l'any, el lector de torn va llegir:

“**31 de diciembre: San Silvestre**”, tot el menjador va engegar una gran riallada. El Germà Arcadi va interpretar que era com una profanació: un simpàtic però vulgar conill havia suplantat un Sant. I ens va prohibir tornar a cantar l'himne durant el Noviciat.

Naturalment, només arribar a l'Escolasticat el **Silvestre va ressuscitar i encara el cantem quan ens reunim**.

MINARI

Historia de mi familia

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

Direcció - Guió: Lee Isaac Chung.

Fotografia: Lachlan Milne.

Música: Emile Mosseri.

Intèrprets: Steven Yeun, Yeri Han,

Alan S. Kim, Noel Cho, Will Patton,

Youn Yuh-jung (Òscar a la millor actriu secundària).

Estrena: Barcelona, març 2021.

Duració: 115 minuts

GLOBUS D'OR, Pel·lícula estrangera 2020.

El Director i guionista nordamericà explica indirectament la seva experiència personal i familiar en el camí entre la immigració i l'arrelament als EUA. Ha guanyat diversos premis.

Explora els límits del tan idealitzat somni americà a través d'una família immigrant que ha d'encarar el xoc cultural, la recerca del benestar econòmic i, en síntesi, el seu lloc en el món.

Mostra amb tota naturalitat el dia rere dia d'un viatge entre el drama i l'esperança. Subratlla la necessitat de tenir arrels, el paper de la fe i, per damunt de tot, la confiança en un mateix.

És la història de *Jacob* i *Mònica*, parella de coreans que amb els seus fills, *Anne* i *David*, aspiren a crear una granja agrícola a *Arkansas*, en temps de *Reagan*. Existeix

un gran contrast entre el paper del **pare** un somiador i el del **fill** que tot ell traspua realisme amb tan sols 7 anys.

Mònica tem pel futur i per la seguretat del fill amb insuficiència coronària. Crida a la seva mare *Soonja* perquè l'ajudi. L'arribada de l'àvia – sàvia, afectuosa i sense pèls a la llengua – farà de pont entre la cultura més ancestral coreana i la nordamericana.

El projecte agrícola requereix esforç, dedicació i aigua. *Paul*, granger, s'ofereix per ajudar. Resulta ser un cristià apassionat que carrega una gran creu per la carretera cada diumenge. Pensa que *"Déu té grans designis per aquesta família"*.

Soonja que *"no sembla una àvia de veritat i fa olor de Corea"*, busca un lloc adient per sembrar **MINARI**, planta coreana de gust ben amarg que vol humitat. *"Rics i pobres, tots poden menjar-la"*. Pot servir-se crua, amb salsa o com a condiment de plats de cuina oriental. Tota una metàfora sobre l'amor i els vincles de sang que creixen sols i son difícils de destruir.

Hi ha moments de joia que porten a la tristesa i a l'inrevés. La collita abundant i la possibilitat de mercat fan minvar el matrimoni. El marit només pensa en els guanys. El seu projecte es desvia del compromís matrimonial de *"salvar-se mútuament"*. L'única cosa que han fet és discutir. *"He perdut la fe en tu –li retreurà la dona- ja no puc seguir així"*.

Aquesta senzilla i agradable història familiar explica la quotidianitat amb sensibilitat i les dificultats per aconseguir el somni americà. Parla de l'amor, de la bondat, de la solidaritat i, especialment, de la dignitat personal.

ALTRES LECTURES POSSIBLES... LINKS D'INTERÈS...

Carta Apostòlica "Patris Corde"

<https://drive.google.com/file/d/1D955uih5eomHjdESnH5xWWzjFncZ15Jb/view?usp=sharing>

Carta Apostòlica "Antiquum Ministerium". Institució del ministeri del Catequista

https://drive.google.com/file/d/1glz6_6V9Duw_WKD8gg4DjRWSoeoYFMht/view?usp=sharing

Francisco: Jornada Mundial de los Abuelos y Mayores

https://drive.google.com/file/d/1QckO5hCe_vhCdxBB88-e4943rdjTUjl7/view?usp=sharing

Missatge del Papa Francesc als avis i gent gran

<https://drive.google.com/file/d/1q-QHBXJxzgPt7qxZZWEVN2KUFCyBVH9i/view?usp=sharing>

Francisco pide más regulaciones a la especulación financiera: "Esta situación es insostenible y peligrosa"

<https://drive.google.com/file/d/1-ZoxwMTzPAOBPYfJcfcxOvbZxYG4B7v2/view?usp=sharing>

Carta de los obispos de las diócesis por donde discurre el camino Ignaciano

https://drive.google.com/file/d/16aHRWOEFOnFOOaSlIDH1t_6KgdWcl7Md/view?usp=sharing

Ignacio y Arrupe partieron o volvieron al principio y fundamento de la vida de Dios... reforma de la Iglesia

https://drive.google.com/file/d/1cNeQ_KxpOuoBRXZcPhmMvaLEgb9IGBum/view?usp=sharing

González Faus: "La plegaria es algo más que la respiración del alma"

<https://drive.google.com/file/d/1ixJpYfYRJNEwCTiTiJoxmoXTpH5YEyBO/view?usp=sharing>

Pagola: "La forma en que viven su religión muchos cristianos no subsistirá por mucho tiempo"

https://drive.google.com/file/d/1fYNvh1W2n7QEC3Z5gKpw_OCCvzVfCCbL/view?usp=sharing

La pregària més antiga a la Verge Maria

<https://drive.google.com/file/d/1fmWLMGBBKwR2LcJ6azfC6TMw5vXS8ixb/view?usp=sharing>

Frère Jacques Goussin: “La obra de Dios”

https://drive.google.com/file/d/1sFn447G0IEtsy89Fpdigb_ulwFcJmyKP/view?usp=sharing

Pagola: “Yo estaré con vosotros hasta el fin del mundo”

https://drive.google.com/file/d/11AOfkfEwdOUurxnRQZ0rZIO3qj_SD7Q0/view?usp=sharing

José I. Faus: “Bíblicamente no hay obstáculos para el sacerdocio de la mujer”

<https://drive.google.com/file/d/1JRsjCTMbcl2I2bHnW64HWxgEymEtryQ5/view?usp=sharing>

Sebastián Mora: “La Iglesia ha de ser profética y... construir fraternidad en un mundo cada vez más roto”

<https://drive.google.com/file/d/1f8rzH6EAude8HH3WbQMKQJuJ5xtMDSjV/view?usp=sharing>

Nuevos caminos a partir de la Amazonía, mujeres que han mantenido en pie a la Iglesia durante siglos

<https://drive.google.com/file/d/1cGQPMtDj9k2qIwP2otVuT6-RuVCKSj1Z/view?usp=sharing>

Fernández Barrajón: “La voz de la vida consagrada hoy es la voz de la profecía”

<https://drive.google.com/file/d/1zWQyCoJOFXZdivcrOQlqhVq4veXvwDY/view?usp=sharing>

Josep M. Ràfols: “No ens podem permetre tenir la desaparició del bisbe Irurita sense resoldre”

https://drive.google.com/file/d/1Tf5OBzuHKIS7UA6h6GqoPW8UkSUw2IE_/view?usp=sharing

Carta del G. Crisóstomo Pedro (Fernando Villar) sobre el obispo Irurita

https://drive.google.com/file/d/1_gpliWIXlgU8kqgkZrNE6VbeCPTUvjKv/view?usp=sharing

21 lecciones para el siglo XXI por Yuval Harari, para afrontar la complicidad del mundo moderno

<https://drive.google.com/file/d/1CrMmTAg15IgY8nuqCYla8vcHOTeaVWjX/view?usp=sharing>

¿Y aun te quejas? (Votado como el mejor Mail del año)

<https://drive.google.com/file/d/1K2kTuVzf3AvxxRHQOtqTMExwNxoG3pY/view?usp=sharing>

De las Heras asume, junto a Casaldàliga, el camino de la fraternidad subversiva

https://drive.google.com/file/d/1_KTILCCp6MCT03bhQvkm7pehU8Dh7YZT/view?usp=sharing

Leonardo Boff: “Nuestro mundo corre peligro de explosión y de implosión”

<https://drive.google.com/file/d/1gPm7rMOdZDx9wqGum1IFVTpqvpA6CfOd/view?usp=sharing>

Leonardo Boff: “Estamos consumiendo el equivalente a una Tierra y media”

<https://drive.google.com/file/d/1CPX-oZh1n7kmnC30letsye-0OalmASA/view?usp=sharing>

Las víctimas olvidadas de la Covid-19. Cien millones de pobres”

https://drive.google.com/file/d/1qBZzD1D_6Ylcq3CPkk7HTKBBjEijD-w-/view?usp=sharing

Felicitísimo Martínez: ¿Es el Homo Sapiens la última estación de la historia?

https://drive.google.com/file/d/1rXGgdDnUM_hnllNcEfIOFhizkAZM2rbe/view?usp=sharing

Juan José Tamayo. ¿Tiene salvación la Iglesia católica?

https://drive.google.com/file/d/1nQ_4BBCEqfKYpX1EtLpDn_SWrGgumkOi/view?usp=sharing

Zuppi, tras la enésima tragedia en el Mediterráneo: Los muertos nos acusan, si no salvas, matas”

<https://drive.google.com/file/d/17ISFmUN7AlNxBuS3iBaxvyUESI3wWSaq/view?usp=sharing>

La primera pastoral de Tarancón: “El odio es eminentemente destructor y corrosivo y anticristiano”

<https://drive.google.com/file/d/16s9uxwQLf9dX7F72HxmxLs3vi00apDzt/view?usp=sharing>

Carlos Bermejo: “Cal fer operativa l’esperança per aconseguir allò que desitjem”

https://drive.google.com/file/d/1XxOCCzK8WkvfLNqPDgmc2W_gGzA3IGA0/view?usp=sharing

Torres Queiruga: “Muerto Hans Küng, su teología sigue viva y pide futuro”

<https://drive.google.com/file/d/16nmEsfOMi7nhCjiQJl4kPaqLuyxGgTon/view?usp=sharing>

Teresa de Lisieux, Copérnico y Mendel, entre los grandes celebrados por la Unesco

<https://drive.google.com/file/d/1S7H9GcxwhDO8EdSAX5WjGHXaZn8JvJNl/view?usp=sharing>

Mensaje del Papa a la Cumbre virtual sobre el cambio climático

<https://drive.google.com/file/d/18lUM6wBare72M9Dlfs2T05t30JKov7He/view?usp=sharing>

De Hans Küng a una Iglesia en salida de Francisco

<https://drive.google.com/file/d/1pltW2Oaw8rYTsWdjh1ZXqlf8Fef6c6vv/view?usp=sharing>

El año que perdimos a Casaldàliga y ganamos el Papa de la esperanza

<https://drive.google.com/file/d/1CWIUuORXCpjLJwolqDReIzMVosSuVMQWz/view?usp=sharing>

Xabier Pikaza: “Sin pan para los pobres no hay paz para los ricos”

https://docs.google.com/document/d/1v9_8VVEQtcMWyn71SYHWpkt2RffKXgPW/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Lucía Montobbio. Parlem de Budisme

<https://docs.google.com/document/d/163XxZ0kGwBnnk2zwLHhKZrgI9-XQrOrK/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Sebastián Mora: “La Iglesia ha de ser profética y construir puentes, dialogo y fraternidad en un mundo cada vez más roto”

<https://drive.google.com/file/d/1f8rzH6EAude8HH3WbQMKQJuJ5xtMDSjV/view?usp=sharing>

José Antonio Pagola: “La forma en ue viven la religión muchos cristanos no subsistirá por mucho tiempo

https://docs.google.com/document/d/1v3NvUackVP_JZWXA9iqUulYi7bu5JYB/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Tomás Muro: Hace falta una reforma en la Iglesia del mismo talante que la del tiempo de San Ignacio

https://docs.google.com/document/d/1cNeQ_KxpOuoBRXZcPhmMvaLEgb9IGBum/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Joseba Segura: “Primero el encuentro con Dios, y a partir de ahí todo lo demás”

https://drive.google.com/file/d/11mwzc_gYeSlvL4_UW6BF_30Cx9h89Xgd/view?usp=sharing

Arturo Sosa, sj.: “La pandèmia puede ser una oportunidad para la Humanidad de reconstruir lo que se ha roto”

https://drive.google.com/file/d/1TCcyyL-8AFB_-RmyTfCqWLcD9k0FCzfm/view?usp=sharing

Eutanasia: fer de l’excepció una norma

<https://drive.google.com/file/d/10bMu1a633fClatCfpOY6UEZaJkkOLiis/view?usp=sharing>

J. M. Castillo: “El clero que rige en la Iglesia le ha modificado el Evangelio a Jesús”

https://drive.google.com/file/d/1LKvW78_BH1q5DEnlxE6KJXq3EPP3aBz9/view?usp=sharing

Miguel Rúa, salesiano, antiguo alumnos de los Hermanos de las Escuelas Cristianas

https://drive.google.com/file/d/1guaaTb_enkXCtW4p4fzgnc0CBZWmxcnk/view?usp=sharing

Faus. Señor Sánchez: “Hacer que la religión no entre en la evaluación es una decisión sectària y no laica”

<https://drive.google.com/file/d/1CFPVQhYustPvsbj4wW0ZDkWcqKTrQ6nS/view?usp=sharing>

Torres Queiruga: La eutanasia, problema humano

<https://drive.google.com/file/d/1EEX7OTpO8Z2O10AaqwnSpPIQEu9Q79fN/view?usp=sharing>

Eutanasia; fer de l’excepció una regla

https://drive.google.com/file/d/1cH8QDevQvWi1wcqRYMWQzB0-UL6bM5M_/view?usp=sharing

H. Felipe García: El Camino de Santiago de Compostela

https://drive.google.com/file/d/1tvwaR_VAEqVdi4QD0Q98DaISVRDFu9fp/view?usp=sharing

“Massa vegades hem de sentir parlar de nens falsament madurats com a soldats; o lamentablement prostituits, víctimes d’abusos de totes menes: o treballant en condicions infrahumanes. Nens que no han pogut viure la seva infantesa, obligats a entrar dins la misèria del comerç, de l’odi, de la desesperació.

L’escena de Jesús amb els nens esdevé exigència ètica que ens empeny a construir un món més just per a tothom”.

Joan Planella i Barnosell, arquebisbe de Tarragona

SUMARI

<u>Arran de la institució del Ministeri Laical Catequista: Jo soc Catequista</u>	<u>2</u>
<u>Editorial</u>	<u>3</u>
<u>Vidal Rodríguez López. “La novedad de un ministerio antiguo” (“Antiquum Ministerium”</u>	<u>4</u>
<u>Fernando Bermúdez. “Víctor Gálvez Pérez, Catequista y mártir de los derechos humanos”</u>	<u>7</u>
<u>G. Salvador Balart: 1978. Espanya aconfesional. Comença el desànim</u>	<u>10</u>
<u>G. Josep Canal: “Un Capítol per teixir fraternitats”</u>	<u>12</u>
<u>Lema del curs 2021-2022: “Acollida – Acceptació”</u>	<u>15</u>
<u>Leonardo Boff. “La oración particular del papa Francisco a San José”</u>	<u>18</u>
<u>Jesús Bastante. Francisco a los religiosos españoles: “No les tengan miedo a los límites”</u>	<u>21</u>
<u>Papa Francisco. Ser feliz (Aportación del H. Antonio Domínguez)</u>	<u>23</u>
<u>Braz Aviv: “El Papa está preocupado por algunas posiciones tradicionalistas en la vida consagrada”</u>	<u>24</u>
<u>El Papa pide a los religiosos/as contemplar a Jesús para “aprender a vivir para servir”</u>	<u>26</u>
<u>Comunidad Siervas del Hogar de la Madre en Guayaquil:</u>	
<u>“Descubriendo a la Hna Clare: La artista secular que se consagró... sola con el Solo”</u>	<u>27</u>
<u>G. Joan Sala i Coll: Comunicat des de l'Àfrica</u>	<u>30</u>
<u>Francisco a los ancianos: “Eres necesario para construir el mundo del mañana”</u>	<u>31</u>
<u>Pablo d'Ors: “La gente que fustiga a este Papa, y se le fustiga sobre todo desde dentro, sencillamente no tiene corazón”</u>	<u>34</u>
<u>Víctor Codina: “El misterio de Bergoglio se agranda después de 8 años de pontificado, pues ha revertido el invierno eclesial”</u>	<u>37</u>
<u>Ciudad del Vaticano (Agencia Fides): “Estadísticas de la Iglesia Católica en 2020”</u>	<u>40</u>
<u>Luis Miguel Modino. Sueño eclesial: El modelo pastoral en la Amazonía tiene que ser marcadamente eclesial</u>	<u>41</u>
<u>Jordi Pacheco, Viqui Molins: “Lo primero que aprendí de los pobres es que hay que resolver el problema de hoy, y mañana será otro día”</u>	<u>45</u>
<u>Laura Mor: “Arcadi Oliveras, home de profundes coviccions cristianes”</u>	<u>48</u>
<u>G. Jaume Pujol i Bardolet: “Estem en una nova era. Amenaces pel present i pel futur, però oberts a l'esperança”</u>	<u>50</u>
<u>Leonardo Boff: “La voracidad del capitalismo trajo la Covid-19”</u>	<u>53</u>
<u>Papa Francisco a Biden, Puting i Macron: Cuidemos la naturaleza para que ella cuide a nosotros”</u>	<u>56</u>
<u>Cristianisme i Justícia: “Una oportunidad per a la fraternitat”</u>	<u>58</u>

PAX: “Una tradició lasal·liana”	60
G. Jaume Pujol i Bardolet. Seguint les petjades del Fundador: “Frère Philippe 9è Superior General” (1838-1874)	62
L’Institut al llarg dels Capítols Generals 17è a 31è (1838-1905). Decisions preses	68
G. Ramon Font i Serra: El nostre estimat Districte de Catalunta (V). De 1968 a 1981	72
G. Ramon Grau i Estany. Presentació del Salm 86. “Que el meu cor veneri el vostre Nom”	94
Fragmenta Editorial. Simone Weil: ‘El silencio de Dios’, el legado filosófico de la pensadora francesa	96
Aportación del H. Antonio Domínguez Domínguez: “Cuán dichoso eres”	97
PAX. Entrevista al H. Abel Busto Santín	98
G. Ramon Pascual i Reverter. “Dia 9 d’abril 2021. Estic vivint la semana de Pasqua”	101
Carta de Einstein a su hija sobre la fuerza universal del amor	102
G. Ramon Font i Serra. “Recordant, emocionat i agraït, Marta Farrés, gran mestre i amiga de l’escola La Salle de Premià de Mar”	103
G. Francisco Fuertes Villalba. Col·legi Joan March de Vielha de 1970 a 1990, (I)	105
G. Josep Canal i Alavedra. La nit de telecomunicacions 2021. Reconeixement especial a La Salle	109
G. Josep Canal i Alavedra. Menció d’Honor de l’Ajuntament de Cambrils als Germans EE. CC.	111
Jordi Llisteri-cr. Josep M. Ràfols: “no ens podem permetre tenir la desaparició del bisbe Irurita sense resoldre”	113
G. Miquel Xancó i Roca. “Jo he viscut amb l’equizofrènia paranoide”	117
G. Ramon Font i Serra: “Fent un cop d’ull al PAX 257, Gener 2021”	119
G. Ricard Serra i Feu. “Bateig civil?”	123
G. Ramon Pascual i Reverter. Testimonis d’esperança	125
Jordi Llastarri i Carbonell pren la jubilació després de 39 anys a La Barceloneta (1982-2021)	125
Montse Reus. Salut: El prèsec i la nectarina”	126
Divers. Punts de reflexió	129
G. Jaume Pujol i Bardolet. Lectures útils	133
G. Ricard Serra i Feu. Anècdotes Lasal·lianes	137
G. Lluís Diumenge i Pujol. Cine. Minari, història de la meva família	139
Divers. Altres lectures possibles. Links d’interès	141
Pàgina sobre nens com a soldats o condemnats a treballar com esclaus	145

